Our Gracious Sovereign

B. G. KURUP

210086

IBRARY

നമ്മുടെ

പൊന്നുതമ്പുരാൻ

ഗ്രന്ഥകർത്താ

ബി. ജി. കുറുപ്പ്

പ്രസാധകന്മാർ

ഗോപകുമാർ ബ്രദേഴ്സ്

ബി. വി. ബുക്ഡിപ്പോ ആൻഡ് പ്രിന്റിങ് വർക്സ്

തിരുവനന്തപുരം & തുമ്പിവേലൂർ

1114] [വില 1 ക. 4 ണ.

ഗ്രന്ഥകർത്താവിന്റെയും ബി. വി. ബുക്ഡിപ്പോവിന്റേയും മുദ്രയില്ലാത്ത പ്രതി വ്യാജനിർമ്മിതമാകുന്നു.

92
BAL

ബി. വി. ബുക്ക്ഡിപ്പോ & പ്രിന്റിങ്ങ് വർക്കസ്

തിരുവനന്തപുരം.

പരിഷ്കരിച്ച രണ്ടാം പതിപ്പ് കാപ്പി ൫൦൦൦

1114

പ്രസ്താവന

ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ പൊന്നുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് രാജ്യഭാരം കയ്യേറിട്ട് വർഷം ആറു പൂർത്തിയായിരിക്കുന്നു. സ്തുത്യർഹങ്ങളും ശ്രേയസ്കരങ്ങളുമായ നിരവധി പരിഷ്കാരങ്ങൾകൊണ്ട് ഈ ആറുവർഷം തിരുവിതാംകൂർ ചരിത്രത്തിൽ പ്രത്യേകം സ്മരണീയമായ ഒരു ശുഭദശയായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. തിരുവിതാംകൂർ എന്ന പേരുതന്നെയും കേട്ടിട്ടില്ലാതിരുന്ന നിരവധി പാശ്ചാത്യർപോലും ഈ രാജ്യത്തിന്റെ പേരും പെരുമയും മനസ്സിലാക്കി ഇതിനകം ഇവിടം സന്ദർശിച്ചു സംതൃപ്തരായിട്ടുണ്ട്. സാമ്രാജ്യത്തിൽ ഉന്നതമായ ഒരു സ്ഥാനം വഹിക്കുവാനുള്ള അർഹതയും പ്രാപ്തിയും വഞ്ചിരാജ്യത്തിനുണ്ടെന്ന് ഇൻഡ്യാ ഗവൺമെൻറിനും ബ്രിട്ടീഷ് ഗവൺമെൻറിനും ബോദ്ധ്യമായിരിക്കുന്നു. മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിലെ അന്യാദൃശമായ ബുദ്ധിശക്തിയും ഭരണസാമർത്ഥ്യവും ഇതരയോഗ്യതകളും ചക്രവർത്തി തുടങ്ങി ചണ്ഡാലൻ വരെയുള്ള സകലരുടേയും പ്രശംസയ്ക്കു പാത്രീഭവിച്ചിരിക്കുന്നു. കാലോചിതങ്ങളും ശ്രേയസ്കരങ്ങളുമായ പരിഷ്കാരങ്ങൾ തുടർച്ചയായി നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നതിനാൽ "മാതൃകാരാജ്യ"മെന്നപേർ അനർത്ഥമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. നിയമസഭാപരിഷ്കാരം, പള്ളിവാസൽ വൈദ്യുതപദ്ധതി, സർവ്വകലാശാലാസ്ഥാപനം മുതലായവ തിരുവിതാംകൂറിന്റെ പുരോഗമനത്തെ ത്വരിതപ്പെടുത്തുന്നു. സകലരുടേയും ശ്രദ്ധയെ തിരുവിതാംകൂറി

ലേക്കു ഹഠാൽ ആകർഷിച്ച ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരം തിരുമനസ്സിലേയും രാജ്യത്തിന്റേയും യശസ്സു ലോകമെങ്ങും വ്യാപിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ദിലീപൻ; ശ്രീരാമൻ മുതലായ പുരാണപുരുഷന്മാരോടും, ശ്രീബുദ്ധൻ, ശ്രീശങ്കരൻ തുടങ്ങി മതത്തെ ഉദ്ധരിക്കുന്നതിനും സംസ്കരിക്കുന്നതിനും ഉദ്യമിച്ച മഹാപുരുഷന്മാരോടും അശോകൻ തുടങ്ങിയ ചക്രവർത്തിമാരോടും നമ്മുടെ പൊന്നുതിരുമേനിയെ ലോകം താരതമ്യപ്പെടുത്തുന്നു.

ഇതു മഹാനായ ഒരു മഹാരാജാവിന്റെ സംരക്ഷണയിൽ ജീവിക്കാൻഭാഗ്യം ഉണ്ടായതിൽ ഈ നാട്ടുകാർ ആനന്ദവും അഭിമാനവും അടയുന്നു. അൻപതുലക്ഷത്തിൽപരം പ്രജകളിൽ എറ്റവും എളിയവനായ ഇവന്റെ ഹൃദയം കവിഞ്ഞു ബഹിർഗമിക്കുന്ന തൃപ്പാദഭക്തിയുടെ ഒരു ഫലമാണു് ഈ ഗ്രന്ഥം. കേവലം രാജ്യഭരണവിഷയങ്ങളും, വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങളും മാത്രമാണു് ഈ ഗ്രന്ഥരചനയ്ക്കു് എന്നെ സഹായിച്ചിട്ടുള്ള സാമഗ്രികം. അതിനാൽ ഇതു് അപൂർണ്ണമാണെന്നു പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ഇതിന്റെ ഒന്നാംപതിപ്പു് 1111 തുലാമാസത്തിൽ പ്രസിദ്ധം ചെയ്തു. പല പണ്ഡിതന്മാരുടേയും പത്രങ്ങളുടേയും അഭിനന്ദനം സിദ്ധിച്ചുവെങ്കിലും അതിനു ലഭിച്ച പ്രചാരം തുലോം നൈരാശ്യജനകമാണെന്നു സമ്മതിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. എങ്കിലും സുപ്രസിദ്ധമായ ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരംതുടങ്ങി പല പരിവർത്തനങ്ങളും പരിഷ്കാരങ്ങളും കഴിഞ്ഞ രണ്ടു കൊല്ലംകൊള്ളിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതിനാൽ ആ വിവരങ്ങളും കൂട്ടിച്ചേർത്തും ആദ്യന്തം പരിഷ്കരിച്ചും ഒരു രണ്ടാംപ

തിപ്പു പ്രസിദ്ധംചെയ്യേണ്ടതാണെന്നു് എനിക്കു തോന്നി. എന്റെ മാന്യമിത്രങ്ങളും, തുപ്പാദരുടെ ഭക്തരും മാതൃഭാഷയോടും ഉള്ള ഭക്തിയിൽ അദ്വിതീയരുമായ ബി. വി. ബുക്ക് ഡിപ്പോ പ്രവർത്തകന്മാർ ഇക്കാര്യത്തിൽ എന്നെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു. അങ്ങനെ ഈ പുതിയപതിപ്പു പ്രസിദ്ധം ചെയ്യാൻ ഇടയായതാണു്.

ഇതിൽ ചേർത്തിട്ടുള്ള പ്രസംഗങ്ങളിലും മംഗളപത്രങ്ങളിലും ചിലതു്—ഇംഗ്ലീഷ് കാപ്പി കിട്ടാഴികയാൽ—മലയാളരാജ്യം, മലയാളി, ഭാരതപത്രിക, സമദർശി എന്നീ പത്രങ്ങളിൽനിന്നു് ചില്ലാ ഭേദഗതികളോടുകൂടി ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്. അതിനാൽ, ആ മാന്യപത്രങ്ങൾക്കു ഞാൻ അത്യന്തം കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. പുസ്തകത്തിന്റെ അച്ചടി കഴിയുന്നത്ര ഭംഗിയായി നിർവ്വഹിച്ച ബി. വി. ബുക്ക് ഡിപ്പോ പ്രവർത്തകന്മാരോടു് എനിക്കുള്ള കടപ്പാടും നിസ്സീമമാണു്.

തുപ്പാദഭക്തരും രാജ്യസ്നേഹികളുമായ മഹാജനങ്ങളുടെ വിലയേറിയ സഹായത്തിനായി അഭ്യർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടു് ഈ രണ്ടാംപതിപ്പും അവരുടെ സമക്ഷം അവതരിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

ചന്ദ്രമംഗലം
മണക്കാട്ടു്,
4—7—113.

ബി. ജി. കുറുപ്പു്.

ശുദ്ധിപത്രം

പുറം	വരി	അശുദ്ധം	സുശുദ്ധം
൫	ൽ & ൽ	സംസ്ഥാനത്തിൽ എന്നു തുടങ്ങുന്ന വാചകം "മദ്ര സ് സർവ്വകലാശാലയോട് അനുബന്ധിച്ചിട്ടുള്ള ഏഴു കോളജുകൾ സംസ്ഥാനത്തുണ്ട്." എന്നു തിരുത്തി വായിക്കണം	
ൽ൨	൨൦	കക്കടം	കക്കടകം
ൽ൫	൩	വിർഹിച്ചതു്	നിർവഹിച്ചതു്
൩൨	ൽ൫	ദോഷഭ്രയിഷ്യമാടണനം	ദോഷഭ്രയിഷ്യമാണെനും
൫൩	ൽ൩	ചന്ദ്രികക്കൊണ്ടു്	ചന്ദ്രികകൊണ്ടു്
൨൩	ൽ൫	മേൽമേൽ	മേൽക്കുമേൽ
൩൦	ൽ൨	കേത്യാദരങ്ങൾ	കേത്യാദരങ്ങൾ
,,	൨൫	ഏൻവു്	ഏജൻവു്
൫൯	൨൨	ദത്തദൃഷ്ടനായി	ദത്തദൃഷ്ടിയായി
ൽ൩	൫	അനുഭവവും	അനുഭാവവും
ൽ൨൨	ൽ൫	കൊണ്ടിരിമെന്നും	കൊണ്ടിരിക്കുമെന്നും
ൽ൨൫	൨൭	സ്വീകരണസംഘങ്ങളാലും	സ്വീകരണസംഘാംഗങ്ങളാലും
ൽ൫൩	ൽ൩	കലോചിതമായ	കാലോചിതമായ
ൽ൫൫	൨൭	റൊറവു്	റൊറവു്
ൽ൨൭	൨൭	ഈടാകേണ്ട	ഈടാക്കേണ്ട
ൽ൨൩	ൽ൫	അഭിയന്ദനം	അഭിനന്ദനം
ൽ൩൫	ൽ൩	പൊന്നപ്രമാണിപളം	പൊന്നപ്രമാണികളും
ൽ൩൭	൩	കലാപ്രമാണികളുടെ	കലാപ്രണയികളുടെ
,,	ൽ൩	പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതാണിനു്	പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതിനാണു്

LIBRARY
PUTHIYARA

THE SEN GUPTA PUBLIC LIBRARY
LOVE & SERVICE.
PUTHIYARA

നമ്മുടെ പൊന്നുതമ്പുരാൻ

അദ്ധ്യായം ഒന്ന്

വഞ്ചിരാജ്യവും വഞ്ചീശവംശവും

ഇൻഡ്യാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ തെക്കേ അറ്റത്ത്, വടക്കു കൊച്ചീസംസ്ഥാനത്താലും, കോയമ്പത്തൂർ ജില്ലയാലും, കിഴക്കു സഹ്യപർവ്വതത്താലും, തെക്കും പടിഞ്ഞാറും സമുദ്രത്താലും ചുറ്റപ്പെട്ടു കിടക്കുന്ന ചെറിയ രാജ്യത്തിനു തിരുവിതാംകൂർ എന്നു പറയുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിനു് ധർമ്മരാജ്യമെന്നും, ശ്രീവാഴുംകോടെന്നും, വഞ്ചിരാജ്യമെന്നുംകൂടി പേരുകൾ ഉണ്ടു്. ധർമ്മരാജാവെന്നു വിഖ്യാതനായ കാർത്തിക തിരുനാൾ രാമവർമ്മമഹാരാജാവു ഭീർഘകാലം ഈ രാജ്യം ഭരിച്ചതിനാലും "ധർമ്മോസ്മൽ കുലദൈവതം" എന്നമുദ്രാവാക്യത്തെ മുൻനിറുത്തി നമ്മുടെ രാജവംശം രാജ്യഭരണം നിർവ്വഹിച്ചുപോരുന്നതിനാലും ധർമ്മരാജ്യമെന്ന പേരു സിദ്ധിച്ചു. ശ്രീവാഴുംകോടു് എന്നാൽ ഐശ്വര്യം കളിയാടുന്ന ഭൂവിഭാഗം എന്നേ അർത്ഥമുള്ളൂ. ഈ രാജ്യത്തു് വഞ്ചി

അല്ലെങ്കിൽ വള്ളം, ഗതാഗതത്തിനുള്ള ഒരു പ്രധാന വാഹനമാകയാൽ വഞ്ചിരാജ്യമെന്ന പേരു സിദ്ധിച്ചുവെന്നാണു് സാധാരണ പറഞ്ഞുപോരുന്നതു്. എന്നാൽ ഇവിടെ വഞ്ചിമരം (തമിഴിൽ വഞ്ചുളമരം എന്നു പറയുന്നു) ധാരാളം ഉള്ളതിനാൽ എന്നും വംശി (മുള) ധാരാളം ഉള്ളതിനാൽ എന്നും പണ്ഡിതന്മാരുടെ ഇടയിൽ പക്ഷാന്തരം ഉണ്ടു്.

തിരുവിതാംകൂറിന്റെ ഏറ്റവും കൂടിയ നീളം 174 മൈൽസും വീതി 75 മൈൽസും വിസ്തീർണ്ണം 7625 ചതുരശ്രമൈൽസും ആകുന്നു. വിസ്തീർണ്ണത്തെ ആസ്പദമാക്കി നോക്കുന്നതായാൽ ഇൻഡ്യയിലുള്ള നാട്ടുരാജ്യങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പതിനേഴാമത്തേയും, ജനസംഖ്യയെ മുൻനിറുത്തി നോക്കുന്നതായാൽ മൂന്നാമത്തേയും, വിദ്യാഭ്യാസത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി നോക്കുന്നതായാൽ ഒന്നാമത്തേയും സ്ഥാനമാണു് തിരുവിതാംകൂറിനുള്ളതു്. ഇവിടത്തെ പ്രകൃതിമാഹാത്മ്യത്തെപ്പറ്റി സുപ്രസിദ്ധ പത്രലേഖകനായ സെയിൻ നിഹാൽസിങ്ങ് ഇപ്രകാരം എഴുതിയിരിക്കുന്നു.

"ഈ രാജ്യത്തിന്റെ കിടപ്പുകൊണ്ടു് ഇവിടെ മഴ ധാരാളം ഉണ്ടാവുകയും തന്മൂലം പരിശ്രമശീലരായ കൃഷിക്കാർ നെല്ലു്, തെങ്ങു് മുതലായ കൃഷികളിൽനിന്നു് നല്ല ആദായം ഉണ്ടാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പ്രകൃതിമാഹാത്മ്യംകൊണ്ടു് ഈ ചെറിയ രാജ്യത്തിനു് സാമ്രാജ്യത്തിൽ ഒരു പ്രധാന സ്ഥാനം ഉണ്ടു്. ഈ രാജ്യം തെക്കോട്ടു ക്രമേണ വീതി കുറഞ്ഞു കുറഞ്ഞു്, ശാന്തമായ ആകാശത്തിൻ കീഴിൽ ശുഭ്രനീലവർണ്ണവും കൊള്ളകൊണ്ടു കോപിക്കുന്ന കാലങ്ങളിൽ വിവിധവർണ്ണസങ്കലിതവും ആയിത്തീരുന്ന അറേബ്യൻ

കടലിലെ തിരമാലകളാൽ പ്രക്ഷാളനം ചെയ്യപ്പെടുന്ന കന്യാകുമാരിയിൽ അവസാനിക്കുന്നു. വസ്തീർണ്ണമായ ആ കടലിന്റെ പ്രസാരിതങ്ങളായ കരങ്ങളോ എന്നുതോന്നുമാറു് പടിഞ്ഞാറെ കടൽതീരത്തു് സുന്ദരങ്ങളായ ടീപജാലങ്ങളോടുകൂടിയ കായലുകൾ പ്രശോഭിക്കുന്നു. കായലുകളുടെ തീരങ്ങളിൽ നാളികേരവൃക്ഷങ്ങൾ ജലാന്തംവരെ ഇലകൾ തൂക്കിയിട്ടുകൊണ്ടു നിൽക്കുന്നു. പരപ്പുള്ള കെട്ടുവള്ളങ്ങളും ചെറുതരം വഞ്ചികളും കായലുകളിലും നദികളിലും കൂടി ഗതാഗതംചെയ്യുന്നതു് ഒരു നല്ല കാഴ്ചയാണു്. നാട്ടിൽ എവിടെ നോക്കിയാലും ശാന്തതയും സംതൃപ്തിയും കളിയാടുന്നതു കാണാം."

സർ, സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യർ അവർകൾ കെ. സി. ഐ. ഈ. 1112-കന്നിമാസത്തിൽ ബോംബയിൽവെച്ചു ചെയ്ത ഒരു പ്രസംഗത്തിൽ നമ്മുടെ രാജ്യത്തെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിച്ചതു് ഇപ്രകാരമാണു്:—

"ഉന്നതമായ പശ്ചിമപർവ്വതനിരകളാൽ ഇൻഡ്യയുടെ മറ്റു ഭാഗങ്ങളിൽനിന്നു വേർതിരിക്കപ്പെട്ടു് മേട്ടുകളും തോട്ടുകളും കായലുകളും ഘോരവിപിനങ്ങളും തെങ്ങിൻതോട്ടങ്ങളും വയലുകളുംകൊണ്ടു നിറഞ്ഞു് ഇൻഡ്യയുടെ തെക്കേ അറ്റത്തു സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന തിരുവിതാംകൂറിന്റെ പ്രകൃതിവൈചിത്ര്യവും സംസ്കാരപരവും രാഷ്ട്രീയവുമായ വ്യക്തിമാഹാത്മ്യവും അത്ഭുതജനകമാണു്. തിരുവിതാംകൂറിനും ബറോഡയ്ക്കും തമ്മിൽ വിസ്തീർണ്ണത്തിൽ വലിയ വ്യത്യാസമില്ല. എന്നാൽ തിരുവിതാംകൂറിലെ ജനസംഖ്യ ബറോഡായിലെ ഇരട്ടിയാണു്; ഗ്വാളിയർ, കാശ്മീർ എന്നീ

രാജ്യങ്ങളെക്കാൾ അൻപതു ശതമാനം അധികം ഉണ്ട്. മുതലെടുപ്പിലാകട്ടെ ബറോഡാ, കാശ്മീർ ഗ്വാളിയർ എന്നീ രാജ്യങ്ങളോടു കിടനിൽക്കുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിന്റെ വിസ്തീർണ്ണത്തിൽപകുതിയോളം കാടും കായലും ആണെന്നുള്ള വസ്തുതകൂടി ഓർമ്മിക്കുമ്പോൾ ഈ രാജ്യത്തെ ജനബാഹുല്യം എത്രമാത്രമെന്നു് ഊഹിക്കാവുന്നതാണല്ലോ.....നാളികേരം സംബന്ധിച്ചുള്ള വ്യവസായമാണു് ഇവിടത്തെ പ്രധാന ആദായമാർഗ്ഗം. റബ്ബർ, തേയില എന്നിവയുടെ ഉല്പാദനത്തിൽ തിരുവിതാംകൂർ ഒരു പ്രധാന സ്ഥാനം വഹിക്കുന്നു. പലതരം കൂടിൽവ്യവസായങ്ങൾക്കു് ഈ നാട്ടിൽ സ്ഥിരപ്രതിഷ്ഠ ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവിടത്തെ നെയ്ത്തു് കയർവ്യവസായം, മരത്തിലും ദന്തത്തിലും ഉള്ള ചിത്രവേലകൾ, കൈതയോല വ്യവസായം, ആശാരിപ്പണി മുതലായവയുടെ കലാപരമായ വൈശിഷ്ട്യം സുപ്രസിദ്ധമാണു്. തിരുവിതാംകൂറിൽ ഉണ്ടാകുന്ന കസവിന്റെ ഈടും നേർമ്മയും വിദേശികളുടെ പ്രശംസയ്ക്കുപോലും പാത്രീഭവിച്ചിരിക്കുന്നു. തിരുതിതാംകൂറിൽ ഉള്ള കളിമണ്ണു് മറെവിടേയും ഉള്ളതിൽ ഗുണംകൂടിയതാണു്.....തിരുവിതാംകൂറിന്റെ ഒരു പ്രധാന പ്രത്യേകത തുടച്ചയായി കിടക്കുന്ന നിരവധി കായലുകളാകുന്നു. കൊച്ചിമുതൽ തിരുവനന്തപുരംവരെ ലഘുവായ ചെലവിൽ ഗതാഗതം ചെയ്യാൻ ഇതുകൊണ്ടു സൗകര്യം സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു്.....വ്യാപാരവിഷയത്തിൽ തിരുവിതാംകൂറിന്റെ ഒരു കൊല്ലത്തെ മൂല്യം പതിനാറുകോടി ഉറുപ്പികയാണു്. രണ്ടായിരത്തിൽപരം കൊല്ലങ്ങൾക്കു മുമ്പുതന്നെ തിരുവിതാംകൂർ, ചൈന മുതലായ പൗരസ്ത്യരാജ്യങ്ങളും പല പ്രധാന പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളും

ആയി കച്ചവടം നടത്തിവന്നൊന്നു് ചരിത്രലേഖനങ്ങൾ തെളിയിക്കുന്നു. പാശ്ചാത്യരുമായുള്ള കച്ചവടത്തിന്റെ ഫലമായി നൂറിഅമ്പതു വർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പു് ഈസ്റ്റിൻ ഡ്യാകമ്പനിയുമായി അചഞ്ചലമായ മൈത്രീബന്ധം സമ്പാദിച്ചു.

"പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളുടെ സമൃദ്ധി സാരമായിട്ടുള്ളതാണെങ്കിലും അതിലും തുലോം പ്രാധാന്യം അർഹിക്കുന്നതു് രാജ്യത്തെ ജനങ്ങളുടെ സ്വഭാവവും പ്രാപ്തിയും ആണല്ലൊ. ഏകദേശം ഒരു ശതാബ്ദമായി ഗവൺമെൻറു് വിദ്യാഭ്യാസത്തിനു മഹത്തായ പ്രോത്സാഹനം നൽകിവരുന്നു. മൂതലെടുപ്പിൽ ഇരുപതു ശതമാനം അതിലേക്കു ചെലവാക്കുന്നുണ്ടു്. സ്ത്രീകൾക്കും പുരുഷന്മാർക്കും സാമ്പത്തികവും രാഷ്ട്രീയവും വിദ്യാഭ്യാസപരവും ആയ കാര്യങ്ങളിൽ തുല്യാവകാശം നൽകിയിരിക്കുന്നു. ഇതിന്റെയെല്ലാം ഫലമായി വിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിൽ തിരുവിതാംകൂർ ഏറ്റവും മുന്നണിയിൽ എത്തിയിരിക്കുന്നു. സംസ്ഥാനത്തിൽ ഒരു സർവ്വകലാശാലയും അതോടനുബന്ധിച്ചു് ഏഴു കോളേജുകളും ഉണ്ടു്. ആകെയുള്ള ജനസംഖ്യയിൽ പതിമൂന്നുശതമാനം വിദ്യാലയങ്ങളിൽ പഠിച്ചുവരുന്നു."

ഇരുന്നൂറുവർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പു് തിരുവിതാംകൂർ ഇപ്പോഴത്തേതിലും തുലോം ചെറിയ ഒരു രാജ്യമായിരുന്നു. ഇടവാമുതൽ ഉദയഗിരിയുടെ കിഴക്കേഭാഗമായ ഇരുട്ടുമലവരെയുള്ള സ്ഥലമായിരുന്നു. (ഏഴുപതു മൈൽസു നീളവും ഇരുപതു മൈൽസു വീതിയുമുള്ള സ്ഥലമായിരുന്നു.) അന്നത്തെ തിരുവിതാംകൂർ. ഇളയടത്തു സ്വരൂപത്തിൽ പുരുഷന്മാർ ഇല്ലാ

താവുകയാൽ 909-ൽ കൊട്ടാരക്കര, പത്തനാപുരം, ചെങ്കോട്ട എന്നീ സ്ഥലങ്ങൾ അവിടത്തെ രാജഞ്ഞി തിരുവിതാംകൂറിനു വിട്ടുകൊടുത്തു. 917-ൽ ദേശിങ്ങനാടും 920-ൽ കായംകുളവും യുദ്ധംചെയ്തു കീഴടക്കി. 927-ൽ ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവിനെ തോല്പിച്ച് അമ്പലപ്പുഴ രാജ്യം തിരുവിതാംകൂറിനോടു ചേർത്തു. 930-ൽ തെക്കുംകൂർരാജ്യം കൈവശപ്പെടുത്താൻ സൈന്യത്തെ അയച്ചു. എന്നാൽ അവിടത്തെ രാജാവു് ഭയപ്പെട്ട് ഓടിക്കളയുകയാൽ രാജ്യം യുദ്ധം കൂടാതെതന്നെ കൈവശപ്പെട്ടു. 937-ൽ കൊച്ചിയും തിരുവിതാംകൂറും തമ്മിൽ ഉണ്ടായ ഉടമ്പടിയുടെ ഫലമായി കരപ്പുറം മുഴുവൻ തിരുവിതാംകൂറിനു ലഭിച്ചു. വടക്കുംകൂർരാജാവും തിരുവിതാംകൂർ സൈന്യത്തെ ഭയന്ന് ഓടിക്കളയുകയാണു ചെയ്തതു്.

ഇങ്ങനെ ഈ രാജ്യങ്ങളെല്ലാം പിടിച്ചടക്കി തിരുവിതാംകൂറിന്റെ വിസ്തീർണ്ണം വർദ്ധിപ്പിച്ചതു് അനിഴം തിരുനാൾ മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ ഭരണകാലത്താണു്. രാജദ്രോഹികളെ അമർച്ചചെയ്തും അയൽരാജ്യങ്ങൾ കൈവശപ്പെടുത്തിയും അദ്ദേഹം ആധുനികതിരുവിതാംകൂറിന്റെ അസ്ഥിഭാരം ഉറപ്പിച്ചു. പറവൂർ, ആലങ്ങാട് എന്നീതാലൂക്കുകൾ കാർത്തികതിരുനാൾ രാമവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ കാലത്തു് തിരുവിതാംകൂറിനോടു ചേർത്തു.

തിരുവിതാംകൂറിന്റെ പുരാതനചരിത്രം തുലോം അവ്യക്തമാകുന്നു. കൊല്ലവർഷം 826 വരെയുള്ള സൂക്ഷ്മവും വിശദവുമായ ചരിത്രം അറിയാൻ നിവൃത്തിയില്ല. അതിനുമുമ്പു രാജ്യംഭരിച്ചിരുന്ന ഏതാനും രാജാക്കന്മാരുടെ

പേരുകളും അപൂർവം ചില പ്രധാനസംഭവങ്ങളുടെ അവ്യക്തമായ വിവരണങ്ങളും മാത്രമേ ശേഷിച്ചിട്ടുള്ളൂ. എന്നാൽ നമ്മുടെ രാജവംശത്തിന്റെ പുരാതനത്വവും മഹത്വവും അവിതർക്കിതമാണ്. ഏ. ഡി. 216-ൽ, കേരളത്തിൽ പെരുമാക്കന്മാരുടെ വാഴ്ച ആരംഭിച്ചപ്പോഴും, തിരുവിതാംകൂർ രാജകുടുംബം പ്രാബല്യത്തിലിരുന്നതായി വിശ്വസിക്കാൻ മതിയായ തെളിവുകൾ ഉണ്ട്. ചേരമാൻ പെരുമാൾ ഏ. ഡി. 230-ൽ എഴുതിക്കൊടുത്ത ചില താമ്രശാസനങ്ങളിൽ അന്നത്തെ തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവിനെ സാക്ഷിയാക്കിയിരുന്നതായിക്കാണുന്നു. അതിനാൽ, ഭാരതഭൂമിയിൽ ഇന്നുള്ള നിരവധി രാജവംശങ്ങളിൽ പുരാതനത്വവും കുലമഹിമയുംകൊണ്ട് അത്യുൽകൃഷ്ടമായ ഒരു രാജവംശമാണ് നമ്മെ ഭരിച്ചുപോരുന്നതെന്നു നമുക്കു നിശ്ചയമായും അഭിമാനിക്കാം. ഇത്ര ദീർഘകാലമായി ഈ രാജവംശം അവിച്ഛിന്നമായി ഭരണം നടത്തിപ്പോരുന്നു എന്നുള്ള വസ്തുതതന്നെ രാജവംശത്തിന്റെ മഹാത്മ്യത്തിനും ആ വംശത്തെ അലങ്കരിച്ചിട്ടുള്ള രാജാക്കന്മാരുടേയും റാണിമാരുടേയും യോഗ്യതയ്ക്കും തെളിവാണല്ലോ.

825-ൽ രാജ്യഭാരം കയ്യേറ്റ ശ്രീ വീരരവിവർമ്മമഹാരാജാവിന്റേയും അതിനുശേഷം രാജ്യംഭരിച്ച ആദിത്യവർമ്മ, രവിവർമ്മ, ഉണ്ണിക്കേരളവർമ്മ, രാമവർമ്മ എന്നീ മഹാരാജാക്കന്മാരുടേയും ഭരണകാലങ്ങളിൽ ആഭ്യന്തരകലഹംമൂലം രാജ്യസ്ഥിതി തുലോം വിഷമാവസ്ഥയിലായിരുന്നു. 904-ൽ രാജ്യഭാരം കയ്യേറ്റ മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവ് എട്ടുവീട്ടിൽപിള്ളമാർമുതലായ രാജദ്രോഹികളെ നിഗ്രഹം ചെയ്തു രാജ്യ

ത്തു സമാധാനം സ്ഥാപിച്ചു. രാജ്യവിസ്തൃതി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും സമാധാനം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുംവേണ്ടി നിരവധി ജനങ്ങളെ നിഗ്രഹിക്കേണ്ടിവന്നതിനാൽ പാപപരിഹാരാർത്ഥം 925 മകരം 5-നു- മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവു് രാജ്യം ശ്രീപത്മനാഭനു സമർപ്പിച്ചു. അന്നുമുതൽ ശ്രീപത്മനാഭന്റെ പ്രതിനിധി എന്ന നിലയിലും, ശ്രീപത്മനാഭദാസൻ എന്ന പേരോടുകൂടിയും, നമ്മുടെ മഹാരാജാക്കന്മാർ രാജ്യം ഭരിച്ചുവരുന്നു.

മാർത്താണ്ഡവർമ്മ മഹാരാജാവിനുശേഷം രാജ്യംഭരിച്ച കാർത്തികതിരുനാൾ രാമവർമ്മമഹാരാജാവു് സമർത്ഥീമാനും ഭരണനിപുണനും ഈശ്വരഭക്തനും ആയിരുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിനെ ആക്രമിച്ച ടിപ്പുസുൽത്താനെ തോല്പിച്ചോടിച്ചതും ആലപ്പുഴ, തിരുവനന്തപുരം, കോട്ടാർ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ വിദേശങ്ങളിൽ നിന്നു വ്യാപാരികളെ വരുത്തിപ്പാർപ്പിച്ചും അവർക്കു പല അനുകൂല്യങ്ങളും ചെയ്തുകൊടുത്തും തിരുവിതാംകൂറിന്റെ വാണിജ്യാഭിവൃദ്ധിക്കു് അടിസ്ഥാനം ഉറപ്പിച്ചതും ഈ മഹാരാജാവിന്റെ ഭരണകാലത്താണു്.

ക്രിസ്താബ്ദം 1800-ാമാണ്ടാണു് നമ്മുടെ രാജ്യത്തു് ഇടംപ്രഥമമായി ഒരു ബ്രിട്ടീഷ് റസിഡന്റിനെ നിയമിച്ചതു്. 1923-വരെ തിരുവിതാംകൂർ മദ്രാസ് ഗവർമ്മെന്റിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിലായിരുന്നു. 1923-ൽ ഇൻഡ്യാഗവമ്മെൻറിന്റെ നേരെ കീഴിലായി. അതോടുകൂടി ബ്രിട്ടിഷ് പ്രതിനിധിയുടെ ഉദ്യോഗപ്പേരു് പൊളിറ്റിക്കൽ ഏജന്റു് എന്നാക്കി മാറ്റുകയും ചെയ്തു.

കാർത്തികതിരുനാൾ രാമവർമ്മമഹാരാജാവിനുശേഷം രാജ്യം ഭരിച്ചിട്ടുള്ള രാജാക്കന്മാരെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിനെ

പ്പോലെതന്നെ ജനഹിതൈഷികളും ഭരണതന്ത്രകുശല
ന്മാരും ആയിരുന്നു. റാണി ഗൌരിലക്ഷ്മീഭായി, റാണി
ഗൌരിപാവ്വതീഭായി എന്നീ റാണിമാരും രാജ്യാഭിവൃദ്ധിക്ക
വളരെ സഹായിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1004-ൽ രാജ്യഭാരം കയ്യേറ
ഗർഭശ്രീമാൻ സഖതിതിരുനാൾ രാമവർമ്മമഹാരാജാവു്
രാജ്യഭരണതന്ത്രത്തിൽ എന്നപോലെ സംഗീതം, സാഹി
ത്യം എന്നിവയിലും അപാരപണ്ഡിതനായിരുന്നു. ഇവിട
ത്തെ പട്ടാളത്തെ പരിഷ്കരിച്ചു നായർബ്രിഗേഡ് എന്ന
പേരു നൽകിയതും ഈ നാട്ടിൽ പ്രത്യേകമായി ഒരു ജൂഡീ
ഷ്യൽ ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറു് ഏർപ്പെടുത്തിയതും തിരുവനന്തപു
രത്തു് ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് സ്കൂളും നക്ഷത്രബംഗ്ലാവും സ്ഥാ
പിച്ചതും അവിടത്തെ ഭരണകാലത്താണു്.

പരിഷ്കൃതഭരണസമ്പ്രദായങ്ങളും നടപ്പാക്കി, രാജ്യ
ക്ഷേമം വർദ്ധിപ്പിച്ചു് മാതൃകാരാജ്യമെന്ന പ്രശസ്തി ഈ
രാജ്യത്തിനു സമ്പാദിച്ചതു് ആയില്യംതിരുനാൾ, വിശാഖം
തിരുനാൾ, ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ, എന്നീ മൂന്നു മഹാരാജാക്ക
ന്മാരാണു്. ഈ തിരുമേനിമാരുടെ, വിശിഷ്യ, ശ്രീമൂലംതി
രുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ, ഭരണകാലത്തു തിരുവിതാംകൂറിനു
ണ്ടായ പുരോഗതി തുലോം വിസ്മയജനകമാകുന്നു. 1036
ചിങ്ങം മുതൽ 1055 ഇടവം വരെ ആയില്യംതിരുനാൾ
സർ രാമവർമ്മ മഹാരാജാവു രാജ്യം ഭരിച്ചു. അഞ്ചലും രജി
സ്ട്രേഷനും വകുപ്പുകൾ സൃഷ്ടിച്ചതും തിരുവനന്തപുരത്തു്
ഒരു കോളേജു സ്ഥാപിച്ചതും പള്ളിക്കൂടത്തിലേക്കു് ആവ
ശ്യമുള്ള പാഠപുസ്തകങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനും പുതിയ
പുസ്തകങ്ങൾ എഴുതി ഉണ്ടാക്കുന്നതിനും വേണ്ടി ഒരു പാഠ

പുസ്തകക്കമ്മിറ്റി ഏർപ്പെടുത്തിയതും സർക്കാർവക എഴുത്തുകുത്തുകാര്യം കടലാസ്സിൽ (അതിനുമുമ്പു് ഓലയിൽ ആയിരുന്നു) ആക്കിയതും ഇപ്പോഴുള്ള ഹജൂർകച്ചേരിയുടേയും വക്കീലാപ്പീസുകളുടേയും പണി ആരംഭിച്ചതും ഈ മഹാരാജാവിന്റെ ഭരണകാലത്താണു്.

വിശാഖംതിരുനാൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു പാണ്ഡിത്യത്തിലും കൃത്യനിഷ്ഠയിലും ആയില്യംതിരുനാളിനെ അതിശയിച്ചു. പക്ഷേ, കുശാഗ്രബുദ്ധിയായിരുന്ന ആ തിരുമനസ്സിലെ ഭരണകാലം നിർഭാഗ്യവശാൽ തുലോം പരിമിതമായിരുന്നു. എങ്കിലും നിരവധി പരിഷ്കാരങ്ങൾ അല്പകാലംകൊണ്ടു് അവിടുന്നു നടപ്പാക്കി. സാധുക്കളായ അനേകലക്ഷം ജനങ്ങളുടെ പ്രധാന ആഹാരസാധനമായ മരച്ചീനി ഈ നാട്ടിൽ ആദ്യമായി നടപ്പാക്കിയതു് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടാണു്. ഈ ഏകകാരണത്താൽതന്നെയും തിരുമനസ്സിലെ നാമധേയം തിരുവിതാംകൂർ നിവാസികൾ ആചന്ദ്രതാരം കൃതജ്ഞതാപൂർവം സ്മരിക്കുന്നതാണു്.

ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ സർ രാമവർമ്മമഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് 1061 ചിങ്ങം 27-ാനു- സിംഹാസനാരോഹണം ചെയ്തു. 1099 കർക്കടം 23-ാനു-വരെ അവിടുന്നു രാജ്യം ഭരിച്ചു. തിരുമനസ്സിലെ പ്രശസ്തമായ ഭരണത്തിൽ തിരുവിതാംകൂറിനുണ്ടായ നാനാമുഖമായ അഭിവൃദ്ധി തുലോം വിസ്മയജനകമാണു്. സംസ്ഥാനത്തുള്ള സകല ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറുകളും പല പ്രാവശ്യം പരിഷ്കരിച്ചു; തിരുവിതാംകൂർ യഥാർത്ഥത്തിൽ ഒരു മാതൃകാരാജ്യമായിത്തീർന്നു.

തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് രാജ്യഭാരം കയ്യേറ്റ കാലത്തു് തിരുവിതാംകൂറിലെ മുതലെടുപ്പു് 6778705 ക മാത്രമായിരുന്നു; എന്നാൽ അതു ക്രമേണ വർദ്ധിച്ചു് 1099-ൽ, തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് നാടുനീങ്ങിയ കൊല്ലത്തിൽ, 19954282 ക ആയിത്തീർന്നു. അക്കൊല്ലത്തിൽ ചെലവു നീക്കിയുള്ള കെട്ടിയിരിപ്പു് 7474561 ക യായിരുന്നു. 1061-ൽ കഷ്ടിച്ചു തൊള്ളായിരം വിദ്യാലയങ്ങളും 54000 വിദ്യാർത്ഥികളും മാത്രം ഉണ്ടായിരുന്ന ഈ രാജ്യത്തു് 1099-ൽ 4010 വിദ്യാലയങ്ങളും 474256 വിദ്യാർത്ഥികളും ആണു് ഉണ്ടായിരുന്നതു്. ഇതിൽ നിന്നു് വിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിൽ തിരുമനസ്സിലെ ഭരണകാലത്തു് ഈ നാട്ടിനുണ്ടായിട്ടുള്ള അഭൂതപൂർവ്വമായ അഭിവൃദ്ധി വ്യക്തമാണല്ലൊ. തിരുവനന്തപുരത്തു് ഒരു ടെയിനിങ്ങ് കാളേജു്, സംസ്കൃതകാളേജു്, ആയുർവ്വേദകാളേജു്, വിമൻസ് കാളേജു് എന്നിവ സ്ഥാപിച്ചതും, വിദ്യാർത്ഥികളുടെ സംഖ്യ വർദ്ധിക്കുകയാൽ പഴയ കാളേജിനെ രണ്ടായി പിരിച്ചതും തിരുമനസ്സിലെ ഭരണകാലത്താണു്. നാട്ടിൻറെ നാനാഭാഗങ്ങളിലായി നിരവധി ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാലയങ്ങളും നാട്ടുഭാഷാവിദ്യാലയങ്ങളും സ്ഥാപിച്ചു. സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കുംവേണ്ടി തിരുവനന്തപുരത്തും കൊല്ലത്തും ഓരോ പ്രത്യേക ആശുപത്രി പണിയിച്ചു. ചെങ്കോട്ടമുതൽ തിരുവനന്തപുരംവരെ തീവണ്ടി നടപ്പാക്കി. ജനങ്ങൾക്കു് അത്യന്തം ക്ലേശകരമായിരുന്ന നെൽക്കരവും വിരുത്തി ഏറ്റുപ്പാടും നിർത്തൽചെയ്തു. സാനിറേറി, കൃഷി, പരസ്പരസഹായം, ആർക്കിയോളജി, എന്നിങ്ങനെ ജനക്ഷേമകരങ്ങളായ പല പുതിയ ഡിപ്പാർട്ടുമെ

ൻറുകാര്യം ഏർപ്പെടുത്തി. പ്രജകാംക്ഷ ഭരണകാര്യങ്ങളിൽ പരിശീലനവും അധികാരവും നൽകുന്നതിനുവേണ്ടി നിയമസഭാ, പ്രജാസഭ, മുനിസ്സിപ്പാലിറ്റികാര്യം പഞ്ചായത്തുകോടതികാര്യം എന്നിവ സ്ഥാപിച്ചു. ഈ രാജ്യത്തു് അധിവസിക്കുന്ന എല്ലാ പ്രധാന സമുദായങ്ങളുടേയും ദായക്രമം പരിഷ്കരിച്ച ക്രമപ്പെടുത്തി. തിരുവിതാംകൂറിലെ രാജ്യഭരണ റിപ്പോർട്ടു വർഷംപ്രതി മദ്രാസ് ഗവൺമെന്റിനു അയച്ചുവന്നതു പരിശോധിച്ചിട്ടു് മദ്രാസ് ഗവർണ്ണരായിരുന്ന സർ, ഏ. ഇ. ഹാരിലോക്കു് പ്രസ്താവിച്ചതു് ഇപ്രകാരമാണു്.

"മഹാരാജാവുതിരുമസ്സിലെ ഭരണസാമർത്ഥ്യത്തെപ്പറ്റി മദ്രാസ് ഗവൺമെന്റിനുള്ള അഭിനന്ദനം ആണ്ടുതോറും രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടിയിരിക്കുന്നു."

ശ്രീമൂലംതിരുനാൾതിരുമനസ്സിലെ ഭരണകാലത്തു് നടപ്പിൽ വരുത്തിയിട്ടുള്ള പരിഷ്കാരങ്ങളെല്ലാം വിവരിക്കാൻ വിസ്താരഭയത്താൽ തുനിയുന്നില്ല. ദിവാൻ ബഹദൂർ ടീ. രാഘവയ്യാ അവർകൾ, തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു നാടുനീങ്ങിയശേഷം ആദ്യമായി കൂടിയ നിയമസഭായോഗത്തിൽ ചെയ്ത പ്രസംഗം ഉദ്ധരിച്ചുകൊണ്ടു് ഈ ഭാഗം അവസാനിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

"കഴിഞ്ഞ കർക്കടം ഇരുപത്തിമൂന്നാം തീയതി തിരുവിതാംകൂറിനു നേരിട്ട അത്യാഹിതത്തിനുശേഷം ഇടം പ്രഥമമായി ഈ സംഭക്കൂടുന്ന ഈ സന്ദർഭത്തിൽ, ഏകദേശം നാല്പതുകൊല്ലത്തോളം രാജ്യഭരണം ഏറ്റവും പ്രശസ്തമാംവണ്ണം നിർവ്വഹിച്ച ആ മഹാപുരുഷനിൽ

സവിശേഷം പ്രശോഭിച്ചിരുന്ന സംഖ്യാതീതങ്ങളായ ശ്രേഷ്ഠഗുണങ്ങളും സ്മരിക്കുകയും ആ മഹാനോടു നമുക്കുള്ള നിസ്സീമമായ കൃതജ്ഞതയും ബഹുമാനവും രേഖപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യേണ്ടതു് നമ്മുടെ കടമയാകുന്നു.

ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ സ്വർഗ്ഗാരോഹണം മൂലം തിരുവിതാംകൂറിനു നേരിട്ടിരിക്കുന്ന നഷ്ടം വാചാമഗോചരമാണു്. രാജഭക്തരായ പ്രജകൾ നിപതിച്ചിരിക്കുന്ന സങ്കടസാഗരത്തിന്റെ ആഴം നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനോ നമുക്കു നേരിട്ടിരിക്കുന്ന നഷ്ടത്തിന്റെ ഗൗരവം വ്യക്തമാക്കുന്നതിനോ പര്യാപ്തങ്ങളായ പദങ്ങൾ യാതൊരു ഭാഷയിലും കാണുന്നതല്ല. തിരുമനസ്സിലെ സുദീർഘവും പ്രശസ്തവുമായ ഭരണത്തിൽ രാജ്യത്തിനുണ്ടായിട്ടുള്ള നാനാമുഖമായ അഭിവൃദ്ധിയേപ്പറ്റി വിവരിക്കാനുള്ള സന്ദർഭമോ സ്ഥലമോ ഇതല്ലല്ലോ. തിരുവിതാംകൂർ ഇന്നു പരിഷ്കൃതരാജ്യങ്ങളുടെ ക്രമത്തിൽ ഏറ്റവും മുന്നിട്ടു നിൽക്കുന്നതു് തിരുമനസ്സിലെ അചഞ്ചലമായ കർത്തവ്യകർമ്മബോധത്തിന്റേയും താൻ ആത്മനിർവിശേഷം സ്നേഹിച്ചിരുന്ന പ്രജകളുടെ അഭ്യുദയത്തിൽ അവിടുത്തേക്കുണ്ടായിരുന്ന സുദൃഢമായ താല്പര്യത്തിന്റേയും ഫലമായിട്ടാകുന്നു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അതിവിശിഷ്ടമായ സ്വകാര്യജീവിതത്താലും ഉൽകൃഷ്ടമായ നിരവധി കൃത്യങ്ങളാലും അനേകം തലമുറയ്ക്കു് അനുകരണീയമായ ഒരുത്തമമാർഗ്ഗം തെളിയിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ നിയമസഭ തന്നെ, ജനപ്രതിനിധിസഭകൾ നാട്ടുരാജ്യങ്ങളിലെങ്ങും ഇല്ലാതിരുന്ന ഒരു കാലത്തു് അവിടുന്നു സ്വപ്രജകൾക്കു കാരുണ്യപൂർവം നൽകിയ ഒരു

അനുഗ്രഹമാണു്. ഇന്നും ഈ സ്ഥാപനം പ്രതിനിധി സഭകളുടെ മുന്നണിയിൽ നിൽക്കുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ തിരുനാമം നന്മയുടെ ഒരു പര്യായമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു."

1099-കർക്കടകം ഇരുപത്തിമൂന്നാംതീയതി ശ്രീമൂലം തിരുനാൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് നാടുനീങ്ങി.

അദ്ധ്യായം രണ്ടു്.

മഹാറാണി സേതുപാർവ്വതീഭായി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു്

* (കേക)

"പൂമാതും മുകുന്ദനും പുഷ്പലകൈതുഫലം
സാമാന്യാധികമുപലാളിക്കനിമിത്തമായ്
സീമാതിഗാനുഭാവം കലർന്നു വിരാജിപ്പൂ
കാമാനുക്രുലം ശ്രീമദ്പഞ്ചീശമഹാവംശം

അപ്പൂരാതനാനുപയകലശാംബുധിയിൽനി-
ന്നുത്ഭവിച്ചുപോൽ പല ഭൂപാലചന്ദ്രന്മാരും
സപ്പൂരസ്ത്രീകരം കപ്പംകൊടുക്കും സൌഭാഗ്യത്തിൻ
നല്പൈഴും സുപനാരീകമലാകടംബവും

---

* തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു യൂറോപ്പു പര്യടനം കഴിഞ്ഞു തിരിച്ചെഴുന്നെള്ളിയ സന്ദർഭത്തിൽ വിദ്വാൻ സി. ഐ. ഗോപാലപിള്ള അവർകളാൽ എം. എ. രചിച്ചതു്.

ശ്രീസരസ്വതി വഞ്ചിമേടിനിയിൽ വന്നു
വാസമാളുമ്പോൾ സർവലോകസമ്മാന്യയായി
സമസ്തകലാപരിപൂർണ്ണയായ് വിളങ്ങുന്നു
ക്ഷമയ്ക്കീശ്വരി സേതുപാർവതിമഹാറാണി
കേരളമുണ്ടായനാൾ തുടങ്ങി ഇന്നേവരെ
ബ്ഭ്രമണാനുപയത്തിൽ പിറന്ന പുമാന്മാർക്കും
സാധിയാതിരുന്നൊരു സാഗരതരണമി-
ന്നാധിയെന്നിയേ ചെയ്തതേതൊരു രാജഹംസി?

.....

.....

.....

.....

പഞ്ജരബദ്ധങ്ങളാം കിളികൾക്കൊപ്പം മൃദു
മഞ്ജുവാക്കോതിയെന്നുമസ്വതന്ത്രകളായി
നിന്ദ്യകളായിവാഴ്വൂ ഭാരതസ്ത്രീകളെന്നു
സഞ്ജാതഗർവം ചില പാശ്ചാത്യവനിതകൾ
അന്ധതാജടിലമാം വാക്യങ്ങളുച്ചരിച്ചു-
തെന്തബദ്ധമെന്നേതു വീരസ്ത്രീതെളിയിച്ചാൾ
സേതുപാർവതീഭായിയാകുമാമഹാറാണി
യേതുകാലവും നമുക്കാരാദ്ധ്യയായിന്നുനം

യുവലോകാദർശമാം പൊന്നുതമ്പുരാനുടെ
ജനനീപദംകൊണ്ടു ധന്യയാം മഹാഭാഗേ!
മഹിളാകുലമൗലിമാലികേ ഭവദീയ
മഹിമാധിക്യമോർത്തു പുളകംകൊൾവൂ ഞങ്ങൾ
സന്താനവല്ലിയാകും കാർത്തികതിരുമേനി

ചിന്താധികൈശ്വര്യങ്ങൾ തികഞ്ഞുമേവുന്നതും
സ്വാന്തഗൗരവയുക്തൻ മാർത്താണ്ഡയുവനൃപൻ
ബന്ധുരവിദ്യാപൂർണ്ണനായ് പ്രശോഭിക്കുന്നതും.
നന്ദനൻ ശ്രീചിത്തിർക്ഷജാതനാം വഞ്ചീശ്വരൻ
നിർമ്മലകീർത്തിമാനായ് ഭൂതലം പാലിക്കവേ
ധർമ്മരാജ്യത്തിൻ പുകൾ വിശ്വത്തിൽ തിങ്ങുന്നതും
നിർമ്മായാനന്ദം കണ്ടു സുചിരം വാഴ്കദേവീ!"

വഞ്ചിരാജവംശത്തിൽ സന്താനസംവർദ്ധിനികളായ പെൺവഴിത്തമ്പുരാക്കന്മാർ ഇല്ലാതിരുന്നതിനാൽ 1076 മിഥുനം 6 തിനാറാം തീയതി പുരാതനവും പ്രസിദ്ധവും ആയ മാവേലിക്കര രാജവംശത്തിൽ നിന്ന് ഇപ്പോഴത്തെ ആറ്റിങ്ങൽ മൂത്തതമ്പുരാനായ പൂരാടം തിരുനാൾ മഹാറാണി സേതുലക്ഷ്മീഭായി തിരുമനസ്സിലേയും ഇളയതമ്പുരാനായ മൂലംതിരുനാൾ മഹാറാണി സേതുപാർവതീഭായി തിരുമനസ്സിലേയും ദത്തെടുത്തു. മാവേലിക്കര രാജവംശം ഒരു കാലത്തു് ഒരു ചെറിയ ഭൂവിഭാഗത്തിന്റെ ഭരണാധികാരം വഹിച്ചിരുന്ന ഒരു പുരാതന വംശമാണു്. തിരുവിതാംകൂർ രാജവംശത്തിനു പല സഹായങ്ങളും ചെയ്തിട്ടുമുണ്ടു്. വഞ്ചിരാജവംശത്തിൽ സന്തതി ഇല്ലാതെ വന്ന സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഇതിനുമുമ്പും ഈ വംശത്തിൽനിന്നു ദത്തെടുത്തിട്ടുണ്ടു്. ഇങ്ങനെ തിരുവിതാംകൂർ രാജവംശവുമായി പണ്ടേക്കു പണ്ടേ ബന്ധവും, പ്രൗഢതയും, പ്രശസ്തിയും, പ്രതാപവും ഉള്ള ഒരു രാജവംശത്തിലാണു് മഹാറാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് തിരുവവതാരം ചെയ്തതു്.

മഹാറാണി സേതുപാവ്തീഭായി തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് 1072-തുലാം ഇരുപത്തിനാലാംതിയതി മൂലം തിരുനാളിൽ തിരുവവതാരം ചെയ്തു. തിരുമനസ്സിലെ വിദ്യാഭ്യാസം, പണ്ഡിതസാവ്ഭൌമനും, കേരളകാളിദാസനെന്ന വിഖ്യാതനും ആയിരുന്ന കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ മേൽനോട്ടത്തിലാണ് വിർഹിച്ചതു്. തിരുമനസ്സിലെ ജീവിതചര്യകളും വിദ്യാഭ്യാസക്രമവും ശരിപ്പെടുത്തുന്നതിൽ മേൽനോട്ടം വഹിച്ചതു് മാതൃകാമഹാരാജാവെന്ന വിഖ്യാതനായിരുന്ന ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനുംക്രൂടി ആയിരുന്നു. ചുരുക്കത്തിൽ ലോകപ്രസിദ്ധന്മാരായ രണ്ടു മഹാപുരുഷന്മാരുടെ മേൽനോട്ടത്തിലാണ് മഹാറാണിതിരുമനസ്സുകൊണ്ടു വളർന്നതു്.

ശൈശവത്തിൽപോലും മഹാറാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് അസാമാന്യമായ ബുദ്ധിശക്തിയും കാര്യഗ്രഹണപാടവവും സൂക്ഷ്മാവലോകനശക്തിയും പ്രത്യക്ഷമാക്കി. തിരുമസ്സിലെ വിദ്യാഭ്യാസാഭിരുചിയും സ്വഭാവൌൽകൃഷ്ടതയും കണ്ടു് ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ തുടങ്ങിയ ബന്ധുക്കളും ഗുരുനാഥന്മാരും അത്യന്തം സന്തോഷിച്ചു. മാതൃഭാഷാസാമാന്യം അഭ്യസിച്ചശേഷം തിരുമനി ഇംഗ്ലീഷും സംസ്കൃതവും പഠിക്കാൻ തുടങ്ങി.

മഹാറാണിതിരുമസ്സിലെ പള്ളിക്കെട്ടു മഹോത്സവം 1082-മേടമാസം പന്ത്രണ്ടാംതീയതി ആഘോഷപൂർവം കൊണ്ടാടി. പുരാതനവും പ്രസിദ്ധവും ആയ കിളിമാന്തൂർ കൊട്ടാരത്തിലെ ഒരംഗവും വിദ്യാസമ്പന്നനും ആയ മഹാ

മഹിമശ്രീ രവിവമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ അവർകൾക്കാണ് മഹാറാണിതിരുമനസ്സിലെ പ്രിയതമനായിത്തീരുവാനുള്ള മഹാഭാഗ്യം സിദ്ധിച്ചതു്.

പള്ളിക്കെട്ടിനുശേഷവും മഹാറാണിതിരുമനസ്സിലെ വിദ്യാഭ്യാസം നിർവ്വിഘ്നം നടന്നുവന്നു. മലയാളം, സംസ്കൃതം എന്നീ ഭാഷകൾക്കു പുറമേ, ഇംഗ്ലീഷ്, ഫ്രഞ്ചു്, ലാറ്റിൻ മുതലായ പശ്ചാത്യഭാഷകളിലും തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അസാമാന്യമായ പാണ്ഡിത്യം സമാർജ്ജിച്ചു. സൂക്ഷ്മം ആലോചിക്കുന്ന പക്ഷം തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഇന്നും ഒരു വിദ്യാർത്ഥിനിതന്നെയാണു്. വിവിധഭാഷകളിലുള്ള ഉത്തമ ഗ്രന്ഥങ്ങളും വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങളും മാസികകളും വായിക്കുന്നതിനു് സമയത്തിൽ അധികഭാഗവും ഇന്നും അവിടുന്നു വിനിയോഗിച്ചുവരുന്നു.

മഹാറാണിതിരുമനസ്സിലെ ജീവിതരീതി പൗരസ്ത്യ വനിതകൾക്കു് ഒരു വിശിഷ്ടമാതൃകയാണു്. വസ്ത്രധാരണത്തിൽപോലും ആഡംബരം അവിടത്തെ തീണ്ടിയിട്ടില്ല. തിരുമനസ്സിലെ ജീവിതരീതിക്കെന്നപോലെ അവിടുന്നു മേൽനോട്ടം വഹിക്കുന്ന കായ്ക്കങ്ങൾക്കും ഉള്ള അടുക്കും വെടിപ്പും ഒന്നു പ്രത്യേകമാകുന്നു. ഗുരുതരങ്ങളായ നിർവ്വഹികൃത്യങ്ങൾ നിർഹിക്കുവാൻ ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും യാതൊന്നിനും തെല്ലുപോലും സമയനീക്കം വരാതെ, ഏറ്റവും സ്തുത്യർഹമാംവണ്ണം, നിർഹിച്ചു പോരുന്നതു് തിരുമനസ്സിലെ കൃത്യനിഷ്ഠ ഒന്നുകൊണ്ടു മാത്രമാണു്. ഒരൊറ നിമിഷംപോലും അവിടുന്നു വെറുതെ വ്യയംചെയ്യാറില്ല.

അനാചാരങ്ങളോടും അർത്ഥശൂന്യങ്ങളായ മാമൂലുകളോടും തിരുമനസ്സിലേക്കുള്ള വെറുപ്പു സുപ്രസിദ്ധമാണല്ലൊ; അപാരമായ പാണ്ഡിത്യവും അനിതരസാധാരണമായ ലോകപരിചയവും തിരുമനസ്സിലേക്കുണ്ട്. വൈദ്യുതദീപം പ്രകാശിക്കുമ്പോൾ അന്ധകാരത്തിനു സ്ഥാനം എവിടെ?

ഗ്രന്ഥപാരായണത്തിൽ മഹാറാണിതിരുമനസ്സിലേക്കുള്ള താല്പര്യം അത്ഭുതജനകമാണു്. ആംഗലഭാഷയിലോ മലയാളത്തിലോ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു വായിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ഉത്തമഗ്രന്ഥങ്ങൾ തുലോം അപൂർവമാണെന്നു നിസ്സംശയം പറയാം. സാഹിത്യഗ്രന്ഥങ്ങൾ, രാജ്യമീമാംസ, ധനതത്വശാസ്ത്രം, മുതലായ വിവിധവിഷയങ്ങളെപ്പറ്റി പ്രതിപാദിക്കുന്ന ശാസ്ത്രീയഗ്രന്ഥങ്ങൾ, എന്നുവേണ്ട, തിരുമനസ്സിലെ ഉത്തരവാദിത്വത്തിനും ഉൽകൃഷ്ടജീവിതത്തിനും ഉപകരിക്കുന്ന ഉത്തമഗ്രന്ഥങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുത്തു പതിവായി കല്പിച്ചുവായിക്കുന്നു. സംഗീതത്തിലും, സാഹിത്യത്തിലും, വ്യവസായത്തിലും, വാണിജ്യത്തിലും, കുടുംബഭരണത്തിലും രാജ്യഭരണത്തിലും എല്ലാം അവിടുത്തേക്കു് അസാമാന്യമായ പ്രാഗത്ഭ്യം ഉണ്ടെന്നു് അതാതു വിഷയങ്ങളിൽ പാടവം ഉള്ളവരെല്ലാം മുക്തകണ്ഠം വാഴ്ത്തുന്നു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഓരോ വിഷയത്തിലും പുതുതായി ഉണ്ടാകുന്ന ഉത്തമഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഉടനടൻ വരുത്തിവായിച്ചു് അതാതു വിഷയങ്ങളിൽ തനിക്കുള്ള ജ്ഞാനം പുതുക്കുകയും പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നതാണു് ഇതിനു കാരണം. വിശ്രമം എന്ന പദത്തിനു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു കല്പിച്ചിരിക്കുന്ന അർത്ഥം ഗ്രന്ഥപാരായണമെന്നാണെന്നു തോന്നിപ്പോകുന്നു. നാം സാധാ

രണ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുള്ള അത്ഥത്തിൽ—യാതൊരു ജോലിയും ചെയ്യാതെ സ്വസ്ഥമായിരിക്കുക എന്ന അത്ഥത്തിൽ—തിരുമനസ്സിലേക്കു വിശ്രമം തീരെയില്ല. ആംഗലഭാഷയിൽ തിരുമനസ്സിലേക്കുള്ള പാണ്ഡിത്യം പല ആംഗലേയ പണ്ഡിതന്മാരുടേയും പ്രശംസയ്ക്കു പാത്രീഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. മാതൃഭാഷപോലെതന്നെ ഈ ഭാഷയും തിരുമനസ്സിലേക്കു സ്വാധീനമാണു്.

1924-ൽ സുപ്രസിദ്ധനായ സെയിന്റ്നിഹാൽ സിങ്ങ് ലണ്ടനിൽനിന്നു പ്രസിദ്ധം ചെയ്യുന്ന ഒരു പത്രഗ്രന്ഥത്തിൽ തിരുമനസ്സിലെപ്പറ്റി എഴുതിയിരുന്നതു് ഇപ്രകാരമാണു്:—

"തിരുവിതാംകൂറിന്റെ തലസ്ഥാനമായ തിരുവനന്തപുരം പട്ടണത്തിന്റെ വടക്കു ഭാഗത്തുള്ള സുഖപ്രദമായ ഒരു പ്രദേശത്തു് വിസ്തൃതമായ ഒരു തോട്ടത്തിന്റെ മദ്ധ്യഭാഗത്തായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന മനോഹരമായ ഒരു കൊട്ടാരത്തിലാണു് സേതു പാർവ്വതീഭായി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു താമസിക്കുന്നതു്. പ്രസിദ്ധചിത്രകാരനായ രവിവർമ്മയുടെ കുടുംബത്തിലെ ഒരംഗമായ തിരുമനസ്സിലെ പ്രിയതമനും, തിരുമനസ്സിലെ പ്രിയസന്താനങ്ങളായ ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ, കാർത്തികതിരുനാൾ, ഉത്രാടംതിരുനാൾ എന്നീ തിരുമേനിമാരും തിരുമനസ്സിലേക്കുടി ഈ കൊട്ടാരത്തിൽ താമസിക്കുന്നു.

"ഞാൻ തിരുമനസ്സിലെ സന്ദർശിച്ച ഹാളിൽ യൂറോപ്യൻ രീതിയിലുള്ള കസേര മുതലായ ഉപകരണങ്ങളും

ഇൻഡ്യൻ രീതിയിലുള്ള ദന്തവേല, കൊത്തുപണി മുതലായവകൊണ്ടുള്ള അലങ്കാരങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് സാധാരണവസ്ത്രങ്ങൾ മാത്രമാണു ധരിച്ചിരുന്നതു്. അവ ധരിച്ചിരുന്നതും ദേശീയസമ്പ്രദായം അനുസരിച്ചായിരുന്നു. ആഭരണങ്ങൾ വളരെ കുറച്ചുമാത്രമേ ധരിച്ചിരുന്നുള്ളൂ.

"തിരുമനസ്സിലെ വേഷവും പെരുമാറ്റവും സവിശേഷം ആദരണീയമായിരുന്നു. ഒന്നാംതരം ഇംഗ്ലീഷിലും ഉചിതമായ രീതിയിലും സംഭാഷണം ആരംഭിച്ച ഉടൻതന്നെ തിരുമനസ്സിലെ ഗൌരവസ്വഭാവം എനിക്കു ബോദ്ധ്യമായി. രാജ്യഭാരം കയ്യേൽക്കുന്നതിനു യോഗ്യനായ ഒരു രാജകുമാരനെ തയ്യാർ ചെയ്യുക എന്ന ഗൌരവമേറിയ ചുമതലയിലാണു് തിരുമനസ്സിലെ ശ്രദ്ധ മുഴുവൻ പതിഞ്ഞിരിക്കുന്നതു്. ആ ജോലിയിൽ നിന്നു നിവൃത്തയായിരിക്കുന്ന സമയങ്ങളിൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് നാട്ടിലെ സ്ത്രീകളുടേയും കുട്ടികളുടേയും ക്ഷേമത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള പരിശ്രമങ്ങളിൽ വ്യാപൃതയായിരിക്കും.

"തിരുമനസ്സിലെ കൃത്യനിഷ്ഠയും ശിക്ഷണപാടവവും ആരെയും അത്ഭുതപ്പെടുത്തുന്നതാണു്. രാജകുമാരനും രാജകുമാരിയും പ്രഭാതത്തിൽ എഴുന്നേറ്റു ദേഹശുദ്ധി വരുത്തി ഈശ്വരപ്രാർത്ഥനയും ലഘുഭക്ഷണവും കഴിച്ചശേഷം അമ്മതേത്തിനുള്ള സമയം ആകുന്നതുവരെ അദ്ധ്യാപകന്റെ അടുത്തിരുന്നു വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യണമെന്നാണു് തിരുമനസ്സിലെ നിർബന്ധം. തിരുമേനിമാർ വായിക്കുന്ന

പുസ്തകങ്ങളും അമ്മറാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് പരിശോധിച്ചു തിരഞ്ഞെടുത്തു കൊടുക്കുന്നവയായിരിക്കും. അദ്ധ്യാപകന്റെ ബോധനസമ്പ്രദായവും ക്രമേക്രമേ തിരുമനസ്സിലെ പരിശോധനയ്ക്കു വിഷയീഭവിക്കുന്നു.

"രാജകുമാരൻ ഭാവിയിൽ ഭരിക്കേണ്ട രാജ്യം നേരിട്ടുകണ്ടു പരിചയപ്പെടുന്നതിനുവേണ്ടി രാജകുമാരനെ ക്രട്ടിക്കൊണ്ടു നാട്ടിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിലും തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു പോകാറുണ്ടു്. ജനങ്ങൾക്കു് ആഹാരസാധനങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നതെങ്ങിനെ, എവിടെനിന്നു്, ഗവൺമെന്റിനു മുതലെടുപ്പുണ്ടാകുന്നതെങ്ങിനെ, ആ മുതൽ ചെലവാക്കേണ്ടതെങ്ങിനെ എന്നും മറ്റും അപ്പഴ്പ്പോൾ രാജകുമാരനെ വിശദമായി പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കുന്നതിനും തിരുമേനി ശ്രദ്ധിക്കുന്നു. ജനങ്ങളുടെ ജീവിതരീതിയും, അവരുടെ ആവശ്യങ്ങളും ആഗ്രഹങ്ങളും മറ്റും സ്വപുത്രനെ മനസ്സിലാക്കുന്നതിലും തിരുമനസ്സിലെ ശ്രദ്ധ പതിയാറുണ്ടു്.

"റാണി ആയിടയ്ക്കു തന്റെ സന്താനങ്ങളേയും ക്രട്ടിക്കൊണ്ടു തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നു മുപ്പതു മൈൽ അകലെയുള്ള ഒരു സ്ഥലത്തേക്കു് (പത്മനാഭപുരത്തേക്കു്) എഴുന്നള്ളി. അവിടെയുള്ള പഴയകൊട്ടാരം പൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ടു് അതിനും പുതിയ കൊട്ടാരങ്ങൾക്കും തമ്മിൽ വല്ല വ്യത്യാസവും ഉണ്ടോ എന്നു് റാണി രാജകുമാരനോടു ചോദിച്ചു. പുതിയ കൊട്ടാരങ്ങളിലെ മരപ്പണികൾക്കു കൊത്തുവേല ചെയ്തിട്ടില്ലെന്നും പഴയ കൊട്ടാരത്തിൽ മനോഹരങ്ങളായ കൊത്തുവേലകൾ ധാരാളം ഉണ്ടെന്നും രാജ

കുമാരൻ പെട്ടെന്നു മറുപടി പറഞ്ഞു. പാശ്ചാത്യപരിഷ്കാരങ്ങളിൽ ഭ്രമിച്ചു് ശില്പവിദ്യ തുടങ്ങിയ ഭാരതീയകലകളെ അവഗണിക്കുകയും അങ്ങനെ അവ നശിക്കാൻ ഇടയാക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനെപ്പറ്റി റാണി സ്വപുത്രനോടു സവിസ്തരം കല്പിച്ചു; ഈ ദുഷിച്ച അനുകരണസമ്പ്രദായം വഞ്ജിക്കേണ്ട ആവശ്യം പുതുതായി ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തി. ഇതുതന്നെ പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു് പൗരസ്ത്യകലകളോടു റാണിക്കുള്ള ബഹുമാനം സ്പഷ്ടമാണല്ലോ. തിരുമനസ്സിലെ രാജവംശത്തിലേക്കു ദത്തെടുത്തതു മുതൽ സംസ്കൃതം, മലയാളം, ഇംഗ്ലീഷ് മുതലായ ഭാഷകളും അഭ്യസിക്കുകയും പൌരസ്ത്യരീതിയിലുള്ള സംസ്കാരത്തിനു് വേണ്ടപോലെ അടിസ്ഥാനം ഉറപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ആംഗലസാഹിത്യത്തിൽ അവിടത്തേക്കു നല്ല പാണ്ഡിത്യമുണ്ടു്. ടെന്നിസ്സ്, ഗോൾഫ് മുതലായ കളികളിലും അവിടന്നു നല്ല പാടവം സമ്പാദിച്ചിരിക്കുന്നു.

"തിരുമനസ്സിലെ കുടുംബജീവിതം കേവലം സാധാരണമാണെങ്കിലും നല്ലവണ്ണം ക്രമീകൃതമാണു്. ഗൃഹഭരണസംബന്ധമായ നിസ്സാരകാര്യങ്ങളിൽ പോലും അവിടുന്നു നേരിട്ടു ശ്രദ്ധിക്കാറുണ്ടു്. രാജകുടുംബാംഗങ്ങളുടെ ദിനചര്യ മുതലായ കാര്യങ്ങളിലെല്ലാം അവിടത്തെ സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടി പതിയുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ ദീനാനുകമ്പയും, ക്ഷമയും പൊതുക്കാര്യപ്രസക്തിയും അവിടത്തെ മഹത്വത്തിനു മാറ്റു കൂട്ടുന്നു. ആക്കും തിരുമനസ്സിലെ സന്ദർശിക്കാം; അവരുടെ സങ്കടങ്ങളും അവിടുന്നു ശ്രദ്ധിച്ചു കേൾക്കുകയും കഴിവുള്ള സഹായങ്ങളും നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു. മതബോധം

അവിടുത്തേക്കു നല്ലതുപോലെയുണ്ടു്. പക്ഷേ, അന്ധവിശ്വാസങ്ങളേയും അനാചാരങ്ങളേയും അവിടുന്നു വെറുക്കുന്നു; അഭിനവങ്ങളും ഉൽകൃഷ്ടങ്ങളുമായ ജീവിതാദർശങ്ങൾ അവിടുന്നു കൈക്കൊള്ളുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ സദ്ഭാവയോഗ്യതയും സംസ്കാരവും മര്യാദയും സംഭാഷണചാതുര്യവും ദീനാനുകമ്പയും തിരുമേനിയുമായി ഇടപെട്ടിട്ടുള്ളവരുടെയെല്ലാം പ്രശംസയ്ക്കു പാത്രീഭവിച്ചിരിക്കുന്നു.

"തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് പൌരസ്ത്യവനിതകൾക്കു് ഒരുത്തമമാതൃകയാണു്. സ്ത്രീകളുടേയും കുട്ടികളുടേയും ക്ഷേമത്തിൽ അവിടുത്തേക്കു പ്രത്യേക താല്പര്യം ഉണ്ടു്. സ്ത്രീകൾക്കും പുരുഷന്മാരോടൊപ്പം മനഃസംസ്കാരം സിദ്ധിക്കാതെ ലോകം മുന്നോട്ടു പോവുകയില്ലെന്നാണു് അവിടത്തെ അഭിപ്രായം. സ്ത്രീവിദ്യാഭ്യാസപദ്ധതിയിൽ പാശ്ചാത്യസമ്പ്രദായങ്ങൾ കൂട്ടിക്കലർത്തുന്നതിൽ അവിടുത്തേക്കു് ആക്ഷേപമില്ല; പക്ഷേ, ഭാരതീയാദർശങ്ങൾ വിസ്മരിക്കരുതു്. തനി ഭാരതീയമായ അസ്ഥിഭാരത്തിന്മേൽ അടിയുറപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ഭാരതീയവിദ്യാഭ്യാസപദ്ധതിയിൽ പാശ്ചാത്യസംസ്കാരത്തിന്റെ ഉത്തമാംശങ്ങൾ കൂട്ടിക്കലർത്തുന്നതുകൊണ്ടു ദോഷമില്ലെന്നാണു് തിരുമനസ്സിലെ അഭിപ്രായം."

1921-ൽ മദ്രാസിലെ "സ്ത്രീധർമ്മം എന്ന മാസിക"യിൽ തിരുമനസ്സിലെപ്പറ്റി ഇപ്രകാരം എഴുതിയിരുന്നു.

"നമ്മുടെ ഭൂതകാലചരിത്രം വളരെ ശ്രേഷ്ഠമായിരുന്നെന്നു ഘോഷിച്ചാലും ആ സ്ഥിതി വീണ്ടെടുക്കുന്നതിനു് ഇന്നു നാം ചെയ്യേണ്ടതെന്തു്? ഇതു് നമ്മുടെ ഗാഢ

മായ പഠ്യാലോചനയ്ക്കു വിഷയീഭവിക്കേണ്ട ഒരു വിഷയ മാണു്. എന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ കാലോചിതമായ വിദ്യാഭ്യാസം സമ്പാദിക്കുക തന്നെയാണു് നാം ആദ്യമായി സാധിക്കേണ്ടതു്." എന്നിപ്രകാരമാണു് തിരുവിതാംകൂറി ലെ ജൂണിയർറാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു കാഞ്ചീപുരം സന്ദ ർശിച്ചപ്പോൾ അവിടത്തെ ബാലികാപാഠശാലയിലെ വിദ്യാർത്ഥിനികളോടും അവിടെ കൂടിയിരുന്ന മറ്റു സ്ത്രീക ളോടും ഉപദേശിച്ചതു്. സ്ത്രീസമുദായത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധി യിലുള്ള നിഷ്കളങ്കമായ താല്പര്യം മൂലം തിരുമനസ്സു കൊണ്ടു് ഭാരതീയവനിതകൾക്കു് ആരാധ്യയായിത്തീർന്നി രിക്കുന്നു; മദ്രാസിലുള്ള സ്ത്രീകൾക്കു് തിരുമേനി ഒരുത്തമമാ തൃകയാണു്. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് മദ്രാസിലെ സ്ത്രീകളുടെ "റിക്രിയേഷൻ ക്ലബ്ബിലെ ഒരു ബഹുമാനപ്പെട്ട അംഗവും തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നും സ്ത്രീകൾക്കുവേണ്ടി പ്രസിദ്ധം ചെയ്യുവരുന്ന ഒരു മാസികയുടേയും അവിടെയുള്ള പല സംഘങ്ങളുടേയും രക്ഷാധികാരിണിയും ആണു്".

രാജ്യശ്രേയസ്സിനേയോ, സ്ത്രീസമുദായാഭിവൃദ്ധിയേയോ, കലാപോഷണത്തേയോ ലാക്കാക്കിയുള്ള ഏതുസദുദ്യമത്തി ലും തന്റെ നേതൃത്വവും ഉപദേശവുംകൊണ്ടു ജനങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുവാൻ മഹാറാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് എപ്പോഴും സന്നദ്ധയാകുന്നു. 1107 മകരം പത്താംപ താംതീയതി ആരംഭിച്ച തിരുവിതാംകൂർ കലോത്സവത്തി ന്റെ ആറാമത്തെ വാർഷികസമ്മേളനം ഉൽഘാടനം ചെയ്തതു് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടാണു്. തദവസരത്തിൽ കല്പി ച്ചുചെയ്ത പ്രസംഗം തിരുമനസ്സിലെ നാനാമുഖമായ

പാണ്ഡിത്യത്തിനും വിവിധകലകളിലുള്ള പാടവത്തിനും സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നതിനാൽ അതിന്റെ ചില ഭാഗങ്ങൾ തർജ്ജമചെയ്തു ചുവടെ ചേർത്തുകൊള്ളുന്നു:—

"തിരുവിതാംകൂർ കലോത്സവത്തിന്റെ ആറാമത്തെ വാർഷികസമ്മേളനം ഉൽഘാടനംചെയ്യുന്ന ഈ സന്ദർഭത്തിൽ ദേശീയകലകളേയും ലളിതകലകളേയും ഉദ്ധരിക്കുന്നതിൽ സമ്മേളനഭാരവാഹികൾ പ്രദർശിപ്പിച്ച പോരുന്നതാല്പര്യത്തെ ഞാൻ ആദ്യമായി അഭിനന്ദിക്കുന്നു.....

"നമ്മുടെ ശില്പവിദ്യയ്ക്കുള്ള ചില പ്രത്യേകതകൾ ഗ്രഹിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ചില പാശ്ചാത്യന്മാർ നമ്മുടെ ശില്പവേലകൾ സൌന്ദര്യവിഹീനങ്ങളും പ്രാകൃതങ്ങളും ആണെന്നു പഴിക്കുന്നു. അതുപോലെ ചില പാശ്ചാത്യസംഗീതജ്ഞന്മാർ നമ്മുടെ സംഗീതം ശൈശവത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതേയുള്ളുവെന്നും, അതു തീരെ രസശൂന്യമാണെന്നും പറയാറുണ്ട്. മെക്കാളെയെപ്പോലെ ചരിത്രജ്ഞാനവും കാവ്യബോധവും ഉള്ള ഒരാൾ സംസ്കൃതസാഹിത്യം മുഴുവനുംകൂടി ഷേക്സ്പിയറുടെ കൃതികളുടെ ഒരു പുത്തിനുകിടനില്ലുകയില്ലെന്ന് അത്മാർത്ഥമായി അഭിപ്രായപ്പെട്ട ഒരു കാലവും ഉണ്ടായിരുന്നു. അതുപോലെ പാശ്ചാത്യശില്പവേലകൾ അസുന്ദരങ്ങളും അസംസ്കൃതങ്ങളും ആണെന്നു പറഞ്ഞു ഭാരതീയർ പുച്ഛിക്കുകയും ഭാരതീയസംഗീതത്തിനു പ്രത്യേകമായുള്ള മാത്ര, ഗതി മുതലായ ലക്ഷണങ്ങൾ ഇല്ലാത്ത പാശ്ചാത്യഗാനങ്ങൾക്കു ഗാനം എന്ന പേരുപോലും നൽകാൻ മടിക്കുകയും പാശ്ചാത്യസാഹിത്യം സംസ്കാരമോ

ദൈവവിശ്വാസമോ ഇല്ലാത്തതാണെന്നു പറഞ്ഞു് അതിനെ അവഗണിക്കുകയും ചെയ്യുവന്ന ഒരു കാലവും ഉണ്ടായിരുന്നെന്നു സമ്മതിക്കാതെ നിവൃത്തിയില്ല. എന്നാൽ ഇത്തരം യുക്തിഹീനങ്ങളായ ആക്ഷേപങ്ങൾ ഉപരിപ്ലവബുദ്ധിയുടെ ഫലമാണെന്നു് രണ്ടുകൂട്ടക്കാർക്കും ഇതിനകം ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ കലയ്ക്കു പരിധിയില്ല; കലയാണു് ലോകത്തെ സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രധാന ഉപാധി; ഈ ബോധം അടുത്ത കാലത്തു് ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ വർദ്ധിച്ചുവരുന്നു. കലയെപ്പോലെ സംസ്കൃതമതിയായ മനുഷ്യനെ ആകർഷിക്കുന്ന മറെറാരു വിഷയം ഇല്ല.....നമ്മുടെ മതത്തിലും ഇസ്ലാം മതത്തിലും ഉള്ള ഉൽകൃഷ്ടാദർശങ്ങളെ ക്രട്ടിയിണക്കാൻ ഉദ്യമിച്ച ഒരു യതിവര്യന്റെ ജീവചരിത്രത്തെ സംബന്ധിക്കുന്ന ഒരു നാടകമാണു് നിങ്ങൾ അഭിനയിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നതു്. നമ്മുടെ സംഗീതത്തിനും നാട്യകലയ്ക്കും ഉള്ള പ്രാധാന്യം നിങ്ങൾ വിസ്മരിച്ചിട്ടില്ല. മൃതപ്രായങ്ങളായ പല ദേശീയകലകളേയും ഉദ്ധരിക്കാൻ നിങ്ങൾ ഉറവു ശ്രമിക്കുന്നു. നിങ്ങളുടെ ഈദൃശപരിശ്രമങ്ങൾക്കെല്ലാം ഞാൻ വിജയം ആശംസിക്കുന്നു.

"തിരുവിതാംകൂർ സിംഹാസനത്തെ അലങ്കരിച്ചിട്ടുള്ള വരും എന്റെ കുടുംബത്തിലെ പല അംഗങ്ങളും കലോദ്ധാരണത്തിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള താല്പര്യം ഞാൻ അഭിമാനപൂർവം സ്മരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ ഒരു മഹാരാജാവിനാൽ രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സംഗീതപരങ്ങളും സാഹിത്യപരങ്ങളുമായ കൃതികൾ ഇന്നും സമാദരിക്കപ്പെടുന്നതു് ഒരു മഹാരാജാവിന്റെ കൃതികളാണെന്നുള്ള വിചാരംകൊണ്ടല്ലല്ലോ.

"ഞാൻ ഇനിയും പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ഒരു അഭിപ്രായം വിവക്ഷിതാർത്ഥത്തിൽ തന്നെ നിങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. "നിങ്ങൾ ആത്മവിശ്വാസത്തോടുകൂടി പ്രവർത്തിക്കണം" എന്ന മഹദ്വാക്യം ഞാൻ ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കുന്നതിൽ ആരും തെറ്റിദ്ധരിക്കുകയില്ലല്ലോ. കല, അതിന്റെ പ്രയോഗം, ഉപകരണങ്ങൾ മുതലായവ ലോകത്തിന്റെ ഏതു ഭാഗത്തുനിന്നും കടം വാങ്ങാവുന്നവയാണു്. പക്ഷേ, ഓരോന്നും വേണ്ടുംവണ്ണം പ്രയോഗിച്ചില്ലെങ്കിൽ വിഫലമാവുകയേയുള്ളൂ. ഓരോ കലാവിഭാഗത്തിനും ഉള്ള പാരമ്പര്യത്തോടും പ്രത്യേകതയോടും അനുയോജ്യമായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ കലാപ്രയോഗത്തിനു സ്വാഭാവികത ഇല്ലാതാകും. നമ്മുടെ നാടകങ്ങളിൽ ഔചിത്യവിചാരം ഇല്ലാതെ പാശ്ചാത്യവേഷവിധാനങ്ങളും സംഭാഷണരീതികളും കലർത്തുമ്പോൾ പരാജയം നേരിടുന്നു. അഭിനയകലയുടേയും സംഗീതകലയുടേയും പരിധിയെ ഉല്ലംഘിക്കുമ്പോഴും, ഒരു യുദ്ധരംഗത്തിലോ മൃഗയാവിനോദത്തിലോ ഒരു യോദ്ധാവു് തോടിയിലോ ഗാംഭോധിയിലോ പാടാൻ തുടങ്ങുമ്പോഴും, നമ്മുടെ ശില്പവേലകളിൽ യവനാദർശങ്ങൾ കൂട്ടിച്ചേർക്കുമ്പോഴും, നമ്മുടെ ചിത്രമെഴുത്തിൽ ഇറാലിയൻസമ്പ്രദായങ്ങൾ കലർത്തുമ്പോഴും പരാജയം ഉണ്ടാകാതെ നിർവ്വാഹമില്ല.

"സ്വയം അറിയുക" എന്ന പരമമായ ജീവിതതത്വം പ്രായോഗികമാക്കുന്നതിനു് ബംഗാളിലേയും ആന്ധ്രദേശത്തിലേയും ചിത്രകാരന്മാരും ഉത്തരേൻഡ്യയിലേയും മഹാ-

രാഷ്ട്രത്തിലേയും നാടകകർത്താക്കളും ഉദ്യമിച്ചു വരുന്നതു് ഒരു മഹാഭാഗ്യംതന്നെയാണു്. നിങ്ങളുടെ സംഘവും സംഘച്ചടങ്ങുകളും ഭാരതീയകലയെ, അതിന്റെ പ്രാപ്യ സ്ഥാനത്തു എത്താൻ, സഹായിക്കുമെന്നും നാനാഭാഗങ്ങളിൽനിന്നുമുള്ള സഹായത്തോടുകൂടി, എന്നാൽ അതിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിനു് അധീനമാകാതെ, "കലാപ്രബുദ്ധതയുടെ കേന്ദ്രം" എന്ന യശസ്സു് ഇൻഡ്യയ്ക്കു വീണ്ടും ലഭിക്കുമെന്നും ഞാൻ ആശിക്കുന്നു."

1921-ൽ മഹാറാണിതിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ആദ്യമായി ദക്ഷിണേൻഡ്യയിലുള്ള മിക്ക പ്രധാനസ്ഥലങ്ങളും സന്ദർശിച്ചു; ആ സന്ദർഭത്തിൽ മദ്രാസു്, കാഞ്ചീപുരം മുതലായ പല സ്ഥലങ്ങളിലും ജനങ്ങൾ തിരുമനസ്സിലെ ബഹുമാനപൂർവം സ്വീകരിക്കുകയും തിരുമനസ്സിലേക്കു മംഗളപത്രങ്ങൾ സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

ബാല്യം മുതൽക്കേ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് തിരുവിതാംകൂർ രാജ്യകാര്യങ്ങളിൽ, വിശിഷ്യ, സ്ത്രീകളേയും കുട്ടികളേയും പ്രത്യേകം സംബന്ധിക്കുന്നകാര്യങ്ങളിൽ, അതിയായ താല്പര്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചുവരുന്നു. സ്ത്രീകൾക്കുവേണ്ടി പ്രസിദ്ധം ചെയ്തുവരുന്ന "മഹിള" എന്ന മാസികയുടെ ജനനകാലത്തുതന്നെ അതിന്റെ രക്ഷാധികാരം കല്പിച്ചു കയ്യേറ്റു. ജീവകാരുണ്യസഭ തുടങ്ങി ഈ നാട്ടിലുള്ള പല സംഘങ്ങളുടേയും രക്ഷാധികാരവും അവിടുന്നു വഹിച്ചു വരുന്നു. അഖിലേൻഡ്യാ സ്ത്രീസമാജത്തിന്റെ രണ്ടു വാർഷികസമ്മേളനങ്ങളിൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഭാരതീയവനിതകൾക്കു തിരുമനസ്സിലെക്കുറി

ച്ചുള്ള ബഹുമാനത്തിനു് ഇതിലധികം എന്തൊരു തെളിവു വേണം? തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഈ സമ്മേളനങ്ങളിൽ ചെയ്ത പ്രസംഗങ്ങൾ അവിടുത്തെ അസാമാന്യമായ ബുദ്ധിശക്തി, വൈദുഷ്യം, ലോകപരിചയം, ആദർശശുദ്ധി, പരിഷ്കാരപ്രസക്തി, ദേശീയബോധം മുതലായ പല വിശിഷ്ടഗുണങ്ങളും സ്പഷ്ടമാക്കുന്നവയാണു്. ഈ പ്രസംഗങ്ങളെ ഒട്ടധികം വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങളും മഹതികളും മഹാന്മാരും പ്രശംസിച്ചിട്ടുണ്ടു്. തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചു നടന്ന സമ്മേളനത്തിൽ ആദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചുകൊണ്ടു് തിരുവിതാംകൂറിന്റെ മഹിമാവിശേഷവും ഇവിടത്തെ സ്ത്രീകൾ സാമുദായികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ കാര്യങ്ങളിൽ അനുഭവിക്കുന്ന സമത്വവും സ്വാതന്ത്ര്യവും മറ്റും വിവരിച്ചശേഷം കല്പിച്ചു് ഏതാണ്ടു് ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചു:—

"ഇൻഡ്യയുടെ മിക്കവാറും ഭാഗങ്ങളിൽ, മലബാറിന്റെ ഏതാനും ഭാഗങ്ങൾ ഒഴിച്ചു്, വസ്തു ഉടമസ്ഥതയും കൈമാറാവകാശവും സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം സ്ത്രീകൾക്കു ഇപ്പോഴും അവശതകൾ ഉണ്ടു്. പുരാതന നിയമകർത്താക്കൾ ഹിന്ദുസ്ത്രീകൾക്കുള്ള സ്ഥാനം നിർണ്ണയിക്കുന്നതിൽ ഒരു വിധം ഔദാര്യം കാണിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ബംഗാളും ബാംബയും ഒഴിച്ചുള്ള സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ പിന്നീടുണ്ടായ നിയമങ്ങളും ആചാരങ്ങളും മൂലം അവകാശത്തിനു ഹാനിനേരിട്ടിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അടുത്ത കാലംവരെ ഇംഗ്ലണ്ടിൽ സ്ത്രീകൾക്കു സ്വന്തംപേരിൽ വസ്തുസമ്പാദിക്കുന്നതിനോ, അധമർണ്ണരിൽനിന്നു പണം ഈടാക്കുന്നതിനോ, ഭർത്താവിന്റെ പ്രതിനിധി എന്ന നിലയിൽ അല്ലാതെ വീട്ടിലെ

ആവശ്യങ്ങൾക്കുവേണ്ട സാമാനങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിനുപോലുമോ അധികാരം ഇല്ലായിരുന്നെന്നുള്ള പരമാർത്ഥംകൂടി നാം ഓർമ്മിക്കേണ്ടതാണു്. ഏതായാലും ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ഈ സ്ഥിതി ഭേദപ്പെട്ടു കഴിഞ്ഞു. എങ്കിലും സ്ത്രീപുരുഷഭേദം നോക്കാതെ പിൻതുടർച്ചാവകാശവും, വസ്തുക്കൾ അനുഭവിക്കുന്നതിനും കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നതിനുമുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യവും ഇൻഡ്യയിലെ സ്ത്രീകൾക്കു പൊതുവെ അനുവദിച്ചു കിട്ടിയിട്ടില്ല. എന്നു മാത്രമല്ല, സ്ത്രീ അകന്ന ഒരു ചാച്ചിക്കാരന്റേയോ ജനിക്കാനിരിക്കുന്ന ഒരു കുട്ടിയുടേയോ ട്രസ്റ്റിമാത്രമാണെന്നുള്ള വിചാരവും ഇല്ലാതാകണം. തിന്മകളുടെയെല്ലാം ആഗമനം സ്ത്രീകളിൽനിന്നാണെന്നുള്ള ആക്ഷേപം ഭാഗ്യവശാൽ മലബാറുകാരായ ഞങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ഇല്ല. സ്ത്രീകളുടെ ചുമതല കേവലം മാതൃത്വം വഹിക്കുക മാത്രമാണെന്നു ഇറാക്കിയിലും ജർമ്മനിയിലും ഇന്നും ജനങ്ങൾ കരുതുന്നു. ഈ ദോഷവും ഞങ്ങളെ ബാധിച്ചിട്ടില്ല. ഈയിടെയായി ആ സ്ഥലങ്ങളിൽ നിലവിൽ ഇരിക്കുന്ന പല അവശതകളും ഇങ്ങോട്ടു പകർത്തുന്നതിനു് ഒരു ദുർവ്വാസനപ്രത്യക്ഷപ്പെടാറുണ്ടെങ്കിലും ഭാര്യാഭർത്താക്കന്മാർ തമ്മിൽ സമത്വവും, ഭർത്താവിനെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനും പ്രായപൂർത്തിക്കുശേഷം മാത്രം വിവാഹബന്ധത്തിൽ ഏർപ്പെടുന്നതിനും ഉള്ള സ്വാതന്ത്ര്യവും പണ്ടേ തന്നെ ഞങ്ങൾക്കുണ്ടു്.

"വൈദികകാലങ്ങളിൽ വിവാഹവിഷയത്തിൽ സ്ത്രീകൾക്കു സ്വാതന്ത്ര്യം അനുവദിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ വർണ്ണസങ്കരത്വം ഭയന്നു് അതു ക്രമേണ ഭേദപ്പെടുത്തി.

ശൈശവവിവാഹം, പർദ്ദാ, നിതാന്തദാസ്യം മുതലായവ ഇങ്ങനെ ഉണ്ടായ മാറ്റത്തിന്റെ ദുർഫലങ്ങളാണ്. ഈശ്വരചന്ദ്രവിദ്യാസാഗരൻ മുതലായ മഹാന്മാർ പ്രയത്നിച്ചിട്ടുപോലും ദീർഘകാലമായി നിലനിന്നുവരുന്ന ഈ അനാചാരങ്ങൾ ക്രമേണ മാത്രം നീങ്ങിവരുന്നതേയുള്ളു. പ്രാചീനവും ആധുനികവുമായ ആശയങ്ങളുടേയും ആദർശങ്ങളുടേയും സമുചിതമായ ഒരു അനുരഞ്ജനത്തിനുവേണ്ടി നാം ഇനിയും ഊർജ്ജിതമായി പ്രയത്നിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

"ശൈശവവിവാഹത്തിന്റെ നിരവധി ദൃഷ്യങ്ങളും നമുക്കു വിസ്മരിക്കാവുന്നതല്ല. ഒരു വയസ്സിനും അഞ്ചു വയസ്സിനും മദ്ധ്യേ പ്രായം ഉള്ള ആയിരം പെൺകുട്ടികളിൽ ഏഴുപേർ വീതവും അഞ്ചിനും പത്തിനും മദ്ധ്യേ പ്രായമുള്ള പെൺകുട്ടികളിൽ 45 പേർവീതവും വൈധവ്യം അനുഭവിക്കുന്നുവെന്നുള്ളതു് എത്ര ഭയങ്കരമായ ഒരു ദുരവസ്ഥയാണു്. ശൈശവവിവാഹത്തിനു് അടിസ്ഥാനം എന്തുതന്നെയായാലും അതു ദോഷഭ്രയിഷ്ഠമാടണന്നു സമ്മതിക്കാതെ തരമില്ല. ഈ അനാചാരത്തെ വേദങ്ങൾ അനുകൂലിക്കുകയോ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ലെന്നും ഓർമ്മിക്കേണ്ടതാണു്. വിദ്യാസമ്പന്നരായഹിന്ദുക്കളും മുസ്ലിമിങ്ങളും ശൈശവവിവാഹം നിർത്തൽ ചെയ്യുന്നതിനും പുനർവിവാഹം നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നതിനും ഉത്സുകരാണെന്നുള്ളതും വിസ്മരിക്കാവുന്നതല്ല. ഇതെല്ലാം ശുഭലക്ഷണങ്ങളാണു്.

"മുഹമ്മദൻ നിയമം അനുസരിച്ചു വനിതകളുടെ വസ്തു ഉടമസ്ഥതയും വിവാഹബന്ധവും സുരക്ഷിതമാണെങ്കിലും സ്ത്രീകൾ സകലകാര്യങ്ങളിലും ഒഴിഞ്ഞുമാറി നിൽക്കണമെന്നുവെച്ചിരിക്കുന്നതു് നിശ്ചയമായും ആശാസ്യമല്ല. ഈ നില അവശ്യം ഭേദപ്പെടുത്തണം. മിക്കസ്ഥലങ്ങളിലും മുസ്ലീമുകളുടെ ഇടയിൽ കുടുംബമഹിമയുടെ ഏറാക്കൂറിൽ അനുസരിച്ചാണു് ഘോഷാസമ്പ്രദായത്തിലുള്ള നിഷ്ഠ നിർണ്ണയിച്ചുപോരുന്നതു്. ഇത്തരം അനാചാരങ്ങൾ നിർത്തൽ ചെയ്യുന്നതിനു നാം നിരന്തരം പ്രയത്നിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു."

ഇംഗ്ലണ്ടു്, ജർമ്മനി, ഫ്രൈൻ മുതലായ രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നു സമ്മേളനത്തിനു പ്രതിനിധികളായി വന്നിരുന്ന മഹതികൾപോലും മഹാറാണി തിരുമനസ്സിലെ പാണ്ഡിത്യത്തേയും പ്രാവല്ഭ്യത്തേയും അഭിനന്ദിച്ചു. സമ്മേളനത്തെപ്പറ്റി മിസസ്സു് കസിൻസു് "മദ്രാസു് മെയിലിൽ" എഴുതിയിരുന്നതു് ഇപ്രകാരമാണു്:—

"മഹാറാണി സേതുപാർവ്വതിഭായി തിരുമനസ്സിലെ വ്യക്തിമാഹാത്മ്യം സമ്മേളനത്തിന്റെ വിജയത്തിനു വളരെ സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടു്. തിരുമനസ്സിലെ ആഡംബരരഹിതമായ വേഷവും ജീവിതരീതിയും ഏവരേയും ആകർഷിക്കുന്നതാണു്. സമ്മേളനം ഉൽഘാടനം ചെയ്തുകൊണ്ടു് അവിടുന്നു ചെയ്ത പ്രസംഗം അഗാധമായ പാണ്ഡിത്യത്തിന്റേയും അസാമാന്യമായ ലോകപരിചയത്തിന്റേയും ഗാഢമായ ചിന്താശക്തിയുടേയും പ്രതിഫലനം ആയിരുന്നു."

"പ്രതിഭാസമ്പന്നയും നയജ്ഞയും ആയ മഹാറാണി തിരുമനസ്സിനെ അദ്ധ്യക്ഷയായി ലഭിച്ചതു് ഒരു മഹാഭാഗ്യ

മായി ഞങ്ങൾം കരുതുന്നു." എന്നാണു് അഖിലേൻഡ്യാ വനിതാസംഘത്തിന്റെ പ്രവർത്തകസംഘാദ്ധ്യക്ഷയായ മിസ്സസ്സ് എസ്സ്. സി. മുക്കർജി "ഹിന്തു" പത്രത്തിന്റെ പ്രതിനിധിയോടു പ്രസ്താവിച്ചതു്.

സാധാരണസമ്മേളനങ്ങളിൽ അദ്ധ്യക്ഷംവഹിക്കുന്നവർ സമ്മേളനം സമാപിക്കുന്നതോടുകൂടി തങ്ങളുടെ ചുമതല തീർന്നതായി കരുതുന്നു. എന്നാൽ മഹാറാണിതിരുമനസ്സുകൊണ്ടാകട്ടെ, പ്രവർത്തകസംഘാംഗങ്ങളുടെ പ്രവൃത്തികളെപ്പറ്റി അന്വേഷിക്കുകയും വിലയേറിയ ഉപദേശങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളുംകൊണ്ടു് കൂടക്കൂടെ അവരെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുവരുന്നു. സമ്മേളനത്തിനുശേഷം രണ്ടു മൂന്നുമാസം കഴിഞ്ഞു് ഉത്തേജകമായ ഒരു സന്ദേശം അവിടന്നു് പ്രവർത്തകസമിതിക്കു് അയച്ചു. ആണ്ടുതോറും സമ്മേളനം കൂടുകയും ഒട്ടധികം പ്രമേയങ്ങൾ പാസ്സാക്കുകയും ചെയ്യുകൊണ്ടു് യാതൊരു പ്രയോജനവും ഉണ്ടാവുകയില്ലെന്നും, നിശ്ചയങ്ങൾ നടപ്പിൽ വരുത്താൻ സംഘാംഗങ്ങൾ മനഃപൂർവം പ്രയത്നിക്കണമെന്നും എല്ലാ പ്രാദേശികസംഘങ്ങളും അവരുടെ പ്രവൃത്തികളെപ്പറ്റി അനുകാലികറിപ്പോർട്ടുകൾ അയക്കാൻ ഏർപ്പാടുചെയ്യണമെന്നും ഗ്രാമോദ്ധാരണത്തിൽ സംഘത്തിന്റെ ശ്രദ്ധ ഉടൻതന്നെ പതിയേണ്ടതാണെന്നും മറ്റും തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് പ്രസ്തുത സന്ദേശത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിരുന്നു.

1936-മാർച്ചു് പത്തൊൻപതാംതീയതി, ന്യൂഡൽഹിയിലെ ലേഡി ഇർവിൻ കോളേജിന്റെ വാർഷികദിനം

തിരുമനസ്സിലെ മഹനീയമായ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ആഘോഷിക്കപ്പെട്ടു. സമ്മാനാർഹരായ വിദ്യാർത്ഥിനികളേയും കോളേജിന്റെ പ്രവർത്തകരേയും തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് അഭിനന്ദിച്ചു. അനന്തരം സ്ത്രീവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ പ്രയോജനങ്ങളേയും ആദർശങ്ങളേയും വിദ്യാസമ്പന്നകളായ സ്ത്രീകളുടെ ചുമതലകളേയും വിവരിച്ചു് അവിടുന്നു വിജ്ഞാനപ്രദമായ ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്തു. പ്രസ്തുതകോളേജിനു് ആയിരം ഉറുപ്പിക സംഭാവന ചെയ്തിരിക്കുന്നതായി പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തുകൊണ്ടാണു് തിരുമേനി പ്രസംഗം ഉപസംഹരിച്ചതു്.

ഏപ്രിൽ ഇരുപത്തൊന്നാംതീയതി ഡൽഹിയിലെ വനിതാസംഘം തിരുമനസ്സിലെ ക്ഷണിച്ചു സൽക്കരിച്ചു. സംഘടനയുടെ ആവശ്യകത, ഗ്രാമോദ്ധാരണം തുടങ്ങി സ്ത്രീകൾക്കുള്ള ചുമതലകൾ മുതലായി പല വിഷയങ്ങളേയും പരാമർശിച്ചു് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് തദവസരത്തിൽ ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്തു. അതിന്റെ ഉപസംഹാരം ഏതാണ്ടു് ഇപ്രകാരമായിരുന്നു:—

"ഗ്രാമോദ്ധാരണമാണു് രാജ്യത്തിനുവേണ്ടി വനിതാസംഘത്തിനു ചെയ്യാവുന്ന ഏറ്റവും മഹത്തായ സേവനം. ബാലശിക്ഷണത്തിൽ സ്ത്രീകൾ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കാത്ത പക്ഷം പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസത്തിനു് ഉൽക്കർഷം ഉണ്ടാകുന്നതല്ല. സമുദായോദ്ധാരണത്തിനും വിദ്യാഭ്യാസപ്രചരണത്തിനും വേണ്ടി എല്ലാ പ്രാദേശികസംഘങ്ങളും പ്രയത്നിക്കണം. ജനസാമാന്യത്തെ സംബന്ധിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കാനും അവയ്ക്കുവേണ്ടി പ്രയത്നിക്കാനും ശ്രദ്ധി

ക്കാത്തപക്ഷം സംഘത്തിനു് സ്വാധീനമോ സമ്മതിയോ പ്രാബല്യമോ സിദ്ധിക്കുന്നതല്ല.

"വനിതാസംഘങ്ങളുടെ വിജയത്തിനു ഗംഭീരങ്ങളായ പ്രാസാദങ്ങളോ ധാരാളം പണമോ അല്ല അത്യാവശ്യം. പിന്നെയോ? കൃത്യനിഷ്ഠയും ഉത്സാഹതീക്ഷ്ണതയും ഉള്ള സംഘാംഗങ്ങളാകുന്നു. സ്ത്രീകളെ സംബന്ധിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ ഒരു പുതിയ വീക്ഷണഗതിതന്നെ ഉണ്ടാകേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ ഭൂതകാലപാരമ്പര്യങ്ങളും നാം പ്രയോജനപ്പെടുത്തണം. പക്ഷേ, അവ കാലസ്ഥിതി അനുസരിച്ചു പരിഷ്കരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ പാരമ്പര്യങ്ങളേയോ ആചാരങ്ങളേയൊ ഒരു വിപ്ലവം ഉണ്ടാകത്തക്കവണ്ണം ഒന്നോടെ തട്ടിത്തകർക്കാൻ തുനിയരുതു്. യാതൊരു പ്രവൃത്തിയിലും ദേശീയബോധം ഉപേക്ഷിക്കരുതു്."

വിജ്ഞാനാഭിവൃദ്ധിക്കു് ദിക്സഞ്ചാരം ഏറ്റവും പ്രയോജനപ്പെടുമെന്നുള്ളതിൽ രണ്ടുപക്ഷമില്ല. മഹാറാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഭാരതഭൂമിയിലുള്ള സകല പ്രധാന സ്ഥലങ്ങളും പലപ്രാവശ്യം സന്ദർശിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെടാതെ പരിഷ്കാരകേന്ദ്രങ്ങളെന്നു പറയപ്പെടുന്ന പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളും സന്ദർശിക്കാൻ കല്പിച്ചു തീച്ചയാക്കി. അത്ഥശൂന്യങ്ങളായ മാമൂലുകളിൽ ഉള്ള പ്രതിപത്തിമൂലം തിരുവിതാംകൂർ രാജകുടുംബത്തിൽ നിന്നു് ആരുംതന്നെ ഇതിനു മുമ്പു് കപ്പൽയാത്ര ചെയ്യാൻ ധൈര്യപ്പെട്ടിട്ടില്ല. അനാചാരങ്ങളോടുള്ള വെറുപ്പും, ലോകസഞ്ചാരംകൊണ്ടു സിദ്ധിക്കാവുന്ന ഗുണങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള മതിപ്പും മൂലം തിരുമേനി മാമൂൽ ലംഘിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചു. ഈ

നിശ്ചയത്തെ സകല ഭാരതീയരും സംഹർഷം അഭിനന്ദിച്ചു. 1932–മേ–12-ാനു- മഹാറാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സപുത്രിയോടുകൂടി യൂറോപ്പിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു.

മൂന്നുമാസക്കാലം തിരുമനസ്സിലെ പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചു; ഇംഗ്ലണ്ടു്, ഫ്രാൻസു്, ജർമ്മനി, ഇറാലി മുതലായ പ്രധാനരാജ്യങ്ങളെല്ലാം സന്ദർശിച്ചു. സന്ദർശിച്ച സ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം ജനങ്ങളും ഗവർമ്മെന്റുകളും തിരുമേനിമാരെ ബഹുമാനപൂർവ്വം സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. ലണ്ടനിൽ താമസിക്കുന്ന ഭാരതീയവനിതകളും വിദ്യാർത്ഥികളും മഹാറാണിതിരുമനസ്സിലെ ഭക്തിപൂർവ്വം സ്വീകരിച്ചു; തിരുമനസ്സിലെ വിശിഷ്ടഗുണങ്ങളെ അഭിനന്ദിച്ചു. "മഹാറാണിതിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഭാരതീയ വനിതകളുടെ നേതൃത്വം കയ്യേല്ക്കുന്നപക്ഷം ഭാരതീയാദർശങ്ങളും പലതും ക്ഷിപ്രസാദ്ധ്യങ്ങളായിത്തീരുന്നതാണു്" എന്നാണു് ഭാരതീയ വനിതാസംഘത്തിൽ പ്രസംഗിച്ച ഒരു മഹതി തിരുമനസ്സിനെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിച്ചതു്. ലണ്ടനിൽ താമസിക്കുന്ന തിരുവിതാംകൂർകാരോടു് തിരുമേനി വാത്സല്യപൂർവ്വം കുശലപ്രശ്നം ചെയ്തു. തന്റെ നാട്ടുകാരായ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ നന്മയ്ക്കു വേണ്ട കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി തിരുമേനി ഇൻഡ്യൻ ഹൈക്കമ്മിഷൻ മുതലായ പല പ്രമാണികളുമായി ആലോചന നടത്തി. ജൂൺ 8-ാനു- തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും പുത്രിയും ചക്രവർത്തി തിരുമനസ്സിലേയും ചക്രവർത്തിനി തിരുമനസ്സിലേയും സന്ദർശിച്ചു. ബ്രിട്ടനിലെ മന്ത്രിസഭാംഗങ്ങൾ തുടങ്ങി പല പ്രമാണികളുടേയും പരിചയം തിരുമേനിമാർ ആർജ്ജിച്ചു. ചുരുക്കത്തിൽ തന്റെ നിസ്തുല്യമായ വ്യക്തി

മാഹാത്മ്യത്തിൽ ക്രൂടി തിരുവിതാംക്രൂറിന്റെ മഹിമ പാശ്ചാ
ത്യരെ അറിയിക്കുന്നതിനു മഹാറാണി തിരുമനസ്സിലേക്ക്
സാധിച്ചു. വേഫെയറിലുള്ള ഗാർഡൻ ക്ലബ്ബിൽവെച്ച്
ഇംഗ്ലണ്ടിലെ പല പ്രധാനപ്പെട്ട സ്ത്രീകൾചേർന്നു തിരുമേ
നിമാരെ സൽക്കരിച്ചു. തദവസരത്തിൽ തിരുവിതാംക്രൂ
റിലെ സ്ത്രീകളുടെ വിദ്യാഭ്യാസനില, സമുദായിക നില,
അവർ അനുഭവിക്കുന്ന സ്വാതന്ത്ര്യം സമത്വം മുതലായവ
വിശദമാക്കിക്കൊണ്ടു തിരുമേനി ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്തു.

മഹാറാണിതിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഇംഗ്ലണ്ടിൽ താമ
സിച്ചിരുന്ന കാലത്തു് "ലീഡർ" പത്രം ഇപ്രകാരം പ്രസ്താ
വിച്ചിരുന്നു.

"തിരുവിതാംക്രൂറിലെ ജൂണിയർ മഹാറാണിതിരുമന
സ്സിലേയും പുത്രിയുടേയും ഇംഗ്ലണ്ടു് സന്ദർശനം അത്ഭുതപൂർവ്വ
മായ ഒരു സംഭവമാണു്. തിരുമേനിമാർ ക്ലാറിഡ്ജസ്സ്
ഹോട്ടലിൽ വളരെ കുറച്ചു് അനുയായികളോടുകൂടി,
ആഡംബരരഹിതം താമസിച്ചു വരുന്നു. മഹാറാണി തിരു
മനസ്സിലെ ബുദ്ധിശക്തിയും, പാണ്ഡിത്യവും, പ്രാപ്തിയും,
അഭിപ്രായദാർഢ്യവും, രാജോചിതമായ നിലയും സകലരു
ടേയും പ്രശംസയ്ക്കു് ഇതിനകം പാത്രീഭവിച്ചിരിക്കുന്നു.
ഇൻഡ്യയുടെ പുനരുദ്ധാരണത്തിലും പുരോഗമനത്തിലും
അവിടത്തെ സ്ത്രീകൾക്കുള്ള സ്ഥാനം ഈ നാട്ടുകാരെ(ഇംഗ്ലീ
ഷുകാരെ) മനസ്സിലാക്കുന്നതിനു്, മറ്റൊരു രാജകീയസ
ന്ദർശനംകൊണ്ടും സാധിച്ചിട്ടില്ലാത്ത വിധത്തിൽ, മഹാ
റാണിതിരുമനസ്സിലെ ഇവിടത്തെ പരിമിതമായ താമസം

കൊണ്ടു നിശ്ചയമായും സാധിക്കുന്നതാണു്. തീക്ഷ്ണമായ മതനിഷ്ഠയും സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ ഭഞ്ജിക്കുന്ന ഭായക്രമവും ഉള്ള തിരുവിതാംക്കൂറിൽനിന്നു് ഇതു സമർത്ഥയായ ഒരു മഹതി ഭാരതീയസ്ത്രീകളുടെ പ്രാതിനിധ്യം വിഹിക്കുന്നുവെന്നുള്ള വിചാരം ഇവിടത്തെ പ്രമാണികൾക്കു ഭാരതീയസ്ത്രീകളെപ്പറ്റിയുള്ള അഭിപ്രായത്തിനു് ഒരു പരിവർത്തനം ഉണ്ടാക്കാതിരിക്കയില്ല."

മഹാറാണിതിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഫ്രാൻസ്-ചിങ്ങം ഫർ-ാംനു-രാജധാനിയിൽ തിരിച്ചെഴുന്നള്ളി. ബോംബേ, മദ്രാസ് മുതലായി തിരുവിതാംക്കൂറിനു പുറമേയുള്ള പട്ടണങ്ങളിലും, തിരുവിതാംക്കൂറിൽ ചെങ്കോട്ട മുതൽക്കുള്ള മിക്ക സ്ഥലങ്ങളിലും ജനങ്ങൾ തിരുമേനിമാരെ സബഹുമാനം സ്വീകരിച്ചു. കൊല്ലത്തെ റയിൽവെ കൊട്ടാരത്തിൽവെച്ചു് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അവിടത്തെ പൊതുജനങ്ങളുടെ വക മംഗളപത്രം സ്വീകരിച്ചു് സമുചിതമായ മറുപടി നൽകി. അന്നുരാത്രി ഏഴേമുക്കാൽ മണിക്കു് തിരുവനന്തപുരത്തെ പൌരന്മാർ തിരുമേനിമാർക്കു ഭക്ത്യാദരപുരസ്സരം സ്വാഗതം അരുളി. റാവുബഹദൂർ എ. വെങ്കിട്ടരാമയ്യർ പ്രജകളുടെ വക മംഗളപത്രം വായിക്കുകയും മിസ്റ്റർ കെ. കുഞ്ഞുണ്ണിമേനോൻ അതു തുപ്പാടങ്ങളിൽ സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. സ്വപ്രജകൾ ഭക്തിപൂർവം സമർപ്പിച്ച മംഗളപത്രത്തിനു കല്പിച്ചു നൽകിയ മറുപടി മുമ്പടെ ചേർത്തുകൊള്ളുന്നു.

THE SEN GUPTA PUBLIC LIBRARY
LOVE & SERVICE.
PUTHIYARA

തിരുമനസ്സിലെ മറുപടി

"എന്റെ രാജ്യത്തിന്റെ തലസ്ഥാന നഗരിയിലേക്ക്, ഞങ്ങളുടെ കുടുംബത്തിലേക്ക്, പ്രത്യാഗമിക്കുന്ന ഈ സന്ദർഭത്തിൽ നിങ്ങളുടെ ആത്മാർത്ഥമായ ഈ സ്വീകരണം അംഗീകരിക്കുന്നതിനു് ഞങ്ങൾക്കു അതിയായ സന്തോഷമുണ്ടു്. മംഗളപത്രത്തിൽ കാണുന്ന സ്നേഹസമ്പൂർണ്ണങ്ങളായ പ്രസ്താവനകൾക്കു ഞാനും എന്റെ പുത്രിയും നന്ദി പറയുന്നു.

"ഞങ്ങളുടെ ദിക്സഞ്ചാരം ആരോഗ്യത്തെ പുരസ്കരിച്ചു നിർവഹിക്കപ്പെട്ടതാണെങ്കിലും തന്മൂലം വിദൂരസ്ഥങ്ങളായ ഇംഗ്ലണ്ടു്, ഇറ്റലി, ഫ്രാൻസു്, ജർമ്മനി മുതലായ പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിലെ ജനങ്ങളുടെ ജീവിതരീതിയും കർമ്മകുശലതയും കണ്ടു മനസ്സിലാക്കുന്നതിനു ഞങ്ങൾക്കു സാധിച്ചു. ഭാരതീയരുടേയും പാശ്ചാത്യരുടേയും ജീവിതരീതികളെപ്പറ്റിയുള്ള താരതമ്യവിചിന്തനം വിജ്ഞാനാഭിവൃദ്ധിക്കു് ഏറ്റവും സഹായിക്കുന്നതാണു്. എന്നുമാത്രമല്ല, പല രാജ്യങ്ങളിലേയും നാനാമുഖമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നമുക്കു് ഒരു ഉത്തേജനമായിത്തീരുകയുംചെയ്യും. പാശ്ചാത്യർക്കുസഹാഭാവികമായുള്ള ചില കാര്യങ്ങൾ പ്രസ്താവയോഗ്യങ്ങളും അനുകരണീയങ്ങളുമാകുന്നു. ഈ കാര്യങ്ങളെ നിർമ്മാണം, ശിക്ഷണം, പ്രസിദ്ധീകരണം, കളിയിലും ജോലിചെയ്യുന്നതിലും ഉള്ള തുല്യസാമർത്ഥ്യം എന്നിങ്ങനെ ചില പദങ്ങൾകൊണ്ടു സംക്ഷേപിക്കാം. ദേശീയമായ സകല പ്രസ്ഥാനങ്ങളിലും

യോജിച്ചുള്ള പ്രയത്നമാണു് നാം അവിടെ കാണുന്നതു്. വ്യവസായം, വാണിജ്യം, രാജ്യഭരണം എന്നിവയിൽ മാത്രമല്ല, ജീവിതത്തിലുള്ള നിസ്സാരകാര്യങ്ങളിൽ പോലും നേതൃത്വം വഹിക്കുവാനുള്ള ശക്തി പാശ്ചാത്യരിൽ നാം കാണുന്നു. അതു് നമുക്കു് ഒരു പ്രേരണയും ശക്തിയും ആയിഭവിക്കുന്നു. പ്രസിദ്ധീകരണം പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിൽ ഏറ്റവും ഫലപ്രദമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള ഒരു കലയാണു്.

"ഫ്രാൻസിലും, ഇറ്റലിയിലും, സ്വിറ്റ്സർലന്റിലും ഉള്ള മനോഹരങ്ങളായ സ്ഥലങ്ങളും ആനന്ദപ്രദങ്ങളായ നാട്ടിൻപുറങ്ങളും എല്ലാം ആകർഷണീയങ്ങളാണു്. അവയുടെ മാഹാത്മ്യം വേണ്ടും വണ്ണം അവിടവിടെ രേഖപ്പെട്ടുത്തിയിട്ടുമുണ്ടു്. വിവിധവിദ്യാലയങ്ങളിൽ അഭ്യസനം നടത്തുന്ന വിദ്യാർത്ഥികളുടേയും, സന്ദർശകന്മാരുടേയും, രാജ്യസഞ്ചാരികളുടേയും അതാതു നിലയിലുള്ള വില നാം ഇനിയും മനസ്സിലാക്കിയിട്ടില്ല. എന്നാൽ പാശ്ചാത്യർ അതു നല്ലതുപോലെ മനസ്സിലാക്കി കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. എന്റെ ശക്തിയിൽ പെട്ടിടത്തോളം ഈ ഉദാഹരണം കണ്ടു പഠിക്കുന്നതിനും തിരുവിതാംകൂറിന്റെ ചരിത്രം പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിനും ഞാൻ യത്നിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

"പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിലെ, ഔഷധഗുണം ഉള്ളതും ലോഹം കലർന്നതുമായ ജലത്തെപ്പോലെ നമ്മുടെ വക്കലയുള്ള ജലവും പരിശുദ്ധവും ഗുണപ്രദവുമാണെന്നു ഞാൻ മനസ്സിലാക്കിയിരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ മനോഹരമായ ഈ ചെറിയരാജ്യം ലോകത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിലും അറിയ

പ്പെടുകയും കീർത്തിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യത്തക്കവണ്ണം നാം പ്രയത്നിക്കേണ്ടതാണു്. ഇതു നിങ്ങളെ ധരിപ്പിക്കുവാൻ വേണ്ടി മാത്രമാണു് ഈ സംഗതി ഞാൻ ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കുന്നതു്.

"വിവിധരാജ്യങ്ങളിലുള്ള പ്രാചീനകലകളേയും, സംഗീതം, ചിത്രമെഴുത്തു്, കൊത്തുപണി മുതലായവയിൽ ജനങ്ങൾക്കു് അഭിരുചി ഉണ്ടാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി അതാതു രാജ്യക്കാർ ചെയ്യുന്ന പ്രവൃത്തികളേയും പഠിച്ചു ഗ്രഹിക്കുന്നതിനും അതുകളെ അഭിനന്ദിക്കുന്നതിനും ലോകസഞ്ചാരം കൊണ്ടല്ലാതെ സാധിക്കുകയില്ല. ഇക്കാര്യത്തിൽ നാം പലതും ഗ്രഹിക്കേണ്ടതായും പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതായും ഉണ്ടു്.

"എന്റെ അറിവും ലോകപരിചയവും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനു സൌകര്യം സിദ്ധിച്ചതിൽ ഞാൻ സന്തോഷിക്കുന്നു. മാമൂൽലംഘനത്തിനു വേണ്ടി നിങ്ങൾ എന്നെ അഭിനന്ദിക്കുന്നുവെങ്കിലും, മാമൂലിൽ നിന്നുള്ള വ്യതിയാനം തുലോം തുച്ഛമായിരുന്നെന്നും, കഴിവുള്ളിടത്തോളം ഭാരതീയ ജീവിതരീതി തന്നെ ഞങ്ങൾ കൈക്കൊണ്ടിരുന്നെന്നും നമ്മുടെ രാജ്യത്തെപ്പറ്റിയുള്ള സ്മരണ എപ്പോഴും ഞങ്ങളിൽ പ്രബലപ്പെട്ടിരുന്നെന്നും ഉള്ളതിൽ ഞാൻ അഭിമാനിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ ചക്രവർത്തിയേയും ചക്രവർത്തിനിയേയും സന്ദർശിക്കുന്നതിനും, ബ്രിട്ടീഷു് സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ശക്തിയും, മഹത്വവും, ആ ശക്തിയും മഹത്വവും ഉണ്ടാക്കിയ ദേശീയഗുണങ്ങളും കണ്ടു മനസ്സിലാക്കുന്നതിനും ഞങ്ങൾക്കു സാധിച്ചു. കുസുമതാല്യുക്ഷ

നായ പോപ്പിനേയും യൂറോപ്പിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽ അധിവസിക്കുന്ന ഒട്ടധികം മഹതികളേയും മഹാന്മാരേയും സന്ദർശിക്കുന്നതിനും ഞങ്ങൾക്കു കഴിഞ്ഞു. മനുഷ്യപ്രയത്നങ്ങളിൽ എപ്പോഴും സ്തുതികൾ വഹിച്ചുവരുന്ന സ്ഥാനങ്ങൾ ഞങ്ങൾ ആനന്ദിച്ചു. നമ്മുടെ രാജ്യത്തു സ്തുതികൾക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള അഭിവൃദ്ധി അഭിമാനകരമാണെങ്കിലും പാശ്ചാത്യസോദരികളിൽനിന്നു് ഇനിയും നാം പലതും പഠിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

"നമ്മുടെ പ്രിയപ്പെട്ട വഞ്ചിരാജ്യത്തിന്റെ നന്മയ്ക്കു വേണ്ടി, ഞങ്ങൾ കണ്ടതിനെയെല്ലാം ആസ്പദമാക്കി, കഴിവുള്ളിടത്തോളം പ്രയത്നിക്കുമാറാകണമെന്നാണു് ഞങ്ങളുടെ ആശയും പ്രാർത്ഥനയും."

മഹാറാണി തിരുമനസ്സിലെ പാശ്ചാത്യപര്യടനം കേവലം വിനോദത്തിനുവേണ്ടി ആയിരുന്നില്ല. ഗുരുതരങ്ങളായ പലകാര്യങ്ങളും തിരുമനസ്സിലെ സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടികൾക്കു വിഷയീഭവിച്ചു. ചുരുക്കത്തിൽ ഈ രാജ്യസഞ്ചാരം തിരുമനസ്സിലെ വിജ്ഞാനാഭിവൃദ്ധിക്കും തിരുവിതാംകൂറിന്റെ ശ്രേയസ്സിനും കാരണമായിത്തീർന്നു. മുകളിൽ ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുള്ള പ്രസംഗത്തിന്റെ പല ഭാഗങ്ങളിലും തിരുമനസ്സിലെ രാജ്യാഭിമാനവും ദേശീയബോധവും സ്പഷ്ടമായി കാണാം.

1112 തുലാമാസം ഇരുപത്തേഴാംതീയതി തിരുവിതാംകൂറിന്റേയും ഹിന്ദുമതത്തിന്റേയും ചരിത്രത്തിൽ ഏറ്റവും സ്മരണീയമായ ഒരു സുദിനമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഹിന്ദുമതത്തെ ദുഷിപ്പിക്കുകയും ക്ഷയിപ്പിക്കുകയും, ഇതരമതാവ

ലംബികളുടെ ആക്ഷേപത്തിനു പാത്രമാക്കുകയും ചെയ്യുവ
ന്ന അയിത്തപ്പിശാചിനെ ഉച്ചാടനം ചെയ്ത ആ ദിവ്യ
മന്ത്രം—ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരം— സമഗ്രധീമാനും
സംസ്കാരസമ്പന്നനും ആയ പൊന്നുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സു
കൊണ്ടു പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തതു് ആ സുദിനത്തിലാണു്.
ലോകരെല്ലാം മുക്തകണ്ഠം വാഴ്ത്തുന്ന ആ വിളംബരത്തിന്റെ
"ആവിർഭാവത്തിൽ മൌനമായും അജ്ഞാതമായും അതു
കൊണ്ടുതന്നെ ശ്രേഷ്ഠതമമായും" മഹാറാണിതിരുമനസ്സു
കൊണ്ടു വഹിച്ച പങ്കു് തുലോം മാഹാത്മ്യമേറിയതാണു്.
അതിനാൽ ഈ നവയുഗത്തിന്റെ ആവിർഭാവത്തിൽ
പൊന്നുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേക്കെന്നപോലെ മഹാ
റാണിതിരുമനസ്സിലേക്കും നാം അത്യന്തം കടപ്പെട്ടിരിക്കു
ന്നു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഇക്കാര്യത്തിൽ സ്വയം കയ്യേറ്റ
ചുമതലയുടെ ഗൌരവത്തെ ആദരിച്ചു് ആസ്ത്രോസ്വ്കലാ
ശാല തിരുമനസ്സിലേക്കു് "ഡാക്ടർ ഓഫ് ലിറ്ററേച്ചർ"
എന്ന ഉൽകൃഷ്ടവിരുതു നൽകിയിരിക്കുന്നു. കേരളീയ
ഹൈന്ദവവനിതകൾ 1113 ചിങ്ങം ഏഴാംതീയതി അവ
ർക്കുള്ള അഭിമാനവും കൃതജ്ഞതയും ഭക്തിയും പ്രത്യക്ഷമാ
ക്കുന്നതിനുവേണ്ടി കൊല്ലത്തു കൂടുകയും തിരുമനസ്സിലേക്കു്
ഒരു മംഗളപത്രം സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. മദ്രാസ് നിയമ
സഭയുടെ ഡപ്യൂട്ടിപ്രസിഡൻറായ ശ്രീമതി രുഗ്മിണിലക്ഷ്മി
പതിയാണു് സമ്മേളനത്തിൽ അദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചതു്.
കേരളത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നായി അനേകാ
യിരം സ്ത്രീകൾ സമ്മേളനത്തിനു് ഹാജരായിരുന്നു. തിരു
മനസ്സുകൊണ്ടു് കരുണാപുരസ്സരം സമ്മേളനത്തിനു് എഴു
ന്നെള്ളുകയും മംഗളപത്രം നേരിട്ടു സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തു.

അദ്ധ്യക്ഷയും, മദ്രാസ് നിയമസഭയിലെ ഒരു അംഗമായ മിസസ്സ് ശങ്കരയ്യരും തിരുമേനിയെ അഭിനന്ദിച്ച് പ്രസംഗിച്ചു. മംഗളപത്രം സ്വീകരിച്ചശേഷം തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് സംക്ഷിപ്തവും എന്നാൽ തുലോം അർത്ഥഗർഭവുമായ ഒരു മറുപടി നൽകി.

തിരുമനസ്സിലെ മറുപടി

"തിരുവിതാംകൂറിലെ ഹൈന്ദവവനിതാജനങ്ങളാലും വെളിയിൽനിന്നു വന്നിരിക്കുന്ന അതിഥികളാലും നിബിഡീകൃതമായിരിക്കുന്ന ഈ സമ്മേളനമദ്ധ്യേ പ്രസംഗംചെയ്യുന്ന എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ അനേകം ആശയങ്ങൾ അങ്കുരിക്കുന്നുണ്ട്. അതിൽ പ്രഥമസ്ഥാനം വഹിക്കുന്ന ആശയം, പ്രകൃതിരമണീയമായ നമ്മുടെ ഈ രാജ്യത്ത് അത്ഥശൂന്യങ്ങളും ഇപ്പോൾ നാമാവശേഷങ്ങളും ആയ ആചാരങ്ങളെ സന്ത്യജിച്ച് സമുദായവ്യത്യാസംകൂടാതെ മഹിളാജനങ്ങൾ ഏകോപിച്ച് പൊതുനന്മയ്ക്കുവേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനുള്ള സന്നദ്ധത പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തിക്കാണുന്നതിൽ എനിക്കുള്ള സംതൃപ്തിയാണ്. അടുത്തതായി, മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു ഗാഢാലോചന ചെയ്തു ഫലവത്തായി നടപ്പിൽ വരുത്തിയ ചരിത്രപ്രസിദ്ധമായ തിരുവെഴുത്തുവിളംബരത്തിൽ എനിക്കുള്ള സാല്പമായ പങ്കിനെ മഹത്തായി വാഴ്ത്തിക്കേട്ടതിൽ എനിക്കുള്ള അഗാധമായ സംതൃപ്തി പ്രകടിപ്പിക്കുക എന്നുള്ളതാണ്. ആ മഹാകൃത്യം, തീണ്ടൽ, തൊടീൽ, ഈ വക ദുരാചാര

ങ്ങളെ ദൂരീകരിക്കുക മാത്രമല്ല സാധിച്ചതു്; ഈശ്വരന്റേയും മനുഷ്യരുടേയും ദൃഷ്ടിയിൽ സർവജനങ്ങളും സമമാണെന്നുള്ള തത്വത്തെ വിശദീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. സകലത്തിനേയും ഒന്നായും ഏകമയമായും കാണുന്നവനും യാതൊന്നിലും ഒന്നിനൊന്നു വ്യത്യാസം കാണാത്തവനും ആയ ഒരുവനിലത്രെ പരമാത്മജ്ഞാനം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതെന്നുള്ള നമ്മുടെ ശ്രുതിപരമായ തത്വത്തിന്റെ യഥാർത്ഥമായ പരിണാമം സ്ഥാപിക്കുക മാത്രമല്ല ആ വിളംബരം ചെയ്യുന്നതു്; മനോവ്യാപാരങ്ങൾക്കു സ്വാതന്ത്ര്യം കൊടുക്കണമെന്നും പ്രവൃത്തിപ്രപഞ്ചത്തിൽ ഐകരൂപ്യം ആവശ്യമാണെന്നും ഉൽബോധിപ്പിക്കുക കൂടി ചെയ്തു.

"അനേകാബ്ദങ്ങളായി സമഭാവന, വിശാലവീക്ഷണം, മനുഷ്യത്വം ഇവയുടെ പരിപാലനത്തിനുവേണ്ടി അക്ഷീണപരിശ്രമം ചെയ്തിട്ടുള്ള നമ്മുടെ നാട്ടിൽ മുൻപറഞ്ഞ ചിന്താസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനും പ്രവൃത്തിയുടെ ഐകരൂപ്യത്തിനും മാഗ്ദർശിയായും ആ വിളംബരം ശോഭിക്കുന്നു.

"അവ്യക്തങ്ങളും അന്യോന്യവിരുദ്ധങ്ങളും ആയ അനേകം ആദർശങ്ങൾ ലോകത്തിൽ പരിഭ്രമണം ചെയ്യുന്ന ഈ അവസരത്തിൽ ഭാരതീയവനിതകൾ നിർവഹിക്കേണ്ടതായി വിശേഷിച്ചു് ഒരു ചുമതലയും അനുഷ്ഠിക്കേണ്ടതായി പ്രത്യേകിച്ചു് ഒരു ധർമ്മവും ഉണ്ടു്.

"നമ്മുടെ സംസ്കാരത്തിന്റെ സംരക്ഷകന്മാർ എന്ന നിലയിലും നമ്മുടെ പ്രാചീനവും അനശ്വരവും ആയ

ആദർശങ്ങളെ പുലർത്തുന്നതിനുള്ള ബാദ്ധ്യത നമുക്കുണ്ട്. പുരോഗതിയാകുന്ന അഗ്നിജ്വാല അതിക്രാന്തജീവിതമായ ഇന്ധനത്തിന്റെ ദഹനത്തെയാണു് ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ക്ലാതെ സകല സിദ്ധികൾക്കും മുൻപായി നമ്മുടെ പൂർവികന്മാർ കരുതിവന്നതു് ധീരതയാണു്. ധൈര്യവും ശൌര്യവും ഉള്ള വീരപ്രസൂകരം ആയിരിക്കണം സ്ത്രീകൾ എന്നുള്ള ശാസനം നാം ഒരിക്കലും മറക്കരുതു്.

"രാഷ്ട്രീയവും വൃത്തിപരവും ആയ മത്സരത്തിനിടയിൽ പുരുഷന്മാർ ഐകമത്യത്തെ ഗണ്യമാക്കാതിരിക്കാറുണ്ടു്. സംസ്ക്കാരത്തിന്റേയും സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റേയും മഹത്തായ പാരമ്പര്യാവകാശം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള നമുക്കു് ആ ഐകമത്യത്തിന്റെ പരിരക്ഷണത്തിനായി പ്രവർത്തിക്കാം.

"വിവിധകലകൾക്കു് നമ്മിൽ നിന്നും ഗണനീയമായ സഹായം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടു്. എന്നു വരികിലും കാലോചിതമായി മറേറ ചില ചുമതലകൾക്കുകൂടി നിർവ്വഹിക്കാതെ നമുക്കു നിവൃത്തിയില്ല. അന്യോന്യരഞ്ജകവും, സൂക്ഷ്മദർശിയും, ഉൽക്കടമായ ദേശാഭിമാനത്തിനു് വിധേയവും, എന്നാൽ സർവത്രതദയാപരവും ആയ ജീവിതം നയിക്കുകയാണു് സകല കലകളിലുംവെച്ചു ശ്രേഷ്ഠമായ കലയെന്നു നാം ശരിയായി ധരിക്കുകയും അതനുസരിച്ചു നമ്മുടെ സന്താനങ്ങളെ അഭ്യസിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നുള്ളതായിരിക്കണം നമ്മുടെ ലക്ഷ്യം."

എത്ര അർത്ഥഗർഭമായ ഒരു പ്രഭാഷണം! എത്ര മഹത്തായ ഉപദേശം!

മഹാറാണി തിരുമനസ്സിലെ ഉൽകൃഷ്ടഗുണങ്ങളേയും വിഖ്യാതമായ ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരം പ്രഖ്യാപനം ചെയ്യുന്നതിൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു കയ്യേറ്റ ഗൌരവമേറിയ ചുമതലയേയും അഭിനന്ദിച്ചു് ആന്ധ്രാസർവകലാശാല തിരുമനസ്സിലേക്കു് ഡാക്ടർ ഓഫ് ലിറ്ററേച്ചർ എന്ന ബഹുമതിബിരുദ സമ്മാനിച്ച വിവരം മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലൊ. ബനാറീസ് സർവ്വകലാശാലയും തിരുമനസ്സിലേക്കു ഇതുപോലെ ബഹുമാന്യമായ ഒരു അപൂവ് ബിരുദ നൽകാൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു.

മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ ഇരുപത്തഞ്ചാമത്തെ ആട്ടത്തിരുനാൾ പ്രമാണിച്ചു് മദ്രാസിലെ ഹിന്ദു പത്രം പ്രസിദ്ധംചെയ്ത വിശേഷാൽ പ്രതിയിൽ മഹാറാണി തിരുമനസ്സിലെ യോഗ്യതകളെ കീർത്തിച്ചുകൊണ്ടു് എഴുതിയിരുന്ന ഒരു ലേഖനത്തിന്റെ തർജ്ജമ ചുവടെ ചേർത്തു കൊള്ളുന്നു.

"കാർമേഘങ്ങൾ നീങ്ങി ഉഷസ്സു പ്രകാശിച്ചുതുടങ്ങി. സൂര്യോദയം കാണുവാൻ ഉള്ള ഭാഗ്യം നമുക്കുണ്ടാകട്ടെ!"— ഏകദേശം രണ്ടു വർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പു് തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചു കൂടിയ അഖിലഭാരത സ്ത്രീസമ്മേളനത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷപദം അലങ്കരിച്ചുകൊണ്ടു് സേതുപാർവ്വതീഭായി മഹാറാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു ചെയ്ത പ്രസംഗം ഉപസംഹരിച്ചതു ഇങ്ങനെയായിരുന്നു. ലഘുവും പരിമിതവും ആയ വാക്കുകൾ! എന്നാൽ ഒരു മഹാസങ്കല്പത്തെ അവ എത്ര മനോഹരമായി ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു!! അതിലും പ്രശംസനീയമായിട്ടുള്ളതു്, ആ സങ്കല്പം തിരുവിതാംകൂറിൽ

ഇന്നു ഫലപ്രദമായിരിക്കുന്നു എന്നുള്ളതാണു്. തിരുവിതാംകൂറിൽ ഈ പുതിയ ഉഷസ്സു പ്രകാശിക്കുന്നതും സൂര്യോദയം പ്രകാശം ചൊരിയുന്നതും ആരാണു് കണ്ടിരിക്കാത്തതു്?

മനുഷ്യസമുദായത്തിന്റെ സമത്വത്തേയും സാഹോദര്യത്തേയും കുറിച്ചു് അശോകൻ തന്റെ ശാസനങ്ങൾ പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തതിനു ശേഷം—ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായ രീതിയിൽ ഈശ്വരനെ അർച്ചിക്കുവാൻ പാറിയ കുസുമങ്ങൾ സംഭൃപ്തിയും, നീതിയും, ബുദ്ധിശക്തിയും ആണെന്നു് മഹർഷീശ്വരന്മാർ ഗാനം ചെയ്തതിനുശേഷം—മഹാനായ ശ്രീശങ്കരാചാര്യർ ഏകത്വമെന്ന തന്റെ വേദാന്തതത്ത്വം പ്രതിപാദിച്ചതിനുശേഷം—ജാതിവർഗ്ഗഭേദമെന്യേ സകല ഹിന്ദുക്കൾക്കുമായി ഗവൺമെന്റ് അധീനതയിലുള്ള എല്ലാ ക്ഷേത്രങ്ങളും തുറന്നുകൊടുത്തുകൊണ്ടുള്ള തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ വിളംബരത്തിനു തുല്യമായി മറ്റു യാതൊന്നും തന്നെ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ഈശ്വരവിശ്വാസമാകുന്ന ശാന്തിയിൽ നിന്നു ബഹിഷ്കരിക്കപ്പെട്ടു്, തന്റെ ജീവിതകാലമായ മൂന്നു വർഷവും അന്ധകാരത്തിന്റെ വിജനതയിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടിയ പുലയസ്ത്രീ ദീർഘകാലമായി നീണ്ടുനിന്ന അടിമത്തത്തിൽ നിന്നു് അവിചാരിതമായി വിമോചിക്കപ്പെട്ടു്, തന്റെ അർദ്ധനിമീലിതങ്ങളായ നയനങ്ങളിൽ നിന്നു് നൂതനമായ ഒരു പ്രകാശം ചൊരിഞ്ഞുകൊണ്ടും, ദ്രവിച്ചുതുടങ്ങിയ ശരീരത്തിൽ ഊർജ്ജസ്വലമാകുന്ന ഒരു നൂതനജീവച്ഛക്തി പ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും തിരുവനന്തപുരം ശ്രീപദ്മനാഭസ്വാമിക്ഷേത്രത്തിലേക്കു വരുന്നതു ഞാൻ കാണുകയുണ്ടായില്ലേ? തിരുവിതാംകൂറിൽ ഈ

നവീനമായ സൂര്യോദയം, സമത്വമാകുന്ന ഈ നവയുഗം, ഉണ്ടാക്കുവാൻ മൌനമായും അജ്ഞാതമായും, അതുകൊണ്ടുതന്നെ ശ്രേഷ്ഠതമമായും മഹാറാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു വഹിച്ച പങ്ക് എത്ര മാഹാത്മ്യമേറിയതായിരിക്കുന്നു! തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് പ്രശസ്തയായ ഒരു മഹതി എന്നു മാത്രമല്ല, യുവാവും ഉന്നതാശയനുമായ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേക്ക് അഭിവന്ദ്യയായ ഒരു മാതാവും, തിരുമനസ്സിലെ സുരക്ഷിതങ്ങളായ സങ്കല്പസ്വപ്നങ്ങൾക്ക് ഒരു ഉപദേശാധികാരിണിയും തിരുമനസ്സിലെ മഹനീയകൃത്യങ്ങളുടെ ഒരു രക്ഷാകർത്രിയും ആകുന്നു.

ഇതിൽ കൂടുതൽ അനുഗ്രഹീതയായ ഒരു മഹതിയേയോ, മാതൃത്വത്തിന്റേയും സ്വരാജ്യസ്നേഹത്തിന്റേയും കൂടുതൽ അനുയോജ്യമായ ഒരു സംയോജനമോ കണ്ടെടുത്തുവാൻ കഴിയുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. തിരുമനസ്സിലെ നേരിട്ടു കണ്ടാൽ അവിടുത്തെ തിളയ്ക്കുന്ന ഊർജ്ജസ്വലതയും സംസ്കാരത്തിന്റെ ആഗാധതയും പ്രസാദാത്മകമായ ചൈതന്യവും സമാധാനം സ്ഫുരിക്കുന്ന സ്വഭാവ മാധുര്യവും ധീരമായ ആദർശവും വിവേചനാശക്തിയുള്ള ബുദ്ധിക്രമ്മതയും ഗാഢമായി ആക്കം അനുഭവപ്പെടാതിരിക്കയില്ല. സംഭാഷണത്തിലാകട്ടെ, തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് അനിതരസാധാരണമായ പ്രതിഭാവിലാസം പ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും സംഭാഷണാനന്തരംപോലും ശ്രോതാക്കളുടെ ഹൃദയത്തിൽ മുഴങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നവയും അവരുടെ ശ്രദ്ധയെ ബന്ധിച്ചു നിറുത്തുന്നവയുമായ പദങ്ങളും പ്രയോഗിച്ചുകൊണ്ടും വിവിധവിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ചു സ്വതന്ത്രമായും

ഉത്സാഹപൂർവ്വമായും പ്രതിപാദിക്കുന്നു. പ്രഭാഷണം ചെയ്യുമ്പോഴാകട്ടെ, തിരുമനസ്സിലെ ആശയങ്ങൾ മിന്നിത്തിളങ്ങുന്നു, ശബ്ദം മൃദുലമായി ചലിക്കുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ പരിപാവനവും ആഡംബരരഹിതവും ശാന്തവുമായ പെരുമാറ്റം അതിസൂക്ഷ്മമായി തിരഞ്ഞെടുത്തു പ്രയോഗിക്കുന്ന പദാവലികളെക്കാൾ കൂടുതൽ വാഗ്മിതപൂർണ്ണമാണു്. നിഷ്ഠയോടുകൂടിയ ജീവിതം നൈസർഗ്ഗികമായി ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന തിരുമനസ്സിലെ നേരിട്ടറിയുകയെന്നുള്ളതു്, യുവത്വത്തിലും വൃദ്ധത്വത്തിലും യുവസഹജമായ പ്രേരണകളും ആദർശങ്ങളും സുരക്ഷിതമായി വച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് യൗവ്വനവും വികസ്വരമായ ഉത്സാഹവും നിലനിത്തിക്കൊണ്ടുപോകുവാൻ കഴിയുമെന്നു് നമുക്കനുഭവപ്പെടുന്നതിനു തുല്യമാണു്. വിശാലമായ വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ പിന്തുണയോടുകൂടി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ജീവിതത്തിലെ ആദിമഘട്ടങ്ങളിൽ ലോകത്തെ അതിന്റെ സംഖ്യയില്ലാതുള്ള വിഭിന്നതയിലും പരമമായ സ്പൃഹണീയതയിലും വീക്ഷിക്കുകയും തന്റെ ആത്മീയമായ വികാസപോഷണങ്ങൾക്കായി ആ ലോകത്തോടു കൂടുതൽ അടുത്തു ബന്ധമുണ്ടാവാൻ അഭിലഷിക്കുകയുംചെയ്തു. ദക്ഷിണഭാരതത്തിലെ ഒരു രാജവംശത്തിൽ നിന്നു് ആദ്യമായി മഹാസമുദ്രങ്ങൾ സന്തരണം ചെയ്ത ഒരു മഹാറാണിയെന്ന നിലയിൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് യൂറോപ്യൻ സഞ്ചാരം നടത്തുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ തന്റെ രാജ്യത്തിന്റെ നന്മയ്ക്കുവേണ്ടി വിശാലമായ ഒരു വീക്ഷണഗതി ആരാഞ്ഞും, വ്യാപാരങ്ങളുടെ സമാഗമങ്ങളിൽ ഉന്നതമായ ആദർശങ്ങളെ അന്വേഷിച്ചും, അഖിലഭാരത

വനിതാസമ്മേളനത്തിലാദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചു് അവരുടെ പ്ര
ശ്നങ്ങൾക്കു ബുദ്ധിപൂർവ്വമായ നേതൃത്വം നൽകിയും അമൂല്യ
ങ്ങളായ അനുഭവങ്ങളും ആദർശങ്ങളും മാതൃകകളും ശേഖരി
ച്ചും ഇന്ത്യയുടെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽസഞ്ചരിച്ചു. അഞ്ചുവർഷ
ങ്ങൾക്കുമുമ്പു് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് യൂറോപ്പിൽ സഞ്ചരിക്കു
കയും അതിനുശേഷം മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിലെ അനുഗ
മിച്ചു് വീണ്ടും പശ്ചിമരാജ്യങ്ങളിൽ സഞ്ചരിക്കുകയും ചെയ്തു.
മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ നാനാമുഖമായ വിജ്ഞാന
വർദ്ധനവിനും ഭരണകുശലതയ്ക്കും വേണ്ടി കഴിഞ്ഞ അന
വധി വർഷങ്ങളായി അമ്മമഹാറാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു്
ഏകാഗ്രമായി പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. തിരുമേനി
മാർ യൂറോപ്പിലും കിഴക്കൻരാജ്യങ്ങളിലും സഞ്ചരിക്കു
കയുണ്ടായി, എങ്കിലും ഇന്നും ഹൈന്ദവമതതത്വങ്ങൾ അ
ക്ഷരംപ്രതി അനുസരിക്കുന്ന മതഭക്തരായ ഹിന്ദുക്കൾ
തന്നെയാണു്.

ഈ വിദേശസഞ്ചാരങ്ങൾ പ്രത്യക്ഷത്തിൽതന്നെ
പ്രാചീനമായ പാരമ്പര്യങ്ങൾക്കു വിരുദ്ധമാണെങ്കിലും,
ശതാബ്ദങ്ങളായി നീണ്ടുനില്ക്കുന്ന ആചാരങ്ങളെ ജന്മസിദ്ധ
മായ താല്പര്യത്തോടുകൂടി മുറുകെപ്പിടിക്കുന്ന യാഥാസ്ഥിതിക
നമ്പൂരിബ്രാഹ്മണർപോലും ഇങ്ങിനെ പറയുകയുണ്ടായി.
"സമുദ്രസഞ്ചാരം തടഞ്ഞ പ്രാചീനരുടെ സാമുദായികനട
പടികളോടു് ഇന്നത്തെ വിദ്യാഭ്യാസാദർശങ്ങളേയും, പരി
ഷ്കാരങ്ങളേയും, ഉൽക്കർഷങ്ങളേയും താരതമ്യപ്പെടുത്തിനോ
ക്കിയാൽ സഞ്ചാരംകൊണ്ടു് വിജ്ഞാനവും പരിചയവും
സമ്പാദിക്കാത്ത ജനങ്ങളെയാണു് ബഹിഷ്കൃതരായി

തള്ളേണ്ടതെന്നു മനസ്സിലാകുന്നതാണു്". മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും, അമ്മമഹാറാണിതിരുമനസ്സുകൊണ്ടും, ഇളയരാജാവുതിരുമനസ്സുകൊണ്ടും എല്ലാ ജനവിഭാഗങ്ങളുടേയും പരിപൂർണ്ണമായ പ്രശംസാരിരേകങ്ങളോടുകൂടി നെതർലൻഡ് ഈസ്റ്റ് ഇൻഡീസിൽ സഞ്ചരിച്ചതു് ഈ അടുത്ത കാലത്താണു്. അങ്ങനെയുള്ള സഞ്ചാരങ്ങൾകൊണ്ടു് തങ്ങളാണു് അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടുവാൻ പോകുന്നതെന്നു് ജനങ്ങൾക്കിന്നു പൂർണ്ണമായി അറിയാം.

യൂറോപ്പിലെ സഞ്ചാരങ്ങൾക്കിടയിൽ തിരുമനസ്സിലെ ശ്രദ്ധയെ ഗാഢമായി ആകർഷിച്ച രണ്ടു സംഗതികൾ, പശ്ചിമരാജ്യങ്ങളിലെ സ്ത്രീപുരുഷന്മാർ പ്രദർശിപ്പിച്ച അത്ഭുതകരമായ സംഘടനാശക്തിയും ശിക്ഷണവും അവരുടെ വ്യാവസായികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ താല്പര്യങ്ങളുടെ സംയോജനവുമാണു്. അതേഅവസരത്തിൽത്തന്നെ ഇൻഡ്യയിൽ ഇന്നു ദൃശ്യമാകുന്ന സാധാരണമായ ആന്തരീക്ഷത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധം തിരുമനസ്സിലെ പീഡിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു എന്നുള്ളതു് പ്രത്യേകം പ്രസ്താവ്യമാണു്. യൂറോപ്പിൽ നിന്നു തിരിച്ചെഴുന്നള്ളിയതിന്റെ ശേഷം തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഇവിടത്തെ അന്തരീക്ഷത്തെക്കുറിച്ചു പ്രസ്താവിച്ചതു്, "സാമുദായികാവകാശങ്ങൾകൊണ്ടും വർഗ്ഗീയവൈരുദ്ധ്യങ്ങൾകൊണ്ടും സ്വാർത്ഥപരമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾകൊണ്ടും മൂഷിപ്പിക്കുന്ന ഒരന്തരീക്ഷം" എന്നാണു്. ശുദ്ധമായ വായു ശ്വസിക്കുവാൻ മറ്റേതിനേക്കാളും കൂടുതലായി എല്ലായ്പോഴും തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു താല്പര്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. ഈ പരിശുദ്ധമായ പവനനാണു്

ഇന്നു തിരുവിതാംകൂറിൽ സാമുദായികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ വിഷയങ്ങളിൽ മാത്രമല്ല വ്യാവസായികവും വിദ്യാഭ്യാസപരവും ആയ കാര്യങ്ങളിലും എന്നുവേണ്ട മറ്റു സകല കാര്യങ്ങളിലും വീശിത്തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നതു്.

ഈ നവയുഗത്തിന്റെ ഉദയത്തിനുള്ള ഒരു വലിയ പങ്കു വഹിച്ചിട്ടുള്ളതു് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടാണെന്നു് അതിശയോക്തിക്കുടാതെ പറയാം."

മഹാറാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഭാരതഭൂമിക്കു് അനർഘമായ ഒരു സമ്പത്താണു്; തിരുമനസ്സിലെ മഹനീയമായ ജീവിതം ഭാരതീയർക്കെല്ലാം അഭിമാനഹേതുകവും അനുകരണീയവുമാകുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ വിശിഷ്ടഗുണങ്ങളെ എത്ര വാഴ്ത്തിയാലും അധികമായി എന്നു വരുന്നതല്ല. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സർവ്വേശ്വരങ്ങളോടുകൂടി ചിരകാലംവാണരുളുമാറു് സർവ്വേശ്വരൻ കടാക്ഷിക്കുമാറാകട്ടെ!!

"മന്നോർമാണിക്യഭൂഷാമണി മഹിതഗുണരാമനാം പൈതൃഭൂപൻ
തന്നോരാമേന്മകർക്കും സുദൃഢതരമനസ്സാനുകൂലമായ് ജ്ഞാനഭൂവായ്
അന്നാടന്നാത്മപുത്രക്ഷമയുടെ ഗുണമേ ലക്ഷ്യമാക്കിപ്രയത്നി–
ക്കുന്നോരിത്തന്നുരാട്ടിക്കെതിരിലൊരു വിശിഷ്ടാംബ മറ്റാരുപാരിൽ

പൈതൃകശ്യാപാല,നദ്യൽഗുണമഹിമയെഴും കാർത്തികാദേവി, വീരൻ
മാർത്താണ്ഡാഭിഖ്യകോലും യുവനൃപനിവരൊത്തായ്യുധർമ്മം പുലർത്തി,
പൈതൃപ്രോദ്യൽപ്രപൌത്രാദര ജനിതസുഖാസാരനിർമ്മഗ്നയായി
പ്പാർത്താകല്പം ധരിത്രീക്കൊരു തൊടുകുറിയായ് വാഴ്മീവന്ദ്യരാജ്ഞി"

അദ്ധ്യായം മൂന്ന്

തിരുവവതാരം

"ഭൂലോകം രമണീയമിന്നതിലുമിശ്രീകേരളം പാവനം
ലീലാമാനുഷരാജവേഷമവലംബിച്ചുനാരായണൻ
കാലേവന്നവതാരമാണ്ടുവനിയിൽ ശ്രീരാമനെന്നാണമി-
ക്കാലത്തിൽ കുചശേഖരേന്ദ്രനണിയാമെന്നപുരാനായ്ധ്രുവം"

ശ്രീമൂലം തിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ പിൽക്കാലം പുരാതനവും പ്രസിദ്ധവും ആയ ഈ വഞ്ചിരാജ്യം ഭരിക്കുന്നതിനു പ്രാപ്തിയുള്ള് ഒരു രാജകുമാരൻ ഇല്ലെന്നുള്ള വിചാരം ആ തിരുമേനിയേയും വഞ്ചിരാജ്യനിവാസികളേയും അത്യന്തം ദുഃഖിപ്പിച്ചു. ശ്രീപത്മനാഭപദഭക്തരിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്ന തിരുമേനിയും ജനങ്ങളും ഒരു രാജകുമാരന്റെ തിരുവവതാരം കാംക്ഷിച്ച് സദാ ഈശ്വരനെ ഭജിച്ചുതുടങ്ങി. അനേകലക്ഷം ജനങ്ങളുടെ ഏകോപിച്ചുള്ള പ്രാർത്ഥന ഭക്തവത്സലനായ ജഗദീശ്വരൻ കൈക്കൊള്ളാതിരിക്കുമോ? ആറ്റിങ്ങൽ ഇളയതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് തിരുവയർ വാണിരിക്കുന്നുവെന്നുള്ള സന്തോഷവാർത്ത 1087 കുംഭമാസത്തോടുകൂടി നാടെങ്ങും പരന്നു. ജനങ്ങളും ആനന്ദപരവശരായി, ഒരു രാജകുമാരന്റെ തിരുവവതാരമുഹൂർത്തത്തെ അക്ഷമരായി പ്രതീക്ഷിച്ചു തുടങ്ങി. ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് കുലദൈവമായ ശ്രീപത്മനാഭനും മറ്റു ദേവന്മാർക്കും വിശേഷാൽ പൂജകളും നിവേദ്യങ്ങളും നടത്തു

ന്നതിനു് ഏർപ്പാടുചെയ്തു. മാസം ഓരോന്നുകഴിയുന്തോറും ജനങ്ങളുടെ ആനന്ദം വർദ്ധിച്ചുതുടങ്ങി.

റാണിമാർ തിരുവയർവാഴ്ന്ന കാലങ്ങളിൽ നടത്താറുള്ള ശുഭകർമ്മങ്ങളും ഓരോന്നും കീഴ്പതിവനുസരിച്ചു് യഥാവിധി നടത്തപ്പെട്ടു. തിരുക്കാപ്പുടിയന്തിരം 1087 മിഥുനം പതിനാറാംതീയതിയും പുലി അമൃതേത്തു് 1088 ചിങ്ങം പത്താംതീയതിയും ആഘോഷിച്ചു.

1088 തുലാം ഇരുപത്തിരണ്ടാംതീയതി, തിരുവിതാംകൂർ ചരിത്രത്തിൽ തങ്കലിപികളിൽ രേഖപ്പെടുത്തത്തക്ക മാഹാത്മ്യം ഉള്ള ഒരു സുദിനമായിത്തീർന്നു. എന്തെന്നാൽ, ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ സ്വർഗ്ഗാരോഹണം മൂലം നാട്ടുകാക്കു നേരിട്ട ദുസ്സഹദുഃഖത്തിനു് ഏതൊരു ബാലചന്ദ്രന്റെ കാന്തിപൂരം ശാന്തിനൽകിയോ, തങ്ങളുടെ ഭാവൈശവപ്രഭുനിദാനമായികരുതി അൻപതുലക്ഷത്തിൽപരം ജനങ്ങളും ഏതൊരു പുണ്യപുരുഷനെ ആരാധിക്കുന്നുവോ, ശ്രീമൂലംതിരുനാൾതിരുമനസ്സിലെ അന്ത്യദശയിൽ തന്റെ പ്രജകളും അനാഥരല്ലെന്നുള്ള ആശ്വാസം അവിടത്തേക്കു് ആരു നൽകിയോ, ബാല്യപ്രായത്തിൽതന്നെ തന്റെ യശഃചന്ദ്രികകൊണ്ടു് ഏതൊരു രാജചന്ദ്രൻ ദിക്കെല്ലാം ധവളമാക്കിത്തീർത്തുവോ, ആ പൊന്നുതിരുമേനി, ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ പൊന്നുതമ്പുരാൻതിരുമനസ്സുകൊണ്ടു്, ആ സുദിനത്തിലാണു തിരുവവതാരം ചെയ്തതു്. അന്നു രാത്രി എട്ടുമണിക്കു് ശ്രീവാരത്തുകോയിക്കൽനിന്നു മുഴങ്ങിയ മംഗളവാദ്യവും സ്ത്രീകളുടെ വായ്ക്കുരവയും പരിസരങ്ങളിൽ ക്രീടിയി

രുന്ന ജനങ്ങളുടെ ആർത്തുവിളിയും പട്ടാളക്കാരുടെ ആചാര വെടിയും ഭീരങ്കിനാദവും തിരുവവതാരവാർത്ത തിരുവന ന്തപുരമെങ്ങും പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തു. ജനങ്ങൾ ആനന്ദപ രവശരായി കോട്ടയ്ക്കകത്തേക്ക് ഓട്ടം തുടങ്ങി.

"സൂര്യവംശമണിദീപമായ് പരം
തുല്യമറ്റൊളികലർന്ന കത്തിനാൽ
സൂതികാലയവിളക്കിൽ വാണിടും
നൽത്തിരിക്കു തെളിവൊന്നുമങ്ങിപോൽ"

എന്നൊരു മഹാകവി ശ്രീരാമന്റെ അവതാരമുഹൂ ർത്തത്തെ വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളതു് ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ തിരുമ നസ്സിലെ തിരുവവതാരത്തിൽ അനവദ്യമായിത്തീർന്നു. ശ്രീ മൂലംതിരുനാൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും മറ്റുള്ള ബന്ധുജന ങ്ങളും

"കണ്ണിണയ്ക്കു കുതുകംവളർത്തപൊ-
ന്നുണ്ണിതന്നുടലുകണ്ടു"".....

ആനന്ദസാഗരത്തിൽ ആമഗ്നരായി. "തിരുമനസ്സു കൊണ്ടു് ആനന്ദാശ്രു നിറഞ്ഞ കണ്ണുകളോടുകൂടി വലിയ കൊട്ടാരത്തേയും തേവാരത്തുകോവിക്കലിനേയും യോജിപ്പി ക്കുന്ന രാജപാതയിൽകൂടി അന്നു് എത്ര തവണ എഴുന്നെ ള്ളിയിരിക്കുമെന്നു് കണക്കില്ല." തിരുവവതാരവാർത്ത അ റിഞ്ഞു് പട്ടണത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നും വന്ന ചേർന്ന ജനങ്ങൾ ദീപയഷ്ടികളും വാദ്യഘോഷങ്ങളുമായി രാജവീഥികളിൽ ഘോഷയാത്ര ചെയ്തു.

യുവരാജാവുതിരുമനസ്സിലെ ഒരു നോക്കുകണ്ടു് നിർവൃ തി നേടണമെന്നുള്ള ജനങ്ങളുടെ അത്യാഗ്രഹം നിറവേറ്റി

ക്കൊള്ളുന്നതിനു് മഹാമനസ്വിനിയായ മഹാറാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് കല്പിച്ചു് അനുവദിച്ചു. പിറേറന്നു കാലത്തുമുതൽ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ, പൌരപ്രമാണികൾ വിമൻസ്സ് കോളേജിലേയും ടെയിനിങ്ങ്സ് കോളേജിലേയും വിദ്യാർത്ഥിനികൾ എന്നുവേണ്ട, സാമാന്യജനങ്ങൾപോലും തങ്ങളുടെ പ്രത്യക്ഷദൈവത്തെ ഭക്ത്യാദരപുരസ്സരം ദർശിച്ചു സംതൃപ്തിഞ്ഞടഞ്ഞു.

തിരുവവതാരം പ്രമാണിച്ചു നാട്ടിൻെറ നാനാഭാഗങ്ങളിലും ഉണ്ടായ ആഘോഷങ്ങൾ വർണ്ണിക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ല. മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സംസ്ഥാനത്തുള്ള പ്രധാന ക്ഷേത്രങ്ങളിലെല്ലാം വിശേഷാൽ വഴിപാടുകൾ നടത്തുന്നതിനും ബ്രാഹ്മണർക്കു സവ്വാണിയും സാധുക്കൾക്കു് മൃഷ്ടാന്നഭോജനവും നൽകുന്നതിനും ചട്ടം കെട്ടി. ജനങ്ങൾ ജാതിമതഭേദമെന്നിയേ യുവരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ ദീർഘായുരാരോഗ്യാദികൾക്കായി സർവേശ്വരനെ പ്രാർത്ഥിച്ചു. തിരുമനസ്സിലേക്കു മംഗളം ആശംസിച്ചും മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെയും മഹാറാണി തിരുമനസ്സിലേയും ഭാഗ്യോദയത്തിൽ തിരുമേനിമാരെ അനുമോദിച്ചും ഉള്ള സന്ദേശങ്ങൾ ലോകത്തിൻെറ നാനാഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നും വലിയ കൊട്ടാരത്തിലും തേവാരത്തുകോയിക്കലും കെട്ടുകെട്ടായി കിട്ടിവന്നു.

ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ ചോറൂണു മുതലായുള്ള മേടം ക്രമത്തിൽ നടത്തുന്നതിനു തീർച്ചയാക്കി; കല്പനപ്രകാരം വേണ്ട വട്ടക്രട്ടുകൾ മുൻകൂട്ടിത്തുടങ്ങി.

രാജാക്കന്മാർ, കോയിൽതമ്പുരാക്കന്മാർ തുടങ്ങിയ ബന്ധുക്കളും മറ്റു പലമഹാന്മാരും മുൻകൂട്ടി തിരുവനന്തപുരത്തെത്തി. ബ്രാഹ്മണക്കുസവ്വാണി, ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ വഴിപാടുകഴം മുതലായവ നടത്തുന്നതിനു പ്രത്യേകം ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെ ചുമതലപ്പെടുത്തി. നിശ്ചിതമൂഹൂർത്തത്തിൽ ശ്രീമൂലം തിരുനാൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു വിധിപ്രകാരമുള്ള ശുഭകർമ്മങ്ങൾക്കു ശേഷം സ്വഭാഗിനേയനെ വാത്സല്യപൂർവ്വം എടുത്തു ചുംബിച്ചു് ആനന്ദതുന്ദിലനായി ശ്രീപത്മനാഭനെ ഭക്തിപൂർവം സ്മരിച്ചുകൊണ്ടു് പ്രിയഭാഗിനേയന്റെ ചോറൂണുമുതലായതു സംബന്ധിച്ചുള്ള ചടങ്ങുകഴം നിർവഹിച്ചു. അനന്തരം യുവരാജാവു തിരുമനസ്സിലേക്കു് "രാമവർമ്മ" എന്ന "ഭുവനൈകവന്ദ്യമാം നാമധേയവും" കല്പിച്ചു നൽകി.

1089 തുലാം പതിമൂന്നാംതീയതി ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ ആട്ടത്തിരുനാൾ ഇളംപ്രഥമായി നാടെങ്ങും അഘോഷിക്കപ്പെട്ടു. മഹാറാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സപുത്രനേയുംകൊണ്ടു ശ്രീപത്മനാഭസ്വാമി ക്ഷേത്രത്തിലും മറ്റും എഴുന്നെള്ളുന്ന പരമാനന്ദസന്ദായകമായ ആ കാഴ്ചകാണ്മാൻ അന്നുകാലത്തു കോട്ടയ്ക്കകത്തു കൂടിയിരുന്ന ജനങ്ങളുടെ സംഖ്യ ഊഹിക്കാൻപോലും സാധിക്കാത്തവണ്ണം അത്ര അധികമായിരുന്നു. റോഡിന്റെ ഇരുപുറങ്ങളിലും നിന്നു് ജനങ്ങൾ തങ്ങളുടെ ഭാഗ്യദേവതയെക്കണ്ടു് ആരാധിച്ചു.

തിരുമനസ്സിലെ ലീലാവിനോദങ്ങൾ കണ്ടു് മാതാപിതാക്കന്മാരും മാതുലനും മറ്റു ബന്ധുജനങ്ങളും സ്വർഗ്ഗസു

ഖം അനുഭവിച്ചു. ജനങ്ങൾ തിരുമേനിയുടെ ശൈശവ ലീലകളെപ്പറ്റി കേട്ട് സംതൃപ്തി അടഞ്ഞു.

"വഞ്ചിശ്രീരാജഞ്ചിപെറേറാരുലകുടപെരുമാ
ളുണ്ണിയെക്കണ്ടനേരം
പഞ്ചാരപാൽക്കഴമ്പെന്നെവരുമതിശയം
ക്രൂരിനാരാത്തമോദം
കിഞ്ചിൽകാലംകഴിഞ്ഞോരളവിലഴകില-
ത്തമ്പുരാനങ്കണത്തിൽ
കൊഞ്ചികൊഞ്ചിക്കളിച്ചിട്ടധികകുതുകമേ-
കീടിനാനാക്കുമേവം.
"ബാലതപഃവല്യതായ ഭ്രഷണമതായ്
ബാലപ്രിയന്മാരുമാ-
യ്മേളിച്ചുണ്ടുനടന്ന കേളി തുടരും
കാലത്തിലെൻതമ്പുരാൻ
പാലും വെണ്ണയുമുള്ളിലാക്കി പവിഴ
ച്ചുണ്ടുംതുടച്ചോടുമ-
ക്കോലംകാണ്മതിനാശവെയ്ക്കിലെവനും
കണ്ണായിരം വേണമേ.
"പൊന്നേലസ്സുകഠം കിങ്കിണീവലയവും
പൂത്താലിജാലങ്ങളും
മിന്നും കുണ്ഡലഹാരവും മിഴികളിൽ
വാലിട്ട മൈചാത്തിയും
ഒന്നിച്ചുള്ളൊരു ഭൃത്യസഞ്ചയമൊടും
മന്ദംനടന്നീടുമ-
പൊന്നുംപൂമെയികാൺകിലാരുമുടനേ
നന്ദിക്കുമത്ഭുശവം.

"ചാടും ചാടുപിടിച്ചൊരിക്കലതുക-
ണ്ടോടും സപ്തതൃണാവലീ
തേടും സാദ്ധ്വസമൂഴിനാഥനതിലും
ക്രൂരം ബലം നാഥനും
മേടും പള്ളവുമൊട്ടറിഞ്ഞു വഴിയേ
ക്രൂരംതനിച്ചങ്ങു ചാ-
ഞ്ഞാടും പൊന്മയിലെന്നവണ്ണമമൃത
പ്രായം തളിത്തിങ്ങനെ"

എന്നിങ്ങനെ വിശ്വവിഖ്യാതനായ ശ്രീ വിശാഖം തിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ ശൈശവത്തെ ഒരു സരസകവി വണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളതു് പലരുടേയും സ്മരണയിൽ ഉദിച്ചു.

വാരാളും നവകീർത്തികന്ദളികയാലാനന്ദസാമ്രാജ്യമൊ-
ന്നാരാർജ്ജിച്ചതിധീരനായ് നവയുഗം സൃഷ്ടിച്ചു
വിശേഷാത്തരം
ആരാജന്യകുലാവതംസ മമലൻ ചൈത്രക്ഷിതീശൻ
[ഗുണ-
ശ്രീരാജിച്ചുവിളങ്ങിടട്ടെനെടുനാളാരോഗ്യഭാഗ്യാന്വിതം"

അദ്ധ്യായം നാല്.

രാജകുടുംബം

തിരുമനസ്സിലെ സഹോദരി

മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ പ്രിയസഹോദരി, മഹാറാണി തിരുമനസ്സിലെ ഏകപുത്രി, റാണിലക്ഷ്മീഭായി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് 1092-ാമാണ്ടു് കന്നിമാസം രണ്ടാം തീയതി

"മഹോത്സവങ്ങൾ കൊണ്ടാടാൻ
മഹാന്മാർ കേരളീയരും
മഹാവിശേഷമായിട്ട
കരുതുന്നോരു കാത്തിക
മഹാരാജകുടുംബത്തിൻ
പുരാണപരദേവത
ആനന്ദവല്ലിയാംക്കാത്ത
പ്രിയമേറുന്ന കാത്തിക
നവീന വഞ്ചിഭ്രവാണ-
നരനാഥരിലൊക്കയും
ദീർഘായുസ്സായ ഭ്രപന്റെ
തിരുനാളായ കാത്തിക"

എന്നിങ്ങനെ മാഹാത്മ്യം ഏറിയ കാത്തികനക്ഷത്രത്തിൽ തിരുവവതാരം ചെയ്തു.

ദീർഘകാലം വിമൻസ് കാളേജ് ലേഡി പ്രിൻസിപ്പലായിരുന്നു് തിരുവിതാംകൂറിലെ സ്ത്രീവിദ്യാഭ്യാസപ്രചാ-

രത്തിനു സഹായിച്ചിട്ടുള്ള മിസ്സ് വാട്ട്സ്, മിസ്സ് യൂനിക്ക് ഗോമസ്സ് തുടങ്ങിയ ചില മഹതികൾക്കാണു തിരുമനസ്സിലെ ഗുരുസ്ഥാനം വഹിക്കുവാൻ ഭാഗ്യമുണ്ടായതു്. മാതൃഭാഷയിലും ആംഗലഭാഷയിലും തിരുമനസ്സിലേക്കു നല്ല പാണ്ഡിത്യം ഉണ്ടു്. അതിനും പുറമെ തിരുമേനി ഫ്രഞ്ചു ഭാഷയിലും സാമാന്യം നല്ല ജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചിട്ടുണ്ടു്. മാതൃകാമഹതി എന്നു വിഖ്യാതയായ മഹാറാണി തിരുമനസ്സിലേ മേൽനോട്ടത്തിൽ അവിടത്തെ വിശിഷ്ടജീവിതം കണ്ടുവളർന്നിട്ടുള്ള തിരുമേനി സകലസദ്ഗുണ സമ്പൂർണ്ണയായി പ്രശോഭിക്കുന്നതിൽ അത്ഭുതപ്പെടാനില്ലല്ലോ. തിരുവനന്തപുരത്തെ മഹിളകളുടേ മിക്ക സംരംഭങ്ങളിലും തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സകരുണം പങ്കുകൊള്ളാറുണ്ടു്. മദ്രാസിലെ സ്ത്രീകൾ നടത്തിയ ഒരു കൌതുകവില്പന ഉൽഘാടനം ചെയ്തതു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടായിരുന്നു.

തിരുമനസ്സിലെ പള്ളിക്കെട്ടമഹോത്സവം 1109-ാമാണ്ടു മകരമാസം പന്ത്രണ്ടാം തീയതി ആഡംബരപൂർവ്വം ആഘോഷിക്കപ്പെട്ടു. പല നാട്ടുരാജാക്കന്മാരും ബ്രിട്ടീഷിൻഡ്യയിലെ പല ഉയർന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും ജനപ്രമാണികളും ഈ മഹോത്സവത്തിൽ പങ്കുകൊണ്ടു. സുപ്രസിദ്ധമായ പൂഞ്ഞാർ രാജവംശത്തിലെ ഒരു അംഗവും വിദ്യാസമ്പന്നനും സകലസജ്ജനസമാരാധ്യനുമായ ഗോദവർമ്മ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേക്കാണു് കാർത്തികതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ പ്രിയതമനായിത്തീരാനുള്ള മഹാഭാഗ്യം ലഭിച്ചതു്.

കാത്തികതിരുനാൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് സാഹിത്യത്തിൽ എന്നപോലെ സംഗീതത്തിലും നല്ല വൈദഗ്ദ്ധ്യം നേടിയിട്ടുണ്ട്. മോട്ടാർ ഡ്രൈവിങ്ങ്, കുതിരസ്സവാരി മുതലായവയും തിരുമേനി പരിശീലിച്ചിരിക്കുന്നു. ദിക്സഞ്ചാരം കൊണ്ടു സിദ്ധിക്കാവുന്ന ലോകപരിചയവും ചിത്തസംസ്കാരവും ഇതിനകംതന്നെ തിരുമേനി നേടിക്കഴിഞ്ഞു. ഇൻഡ്യയിലുള്ള സകല പ്രധാനസ്ഥലങ്ങളും സന്ദർശിച്ചിട്ടുള്ളതിനു പുറമേ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു രണ്ടുപ്രാവശ്യം പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിലും ചുറ്റിസ്സഞ്ചരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ടു, ഭാരതീയവനിതകൾക്ക് അത്യുത്തമമായ ഒരു മാതൃകാസ്ഥാനം വിശിഷ്ടജീവിതത്താൽ പ്രദാനം ചെയ്യുകൊണ്ട് തിരുമേനി വാണരുളുന്നു. തിരുമനസ്സിലേക്കു ജഗദീശ്വരൻ ആയുരാരോഗ്യ സന്താനസൗഭാഗ്യാദി സകൈശ്വര്യങ്ങളും പ്രദാനം ചെയ്യുമാറാകട്ടെ!

"വഞ്ചിക്ഷോണീശവംശാവലിയുടെ സുകൃതത്തിൻെറ
വിത്തായ് പ്രബോധം
തഞ്ചീടും ഭാരതസ്ത്രീമണികളിൽ ഗുണഗണം പാത്തു
ചാത്തുന്ന മുത്തായ്
തൻചിത്രാജാതരാജാഗ്രിമനുടെ ഭരണം നിത്യ
മായുകതമെന്നായ്
സഞ്ചിന്തിക്കും പ്രജാസഞ്ചയമൊട്ട സമമായ്
വെൽകയീ രാജലക്ഷ്മീ"

യുവരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു്.

മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിലെ സഹോദരൻ, ഉത്രാടംതിരുനാൾ യുവരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് 1047-ാമാണ്ടു മീനമാസം ഒൻപതാംതിയതി തിരുവവതാരം ചെയ്തു. മഹാറാണി തിരുമനസ്സിലെ മേൽനോട്ടത്തിൽ, തിരുമനസ്സിലേയും, മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേയും, കാർത്തികതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലേയും വാത്സല്യപരിപൂർണ്ണമായ പരിലാളനയിൽ വളരുവാൻ ഭാഗ്യംലഭിച്ച യുവരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ശൈശവം മുതൽ അസാമാന്യമായ ബുദ്ധിശക്തിയും കൃത്യനിഷ്ഠയും പ്രദർശിപ്പിച്ചു പോരുന്നതിൽ അത്ഭുതപ്പെടാനില്ലല്ലോ. തിരുമനസ്സിലെ ശ്രദ്ധ മുഴുവൻ വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ പതിഞ്ഞിരിക്കുന്ന കാലമാണു് ഇതു്. സമർത്ഥനായ ഒരു യൂറോപ്യന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യുവരുന്നു. ഇംഗ്ലിഷ്, സംസ്കൃതം, മലയാളം എന്നീ മൂന്നു ഭാഷകളാണു് തിരുമേനി ഇപ്പോൾ പഠിച്ചുവരുന്നതു്. മഹാരാജാവു തിരുമേനിയോടുകൂടി ഇൻഡ്യാ മുഴുവനും പല പ്രാവശ്യം സഞ്ചരിച്ചിട്ടുള്ളതിനു പുറമേ പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിലും എഴുന്നെള്ളിയിട്ടുണ്ടു്. മഹാറാണിതിരുമനസ്സിലെ മേൽനോട്ടം, മഹാരാജാവു തിരുമേനിയുമായി സദാ സംസർഗ്ഗം, വിപുലമായ രാജ്യസഞ്ചാരം, സമർത്ഥനായ അദ്ധ്യാപകന്റെ ഉപദേശം, ഇങ്ങനെ തിരുമനസ്സിലെ ശ്രേയസ്കരമായ വളർച്ചയ്ക്കു വേണ്ട സകല സൗകര്യങ്ങളും സൗഭാഗ്യങ്ങളും തിരുമനസ്സിലേക്കു സിദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. കുതിരസ്സവാരിയിൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു്

ഇപ്പോൾതന്നെ നല്ല വൈദഗ്ധ്യം നേടിയിട്ടുണ്ട്. മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ രാജ്യഭരണം സൂക്ഷിച്ചുകണ്ടു് രാജ്യഭരണതന്ത്രത്തിന്റെ പ്രയോഗികഭാഗം തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഗ്രഹിച്ചുവരുന്നു. പ്രകൃത്യാ കുശാഗ്രബുദ്ധിയും സൂക്ഷ്മാവലോകനചതുരനും ആയ തിരുമേനി അടുത്ത ഭാവിയിൽ ദിക്കെങ്ങും തന്റെ യശഃചന്ദ്രികകൊണ്ടു ധവളമാക്കിത്തീർക്കുമെന്നു നമുക്കു നിസ്സംശയം പ്രതീക്ഷിക്കാം. തിരുമനസ്സിലേക്കു് ശ്രീപത്മനാഭൻ സർവൈശ്വര്യങ്ങളും നൽകുമാറാകട്ടെ!

"മലർമാനിനി നടമാടിടുമിളതൻ കളർതണലായ്
തെളിവാളിന മനതാർനിരയണിയും പുതുമധുവായ്
പലർതൻശ്രുതവചനാമൃതഫലമായ്ഗുണഫലമായ്
വിലസും യുവനരപാലക! വിജയിക്കുക നെടുനാൾ!"

അദ്ധ്യായം അഞ്ചു്

വിദ്യാഭ്യാസം

ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ അഞ്ചാമത്തെ തിരുവയസ്സിൽ തിരുമനസ്സിലെ വിദ്യാരംഭം യഥാവിധി നിർവ്വഹിക്കപ്പെട്ടു. രാജകുടുംബത്തിന്റെ ഗുരുസ്ഥാനം പരമ്പരയായി വഹിച്ചുവന്ന ഒരു കുടുംബത്തിലെ അംഗവും ഒരു നല്ല പണ്ഡിതനും ആയ മിസ്റ്റർ കരുണാകരപ്പിഷാരടിയാണു് ആ ശുഭകർമ്മം നിർവ്വഹിച്ചതു്. ഭാഷയിലെ പ്രാരംഭപാഠങ്ങൾ തിരുമേനി വളരെ കുറച്ചു ദിവസം കൊണ്ടു

പഠിച്ചു. വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ തിരുമനസ്സിലേക്കുണ്ടായിരുന്ന ശ്രദ്ധയും താല്പര്യവും കണ്ടു് ഗുരുനാഥൻ അത്ഭുതപ്പെട്ടു. മലയാളത്തിലും സംസ്കൃതത്തിലും തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സാമാന്യം നല്ല ജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചു. ആംഗലഭാഷയിലും അദ്ധ്യാപകവൃത്തിയിലും നിപുണനായ മിസ്റ്റർ ടി. രാമൻനമ്പീശനാണു് ആദ്യകാലങ്ങളിൽ തിരുമനസ്സിലെ ഇംഗ്ലീഷു പഠിപ്പിച്ചതു്. മിസ്റ്റർ നമ്പീശനു പുറമേ സംസ്കൃതഭാഷ പഠിപ്പിക്കുന്നതിനു് പ്രസിദ്ധപണ്ഡിതനായ ആറ്റൂർ കൃഷ്ണപ്പിഷാരടിയേയും ചുമതലപ്പെടുത്തി. സംസ്കൃതം, മലയാളം, ഇംഗ്ലീഷു് എന്നീ ഭാഷകൾക്കു പുറമേ സംഗീതം, ഡ്രായിങ്ങു്, ഛായാഗ്രഹണം (ഫോട്ടോഗ്രാഫി) മുതലായവയും കല്പിച്ചു പഠിച്ചുവന്നു. തിരുമനസ്സിലെ ബുദ്ധിശക്തിയും, ജ്ഞാനസമ്പാദനതൃഷ്ണയും, കൃത്യനിഷ്ഠയും കാര്യഗ്രഹണപാടവവും അദ്ധ്യാപകന്മാരുടെ നിഷ്കളങ്കമായ പ്രശംസയ്ക്കു പാത്രീഭവിച്ചു. ബുദ്ധിമാനായ ഒരു സാധാരണ വിദ്യാർത്ഥി ആറഴമണിക്കൂറുകൊണ്ടു പഠിക്കുന്ന പാഠങ്ങളും തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് രണ്ടോ മൂന്നോ മണിക്കൂർകൊണ്ടു പഠിച്ചുതീർക്കുമെന്നാണു് അവിടത്തെ ഒരു ഗുരുഭ്രതൻ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

കുതിരസ്സവാരിയും ടെന്നിസുകളിയും ബാല്യം മുതൽക്കേ തിരുമനസ്സിലേക്കു പ്രിയതമങ്ങളായ രണ്ടു വ്യായാമങ്ങളാണു്. ടെന്നിസ്സുകളിയിൽ തിരുമേനി ബാല്യത്തിൽ തന്നെ അസാമാന്യമായ പാടവം സമ്പാദിച്ചു. ചതുരംഗം തിരുമനസ്സിലേക്കു് ഇഷ്ടമുള്ള ഒരു വിനോദമാണു്.

മഹാറാണി സേതുപാർവ്വതീഭായി തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് സ്വപുത്രന്റെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിലും, സ്വഭാവസംസ്കരണത്തിലും, എന്നുവേണ്ട വിനോദങ്ങളിൽ പോലും, പ്രദർശിപ്പിച്ചുവന്ന ശ്രദ്ധ സകലരുടേയും അഭിനന്ദനത്തിനു പാത്രീഭവിച്ചു. ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ ജീവിതസൌധത്തിനു് സമുചിതമായ അസ്ഥിഭാരം ഉറപ്പിച്ചതു് ബുദ്ധിമതിയായ മഹാറാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു തന്നെയാണെന്നു നിർവിശങ്കം പറയാം. ചക്രവർത്തിമാരും രാജാക്കന്മാരും ഈ ലോകത്തു ധാരാളം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്; ഇപ്പോഴും ഉണ്ടു്. എന്നാൽ മഹാറാണി തിരുമനസ്സിലെപ്പോലെ ബുദ്ധിശക്തിയും ചിത്തസംസ്കാരവും ശിക്ഷണപാടവവും ഉള്ള ഒരു മാതാവിന്റെ വാത്സല്യസമൃദ്ധിയും ശ്രദ്ധാനിർഭരമായ മേൽനോട്ടത്തിൽ വളരുവാനുള്ള മഹാഭാഗ്യം അവരിൽ അധികംപേർക്കും സിദ്ധിച്ചിട്ടില്ല. സ്വപുത്രൻ വിവിധജാതിമതസ്ഥരായ അനേകലക്ഷം ജനങ്ങളെ ഭരിക്കേണ്ട ഒരു രാജകുമാരനാണെന്നുള്ള ബോധവും ആ പുത്രൻ ലോകവിശ്രുതനായിത്തീരണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹവും മുൻനിർത്തിയാണു് തിരുമേനി രാജകുമാരനെ വളർത്തിവന്നതു്. തിരുമനസ്സിലെ ആഗ്രഹം ഇതിനകം തന്നെ സാദ്ധ്യമായിരിക്കുന്നതിനാൽ തിരുമനസ്സിലേക്കു നിശ്ചയമായും സംതൃപ്തിക്കു് അവകാശമുണ്ടു്.

ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് മാതാപിതാക്കന്മാരുടേയും മാതുലന്റേയും കണ്ണിലുണ്ണിയായി, സ്വപ്രജകളുടെ ആരാധനാവിഗ്രഹമായി, വെളുത്തപക്ഷത്തിലെ

ചന്ദ്രക്കലപോലെ വളർന്നവരുടെ തിരുമനസ്സിലെ ബാലഹൃദയത്തെ അത്യന്തം പീഡിപ്പിച്ച ഒരു ദുഃഖസംഭവം ഉണ്ടായി. ഫ്രാൻസ് കർക്കടകമാസത്തിൽ—തിരുമനസ്സിലെ പതിനൊന്നാമത്തെ തിരുവയസ്സിൽ—ആണ് ഈ അത്യാഹിതം സംഭവിച്ചത്.

ഫ്രാൻസ്–ാമാണ്ടിന്റെ അന്ത്യദശ തിരുവിതാംകൂർനിവാസികൾക്ക് ഏറ്റവും സങ്കടകരമായ ഒരു കാലഘട്ടമായിരുന്നു. ഒരുമാസത്തിലധികം വർഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഇടവപ്പാതി രാജ്യത്തിന്റെ അധികഭാഗവും വെള്ളത്തിനടിയിലാക്കി. പല താലൂക്കുകളിലും ഗതാഗതം സാദ്ധ്യമല്ലാതായിത്തീർന്നു; അനേകം ഭവനങ്ങൾ വെള്ളപ്പൊക്കത്താൽ നശിച്ചു. റോഡുകൾ, പറമ്പുകൾ, നദികൾ, കളങ്ങൾ ഇവയൊന്നും പരസ്പരം തിരിച്ചറിയുവാൻ വയ്യാതായി; ലോകാവസാനസൂചകമായ ജലപ്രളയം തന്നെയോ എന്നു ജനങ്ങൾ ശങ്കിച്ചു. എന്തെന്നാൽ അത്ര ഭയങ്കരമായ ഒരു വെള്ളപ്പൊക്കം അതിനുമുമ്പു ഈ നാട്ടിൽ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ഘോരമാരിയും കൊടുങ്കാറ്റും വെള്ളപ്പൊക്കവുംകൂടി രാജ്യത്തെ എത്രമാത്രം ദ്രോഹിക്കാമോ അത്രയും ദ്രോഹിച്ചു. അനേകം ജനങ്ങൾ മരിച്ചു, നാല്ലാലികൾ ചത്തു; ഭവനങ്ങൾ നശിച്ചു; കൃഷികൾ നഷ്ടപ്പെട്ടു. റോഡുകളും പാലങ്ങളും കല്വങ്കുകളും തകർന്നു. കടക്കാൻ കഞ്ഞിയോ കിടക്കാൻ സ്ഥലമോ ഇല്ലാതെ അനേകായിരം സാധുക്കൾ വലഞ്ഞു. ഇതിലധികം എന്തൊരാപത്താണു നേരിടാനുള്ളത്? പക്ഷേ, ഈ ദുരിതങ്ങളെല്ലാം ഏതൊരു മഹാവിപത്തിന്റെ നാന്ദിയായിരുന്നുവോ ആ മഹാവിപത്തോടടുക്കുമ്പോൾ ഇതെല്ലാം

നിസ്സാരമായിരുന്നു. അൻപതുലക്ഷത്തിൽപരം ജനങ്ങൾ നിഷ്കളങ്കം സ്നേഹിക്കുകയും ആരാധിക്കുകയും ചെയ്തുവന്ന അവരുടെ രക്ഷിതാവു്, സ്വപ്രജകളുടെ സുഖത്തിനു വേണ്ടി സ്വസുഖത്തെ തൃണവൽഗണിച്ചു സ്വജീവിതം നഷ്ടപ്പെടുവാൻ തുണിഞ്ഞ ഗുണനിധിയായശ്രീമൂലം തിരുനാൾ പൊന്നു തിരുമേനി, രാജ്യത്തിനു തുടർച്ചയായി നേരിട്ട വിപത്തുകളുടെ മൂർദ്ധന്യദശയിൽ സ്വർഗ്ഗാരോഹണം ചെയ്തു. കർക്കടകമാസം 20-ാം- അർദ്ധരാത്രിയിലാണു് വഞ്ചിരാജ്യത്തിനു് ഈ അത്യാഹിതം നേരിട്ടതു്. ഏകദേശം ഒരുമണിക്കു് ധീരരാജാത്തനെന്ന സമ്മതനായ ദിവാൻബഹദൂർ ടി. രാഘവയ്യാ അവർകൾ നിർഗ്ഗളമായി പ്രവഹിക്കുന്ന കണ്ണുനീർ ഉത്തരീയത്താൽ തുടച്ചുകൊണ്ടു് നമ്രവദനനായി അരക്കേത്തെരുവു മൈതാനത്തു ചെന്നു് ഈ ദുഃഖവാർത്ത ഏറ്റവും സങ്കടത്തോടുകൂടി ജനങ്ങളെ അറിയിച്ചു. പൊട്ടുന്നനെ ജനക്കൂട്ടത്തിൽ നിന്നു മുഴങ്ങിയ വിലാപധ്വനി പട്ടണമെങ്ങും മാറ്റൊലിക്കൊണ്ടു.

പിറ്റെന്നു കാലത്തു് ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് മാതുലന്റെ സംസ്കാരാദി ശേഷക്രിയകൾ യഥാവിധി നിർവ്വഹിച്ചു. കഷ്ടിച്ചു പതിനൊന്നു തിരുവയസ്സുമാത്രം പ്രായം ഉണ്ടായിരുന്ന തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് തന്റെ ബാലഹൃദയത്തിൽ തിങ്ങിവിങ്ങുന്ന ദുഃഖാധിക്യം പുറമേ കാണിക്കാതിരിക്കാൻ കഴിയുന്നതു ശ്രമിച്ചും ക്ഷണക്ഷണം ഉടച്ചും നമ്രവദനനായി പല്ലിയടർമുക്കിലേക്കു് എഴുന്നള്ളിയതു കണ്ടു നിന്ന ജനങ്ങളും സങ്കടാധിക്യത്താൽ കരഞ്ഞുപോയി.

മാതുലന്റെ ആട്ടബലിവരെയുള്ള സകല കമ്മങ്ങളും തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഏറ്റവും ശുഷ്കാന്തിയോടുകൂടി അനുഷ്ഠിച്ചു. വാത്സല്യനിധിയായിരുന്ന മാതുലന്റെ സമാശ്ലേഷസൗഖ്യം അധികകാലം അനുഭവിക്കാൻ സാധിച്ചില്ലല്ലോ എന്നുള്ള ക്ലേശം ഇന്നും തിരുമേനിയെ തീരെ വിട്ടുമാറിയിട്ടില്ല. തിരുമനസ്സിലേക്കു മാതുലനെപ്പറ്റിയുണ്ടായിരുന്ന സ്നേഹവും ഭക്തിയും അത്ര നിസ്സീമമായിരുന്നു.

"നീലശ്രീയണിനിരാവലി നിരന്നാനന്ദ
മേകും ശരൽ-
ക്കാലത്തിൽ സിതപക്ഷനായനുദിനം
മിന്നുന്നവാർതിങ്കൾപോൽ
പാലഞ്ചുംസുയശസ്സിനാൽ പരിലസന്മംഗല്യ
സങ്കേതമായ്
ഭൂലക്ഷ്മീപതി ചിത്രജൻതെളിയണം ശ്രീമൽ
കലാഭ്രഷിതൻ"

അദ്ധ്യായം ആറ്

കിരീടധാരണവും ഭരണപരിശീലനവും

1924 സെപ്തംബർ ഒന്നാംതീയതിക്ക് 1100-ാമാണ്ടു ചിങ്ങമാസം പതിനേഴാംതീയതി ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ കിരീടധാരണമഹോത്സവം ആഡംബരപൂർവം കൊണ്ടാടി. അന്നുകാലത്തു് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ശ്രീപത്മനാഭസ്വാമിക്ഷേത്രത്തിലും മറ്റും എഴുന്നള്ളി ദർശനം കഴിച്ചു് കാണിക്കകളും മറ്റും നടത്തി. അനന്തരം മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവു രാജ്യം ശ്രീപത്മനാഭനു സമർപ്പിച്ചതായി സങ്കല്പിച്ചു നടയ്ക്കുവെച്ച ശേഷം പത്മനാഭദാസനായി ഏറ്റുവാങ്ങിയ ഉടവാൾ പൂജിപ്പിച്ചു് ഏറ്റുവാങ്ങി.

വൈകുന്നേരം നാലു മണിക്കു് ഹജൂർകച്ചേരിയിലുള്ള ഡർബാർഹാളിൽവെച്ചു് തിരുമനസ്സിലെ കിരീടധാരണ ഡർബാർ സകലവിധ ആഡംബരങ്ങളോടും കൂടി നടത്തപ്പെട്ടു. കൃത്യം 4-10-നു് ഗവണ്മെന്റർജനറാലിന്റെ പ്രതിപുരുഷനെന്ന നിലയിൽ പൊളിറ്റിക്കൽ ഏജന്റു് മിസ്റ്റർ C. W. E. കോട്ടൺ ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ, പുരാതനവും പരിപാവനവുമായ വഞ്ചിരാജ്യസിംഹാസനത്തിലേക്കു് ആനയിക്കുകയും രത്നഖചിതമായ കിരീടം എടുത്തു തിരുമനസ്സിലെ തൃക്കൈകളിൽ ബഹുമാനപൂർവ്വം

സമർപ്പിക്കയും ചെയ്തു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ശ്രീപത്മനാഭനേയും സ്വർഗ്ഗസ്ഥരായ മാതുലന്മാരേയും ഭക്തിപൂർവ്വം സ്മരിച്ചുകൊണ്ടു് കിരീടം ശിരസ്സിൽ ധരിച്ചു. താൻ കയ്യേല്ക്കുന്ന ചുമതലയുടെ ഗൗരവം തിരുവുള്ളത്തിൽ വേണ്ടും വണ്ണം ഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു് തിരുമനസ്സിലെ അപ്പോഴത്തെ നിലയും മുഖഭാവവും പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തി. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ പട്ടാളക്കാരുടെ ആചാരവെടിയും, ഭീരങ്കിനാദവും, ആനന്ദപരവശരായ ജനങ്ങളും മുഴക്കിയ ജയജയശബ്ദവും സർവത്ര മാറ്റൊലിക്കൊണ്ടു. അനന്തരം "ശ്രീപത്മനാഭദാസവഞ്ചിപാല കുലശേഖരകിരീടപതി മന്നേസുൽത്താൻ മഹാരാജരാജ രാമരാജബഹദൂർ ഷംഷേർ ജംഗ് നൈറ്റ്ഗ്രാന്റ്കമാൻഡർ ഓഫ് ദി മോസ്റ്റ് എക്സാൾട്ടഡ് ആർഡർ ഓഫ് ദി സ്റ്റാർ ഓഫ് ഇൻഡ്യാ നൈറ്റ് ഗ്രാൻഡ് കമാൻഡർ ഓഫ് ദി മോസ്റ്റ് എമിനന്റ് ഓർഡർ ഓഫ് ദി ഇൻഡ്യൻ എമ്പയർ, മൂന്നാം മദ്രാസ് റജിമെന്റ് പഞ്ചാംബറാലിയൻ ഓണററി കണ്ണൽ, തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് കൊല്ലവർഷം 1099 കർക്കടകമാസം 23-നു-ക്കു് 1924 ആഗസ്റ്റ്മാസം 7-നു- നാടുനീങ്ങിയതിനാലും "ശ്രീപത്മനാഭദാസവഞ്ചിപാല കുലശേഖര കിരീടപതി മന്നേസുൽത്താൻ മഹാരാജരാജ രാമരാജബഹദൂർ ഷംഷേർജംഗ് മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിലെ രാജ്യാവകാശിയായി ഇൻഡ്യാഗവൺമെന്റ് അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ളതിനാലും, തിരുമനസ്സിലെ തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവായി" പൊളിറ്റിക്കൽ ഏജന്റ് പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തു.

അനന്തരം മിസ്റ്റർ കോട്ടൺ മഹാരാജാവുതിരുമന സ്സിലേയും മഹാറാണിറീജന്റുതിരുമനസ്സിലേയും അനുമോദി ച്ചുകൊണ്ടു് ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്തു. ആ പ്രസംഗത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം, മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിലേയും അമ്മമഹാ റാണി തിരുമനസ്സിലേയും കുറിച്ചു് അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായി രുന്ന ബഹുമാനം പ്രസ്പഷ്ടമാക്കുന്നതിനാൽ, ചുവടേ ഉല്ലേ രിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

"നാടുനീങ്ങിയ മഹാരാജാവിൽ പ്രത്യക്ഷമായി പ്രശോ ഭിച്ചിരുന്ന സ്വാഭാവികഗാംഭീര്യത്തിന്റേയും തീക്ഷ്ണബു ദ്ധിയുടേയും സ്ഥിരമായ കൃത്യബോധത്തിന്റേയും പൂർണ്ണ ലക്ഷണങ്ങൾ ഇപ്പോൾതന്നെ തിരുമനസ്സിൽ കാണുന്നുണ്ടെന്നുള്ളതു് എത്രയും ശുഭസൂചകമായിരിക്കുന്നു. എന്നുമാ ത്രമല്ല, ഭാവിയിൽ മഹാരാജാവായിത്തീരാനുള്ള യാതൊരാ ളുടേയും മാതാവിനു് ആ പുത്രനെക്കുറിച്ചു് ഇത്ര ഉൽകൃഷ്ടത രങ്ങളായ മനോരഥങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നു ഞാൻ പറ യുന്നതു കേവലം സ്തുതിവാക്യമല്ല. മാതാപിതാക്കന്മാരുടെ വാത്സല്യാതിരേകംകൊണ്ടു് അവിടുത്തേക്കു് അനവധി ഗുണങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതു ക്രൂരാതെ നിഷ്കളങ്കമായ രാജ ഭക്തികൊണ്ടും സാവ്ത്രികമായ സ്നേഹംകൊണ്ടും ലഭിക്കാ വുന്ന സകല പ്രോത്സാഹനവും തിരുമനസ്സിലേക്കു് അധിനമായിരിക്കുന്നു."

മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേക്കു പ്രായപൂർത്തി ലഭി ച്ചിട്ടില്ലാതിരുന്നതിനാൽ അന്നുമുതൽ ആറുമാസം മൂത്ത തമ്പുരാനായ മഹാറാണി സേതുലക്ഷ്മീഭായി തിരുമനസ്സു

കൊണ്ടു് റീജൻറു് എന്ന നിലയിൽ രാജ്യഭരണം ആരംഭിച്ചു:

ഈ കാലമെല്ലാം മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ വിദ്യാഭ്യാസം നിർവിഘ്നം നടന്നുവന്നു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷ എഴുതുന്നതിലും സംസാരിക്കുന്നതിലും പ്രദർശിപ്പിച്ചുവന്ന സാമർത്ഥ്യം തിരുമേനിയുമായി ഇടപെട്ടു വന്ന പൊളിറ്റിക്കൽ ഏജൻറു് മുതലായ യൂറോപ്യന്മാരുടെ പ്രശംസയ്ക്കുപോലും പാത്രീഭവിച്ചു. രാജ്യഭരണമീമാംസ, ധനതത്വശാസ്ത്രം തുടങ്ങിയ ഗുരുതരങ്ങളായ വിഷയങ്ങളും തിരുമനസ്സിലെ പാഠപദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ പൊതുവേ മേൽനോട്ടം വഹിക്കുന്നതിനും രാജ്യഭരണശാസ്ത്രം പഠിപ്പിക്കുന്നതിനും ആയി ബ്രിട്ടീഷിൻഡ്യയിലെ സിവിൽ സർവീസിൽ ഉദ്യോഗംവഹിക്കുന്ന മിസ്റ്റർ ഡാഡ്വെൽ എം. ഏ. ബി. സി. എസ്സിനെ മുമ്പേലപ്പെടുത്തി. അതിനും പുറമേ തിരുമനസ്സിലെ സഹചാരികളായി (ഏ. ഡി. സികളായി) മെസേഴ്സ് കലിംഗരായർ, ഗോദവർമ്മരാജാ എന്നിവരേയും നിയമിച്ചു.

1102 മകരം ഇരുപത്തിരണ്ടാംതീയതി ശ്രീചിത്തിര തിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ തിരുമാടമ്പുപ്രവേശമഹോത്സവം യഥാവിധി ആഘോഷിക്കപ്പെട്ടു.

മിസ്റ്റർ ഡാഡ്വെൽ ഉദ്യോഗം ഒഴിയുകയാൽ ക്യാപ്റ്റൻ ജീ. ടി. ജി. ഫാവ്സി ബി. എ. (ക്യാൻറാബ്) തിരുമനസ്സിലെ പ്രധാനഗുരുവായിത്തീർന്നു. 1104-ലെ ഭരണപരിഷ്കാരത്തിൽ തിരുമനസ്സിലെ വിദ്യാഭ്യാസത്തെപ്പറ്റി

ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചിരുന്നു. "വിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് വിശേഷാധിയായ അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിച്ചിട്ടുണ്ടു്. തന്നാണ്ടത്തെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ഒരു പ്രത്യേകത വിവിധവിഷയങ്ങളായ ചരിത്രം, കല, സാഹിത്യം, രാജ്യഭരണം, പ്രാദേശികവും മാമൂലനുസരിച്ചുള്ളവയുമായ സംഗതികൾ എന്നീ വിഷയങ്ങളെ പുരസ്കരിച്ചുള്ളവയും ഉത്തരം നൽകുന്നതിനു മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിലെ പുതിയ ഗ്രന്ഥശാലയിൽ ഗവേഷണം നടത്തിയും സംശയനിവാരണത്തിനു ഗ്രന്ഥപരിശോധന ചെയ്തും സാമാന്യജ്ഞാനത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ചോദ്യക്കടലാസുകൾക്കു ഉത്തരം നൽകുക എന്നതായിരുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ കായികാഭ്യാസാഭിവൃദ്ധിയും വിനോദസാമർത്ഥ്യവും കുതിരസ്സവാരിയും വളരെ തൃപ്തികരമാംവണ്ണം നടന്നുവന്നു."

1105-ലെ ഭരണറിപ്പോർട്ടിൽ ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു.

"1930 ഏപ്രിൽ ആരംഭത്തിൽ ഇൻഡ്യൻസിവിൽ സർവീസിലെ ഒരുദ്യോഗസ്ഥനായ മിസ്റ്റർ പി. സി. ഡട്ടിനെ രാജ്യകാര്യപരിശീലനത്തിനു തിരുമനസ്സിലെ ഗുരുനാഥനായി നിയമിച്ചു. ഏപ്രിൽ 20-ാംനു- തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു രാജ്യകാര്യപരിശീലനാർത്ഥം ബാംഗ്ലൂരിലേക്കു എഴുന്നള്ളി. ഇതരവിഷയങ്ങളിൽ ഉള്ള അഭ്യസനം അതോടുകൂടി മതിയാക്കി. എന്നാൽ അതാതു് ആഴ്ചയിൽ പഠിക്കുന്ന വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റി ഉപന്യാസമെഴുതുന്ന പതിവു തുടർന്നുവന്നു. റോമനും ഗ്രീക്കും രാഷ്ട്രീയാദർശങ്ങളേയും

സ്ഥാപനങ്ങളേയും പറ്റിയുള്ള വിവരണങ്ങൾകൊണ്ട് തിരുമനസ്സിലെ പഠിശീലനം ആരംഭിച്ചു. ഇതിനെത്തുടർന്ന് മൈസൂരിലുള്ള മാതൃകാഗ്രാമങ്ങൾ സന്ദർശിച്ച് ഭരണസംബന്ധമായ പ്രായോഗികപാഠങ്ങളും പഠിച്ചുതുടങ്ങി; ഗ്രാമങ്ങളിലെ ധനസ്ഥിതി, ഭരണക്രമം മുതലായവ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് നേരിട്ടു കണ്ടു മനസ്സിലാക്കി. താലൂക്ക് ആഫീസിലേയും ഡപ്യൂട്ടിക്കമ്മിഷണരുടെ ആഫീസിലേയും ജോലിക്രമവും സർവേ, കണ്ടെഴുത്ത് എന്നിവയുടെ സാമാന്യതത്വങ്ങളും കൃഷിഡിപ്പാർട്ടുമെൻറിലേയും ചീഫ് സിക്രട്ടറിയേറ്റിലേയും ജോലിക്രമവും കല്പിച്ചുനോക്കി മനസ്സിലാക്കി. പൊതുമരാമത്തും കാർഷികജലസേചനവും സംബന്ധിച്ചുള്ള പ്രധാന ജോലികൾ കല്പിച്ചു പഠിശോധിച്ചു. നീതിന്യായക്കോടതികളും പല പബ്ലിക്കാഫീസുകളും സന്ദർശിച്ചു. അവിടത്തെ പ്രധാന നിയമങ്ങളും ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറുകളുടെ ഭരണറിപ്പോർട്ടുകളും നിയമസഭാനടപടികളും വായിച്ചുനോക്കി; മൈസൂരിലെ എക്സിക്യൂട്ടിവ് കൌൺസിൽ, നിയമനിർമ്മാണസഭ, പ്രതിനിധിസഭ എന്നിവയുടെ സമ്മേളനങ്ങൾക്കു തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് എഴുന്നെള്ളിയിരുന്നു. അതിനും പുറമെ രാജ്യത്തിനു പുറമേയുള്ള പ്രത്യേകതാമസംകൊണ്ട് തിരുമനസ്സിലെ പല ഗുണങ്ങളും പ്രബലപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതായും അദ്ധ്യാപകന്മാർ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു."

1929 ഡിസംബർ ഏഴാംതീയതി ഇൻഡ്യാവൈസ്രായി ആയിരുന്ന ഇർവിൻപ്രഭു തിരുവനന്തപുരം സന്ദർശിച്ചു. അന്നു വൈകിട്ട് തിരുമനിപ്രഭുവിനെ സന്ദർശിച്ചു. അന്നു തന്നെ പ്രഭു പ്രതിസന്ദർശനവും നടത്തി.

1931 ജൂലൈമാസത്തിൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ബാംഗ്ലൂരിൽനിന്നും തിരിച്ചെഴുന്നെള്ളി. എന്നാൽ ഇൻഡ്യാ വൈസ്രായി വെല്ലിങ്ങ്ടൺപ്രഭു അവർകളുടെ ക്ഷണം അനുസരിച്ച് അദ്ദേഹത്തിനെ സന്ദർശിക്കുവാനായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ അതിഥി എന്ന നിലയിൽ പെട്ടെന്ന് സിംലായിലേക്ക എഴുന്നെള്ളി. തിരുമേനിയും പ്രഭുവും തമ്മിൽ നടന്ന ക്രുടിക്കാഴ്ച തിരുവിതാംക്രൂറിന്റെ ശ്രുഭോദയസമുഹൃത്തം ആസന്നമാക്കിത്തീർത്തു. പ്രഭു അവർകളും തിരുമേനിയുമായി ദീർഘമായ ഒരു സംഭാഷണം നടത്തി. തിരുമനസ്സിലെ നാനാമുഖമായ പാണ്ഡിത്യം, വിശിഷ്യാ രാജ്യതന്ത്രവിഷയകമായ പ്രാഗത്ഭ്യം, പ്രഭു അവർകളെ അത്യന്തം ആകർഷിച്ചു. രാജ്യഭാരം കയ്യേൽക്കുന്നതിനു വേണ്ട പരിപൂർണ്ണയോഗ്യത തിരുമനസ്സിലേക്ക സിദ്ധിച്ചുകഴിഞ്ഞെന്ന് അദ്ദേഹവും, തിരുമേനിയുമായി ഇടപെട്ട മറവു പല രാജ്യതന്ത്രകുശലന്മാരും സശിരഃകമ്പം സമ്മതിച്ചു. അതിന്റെ ഫലമായി അടുത്തുതന്നെ തിരുമനസ്സിലേക്ക ഭരണാധികാരം നൽകുന്നതിനും തീർച്ചയാക്കി. സിംലായിൽ നിന്നു തിരുവിതാംക്രൂറിലേക്ക തിരിച്ചെഴുന്നള്ളുമ്പോഠം ഡൽഹി മുതൽ തിരുവനന്തപുരംവരെയുള്ള മിക്ക പ്രധാനസ്ഥലങ്ങളിലും ജനങ്ങൾ തിരുമനസ്സിലെ കുതിപൂവ്വം സ്വീകരിക്കുകയും മംഗളപത്രങ്ങൾ സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ആഗസ്റ്റ് 4-ാംനു- തിരുമനസ്സുകൊണ്ട്, അമ്മമഹാറാണി, കാർത്തികതിരുനാൾ കൊച്ചുതമ്പുരാട്ടി, ഉത്രാടംതിരുനാൾ യുവരാജാവു് എന്നീ തിരുമേനിമാരോടുകൂടി ഡൽഹിയിൽ എത്തി; തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് എഴുന്നെള്ളിയിരുന്ന വണ്ടി റെയിൽവേസ്റ്റേഷനിൽ എത്തുന്നതിനു

മുമ്പുതന്ന അവിടെ താമസിക്കുന്ന നിരവധി മലയാളികൾ പ്ലാറ്റ്ഫാറത്തിൽ തിങ്ങിക്കൂടിയിരുന്നു. തിരുമനസ്സു കൊണ്ടു് വണ്ടിയിൽ നിന്നു പുറത്തേക്കു് എഴുന്നെള്ളിയ ഉടൻ അവർ പുഷ്പവൃഷ്ടിചെയ്യുകയും സന്തോഷസൂചകമായി ജയജയ ശബ്ദം മുഴക്കുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം അവരുടെ വകയായി ഒരു മംഗളപത്രം തൃപ്പാദങ്ങളിൽ സമർപ്പിച്ചു. മംഗളപത്രത്തിനു സമുചിതമായ മറുപടി നൽകിയശേഷം അവിടെക്കൂടിയിരുന്നവരോടെല്ലാം കല്പിച്ചു കാരുണ്യപൂർവ്വം കുശലപ്രശ്നം ചെയ്തു.

മദ്രാസിലും തിരുമേനിക്കു് കെങ്കേമമായ സ്വീകരണം ലഭിച്ചു. അവിടെ താമസിക്കുന്ന മലയാളികൾ തിരുമേനിക്കു് ഒരു മംഗളപത്രം സമർപ്പിച്ചു. മിസ്റ്റർ മങ്കൊമ്പു രാമയ്യർ മംഗളപത്രം വായിക്കുകയും, മിസ്റ്റർ കെ. സി. പണ്ടാല അതു തൃപ്പാദങ്ങളിൽ സമർപ്പിക്കുകയും, മനോരമ പത്രാധിപർ മിസ്റ്റർ കെ. സി. മാമൻമാപ്പിള തിരുമേനിയെ ഹാരം അണിയിക്കുകയുമാണുണ്ടായതു്. മംഗളപത്രത്തിനു കല്പിച്ചു നൽകിയ മറുപടി ചുവടേ ചേർക്കുന്നു.

"എനിക്കും എന്റെ മാതാവിനും നിങ്ങൾ നൽകിയ ഹാർദ്ദമായ സ്വാഗതത്തിനായും മംഗളപത്രത്തിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന എല്ലാ ആശംസാവചനങ്ങൾക്കായും ഞങ്ങളുടെ ഇരുവരുടേയും അകൈതവമായ കൃതജ്ഞത ഞാൻ പ്രകാശിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ഞാനും എന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട കുടുംബാംഗങ്ങളും വീണ്ടും ഒന്നിച്ചുചേർന്നു തിരുവിതാംകൂറിലേക്കു മടങ്ങുന്ന ഈ ശുഭാവസരത്തിൽ തിരുവിതാംകൂർകാരായ ഇതരധികം സ്നേഹിതന്മാരേയും പൌരപ്രമാണികളേയും

കാണ്മാൻ ഇടയായതിൽ എനിക്ക് അനല്പമായ സന്തോഷമുണ്ട്. തിരുവിതാംകൂറിലെ ഭരണയന്ത്രത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം താമസിയാതെ ചില മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടാകാൻ പോകുന്നതായി നിങ്ങളുടെ മംഗളപത്രത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഭാവി എങ്ങനെ വന്നുകൂടുമെന്ന് ആക്കും നിശ്ചയിക്കാവുന്നതല്ലെങ്കിലും ഒരു സംഗതി ഞാൻ നിങ്ങളെ ധരിപ്പിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. തിരുവിതാംകൂറിലെ വിവിധ ജാതിമതസ്ഥരായ പ്രജകളുടെ ക്ഷേമൈശ്വര്യങ്ങൾ എന്റെ ആയുസ്സിലെ പരമോദ്ദേശവും പ്രധാനമാദർശവും ആയിരിക്കുമെന്നു ഞാൻ ഉറപ്പുപറയുന്നു. നിങ്ങളുടെ ഹാർദ്ദവും നിഷ്കൃത്രിമവുമായ സ്വാഗതത്തിനും മംഗളവചസ്സുകൾക്കും ഞാൻ വീണ്ടും നന്ദി പറയുന്നു."

സംസ്ഥാനത്തിന്റെ അതിർത്തിസ്ഥലമായ ചെങ്കോട്ട മുതൽ തിരുവനന്തപുരംവരെ ഉണ്ടായ ആഹ്ലാദാരവങ്ങൾ വിവരിക്കാവതല്ല. ചെങ്കോട്ടവച്ചു ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ ഗ്രന്ഥശാലാംഗങ്ങൾ തിരുമനസ്സിലെ മുഖം കാണിച്ചു പുഷ്പമാല്യങ്ങളും ബൊക്കേയും കാഴ്ചവെച്ചു. പുനലൂർ, കൊട്ടാരക്കര, കൊല്ലം തുടങ്ങിയ റയിൽവേസ്റ്റേഷനുകളിലും ജനങ്ങൾ ക്രമംക്രമീ തിരുമനസ്സിലേക്കു സ്വാഗതം അരുളി.

കൊല്ലത്തുനിന്നു തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു മോട്ടാർ കാറിലാണ് എഴുന്നെള്ളിയതു്. റോഡിന്റെ ഇരുവശങ്ങളും കമനീയമായി അലങ്കരിച്ചിരുന്നു. ജനങ്ങൾ ഇരുവശവും നിരന്നുനിന്നു് തങ്ങളുടെ ഭക്ത്യാദരങ്ങൾ പ്രകടിപ്പിച്ചു.

തിരുമേനിമാരെ യഥായോഗ്യം സ്വീകരിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി തിരുവനന്തപുരത്തെ പൌരന്മാർ കവടിയാർകുന്നു

കൊട്ടാരത്തിനു മുൻവശത്തു് ഒരു പന്തൽകെട്ടി ഭംഗിയായി അലങ്കരിച്ചിരുന്നു. സകല പ്രധാന ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും ജനപ്രമാണികളും നിരവധി പൌരന്മാരും മുന്നുമണിക്കു മുമ്പുതന്നെ അവിടെ സന്നിഹിതരായി. കൃത്യം അഞ്ചുമണിക്കു പല്ലിവാഹനം പന്തലിന്റെ മുൻവശത്തു വന്നു നിന്നു. മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും മഹാറാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും കൊച്ചുതിരുമേനിമാരോടുകൂടി പന്തലിൽ പ്രവേശിച്ചു് പ്രജകളുടെ ഭക്ത്യാദരപ്രകടനങ്ങൾ കാരുണ്യപൂർവം സ്വീകരിച്ചു. തിരുമേനിമാർ ആസനസ്ഥരായശേഷം പൊതുജനങ്ങളുടെ വക മംഗളപത്രം മിസ്റ്റർ പട്ടംതാണുപിള്ള വായിക്കുകയും മിസ്റ്റർ എസ്. ആദം സേട്ട് മംഗളപത്രം അടങ്ങിയ കാസ്കറ്റ് തുപ്പാടങ്ങളിൽ സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

മംഗളപത്രം സ്വീകരിച്ചു് മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഇപ്രകാരം മറുപടി നൽകി:—

"ഞങ്ങൾ രാജധാനിയിൽ തിരിച്ചെത്തുന്ന ഈ സന്ദർഭത്തിൽ തിരുവിതാംകൂറിലെ ഇതു വളരെ പൌരന്മാരെ കാണാനിടയായതിലും നിങ്ങൾ ഇപ്പോൾ വായിച്ച മംഗളപത്രത്തിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന ആശംസകൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിലും എനിക്കു മാത്രമല്ല, എന്റെ മാതാവിനും എന്റെ കുടുംബത്തിലെ മറ്റംഗങ്ങൾക്കും അകൈതവമായ സന്തോഷമുണ്ടു്. നിങ്ങളുടെ മംഗളപത്രത്തിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന സംഗതികൾക്കു ഞാൻ നന്ദിപറയുന്നു. എനിക്കു തുല്യം അഭിമാനകരമായ ഈ രാജ്യസേവനത്തിനു് ഈശ്വരൻ എന്നെ അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ!

"എന്റെ ഭാവിപരിപാടികളേയും ഒട്ടുവളരെ ആശകളേയും അഭിനിവേശങ്ങളേയും പാറി നിങ്ങളുടെ മംഗളപത്രത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. തങ്ങളുടെ ചുമതലകൾ നിർവഹിക്കുന്നതിൽ ഇതുപര്യന്തം തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാക്കന്മാരെ ശക്തിപൂർവം പ്രേരിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതും എന്റെ കുടുംബത്തോടു സംഘടിച്ചിട്ടുള്ളതും ആയ പാരമ്പര്യങ്ങളും ആദർശങ്ങളും പാലിക്കുന്നതിൽ ഞാൻ ബദ്ധശ്രദ്ധനായിരിക്കുമെന്നു മാത്രമാണ് ഈ അവസരത്തിൽ എനിക്കു നിങ്ങളെ അറിയിക്കുവാനുള്ളതു്."

ഇതിലധികം ഒരു ഭരണാധികാരി സ്വപ്രജകളോടു് എന്താണു വാഗ്ദാനം ചെയ്യേണ്ടതു്?

1107 ചിങ്ങം ആരംഭത്തിൽ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഭരണപരിശീലനാർത്ഥം സംസ്ഥാനത്തുള്ള ആഫീസുകൾ സന്ദർശിച്ചുതുടങ്ങി. സെപ്തംബർ ഒന്നാംതീയതി, തിരുമനസ്സിലെ ഗുരുനാഥനായിരുന്ന ക്യാപ്റ്റൻ ഹാർവി ഉദ്യോഗത്തിൽ നിന്നു പിരിഞ്ഞു.

ഹജൂർകച്ചേരി, ഹൈക്കോടതി തുടങ്ങി തലസ്ഥാനനഗരിയിലുള്ള സകല പ്രധാന പബ്ലിക്കാഫീസുകളും കല്പിച്ചു് (മിസ്റ്റർ ഡട്ടിനോടുക്രടി) സന്ദർശിക്കുകയും അവിടത്തെ ജോലിക്രമവും മറ്റും നോക്കി മനസ്സിലാക്കുകയും ചെയ്തു. ചിങ്ങം ഇരുപത്തൊന്നാംതീയതി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് കൊല്ലത്തേക്കെഴുന്നള്ളി. അവിടത്തെ അസിസ്റ്റന്റ് എക്സൈസ്സ് കമ്മിഷണരാഫീസ്, കടൽച്ചുങ്കം ആഫീസ്, ഫാരിസൺക്രോസ്സ് ഫീൽഡുകമ്പനി തുടങ്ങിയ പ്രധാന സ്ഥാപനങ്ങളെല്ലാം സന്ദർശിച്ചു. ഇരുപത്തിരണ്ടാം

തീയതി വൈകിട്ട് ആലപ്പുഴയ്ക്ക് എഴുന്നെള്ളി. ഇരുപത്തി മൂന്നും ഇരുപത്തിനാലും തീയതികളിൽ അവിടത്തെ പ്രധാനസ്ഥാപനങ്ങൾ പരിശോധിച്ചു. ചേർത്തലത്താലൂക്കിലെ പൌരന്മാർ തിരുമനസ്സിലെ മുഖം കാണിച്ചു് അവിടെ എഴുന്നെള്ളണമെന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചതിൽ അടുത്ത ഒരു ദിവസം അങ്ങോട്ട് എഴുന്നെള്ളാമെന്നു വാഗ്ദാനം ചെയ്തു. അതനുസരിച്ചു് ഇരുപത്താറാം തീയതി വെള്ളിയാഴ്ച കാലത്തു് എട്ടരമണിക്കു ചേർത്തലയ്ക്ക് എഴുന്നെള്ളി. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് എഴുന്നെള്ളിയ സ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം ജനങ്ങൾ അനന്ദപരവശരായി തിരുമനസ്സിലെ ആഡംബരപൂർവ്വം സ്വീകരിക്കുകയും അവരുടെ ഭക്ത്യാദരങ്ങൾ നാനാപ്രകാരത്തിൽ പ്രത്യക്ഷമാക്കുകയും ചെയ്തു. രാജധാനിയിൽ തിരിച്ചെഴുന്നെള്ളിയശേഷം തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് മുമ്പു സന്ദർശിക്കാതെ വിട്ടിരുന്ന സ്ഥാപനങ്ങൾ തുക്കൺപാത്തു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് വഞ്ചിയൂർ സ്കൂൾ സന്ദർശിച്ചതിനെപ്പറ്റി വിദ്യാസമ്പന്നനായ ഒരു മാന്യൻ "സമദർശി"യിൽ എഴുതിയിരുന്നതു് ഇപ്രകാരമാണു്.

"തിരുമനസ്സിലെ സമഭാവന, പ്രജാവാത്സല്യം, കാര്യഗ്രഹണപാടവം, രാജോചിതമായ ഗാംഭീര്യം, കാലോചിതമായ നയം മുതലായ വിശിഷ്ടഗുണങ്ങൾ തിരുമേനിയെ അടുത്തുകാണ്മാൻ ഭാഗ്യംലഭിക്കുന്ന ഏതൊരാളേയും വശീകരിക്കുകതന്നെ ചെയ്യും. തിരുമനസ്സിലെ അസാധാരണമായ പ്രതിഭാവിലാസവും ചിത്തസംസ്കാരവും കണ്ടു് അത്ഭുതാധീനനായിത്തീർന്ന ഒരു മാന്യൻ (നാല്പത്തഞ്ചുവയസ്സിലധി

ധികംപ്രായമുള്ള ഒരു മഹാൻ) "തിരുമനസ്സിലേക്ക പത്തൊൻപതു തിരുവയസ്സെന്നുപറയുന്നതു കായ്ത്തിലും കാഴ്ചയിലും പരമാർത്ഥമാണെങ്കിലും എന്നെക്കാൾ പ്രായക്കുട്ടതൽ ഉള്ളതായി തിരുമനസ്സിലെ നടപടികൾ കണ്ടു തോന്നിപ്പോകുന്നു" എന്നു പ്രസ്താവിക്കുകയുണ്ടായി. തിരുമനസ്സിലെ എഴുന്നെള്ളത്തുപ്രമാണിച്ചു സ്റ്റേളിന്റെ ഗേറ്റുമുതൽ വെള്ളമണൽ വിരിച്ചിരുന്നെങ്കിലും പാദരക്ഷകൾപോലും ധരിച്ചിട്ടില്ലാതിരുന്ന തിരുമേനി വെള്ളമണൽ വിരിച്ചിരുന്ന വഴിവിട്ടെഴുന്നെള്ളുകയാൽ മുമ്പതലപ്പെട്ട ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥൻ തൃച്ചേവടികളിൽ കല്ലുകൊണ്ടേക്കുമെന്നും മണലിൽക്കൂടി എഴുന്നെള്ളണമെന്നും തിരുമനസ്സറിയിച്ചു. "എല്ലാവരും നടക്കുന്നിടത്തുക്കൂടി ഞാനും നടക്കാം. അതാണ് എനിക്ക് ഇഷ്ടം" എന്നായിരുന്ന തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ആ ഉദ്യോഗസ്ഥനോടു കല്പിച്ച മറുപടി. വിദ്യാർത്ഥികളോടു കല്പിച്ചു പ്രദർശിപ്പിച്ച വാത്സല്യം സകലരേയും അത്ഭുതാധീനരാക്കി. സ്കൗട്ട് രൂപീകരിച്ചു സിവാജിതുടങ്ങിയ ചിലരുടെ പടങ്ങൾ വെച്ചിരിക്കുന്നതു കണ്ട് "ഇക്കൂട്ടത്തിൽ തിരുവിതാംകൂർ രാജ്യസ്ഥാപകനായ മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിനു ഒരു സ്ഥാനമില്ലേ?" എന്നു കല്പിച്ചു ചോദിച്ചു. ഇതു തിരുമനസ്സിലെ സ്വരാജ്യസ്നേഹത്തിനും വംശാഭിമാനത്തിനും സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. വിദ്യാർത്ഥികളിൽ ഓരോ ജാതിക്കാർക്കും പ്രത്യേകം ടിഫിൻഷെഡ്ഡുകൾ സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്നതുകണ്ടു് "സർക്കാർസ്ഥാപനങ്ങളിലും ജാതിവ്യത്യാസം പുലർത്തുന്നോ?" എന്നു കല്പിച്ചു

ചോദിച്ചു. ഈ ചോദ്യത്തിൽ സ്ഫുരിച്ച ഗൌരവം നേരിട്ടുകണ്ടറിയേണ്ടതായിരുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ മഹാമനസ്കതയും സമബുദ്ധിയും ദുരാചാരങ്ങളോടുള്ള വെറുപ്പും ഈ സംഭവങ്ങളം വെളിവാക്കുന്നു."

"പ്രായത്തിൽ കവിയും പടിക്കു വിനയം,
വിദ്യാധനം, മോഹന-
പ്രായം, കാന്തി,യനന്തകീർത്തി,യതുല-
ശ്രീ യിത്യനേകം ഗുണം
നീ,യത്യന്തമുദൈവനൽകി യതുപോൽ
ചിത്രാവനീശന്നുന-
ല്ലായുസ്സും പ്രളയംവരയ്ക്കുമരുളി
പ്പാലിക്കണേ! ദൈവമേ!"

അദ്ധ്യായം ഏഴ്

ഭരണാധികാരപ്രതിഷ്ഠാപനം

"ഭൂപാലൻ ഭരണക്രമങ്ങളഖിലം
ശീലിച്ച കാലേ യഥാ,
പൂമാതിൻ കണവന്റെ ഭൂരികൃപയാസിം-
ഹാസനാരൂഢനായ്
ഭൂഭാരം ധൃതവാൻകരേ, തന്നുടതാം
ക്ഷേമംകരേ ചിത്രജ-
ക്ഷ്മാപാലൻരമതാം രമാവരപദ-
ച്ഛായാതലേ ഭൂതലേ"

കീഴ്പതിവനുസരിച്ച് ക്രാന്തു തുലാമാസത്തിൽ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഭരണാധികാരം കയ്യേല്ക്കുമെന്നു പ്രതീക്ഷിച്ചു് ആനന്ദകുതുഹലരായിത്തീർന്ന വഞ്ചിരാജ്യനിവാസികൾ ആ സുമുഹൂർത്തം നീണ്ടുപോയതിനാൽ ഭഗ്നാശരായി കഴിഞ്ഞുകൂടുകയായിരുന്നു. എന്നാൽ തിരുമനസ്സിലെ ഭരണാധികാരപ്രതിഷ്ഠാപനമഹോത്സവം ക്രാന്തു തുലാം ഇരുപതാംതീയതി ആഘോഷിക്കുന്നതാണെന്നു് ഔദ്യോഗികമായി പ്രഖ്യാപനം ചെയ്യപ്പെട്ടതോടുകൂടി ജനങ്ങൾ ആനന്ദനിമഗ്നരായിത്തീർന്നു. ആ മഹോത്സവം യഥായോഗ്യം കൊണ്ടാടുന്നതിനുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ ചിങ്ങമാസത്തിൽതന്നെ രാജ്യമെങ്ങും ആരംഭിച്ചു. തുലാം പത്താൻ പതാംതീയതി മുതൽ ഒരു വാരം ഭരണാധികാരപ്രതിഷ്ഠാപനമഹോത്സവം കൊണ്ടാടുന്നതിനു് ജനങ്ങൾ തീർച്ചയാക്കി. രാജധാനിയിലുള്ള പ്രധാന ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും പൌരപ്രമാണികളും ചേർന്നു് അവിടത്തെ (രാജധാനിയിലെ) ആഘോഷങ്ങൾക്കു് വേണ്ട ഒരുക്കങ്ങൾ വളരെ മുൻകൂട്ടി തുടങ്ങി. തുറപ്പുമൈതാനത്തു് ഗംഭീരമായ ഒരു പ്രദർശനശാലയും, പ്രസംഗശാലയും അവയോടുചേർന്നു് ആവശ്യമുള്ള മറ്റു പല ഉപശാലകളുംനേരത്തെ സജ്ജമാക്കി. രാജധാനിയിലെ ആഘോഷങ്ങളുടെ കേന്ദ്രമായിത്തീരത്തെടുത്ത ആ സ്ഥലത്തിനു "ചിത്രനഗരം" എന്നു നാമകരണം ചെയ്തു. കൊടികൾ, തോരണങ്ങൾ, കുലവാഴകൾ മുതലായവകൊണ്ടു് മൈതാനം മുഴുവൻ അലങ്കരിച്ചു; ആകപ്പാടെ ആവിടം ദേവലോകതുല്യമായിത്തീർന്നു.

മഹോത്സവം സംബന്ധിച്ചുള്ള ചടങ്ങുകൾ ഒൻപതാംതീയതി ആരംഭിച്ചു. അന്നുകാലത്തു് എട്ടുമണിക്കു

മുമ്പ് ചിത്രനഗരിയിലെ യോഗശാല നാനാജാതിമത സ്ഥരായ പെരുമ്മാരെക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞു. കൃത്യം എട്ടു മണിക്കു് മദ്രാസ് ഹൈക്കോടതിജഡ്ജിയായിരുന്ന ഡാക്ടർ കെ. കൃഷ്ണൻ പണ്ടാല അവർകൾ ദീർഘമായ ഒരു പ്രസംഗത്തിനുശേഷം പ്രദർശനം ഉൽഘാടനം ചെയ്തു.

എട്ടരമണിക്കു മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു്, യുവരാജാവുതിരുമനസ്സുകൊണ്ടു്, പൊളിറ്റിക്കൽ ഏജന്റ്, മിസ്റ്റർ പി. സി. ഡട്ട് എന്നിവരോടുകൂടി ചിത്രനഗരിയിൽ എഴുന്നെള്ളി. പ്രദർശനഭാരവാഹികൾ തിരുമേനിമാരേയും ബഹുമാന്യരായ മറ്റു് അതിഥികളേയും യഥോചിതം സ്വീകരിച്ചു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് പ്രധാന പ്രദർശനമന്ദിരവും ഉപശാലകളും ചുറ്റിസഞ്ചരിച്ചു് സകല സാമാനങ്ങളും തൃക്കൺപാർത്തശേഷം 11 മണിക്കു കൊട്ടാരത്തിലേക്കു് എഴുന്നെള്ളി.

ഭരണാധികാരപ്രതിഷ്ഠാപനം സംബന്ധിച്ചുള്ള പ്രധാന ചടങ്ങുകൾ ഫ്രഥമെ തുലാം ഇരുപതാംതീയതിയാണു നടന്നതു്. അന്നു കാലത്തു് വ-ഠ-ന് മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ശ്രീപത്മനാഭസ്വാമിക്ഷേത്രത്തിൽ എഴുന്നെള്ളി ദർശനം കഴിച്ചശേഷം ഭരണാധികാരപ്രതിഷ്ഠാപനം സംബന്ധിച്ചുള്ള ഒരു പ്രധാന ചടങ്ങു നിർവഹിക്കുന്നതിനായി ചൊക്കിട്ടാമണ്ഡപത്തിലേക്കു് എഴുന്നെള്ളി. സംസ്ഥാനത്തുള്ള പ്രധാന സവർണ്ണഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെല്ലാം അവിടെ സന്നിഹിതരായിരുന്നു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് മണ്ഡപത്തിൽ എഴുന്നെള്ളിയിരുന്നുകൊണ്ടു് നിശ്ചിത മുഹൂർത്തത്തിൽ ദിവാൻജിക്കും സർവാധികാര്യക്കാർക്കും ഉള്ള നീട്ടുകളിൽ തുല്യംചാർത്തി.

കൃത്യം ൧൧ മണിക്കു ബ്രാഹ്മണർ തിരുമേനിക്കു മംഗളംആശംസിച്ചു സമർപ്പിച്ച പൂർണ്ണകുംഭം കല്പിച്ചു സ്വീകരിച്ചു. ൧൧-൫൭-നു് തിരുവിതാംകൂർ തന്ത്രിസമാജത്തിൽ നിന്നു സമർപ്പിച്ച തീർത്ഥവും പ്രസാദവും കല്പിച്ചു വാങ്ങി. ൧൧-൫൮-നു് ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ ഗ്രന്ഥശാലാംഗങ്ങൾ ഘോഷയാത്രയായി കൊട്ടാരത്തിൽ ചെന്നു മുഖം കാണിച്ചു് ഗ്രന്ഥശാലാവക മംഗളപത്രം തൃപ്പാദങ്ങളിൽ സമർപ്പിച്ചു. പന്ത്രണ്ടു മണിക്കു തിരുവിതാംകൂറിലുള്ള മുനിസിപ്പാലിറ്റികളുടെ മംഗളപത്രവും കല്പിച്ചു സ്വീകരിച്ചു.

ഭരണാധികാരപ്രതിഷ്ഠാപന ഡർബാർ.

(അന്നനട)

"പ്രശസ്തധർമ്മഭ്രനഭസ്ഥലം തവ
യശഃപ്രരോഹത്താൽ വിളക്കിടും വിധു,
മലക്കന്യാകാന്തൻ നിജവീര്യം നൽകി
മലയാളംകാപ്പാനയച്ച ദൈവതം,
വിമലവഞ്ചിഭ്രമണാളവംശമാം
കമലിനി തന്നിൽ വിഹരിക്കും ഹംസം
പുരുപ്രതാപവാൻ പുരന്ദരസമൻ
തിരുമൂപ്പേൽക്കുന്ന സുകൃതിചിത്രജൻ
ചിരപ്രതീക്ഷിതസുദിനമിന്നുതാൻ
ശിരസ്സു നമ്രമായ് ഭവിപ്പതിന്നു താൻ

തിരുവഞ്കോടാകും ജനനി താവക
സുരുചിരഭാഗ്യം പുകഴ്ത്തുവാനാമോ?
പ്രസിദ്ധ "മാർത്താണ്ഡ" പ്രഭാവനീ നൃപൻ
പ്രശസ്തഗാംഭീര്യം നിനയ്ക്കിൽ "കാർത്തിക"
അധ്യുഷ്യതയോത്താലരച "നായില്യം"
വിശിഷ്ടബുദ്ധിയാൽ "വിശാഖ"സന്നിഭൻ
പരേശഭക്തിയും ഹൃദയശുദ്ധിയും
നിരൂപിക്കുന്നേരം തിരു "മൂല"മന്നൻ.
ഇവണ്ണമപ്പൂവ് നൃപഗുണങ്ങളും
നവപ്രബോധത്തിൻ കുശലതകളും
കലർന്ത്രപാല മണിമകുടമായ്
വിളങ്ങും ചിത്രജൻ നിനക്കു നാഥനായ്
ജയിക്ക വഞ്ചിഭ്ര ജനനി! മേൽക്കുമേൽ
ജയിക്ക മേൽമേൽ മഹീശരത്നമേ!"

ഹജൂർ കച്ചേരിവളപ്പു മുഴുവൻ കൊടികൾ, തോരണങ്ങൾ, കുലവാഴകൾ മുതലായവകൊണ്ടു കമനീയമായി അലങ്കരിച്ചിരുന്നു. ഡർബാർഹാൾ ഇന്ദ്രസഭാമന്ദിരമെന്നവണ്ണം പ്രശോഭിച്ചു. ഹാളിന്റെ മുൻവശത്തു് നായർ പട്ടാളവും അശ്വസൈന്യവും, വാൾക്കാർ, വേൽക്കാർ തുടങ്ങിയ രാജകീയ അകമ്പടിക്കാരും അണിനിരന്നു. മൂന്നരമണിയോടുകൂടി ഡർബാർഹാൾ ബഹുമാന്യാതിഥികളെക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞു കഴിഞ്ഞു. സർ. സി. പി. രാമസ്വാമി അയ്യർ, സർ വാസുദേവരാജാ, ടി. ആർ. വെങ്കിട്ടരാമശാസ്ത്രികൾ, ഡാക്ടർ കൃഷ്ണൻപണ്ടാല തുടങ്ങി വിദേശികളും സ്വദേശികളും ആയ പല മഹാന്മാരും സന്നിഹിതരായി

രുന്നു. 3-45-നു മഹാറാണി സേതുപാവ്വതീഭായി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും കാത്തികതിരുനാൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും, 3-50-നു മഹാറാണി റീജൻറു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും ഹാളിൽ എഴുന്നെള്ളി.

കൃത്യം 3-45-നു് മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സഹോദരനോടുക്രൂടി കോട്ടയ്ക്കകത്തുനിന്നു നാലുകുതിരകളെ പൂട്ടിയ ഒരു വണ്ടിയിൽ അശ്വസൈന്യത്തിൻെറ അകമ്പടിയോടുക്രൂടി ഡർബാർഹാളിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. കോട്ടയ്ക്കകം മുതൽ ഹജൂർകച്ചേരിവരെ റോഡിൻെറ ഇരുപുറവും ഉള്ള കെട്ടിടങ്ങളിലും റോഡിലും തിങ്ങിക്കൂടിയിരുന്ന ജനങ്ങൾ സന്തോഷപരവശരായി ജയജയഘോഷം മുഴക്കി. തുപ്പാദഭക്തരായ പ്രജകളുടെ ഭക്ത്യാദരങ്ങൾ കണ്ടു കൃതാർത്ഥനായി അവരെ സകരുണം കടാക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു് 3-55-നു് തിരുമേനി ഡർബാർഹാളിൻെറ മുൻവശത്തു് എത്തി. പട്ടാളക്കാർ ബാൻറ്റം ആചാരവെടികളുംകൊണ്ടു് തിരുമേനിയെ അഭിവാദ്യം ചെയ്തു. വലിയതോക്കിൽ നിന്നു് ഇരുപത്തൊന്നു് ആചാരവെടികളും മുഴങ്ങി. വണ്ടി ഹാളിൻെറ മുൻവശത്തുനിന്നയുടൻ ദിവാൻജിയും സൈന്യാധ്യക്ഷനും ക്രൂടി തിരുമനസ്സിലെ സ്വീകരിച്ചു ഹാളിലേയ്ക്കു് ആനയിച്ചു. ഹാളിൽക്രൂടിയിരുന്നവരെല്ലാം എഴുന്നേറ്റു തിരുമനസ്സിലെ ആചരിച്ചു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സുസ്മേരവദനനായി പ്രത്യുപചാരം ചെയ്തശേഷം തിരുമനസ്സിലേക്കു സജ്ജമാക്കിയിരുന്ന സുവർണ്ണാസനത്തിൽ ഉപവേശിച്ചു. കൃത്യം നാലുമണിക്കു് പൊളിറ്റിക്കൽ ഏൻറു് ഹാളിൽ പ്രവേശിച്ചു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തെ സ്വീകരിച്ചു. 4-10 നു്

പൊളിറ്റിക്കൽ ഏജൻറ് എഴുന്നേറ്റ് ഭരണാധികാര പ്രതിഷ്ഠാപനം സംബന്ധിച്ചുള്ള ഗവർണർ ജനറാലിന്റെ കരീത്താ തുക്കയ്യിൽ സമർപ്പിക്കുകയും തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് അതു് ദിവാൻജിയെ ഏൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു; ദിവാൻജി സദസ്സിൽ വായിച്ചു.

കരീത്താ.

"എന്റെ ബഹുമാന്യസ്നേഹിതനായ ശ്രീപത്മനാഭ ദാസ വഞ്ചിപാല രാമവർമ്മ കുലശേഖരകിരീടപതി മന്നേ സുൽത്താൻ മഹാരാജരാജ രാമരാജ ബഹദൂർഷംഷർജംഗ " തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിലേക്ക്;—"ഈ ശുഭമുഹൂർത്തത്തിൽ അവിടുത്തെ അനുമോദിക്കുവാൻ എനിക്ക് അതിയായ സന്തോഷമുണ്ട്. എനിക്ക് തിരുമനസ്സിലെ കുടുംബവുമായുള്ള സ്നേഹം ദീർഘകാലത്തെ പഴക്കമുള്ളതാണ്. ഞാൻ ഈ സ്ഥാനത്തു പ്രവേശിച്ച് അധികകാലം കഴിയുന്നതിനു മുമ്പായി തിരുമനസ്സിലെ നേരിട്ടു കാണുന്നതിനും അവിടുത്തേക്ക് മുറപ്രകാരം അവകാശപ്പെട്ട സ്ഥാനം സ്വീകരിക്കുന്നതിനു് അവിടുത്തേക്കുള്ള പ്രാപ്തി നേരിട്ടു മനസ്സിലാക്കുന്നതിനും ഞാൻ സൌകര്യം ഉണ്ടാക്കി. തദവസരത്തിൽ അവിടുത്തേക്കുറിച്ച് എനിക്കുണ്ടായ അഭിപ്രായം, അവിടുത്തെ ഇപ്പോൾതന്നെ സ്വതന്ത്രനായ ഭരണാധികാരിയാക്കിത്തീർക്കാമെന്ന നിസ്സംശയം തീർച്ചയാക്കുന്നതിനു പര്യാപ്തമായിരുന്നു. അവിടുത്തെ പൂർവ്വികന്മാരാലും, അവിടുത്തെ മൈനാറിറ്റിക്കാലത്തു് മഹാറാണി റീജന്റിനാലും പ്രശസ്തമാംവണ്ണം ഭരിക്കപ്പെട്ട

വന്ന ഒരു സ്ഥാനം സ്വീകരിക്കുന്നതിൽ അവിടുന്നു ഭാഗ്യവാൻ തന്നെയാണു്. തിരുമനസ്സിലേക്കും ജനങ്ങൾക്കും മഹാറാണി റീജൻറിനോടു നേരിട്ടുള്ള കടപ്പാടു് എനിക്കു നിർണ്ണയിക്കാവുന്നതോ അവിടുത്തേക്കുവീട്ടാവുന്നതോ അല്ല. മഹാറാണിതിരുമനസ്സിലെ സ്വസ്ഥജീവിതത്തിൽ അവിടത്തെ സ്ഥാനവും സുഖവും രക്ഷിക്കുന്നതിനു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ശ്രദ്ധാലുവായിരിക്കുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. അവിടുത്തേക്കു് ചെയ്യുതീർക്കേണ്ട ജോലികളും ചുമതലകളും വിവിധങ്ങളും, നല്ല ധൈര്യവും, ഉത്സാഹവും, നീതിബോധവുംകൊണ്ടുമാത്രം സാധിക്കാവുന്നവയുമാകുന്നു. തിരുമനസ്സിലേക്കു സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള വിദ്യാഭ്യാസവും, പരിശീലനവും, അവിടുത്തെ ചുമതലകൾ ശരിയായി നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനു് അവിടുത്തെ പ്രാപ്തനാക്കുന്നതാണു്. ശ്രമകരമായ ഈ കൃത്യനിർവ്വഹണത്തിൽ എൻറെയും എൻറെ പ്രതിനിധിയുടേയും സ്നേഹപൂർവ്വമായ ഉപദേശം തിരുമനസ്സിലേയ്ക്കു് എപ്പോഴും ഉണ്ടായിരിക്കും. മുൻക്രൂട്ടി നിശ്ചയിച്ചുപോയ മറ്റു ജോലികളാൽ എനിക്കു് തിരുവിതാംകൂർ സന്ദർശിച്ചു് അവിടുത്തെ ഭരണാധികാരപ്രതിഷ്ഠാപനം നേരിട്ടു നിർവ്വഹിക്കുവാൻ സാധിക്കാത്തതിൽ ഞാൻ വ്യസനിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഇനിയുമൊരു സന്ദർഭത്തിൽ തിരുമേനിയുമായും, അവിടുത്തെ കുടുംബവുമായും എനിക്കുള്ള ബന്ധം പുതുക്കുവാൻ സാധിക്കുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ അവിടുത്തെ ശ്രേയസ്സിനും ഭരണവിജയത്തിനുമായുള്ള എൻറെ ആത്മാർത്ഥമായ ആശംസകൾ അറിയിച്ചുകൊള്ളുന്നു. എനിക്കു് അവിടത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അന്യൂനമായ ബഹുമാനം പ്രത്യക്ഷമാക്കുന്നു, അവി

ടത്തെ ആത്മസ്നേഹിതനായി എന്നെ അവിടത്തേക്ക് പരിഗണിക്കാവുന്നതാണു്."

കരീത്താ വായിച്ചുതീർന്നശേഷം മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് പൊളിറ്റിക്കൽ ഏജൻറിനോടുക്രുടി ഹാളിൻെറ മുൻവശം കെട്ടിയൊരുക്കിയിരുന്ന മുഖപ്പിലേക്കു് എഴുന്നെള്ളി. അനന്തരം പൊളിറ്റിക്കൽ ഏജന്റ് ചുവടേ ചേർക്കുന്ന വിളംബരം വായിച്ചു.

വിളംബരം.

"ശ്രീപത്മനാഭദാസവഞ്ചിപാല രാമവർമ്മ കുലശേഖര കിരീടപതി മന്നേസുൽത്താൻ മഹാരാജരാജ രാമരാജബഹദൂർ ഷംഷർജംഗ് മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ നിയമപ്രകാരമുള്ള രാജ്യാവകാശിയായി ഇൻഡ്യാഗവർമ്മെൻറ് അംഗീകരിക്കുകയും, ഡിസംബർ മാസം ഫ-ാനു-തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവായി പ്രഖ്യാപനം ചെയ്യുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളതിനാലും,

മേൽപ്പറഞ്ഞ ശ്രീപത്മനാഭദാസവഞ്ചിപാല രാമവർമ്മ കുലശേഖരകിരീടപതി മന്നേസുൽത്താൻ മഹാരാജരാജ രാമരാജബഹദൂർ ഷംഷർജംഗ് മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേക്കു് ബാല്യപ്രായമായിരുന്നതിനാലും, തിരുമനസ്സിലേയ്ക്കു് ഭരണാധികാരങ്ങൾ യഥാക്രമം സിദ്ധിക്കുന്നതുവരെ, ശ്രീപത്മനാഭസേവിനി, വഞ്ചിധർമ്മവർദ്ധിനി, രാജരാജേശ്വരി മഹാറാണി സേതുലക്ഷ്മിഭായി മഹാരാജാവു് സി. ഐ. തിരുമനസ്സിലെ തിരുവിതാംകൂർ സംസ്ഥാനം

ഭരിക്കുന്നതിനും ഭരണം നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും റീജന്റായി പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തതിനാലും

ഇൻഡ്യാഗവമ്മെൻറ് ഇപ്പോൾ മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിലേക്ക ഭരണാധികാരം പ്രദാനം ചെയ്യാൻ തീരുമാനിച്ചിട്ടുള്ളതിനാലും, മഹാറാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ഈ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ഭരണം അവിടത്തെ ഹസ്തങ്ങളിൽ സമർപ്പിക്കുന്നതിനാലും ശ്രീപത്മനാഭദാസ വഞ്ചിപാല രാമവർമ്മ കുലശേഖരകിരീടപതി മന്നേന്ദ്രബഹദൂർ ഷംഷേർജംഗ് തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ഈ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ഭരണാധികാരം ഇന്നേദിവസം കയ്യേറ്റിരിക്കുന്നെന്നു് ഇതിനാൽ ഞാൻ പ്രഖ്യാപനം ചെയ്യുന്നു. തിരുമനസ്സിലേ തങ്ങളുടെ മഹാരാജാവായും നാടുവാഴിയായും സ്വീകരിച്ചു് അവിടത്തെ ആജ്ഞാനുസരിച്ചു നടക്കണമെന്നു് തിരുവിതാംകൂർ സർക്കാരിന്റെ സകല പ്രജകളോടും ഇതിനാൽ ആജ്ഞാപിക്കുന്നു."

അനന്തരം "ബഹുമാനപ്പെട്ട വൈസ്രായിയും ഇൻഡ്യാ ഗവർണർ ജനറാലും മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഭരണാധികാരം കയ്യേൽക്കത്തക്കവണ്ണം തീരുമാനിച്ചിട്ടുള്ളതിനാൽ നാം ഇന്നേദിവസം രാജ്യഭാരം തിരുമനസ്സിലെ ഹസ്തങ്ങളിൽ സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു" എന്നുള്ള മഹാറാണിതിരുമനസ്സിലെ വിളംബരവും വായിക്കപ്പെട്ടു. മൂന്നാമതായി ചുവടെ ചേർക്കുന്ന മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ വിളംബരം വായിച്ചു.

വിളംബരം

"ശ്രീപത്മനാഭദാസ വഞ്ചിപാല രാമവർമ്മ കുലശേ ഖരകിരീടപതി മന്നേസുൽത്താൻ മഹാരാജരാജ രാമരാജ ബഹദൂർ ഷംഷർജംഗ് തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവുതിരു മനസ്സുകൊണ്ട് ക്രിസ്തുവർഷം നവംബർ ന്യ-ാം തീയതിക്ക് കൊല്ലം തുലാമാസം ൨൰-ാംനു- കല്പിച്ചു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്ന വിളംബരം.

സകലമാനജനങ്ങളും അറിയേണ്ടതെന്തെന്നാൽ, കീഴ് നടപ്പനുസരിച്ചും ബ്രിട്ടീഷ് ഗവർമ്മെൻറിൻെറ അംഗീകാരത്തോടുകൂടിയും നാം മഹാരാജാവായി ക്രിസ്തു സെപ്തംബർ മാസം ൨-ാംനു- സ്ഥാനാരോഹണം ചെയ്തതിനാലും

നമുക്ക് അന്നു ബാല്യമായിരുന്നതിനാൽ കീഴ്നടപ്പനുസരിച്ചും ബ്രിട്ടീഷ് ഗവർമ്മെൻറിൻെറ അംഗീകാരത്തോടുകൂടിയും, ശ്രീപത്മനാഭസേവിനി വഞ്ചിധർമ്മവർദ്ധിനി രാജരാജേശ്വരി മഹാറാണി സേതുലക്ഷ്മിഭായി മഹാരാജാവു സി. ൟഎ. തിരുമനസ്സുകൊണ്ട്, ഭരണാധികാരങ്ങൾ യഥാക്രമം നമുക്കു ലഭിക്കുന്നതുവരെ ഈ സംസ്ഥാനത്തെ ഭരിക്കുന്നതിനും അതിൻെറ ഭരണം നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും റീജൻറായി രാജ്യഭാരം കയ്യേറ്റതിനാലും

ബഹുമാനപ്പെട്ട വൈസ്രായിയും ഇൻഡ്യാ ഗവർണ്ണർ ജനറാലും ഇപ്പോൾ നാം ഭരണാധികാരങ്ങൾ സ്വീകരിക്കത്തക്കവണ്ണം തീരുമാനിച്ചിട്ടുള്ളതിനാലും, നാം ഇന്നേദിവസം നാടുവാഴിയായി രാജ്യഭാരം കൈയ്യേറ്റിരിക്കുന്നു".

വിളംബരങ്ങൾ ഇംഗ്ലീഷിലും മലയാളത്തിലും വായിക്കപ്പെട്ടു. അനന്തരം മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് വീണ്ടും ഡർബാർ ഹാളിലേയ്ക്കു് എഴുന്നെള്ളി. അതിനു ശേഷം മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ അഭിനന്ദിച്ചും തിരുമനസ്സിലേക്കു മംഗളം ആശംസിച്ചും പൊളിറ്റിക്കൽ ഏജൻറു് ലഫ്റ്റനൻറു് കർണ്ണൽ പ്രിച്ചാർഡ് ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്തു.

പ്രസംഗത്തിലെ ചില ഭാഗങ്ങൾ.

"ഇൻഡ്യാവൈസ്രായി അവർകളുടെ കരീത്താ തിരുമനസ്സിലെ ഏൾപ്പിക്കുക, അദ്ദേഹത്തിൻെറ ആജ്ഞാനുസരണം തിരുമനസ്സിലെ ഭരണാധികാരപ്രതിഷ്ഠാപനം നിർവ്വഹിക്കുക എന്നീ കാര്യങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിൻെറ പ്രതിനിധി എന്ന നിലയിൽ അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിനു് ഭാഗ്യം ഉണ്ടായതിൽ എനിക്കു് അനല്പമായ സന്തോഷം ഉണ്ടു്.

മൈസൂർ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ കാരുണ്യത്താൽ, തിരുമനസ്സിലെ ഭരണപരിശീലനത്തിൽ അധികവും ആ രാജ്യത്തു കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നതിനു തിരുമനസ്സിലേക്കു സൌകര്യപ്പെടുത്തിച്ചു. അതുപോലെയുള്ള സൌകര്യങ്ങൾ തിരുമനസ്സിലേക്കു ബ്രിട്ടീഷ് ഇൻഡ്യയിലും ഈ രാജ്യത്തും സിദ്ധിച്ചു. എന്നെ വൈസ്രായിയുടെ ഏജൻറായി ഇവിടെ നിയമിച്ച ശേഷം തിരുമനസ്സിലേക്കു് വിദ്യാഭ്യാസത്തിലും ഭരണപരിശീലനത്തിലും ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്ന അഭിവൃദ്ധി അപ്പോഴപ്പോൾ എന്നെ അറിയിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ പുരോഗതി ഞാൻ അത്യന്തം കൌതുകത്തോടുകൂടി

വീക്ഷിച്ചും വന്നു. തിരുമനസ്സിലെ കായ്പരിപാടി അവിടന്നു കയ്യേൽക്കുന്ന ഭാരം ലഘൂകരിക്കുന്നതിനു് ഏറ്റവും അനുയോജ്യമായിരുന്നു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് പരിശീലനം കഴിഞ്ഞു തിരിച്ചെഴുന്നെള്ളിയശേഷം തിരുമനസ്സിലെ പ്രജകളേയും അവരുടെ ആവശ്യങ്ങളേയും ഈ രാജ്യത്തുള്ള വിവിധഡിപ്പാർട്ടുമെൻറുകളുടെ പ്രവർത്തനരീതികളേയും കുറിച്ചു പഠിക്കുന്നതിൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു പ്രദർശിപ്പിച്ച ശ്രദ്ധ എന്നെ അത്യന്തം ആകർഷിച്ചു. തിരുമനസ്സിലെ സുസ്ഥിരമായ പരിശ്രമശീലവും പ്രാപ്തിയും അവിടത്തെ പ്രജകളുടെ പ്രശംസയ്ക്കു പാത്രീഭവിക്കുകയും രാജ്യത്തിന്റെ ശോഭനമായ ഭാവി പ്രത്യക്ഷമാക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിനേറയും തിരുവിതാംകൂർ പ്രജകളുടേയും ഭാവി തിരുമനസ്സിലെ സംരക്ഷണയിൽ ലയിച്ചിരിക്കുന്നു. തിരുമേനി, അവിടത്തെ പുരാതനമായ കുടുംബത്തിന്റെ മഹത്തായ പ്രശസ്തി സർവ്വഥാ വർദ്ധിപ്പിച്ചു് അവിടത്തെ ഏൽപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന ചുമതല ഭംഗിയായി നിർവ്വഹിച്ചു് അനന്തരം പിൻഗാമികൾക്കു് കൈമാറണമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ എന്റെ ആത്മാർത്ഥമായ ആശംസകൾ ഞാൻ അവിടത്തേക്കു് സമർപ്പിക്കുന്നു. അവിടത്തെ സംരക്ഷയിൽ സമർപ്പിച്ചിട്ടുള്ള അൻപതുലക്ഷം പ്രജകളുടെ ഐശ്വര്യത്തിൽ അവിടന്നു് സദാ തൽപരനായി, മഹത്തും, അസൂയാജനകവുമായ പാരമ്പര്യത്തെ പുലർത്തി അവിടന്നു് അനശ്വരയശസ്വിയായിത്തീരുമാറാകട്ടെ!"

പൊളിറിക്കൽ ഏജന്റിന്റെ മംഗളാശംസയ്ക്കു മറുപടിയായി മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു, ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചു.

തിരുമനസ്സിലെ മറുപടി.

"രണ്ടര ശതവർഷങ്ങൾക്കു മുൻപു് ബ്രിട്ടീഷുകാർ ഇടംപ്രഥമമായി ഈ നാട്ടിൽ അധിവാസം തുടങ്ങി; മധുര, തിരുനൽവേലി എന്നീ രാജ്യങ്ങളുമായി നടന്ന കലഹവും ഹൈദരാലിയും ടിപ്പുസുൽത്താനുമായി നടന്ന യുദ്ധവുംമൂലം രാജ്യസ്ഥിതി വിഷമകരമായിരുന്ന കാലങ്ങളിൽ മേൽക്കോയ്മയും തിരുവിതാംകൂറും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം പരസ്പരവിശ്വാസവും സഹായവും കൊണ്ടു് സുദൃഢമായിത്തീർന്നു. 1795–ൽ പോലും ബഹുമാനപ്പെട്ട ഈസ്റ്റിൻഡ്യാക്കമ്പനി ഇവിടത്തെ രാജാവുമായുള്ള "പുരാതനമൈത്രി"യെക്കുറിച്ചു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. യാതൊരു കാരണവശാലും തിരുവിതാംകൂറിന്റെ ആഭ്യന്തരഭരണകാര്യങ്ങളിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതല്ലെന്നും, പുറമേ നിന്നുണ്ടാകുന്ന ശത്രുക്കളുടെ ആക്രമണത്തെ പ്രതിരോധിക്കുന്നതിനു് സഹായിക്കാമെന്നും ഈസ്റ്റിൻഡ്യാക്കമ്പനിക്കാർ ആ "പുരാതനമൈത്രി"യുടെ ലക്ഷ്യമായി ചുമതലപ്പെട്ടു. തിരുവിതാംകൂർ അതുമുതൽ അതിന്റെ ചുമതലകൾ നിഷ്ഠയോടുകൂടി നിർവ്വഹിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു് അഭിമാനിക്കാവുന്നതാണു്. സമാധാനവും ഐകൃവുമാണു് മേൽക്കോയ്മയും ഈ രാജ്യവുമായുള്ള ബന്ധത്തെ പുലർത്തിവരുന്ന ആദർശങ്ങൾ. നമ്മുടെ അഭിമതങ്ങൾക്കു് അദ്യാപി ഐകരൂപ്യമുണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ളതും പ്രത്യേകം പ്രസ്താവയോഗ്യമാണു്. ഞാൻ അതിപുരാതനമായ ചേരവംശത്തിന്റെ ഒരു പിൻഗാമിയും പ്രതിനിധിയും എന്ന നിലയിലും, എന്റെ രാജ്യത്തെ ആചാരവും പതിവും അനുസരിച്ചും, വൈസ്രായിയുടെ അംഗീകാരത്തോടും പ്രതിഷ്ഠാപനത്തോടും കൂടിയും രാജ്യഭാരം കയ്യേൽക്കുന്ന

ഈ ശുഭാവസരത്തിൽ, ഈരാജ്യത്തെ ഭരണാധികാരിക്ക ചക്രവത്തി തിരുമേനിയോടും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രതിനിധിയോടും ഉള്ള ബന്ധത്തിന്റെ ചരിത്രപ്രസിദ്ധമായ അടിസ്ഥാനം അനുസ്മരിക്കുന്നതിനു് എനിക്കു് അനല്പമായ അഭിമാനമുണ്ടു്. എന്നെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇപ്പോഴത്തെ ഇന്ത്യാവൈസ്രായി അവർകളെ പ്രത്യക്ഷമാക്കീട്ടുള്ള അനുഭവവും വ്യക്തിപരമായ സ്നേഹവും ഈ ബന്ധത്തെ പൂർവാധികം അടുപ്പിക്കുകയും ദൃഢപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു ഞാൻ സവിശേഷം കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. വൈസ്രായി അവർകളോടും പത്നിയോടും എനിക്കുള്ള ആത്മാർത്ഥമായ ബഹുമാനാദരങ്ങളും നിങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിനെ സദയം അറിയിക്കുമല്ലോ. ഞാൻ അഭിമാനത്തോടും കൌതുകത്തോടും ക്രൂടി ശ്രദ്ധിച്ചു കേട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന നിങ്ങളുടെ പ്രസംഗത്തിൽ എന്റെ രാജ്യത്തിനുണ്ടായിട്ടുള്ള അഭിവൃദ്ധിയെക്കുറിച്ചു് നിങ്ങൾ പ്രസ്താവിച്ചു. ആ അഭിവൃദ്ധി, രാജ്യശ്രേയസ്സിനെ ആദർശമാക്കി എന്റെ പൂർവികന്മാർ അനുസൃതമായി ചെയ്തിട്ടുള്ള പരിശ്രമത്തിന്റേയും എന്റെ വലിയമ്മയായ മാഹാറാണിറീജന്റിന്റെ വിശാലവീക്ഷണത്തിന്റേയും ഫലമാകുന്നു. സുസംഘടിതവും സുസ്ഥിരവും ആയ ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ ഭരണമാണു് ഞാൻ ഇപ്പോൾ കയ്യേൽക്കുന്നതു്. എന്നാൽ ഞാൻ അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നതു് പാരമ്പര്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള നിരർത്ഥമായ പ്രശംസയോടൊ അഭിമാനത്തോടൊ ക്രൂടിയല്ല; പരമ്പരാസിദ്ധമായ ഈ ചുമതലയുടെ ഗൌരവത്തെപ്പറ്റി പരിപൂർണ്ണമായ ബോധത്തോടുക്രൂടിയാണു്. നിങ്ങൾ ഈ രാജ്യത്തിന്റെ

ധനസ്ഥിതിയെ പരാമർശിച്ചും ചിലതു പ്രസ്താവിച്ചു. ചില സംഗതികളിൽ പ്രായേണ തൃപ്തികരമാണെങ്കിലും ലോകമൊട്ടുക്കു ബാധിച്ചിട്ടുള്ള സാമ്പത്തികാധഃപതനത്തിന്റെ ഭയങ്കരഫലങ്ങളിൽ നിന്നു് രക്ഷപ്പെട്ടുന്നതിനു് ഭാഗ്യമുണ്ടായെങ്കിലും, ഇപ്പോഴത്തെ ആകപ്പാടെയുള്ള സ്ഥിതി ഉൽക്കണ്ഠാജനകമായിരിക്കുന്നു. നിരുപയോഗങ്ങളായ ബാഹ്യപ്രകടനങ്ങൾ ഒന്നും ക്രൂടാതെ രാജ്യത്തെ വിഭവങ്ങളെ പരിപോഷിപ്പിക്കുകയും, പരിരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനു് നിരന്തരമായി യത്നിക്കുക എന്നതു് എന്റെ പ്രധാന ഉദ്ദേശമായിരിക്കുമെന്നു് ഞാൻ നിങ്ങളോടും നിങ്ങൾ മുഖേന വൈസ്രായിയോടും വാങ്ങാനം ചെയ്യുന്നു. ഇതുതന്നെയാണു് തിരുവിതാംകൂറിലെ ഭരണാധികാരികൾ ഇതിനുമുമ്പു് അനുഷ്ഠിച്ചുവന്നതു്. നിങ്ങൾ തിരുവിതാംകൂറിനു് വിദ്യാഭ്യാസം, നിയമിമ്മാണം, ഭരണനിർവഹണം എന്നിവയിലുള്ള നിസ്തുല്യമായ സ്ഥാനത്തെ പരാമർശിച്ചും പ്രസംഗിക്കുകയും ഉണ്ടായി. അതേ പദ്ധതിയെത്തന്നെ അംഗീകരിച്ചു് രാജ്യസ്ഥിതിയെ പരിപോഷിപ്പിച്ചു് ഈ രാജ്യത്തിനു് അദ്വിതീയമായ ഒരു സ്ഥാനം സമ്പാദിക്കുന്നതിനായിരിക്കും എന്റെ ആത്മാർത്ഥവും നിരന്തരവുമായ പ്രയത്നമെന്നു് ഞാൻ ഉറപ്പു പറയുന്നു.

ഇൻഡ്യയുടെ ഏറ്റവും ദക്ഷിണഭാഗത്തു്, പലകാരണങ്ങളാലും മറ്റു ഭാഗങ്ങളുമായി വേർപെട്ടുകിടക്കുന്ന തിരുവിതാംകൂറിൽ സർവതോമുഖമായ അഭിവൃദ്ധിയും അമ്പതുലക്ഷത്തിൽ പരമായ ജനസംഖ്യയും രണ്ടരക്കോടിയോടു് അടുത്ത മുതലെടുപ്പും ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും, നാം ന്യായമായി

പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതുപോലെ നമ്മുടെ ആശകളും, നാം സാധിച്ചിട്ടുള്ള കാര്യങ്ങളും ഇൻഡ്യയിലോ ഇംഗ്ലണ്ടിലോ പ്രസിദ്ധമായി തീർന്നിട്ടില്ല. ജനസംഖ്യയിൽ ഹൈദ്രബാദിനേയും മൈസൂരിനേയും മാത്രം പിന്നിട്ടുനില്ക്കുന്ന ഒരു രാജ്യം ക്ലിപ്തവും സംശയരഹിതവുമായ ഒരു സ്ഥാനം സമ്പാദിക്കാൻ ആശിക്കുന്നതു് അനുചിതമാണോ?

താങ്കളുടെ പ്രസംഗത്തിൽ പ്രകടമായിക്കാണുന്ന സ്നേഹസമ്പൂർണ്ണമായ മനോഭാവത്തിനു് ഞാൻ ഏറ്റവും കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. വൈസ്രായിയുടെ പ്രതിനിധി എന്ന നിലയിലും, ഇന്ത്യാ വൈസ്രായിയുമായുള്ള എഴുത്തുകുത്തിനു് മദ്ധ്യസ്ഥനെന്ന നിലയിലും എനിക്കു് അങ്ങുമായുള്ള ബന്ധം അത്മാർത്ഥവും, സ്നേഹസമ്പൂർണ്ണവുമായിരിക്കുമെന്നു് ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. ഇക്കാലത്തു ഗൗരവതരങ്ങളായ പല വിഷയങ്ങളും ഇൻഡ്യയ്ക്കു അഭിമുഖീകരിക്കാൻ ഉണ്ടു്. ബ്രിട്ടീഷിൻഡ്യയും നാട്ടുരാജ്യങ്ങളുമായുള്ള ബന്ധത്തെക്കുറിച്ചു് പര്യാലോചനകളും നടന്നുവരുന്നു. ഗൗരവതരങ്ങളായ രാഷ്ട്രീയപരിവർത്തനങ്ങളെപ്പറ്റി പര്യാലോചിക്കുകയും വാദപ്രതിവാദം നടത്തുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഈ പരിവർത്തനദശയിൽ വൈസ്രായി അവർകളോടും, നിങ്ങളോടും ആലോചിച്ചശേഷം എന്റെ കുടുംബത്തിന്റെ ഒരു വിശ്വസ്തമിത്രമായ സർ. സി. പി. രാമസ്വാമി അയ്യരെ നിയമസംബന്ധവും രാഷ്ട്രീയവുമായുള്ള കാര്യങ്ങളിൽ എന്റെ ഉപദേഷ്ടാവായി നിയമിക്കുവാൻ ഞാൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു.

മൈസൂർ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ആ രാജ്യത്തെ എന്റെ ഭരണപരിശീലനകാലത്തു് നേരിട്ടും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർമുഖേനയും എനിക്കു ചെയ്തിട്ടുള്ള മഹത്തായ സൽക്കാരത്തിനും സ്നേഹമസൃണമായ സഹകരണത്തിനും ആത്മാർത്ഥമായ കൃതജ്ഞത ഞാൻ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളട്ടെ. ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണസമ്പ്രദായങ്ങൾ പരിശീലിക്കുന്നതിനു് എനിക്കു് സൗകര്യം ഉണ്ടാക്കിത്തന്നതിനുവേണ്ടി മദ്രാസ് ഗവൺമെന്റിനും ഞാൻ അത്യന്തം കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. തന്റെ സാന്നിദ്ധ്യം കൊണ്ടു് ഇന്നു് എന്നെ സന്തോഷിപ്പിക്കുന്ന മിസ്റ്റർ ഡാഡ്വെല്ലിനും ഞാൻ ഈ സന്ദർഭത്തിൽ നന്ദിപറയുന്നു. എന്റെ ഭരണകാര്യാധ്യാപകനെന്ന നിലയിൽ എനിക്കു വേണ്ടി ചെയ്തിട്ടുള്ള വിലയേറിയ സഹായത്തിനു് മിസ്റ്റർ ഡട്ടിനു് ഞാൻ ഹൃദയപൂർവം നന്ദിപറയുന്നു. എന്റെ പ്രജകളും അവരുടെ ആവശ്യങ്ങളും സംസ്ഥാനത്തുള്ള വിവിധ ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റുകളുടെ പ്രവർത്തനരീതികളും മനസ്സിലാക്കുന്നതിൽ ഞാൻ പ്രകടിപ്പിച്ച താല്പര്യത്തെക്കുറിച്ചു് നിങ്ങൾ സ്നേഹപൂർവം പ്രസ്താവിക്കുകയുണ്ടായി. ഇതു് ഒരു സാധാരണ ദിനകൃത്യമായിട്ടല്ല, അത്യാനന്ദപ്രദമായ ചുമതലയായിട്ടാണു് ഞാൻ കരുതിയിരുന്നതു്. എന്റെ പ്രജകളായ നാനാജാതിമതസ്ഥരുടേയും സ്നേഹബഹുമാനങ്ങൾക്കു് പാത്രീഭവിക്കുവാൻ ഈശ്വരകൃപയാൽ എനിക്കു സാധിക്കുമെന്നു് ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. അവരുടെ നാനാമുഖമായ അഭിവൃദ്ധി എന്റെ ഏകലക്ഷ്യമാണു്; തദർത്ഥമുള്ള എന്റെ പ്രവൃത്തി ആത്മാർത്ഥവും നിരന്തരവുമായിരിക്കും. നിങ്ങൾ

നിവ്യാജം പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ ഗൗരവതരമായ ഒരു ചുമതലാണു് എന്നെ ഭരമേൽപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതു്. എന്റെ പ്രജകളുടെ സമാധാനവും, സംതൃപ്തിയും, ഐശ്വര്യവും ഞാൻ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നുവെങ്കിൽ മാത്രമേ ആ ചുമതല ശരിക്കു നിർവഹിച്ചതായി വരികയുള്ളുവെന്നു് ഞാൻ നല്ലതുപോലെ അറിയുന്നുണ്ടു്. വാഗ്ദാനപേണ പ്രത്യക്ഷമാക്കാൻ കഴിയാത്തവണ്ണം അത്രയധികം ഞാൻ കടപ്പെട്ടിട്ടുള്ള എന്റെ പ്രിയമാതാവിന്റെ നിസ്തുല്യമായ വാത്സല്യവും ശ്രദ്ധാപൂർവമായ ഉപദേശവും എനിക്കുണ്ടെന്നുള്ളതു് ഏറ്റവും ആശ്വാസകരമാകുന്നു. ഇതു് ഒരു വിലയേറിയ അവകാശവും അനുഗ്രഹവുമത്രെ.

ഈ സന്ദർഭത്തിന്റെ സ്മാരകമായി എന്റെ സ്വകായ്യ സ്വത്തിൽനിന്നു് ഒരു ട്രസ്റ്റ് ഫണ്ടു് ബാങ്കിന്റെ പ്രാരംഭമൂലധനമായി ഒരു ലക്ഷം രൂപയും, അശരണരും അംഗവിഹീനരുമായവർക്കു് ഒരു മന്ദിരം പണിയിക്കുന്നതിനു് അരലക്ഷം രൂപയും അനുവദിച്ചിരിക്കുന്നെന്നു പ്രസ്താവിക്കുകമാത്രമേ ഇനി ഞാൻ ചെയ്യേണ്ടതായുള്ളു. ശ്രീമൂലം പ്രജാസഭയെ വിസ്തൃതങ്ങളായ അധികാരങ്ങളും ചുമതലകളും ഉള്ളതും, നിയമാധിഷ്ഠിതവുമായ ഒരു സ്ഥാപനമാക്കിതീർക്കാൻ ഞാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. ആ ഉദ്ദേശസാദ്ധ്യത്തിനായി താമസിയാതെ ഒരു വിളംബരം പ്രസിദ്ധംചെയ്യുന്നതാണു്. എന്നിൽ സമർപ്പിതമായിരിക്കുന്ന ചുമതലകളും എന്റെ ധർമ്മങ്ങളും നിർവഹിക്കുന്നതിനു വേണ്ട മനഃശക്തിയും, ബുദ്ധിയും, കൃത്യാസക്തിയും ജഗദീശ്വരൻ എനിക്കു പ്രദാനം ചെയ്യുമാറാകട്ടെ!"

അനന്തരം മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് പൊ
ളിറിക്കൽ ഏജൻറിനെ യാത്രയാക്കിയശേഷം കൊട്ടാര
ത്തിലേക്കു് എഴുന്നെള്ളി.

അന്നുരാത്രി ഭരണാധികാരപ്രതിഷ്ഠാപനം പ്രമാ
ണിച്ചു് മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സർവാഡംബര
ങ്ങളോടുകൂടി ഒരു പട്ടണപ്രവേശം നടത്തി. തിരുമന
സ്സിലെ എഴുന്നെള്ളത്തു പ്രമാണിച്ചു് കോട്ടയ്ക്കകംമുതൽ
കവടിയാർകുന്നുകൊട്ടാരംവരെയുള്ള റോഡുകളുടെ ഇരുവ
ശവും കമനീയമായി അലങ്കരിച്ചിരുന്നു. വൈകിട്ടു് ആറു
മണിയോടുകൂടി റോഡു മുഴുവൻ വൈദ്യുതദീപാവലികൊണ്ടു
പ്രശോഭിതമായി. കൃത്യം ഏഴുമണിക്കു് മഹാരാജാവു തിരു
മനസ്സുകൊണ്ടു് ആറു കുതിരകളെ പൂട്ടിയ സ്വർണ്ണരഥ
ത്തിൽ അശ്വസൈന്യം, കാലാൾസൈന്യം തുടങ്ങിയ ചതു
രംഗസേനയുടേയും കൊട്ടാരം അകമ്പടിക്കാരുടേയും അക
മ്പടിയോടും, നാഗസ്വരം, പട്ടാളം ബാൻഡ് മുതലായ
വാദ്യഘോഷങ്ങളോടുംകൂടി സംസ്ഥാനത്തുള്ള സകല പ്ര
ധാന ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരാലും അനുഗതനായി കോട്ടയ്ക്കകത്തു
നിന്നും കവടിയാർകുന്നു കൊട്ടാരത്തിലേക്കു് എഴുന്നെള്ളി.
രഥത്തിൽ സംഘടിപ്പിച്ചിരുന്ന വൈദ്യുതദീപങ്ങളുടെ
മദ്ധ്യേ "നക്ഷത്രങ്ങടെ നടുവിൽ വിളങ്ങിന സാക്ഷാൽ
പനിമതിബിംബംപോലെ" പ്രശോഭിച്ച തിരുമനസ്സിലെ
മുഖാംബുജം കണ്ടു് ജനങ്ങൾ ഭക്തിപാരവശരായി കൈ
കൂപ്പി. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു കാരുണ്യം വഴിഞ്ഞൊഴുകുന്ന
കടാക്ഷംകൊണ്ടു് അവരെ കൃതാർത്ഥരാക്കിത്തീർത്തു. ഭരണാ
ധികാരപ്രതിഷ്ഠാപനം പ്രമാണിച്ചു തിരുവിതാംകൂറിന്റെ

നാനാഭാഗങ്ങളിലും നിന്നു രാജധാനിയിൽ എത്തിയ ജനങ്ങളും മുഴുവൻ റോഡിന്റെ ഇരുവശങ്ങളിലും ക്രമീയിരുന്നിട്ടും യാതൊരു ബഹളത്തിനും ഇടയാകാതിരുന്നതു് രാജഭക്തിയുടെ പ്രേരണ ഒന്നുകൊണ്ടു മാത്രമാണു്.

ഭരണാധികാരപ്രതിഷ്ഠാപനം പ്രമാണിച്ചു് ഒരാഴ്ച തുടച്ചയായി രാജധാനിയിൽ ആഘോഷങ്ങളും നടന്നു. ഇംഗ്ലീഷും, തമിഴും, മലയാളവും നാടകങ്ങളും, കഥകളി, ഓട്ടൻതുള്ളൽ, സുപ്രസിദ്ധഗായകന്മാരുടെ പാട്ടുകച്ചേരികളും, ഹരികഥാകാലക്ഷേപങ്ങളും, ഗുസ്തികളും, ഇതര കായികാഭ്യാസപ്രദർശനങ്ങളും, തിരുവാതിരക്കളി മുതലായവ ഈ ദിവസങ്ങളിലെല്ലാം ചിത്രനഗരിയിൽ നടന്നു. ഇരുപത്തൊന്നാംതീയതി കാലത്തു് എട്ടുമണിക്കു് കോട്ടയ്ക്കത്തു വെച്ചു് ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ ചെവിയും അന്നു വൈകിട്ടു പുത്തൻകച്ചേരി മൈതാനത്തുവെച്ചു് സ്കൗട്ട്റാലിയും, ഇരുപത്തിരണ്ടാംതീയതി കാലത്തു് രാജകീയാഡംബരങ്ങളോടുകൂടിയുള്ള കോവിലെഴുന്നെള്ളത്തും, ഇരുപത്തിമൂന്നാംതീയതി രാത്രി എട്ടുമണിക്കു് കനകക്കുന്നുകൊട്ടാരത്തിൽവെച്ചു് യൂറോപ്യന്മാർക്കും മറ്റു ബഹുമാന്യാതിഥികൾക്കും ഡിന്നറും, ഇരുപത്തിനാലാംതീയതി കവടിയാർ കുന്നുകൊട്ടാരത്തിൽവെച്ചു് ഒരു ഉദ്യാനവിരുന്നു നടക്കുകയുണ്ടായി.

ഇരുപത്തിമൂന്നാം തീയതി കാലത്തു് എട്ടുമണിക്കു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സ്വപ്രജകളുടെ വക മംഗളപത്രം സ്വീകരിച്ചു.

മംഗളപത്രം

"തിരുമനസ്സിലേക്ക് ഭരണാധികാരം പ്രതിഷ്ഠാപിതമാകുന്ന ഈ സുമുഹൂർത്തത്തിൽ തിരുവിതാംകൂറിലെ സകല പട്ടണങ്ങളിലും ഗ്രാമങ്ങളിലും അധിവസിക്കുന്നവരായ അൻപതുലക്ഷത്തിൽ പരം പ്രജകളുടെ ഹൃദയങ്ങൾ അത്യാനന്ദവും കൃതജ്ഞതയും രാജഭക്തിയുംകൊണ്ടു പരിപൂർണ്ണമാകുകയും, ഈ പുരാതനമായ രാജ്യം ഭരിക്കുക എന്ന തിരുമനസ്സിലെ ജീവിതോദ്ദേശം നിറവേറുന്നതിനു വേണ്ട ദീർഘായുസ്സും ആരോഗ്യവും തൻപേരുടവും തിരുമനസ്സിലേക്ക് പ്രദാനംചെയ്യുമാറാകണമേ എന്നുള്ള പ്രാർത്ഥന ആ ഹൃദയങ്ങളിൽ നിന്നു സ്വർഗ്ഗത്തോളം ഉയരുകയും ചെയ്യുന്നു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു ഭരണാധികാരം കയ്യേൽക്കുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ തിരുമനസ്സിലെ പ്രജകളിൽ നിന്ന് ഒരു മംഗളപത്രം സ്വീകരിക്കാമെന്നു സമ്മതിക്കുകയും അതു നേരിട്ടു സ്വീകരിക്കുവാൻ സന്നദ്ധനാവുകയും ചെയ്തതിൽ ഞങ്ങൾ ഏറ്റവും നന്ദിയുള്ളവരായിരിക്കുന്നു. തിരുവിതാംകൂർ പൗരാവലിക്കുവേണ്ടി ഇവിടെ സന്നിഹിതരായിട്ടുള്ള ഞങ്ങൾ തിരുമനസ്സിലെ സിംഹാസനത്തോടും, തിരുമേനിയോടുമുള്ള അഗാധമായ ഭക്തിയും കടപ്പാടും രേഖപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളുന്നു. തിരുവിതാംകൂർകാക്ക് രാജകുടുംബത്തോടുള്ള ഭക്തി കേവലം ഒരു ഭാവനയല്ല; അടിയുറച്ച ഒരു വികാരമാണു്. തിരുമനസ്സിലെ മുൻഗാമിയായിരുന്ന മഹാനായ ശ്രീമൂലം തിരുനാൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അവിടത്തെ കൃത്യനിഷ്ഠയും, കർമ്മകുശലതയും സൂക്ഷ്മാവലോകനപാടവവുംകൊണ്ടു് മുപ്പത്തിയൊൻപതു കൊല്ലം സപ്രജക

ളുടെ ക്ഷേമത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കിപ്രയത്നിച്ചു്, ജനങ്ങളുടെ അനശ്വരമായ ഭക്തിക്കു പാത്രീഭവിച്ചു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും അതേ നിലയിൽ തിരുവിതാംകൂർകാരുടെ ആത്മാർത്ഥമായ സ്നേഹത്തിനു പാത്രമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നെന്നു ഞങ്ങൾ ഉറപ്പു പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു.

പത്തൊൻപതുകൊല്ലങ്ങൾക്കു മുമ്പു്, തിരുവിതാംകൂർ സിംഹാസനത്തിനു് ഒരു അവകാശി ഉണ്ടായെന്നുള്ള സന്തോഷവാർത്ത പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തപ്പോൾ, തിരുവിതാംകൂറിൽ എങ്ങും സന്തോഷംകൊണ്ടുള്ള ഉണർവും ആശയും സംപൂർണ്ണമായി; ഇന്നാകട്ടെ, തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഞങ്ങൾക്കു് ആ ആഗ്രഹങ്ങളുടെയെല്ലാം പരിപൂർണ്ണഫലപ്രദായകനായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു.

സിംഹാസനാവകാശിയായ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് തിരുവവതാരം ചെയ്തതുമുതൽ തിരുമേനി രാജ്യക്ഷേമത്തിനു് ഉപയുക്തങ്ങളായ ഉപാധികളാൽ ചുറ്റപ്പെട്ടിരുന്നുവെന്നുള്ളതു് ഒരു മഹാഭാഗ്യമായി ഞങ്ങൾ കരുതുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ വിജ്ഞാനനിധിയായ മാതാവിന്റെ സ്നേഹമസൃണവും ശ്രദ്ധാനിതവുമായ മേൽനോട്ടത്തിനും പുറമേ പുരോഗമനം ചെയ്യുന്ന ഒരു രാജ്യത്തെ ഭരണാധികാരിയായിരിക്കുന്നതിനുപയുക്തമായ വിദ്യാഭ്യാസവും പരിശീലനവും തിരുമനസ്സിലേക്കു് സിദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇൻഡ്യാ, നാട്ടുരാജ്യങ്ങളും ബ്രിട്ടിഷ് സംസ്ഥാനങ്ങളും ഉൾപ്പെട്ട ഒരു സംയുക്തസാമ്രാജ്യമായിത്തീരേണ്ടതിനെക്കുറിച്ചു് ആലോചിക്കുന്ന ഇക്കാലത്തു്, തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് വിസ്തൃതമായ ടിഗ്സഞ്ചാരം നിർവഹിക്കയും, രാജ്യഭരണത്തിനു്

ഉപയുക്തമായ പരിചയം ധാരാളം സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തുവെന്നുള്ളതിൽ ഞങ്ങൾ അത്യന്തം സന്തോഷിക്കുന്നു. കാലസ്ഥിതിക്കു് അനുസരണമായ പ്രബുദ്ധതയും, സംസ്കാരവും തത്കാലാവശ്യങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കുന്നതിനു ശക്തിയും ഉള്ള തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് തിരുവിതാംകൂറിന്റെ ഭാവിഭരണത്തെ നിയന്ത്രിക്കുക എന്നതു് ഒരു മഹാഭാഗ്യമാകുന്നു. ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ ഉത്തേജകമായ മാതൃക തിരുമനസ്സിലേക്കു മാർഗ്ഗദർശകമായിരിക്കുമെന്നും തിരുമനസ്സിലെ മഹത്തരമായ വിജയത്തിനു് അതു നിദാനമായിത്തീരുമെന്നും ഞങ്ങൾ വിശ്വസിക്കുന്നു.

തിരുമനസ്സിലെ ഭരണം സുദീർഘവും, സമാധാനവും സന്തുഷ്ടിയുംകൊണ്ടു് അനുഗ്രഹീതവുമായിത്തീരുമാറാകട്ടെ!!"

തിരുമനസ്സിലെ മറുപടി

"തിരുവിതാംകൂറിലെ നാനാജാതിമതസ്ഥരായ പൗരന്മാരിൽ നിന്നും ഞാൻ സ്വീകരിച്ച ഭക്തിയുടേയും, ശുഭേച്ഛയുടേയും, സ്നേഹത്തിന്റേയും സച്ഛന്ദപ്രകടനങ്ങൾ എന്നെ കൃതജ്ഞനും സ്നേഹാധീനനുമാക്കിത്തീർത്തിരിക്കുന്നെന്നു നിങ്ങളോടു ഞാൻ പറയുന്നതു് കേവലം മാമൂലനുസരിച്ചുള്ള ഭംഗിവാക്കല്ല. ജനങ്ങളിൽ കാണുന്ന രാജഭക്തി, ശുഭേച്ഛ, സ്നേഹം മുതലായ വികാരങ്ങൾ തിരുവിതാംകൂറിന്റെ പാരമ്പര്യപ്രകൃതമാണെന്നു് എനിക്കറിയാം.

നിങ്ങൾ സമർപ്പിച്ച മംഗളപത്രത്തിനു പ്രേരകമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള സന്ദർഭം, പ്രധാനവും, പരിഷ്കൃതവും ആയ ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ ഭരണാധികാരം ഞാൻ ഭരമേല്പാനതിനെക്കുറിക്കുന്നു. എന്നാൽ എനിക്കുള്ള വികാരങ്ങൾ വെറും അഭിമാനപരമല്ലെന്നു നിങ്ങളെ മനസ്സിലാക്കുവാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു; മഹാന്മാരായ പൂർവ്വികന്മാരാൽ സമലംകൃതമായിരുന്ന ഒരു സ്ഥാനം വഹിക്കുവാൻ നിർബന്ധിതനാകുന്നതോടുകൂടി എന്നിൽ വന്നുകൂടുന്ന കർത്തവ്യങ്ങളുടെ ഗൌരവം സ്പഷ്ടമായും പൂർണ്ണമായും ഞാൻ അറിയുന്നുണ്ട്. ഈ രാജ്യത്തെ പ്രജകളുടെ സുഖം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും, ക്ഷേമം വളർത്തുന്നതിനും അവരുടെ ന്യായമായ അഭിലാഷങ്ങൾ സാധിച്ചുകൊടുക്കുന്നതിനും, ദൈവസഹായത്തോടുകൂടി, എന്നാൽ കഴിവുള്ളതെല്ലാം ചെയ്യുവാൻ ഞാൻ മനഃപൂർവ്വം പ്രയത്നിക്കുന്നതാണ്. നാനാതരത്തിലും നമ്മുടെ രാജ്യം ഭാഗ്യമുള്ളതാണ്. പ്രകൃതി നമ്മോടു വളരെ പ്രസാദിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ, കഴിഞ്ഞ ഏതാനും കൊല്ലങ്ങളായുള്ള സാമ്പത്തികാധഃപതനത്തിന്റെ സാമാന്യഫലത്തിൽ നിന്നു നമ്മളും രക്ഷപ്പെട്ടിട്ടില്ല. ഉച്ചനീചത്വമെന്നിയെ നമ്മിൽ ഓരോരുത്തരും ഈ ഭാരം താങ്ങേണ്ടതായിരിക്കുന്നു. താൽക്കാലികമെന്നു ഞാൻ കരുതുന്ന ഈ ധനവൈഷമ്യത്തെ നേരിടുന്നതിനു യത്നിക്കുന്നതിൽ നിങ്ങളുടെ സഹകരണം എനിക്കുണ്ടായിരിക്കുമെന്നു നിശ്ചയമുണ്ട്. എന്നാൽ മാത്രമേ സാമ്പത്തികമായ നമ്മുടെ നില വീണ്ടും പൂർവ്വസ്ഥിതിയിലാക്കുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളു

എന്റെ പരിശീലനത്തേയും പരിരക്ഷണത്തേയുംപറ്റി വികാരപ്രചുരമായ ഭാഷയിലാണ് നിങ്ങൾ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതു്. മഹത്തായ ഒരു നാട്ടുരാജ്യത്തിലേയും ബ്രിട്ടീഷിൻഡ്യയിലേയും ഭരണവ്യവസ്ഥകൾ അവലോകനം ചെയ്യുന്നതിനു് എനിക്കു പല സൌകര്യങ്ങളും ലഭിക്കുകയുണ്ടായി. അപ്രകാരം സമ്പാദിച്ച പരിചയം എന്റെ രാജ്യത്തിന്റെ ക്ഷേമത്തിനു സമർപ്പിക്കണമെന്നാണു് എന്റെ ആശ.

ഇന്ത്യയുടെ ഭാവിയെ രൂപവൽക്കരിക്കുന്ന പുതിയ ആശയങ്ങളേയും കാലചൈതന്യത്തിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളേയും നിങ്ങൾ ശരിയായി പരാമർശിച്ചു. പരമമായ സത്രൂപം എന്തായിരുന്നാലും ഇന്ത്യയുടെ ഭാവിഭരണഘടനയിൽ, നമ്മുടെ രാജ്യത്തിന്റെ പാരമ്പര്യത്തിനുള്ള ഗുണഭാഗങ്ങളെയെല്ലാം നിലനിർത്തിക്കൊണ്ടു് യുക്തവും ന്യായവുമായ സ്ഥാനം സമ്പാദിക്കുന്നതിനു വേണ്ടതെല്ലാം ചെയ്യുക എന്നതു് എന്റെ പ്രധാന ചുമതലയായിരിക്കും. ഈ കാര്യങ്ങളിൽ എന്റെ പ്രജകളുടെ സഹകരണത്തെ ഞാൻ സാഗതംചെയ്യുപ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതാണു്. തിരുവിതാംകൂറിൽ അനുക്രമം ഭരിച്ച രാജാക്കന്മാർ സംസ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ളതും ആജ്ഞാശക്തിയും അഭിവൃദ്ധിയും ഉള്ളതും ആയ ഭരണക്രമത്തെ പുലർത്തുന്നതിൽ എന്റെ പരിശ്രമം ഒരിക്കലും ഉദാസീനമായിരിക്കുകയില്ല."

ആറാങ്കൽമുനിസ്സിപ്പാലിറ്റിയിൽനിന്നു സമർപ്പിച്ച മംഗളപത്രത്തിനു കല്പിച്ചു നൽകിയ മറുപടിയിൽ "അഭിവൃദ്ധ്യുന്മുഖമായ മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ തിരുവിതാംകൂർ സാവധാ

നമെങ്കിലും മുന്നോട്ടു ചരിക്കുമെന്നതന്നെയാണു് എന്റെ വിശ്വാസം; തിരുവിതാംകൂറിലെ ജനങ്ങൾം പൌരാവകാശങ്ങളിലും ഭരണകാര്യങ്ങളിലും കൂടുതൽ ഉത്തരവാദിത്വവും അവകാശവും വഹിക്കേണ്ടതാണെന്നുള്ള അഭിപ്രായത്തിൽ ഞാൻ യാതൊരാളേയുംകാൾം പിന്നോക്കമായിരിക്കയില്ല." എന്നു പ്രസ്താവിക്കുകയുണ്ടായി.

തിരുമനസ്സിലെ ഏതൊരു പ്രസംഗം വായിച്ചുനോക്കിയാലും അവിടത്തെ പ്രജാവാത്സല്യവും, പരിഷ്ക്കാരതല്പരതയും, ചിത്തസംസ്ക്കാരവും, പ്രവൃത്യുന്മേഷവും പ്രസ്പഷ്ടമായിക്കാണാവുന്നതാണു്.

"ത്രാണിക്കീറ്റുപവീരനിന്നനിഴമായ്
ധർമ്മത്തിലക്കാത്തികാ
ചേണാറുള്ളൊരു കാന്തിയോക്കിലവിട
ന്നായില്യമായീടിനാൻ
ഫൌണീഭാഷയിലോ വിശാഖസദൃശൻ
കൃത്യത്തിൽ മൂലർക്ഷജൻ
നീണാളിങ്ങനെ വാണിടട്ടെ ഭുവനാൻ
ചിത്രാവതീർണ്ണൻ നൃപൻ."

അദ്ധ്യായം എട്ട്

ലോകസഞ്ചാരം

ലോകസഞ്ചാരംകൊണ്ട് ഒരു മനുഷ്യനു സിദ്ധിക്കാവുന്ന പ്രയോജനം തികച്ചും നമ്മുടെ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേക്കു സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത്ര വിപുലമായ രാജ്യസഞ്ചാരം നിർവ്വഹിച്ചിട്ടുള്ളവർ വളരെ ചുരുക്കമാണു്. ബ്രിട്ടീഷിൻഡ്യയിലുള്ള പ്രധാന സ്ഥലങ്ങളെല്ലാം തിരുമേനി ഇതിനകം പല പ്രാവശ്യം സന്ദർശിച്ചു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അതിനും പുറമേ, മൈസൂർ, ബിക്കാനീർ, കാശ്മീർ മുതലായ നാട്ടുരാജ്യങ്ങളിലും തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് എഴുന്നെള്ളിയിട്ടുണ്ട്. 1108 മീനം പതിനാലാംതീയതി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു്, അമ്മ മഹാറാണി, കാർത്തികതിരുനാൾ, യുവരാജാവു് എന്നീ തിരുമേനിമാരോടുകൂടി പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങൾ സന്ദർശിക്കുന്നതിനായി രാജധാനിയിൽനിന്നും പുറപ്പെട്ടു. ഒരാഴ്ച കൊല്ലത്തു് എഴുന്നെള്ളി താമസിച്ചശേഷം മീനം ഇരുപത്തൊന്നാംതീയതി സ്പെഷ്യൽ സലൂണിൽ ബാംബേയ്ക്കു തിരിച്ചു. യുവരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ ട്യൂട്ടർ മിസ്റ്റർ. യൂർ, തിരുമനസ്സിലെ എ. ഡി. സി. ലഫ്റ്റനൻറു് ശങ്കുണ്ണിനായർ, സ്പെഷ്യൽ പ്രൈവറ്റു് സിക്രട്ടറി മിസ്റ്റർ പി. ജി. നാരായണനുണ്ണിത്താൻ എന്നീ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും അപൂർവ്വം ചില പരിചാരകന്മാരും തിരുമേനിമാരെ അനുഗമിച്ചു. മീനം ഇരുപത്തിനാലാംതീയതി തിരുമേനിമാർ ബാംബയിൽ എത്തി, മൂന്നുദിവസം അവിടെ ടാജ് മഹാൽ

ഹോട്ടലിൽ താമസിച്ച് ബാംബേ ഗവർണ്ണർ മുതലായ പല മഹാന്മാരുടേയും സൽക്കാരങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചു. അനന്തരം മീനം ഇരുപത്തേഴാംതീയതി പീ. ആൻഡ് ഓ. കമ്പനിക്കാരുടെ വക എസ്സ്. എസ്സ്. റാവൽപിണ്ടി എന്ന കപ്പലിൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും മറ്റു രാജകുടുംബാംഗങ്ങളും യൂറോപ്പിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. കപ്പലിൽ തിരുമേനിമാരുടെ സുഖസൗകര്യാദികൾക്കുവേണ്ട ഏർപ്പാടുകൾ മുൻകൂട്ടി ചെയ്തിരുന്നു.

കപ്പലിലെ വിവിധവിനോദങ്ങൾ തുക്കൺപാത്തും പത്രങ്ങളും പുസ്തകങ്ങളും വായിച്ചും തിരുമേനിമാർ കപ്പലിൽ സോല്ലാസം കഴിച്ചുകൂട്ടി. ഏഡൻ, പോർട്ടുസെഡ് എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിൽ കപ്പൽ അടുത്തപ്പോൾ തിരുമേനിമാർ കരയ്ക്കിറങ്ങി മോട്ടാർകാറിൽ സഞ്ചരിച്ച് ആ സ്ഥലങ്ങളെല്ലാം തുക്കൺപാത്തു. ഏപ്രിൽ ഇരുപത്തൊന്നാംതീയതി കപ്പൽ ഫ്രാൻസിന്റെ ദക്ഷിണതീരത്തുള്ള മാഴ്സെയിൽസ് എന്ന തുറമുഖത്തു് എത്തി. തിരുമേനിമാർ കരയ്ക്കിറങ്ങി മൂന്നുദിവസം അവിടെ താമസിച്ചു. അതിനടുത്തുള്ള പ്രധാന സ്ഥലങ്ങളെല്ലാം സന്ദർശിച്ചു് ഇരുപത്തിമൂന്നാംതീയതി അവിടെനിന്നും നീസ്സ് എന്ന പട്ടണത്തിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. അവിടെയുള്ള ചരിത്രപ്രസിദ്ധങ്ങളും മനോഹരങ്ങളും ആയ സ്ഥലങ്ങളും കാഴ്ചകളും തുക്കൺപാത്തശേഷം ഇരുപത്തൊൻപതാം തീയതി ആസ്ട്രിയാരാജ്യത്തിന്റെ തലസ്ഥാനമായ വീയന്നാപട്ടണത്തിലേക്കു് എഴുന്നെള്ളി. സുപ്രസിദ്ധമായ ഈ പട്ടണത്തിൽ തിരുമേനിമാർ പതിനേഴു ദിവസം താമസിച്ചു.

നിരവധി മഹാന്മാരും മഹതികളും അവിടെവച്ച് തിരുമേനിമാരെ സന്ദർശിച്ചു. വീയന്നായിലെ ബ്രിട്ടീഷ് പ്രതിനിധിയും അവിടത്തെ ഇൻഡോ ആസ്ട്രിയൻസംഘവും തിരുമേനിമാരോടുള്ള ബഹുമാനസൂചകമായി കെങ്കേമമായ ഓരോ വിരുന്നു നടത്തി. മേയ് ഒൻപതാംതീയതി ആസ്ട്രിയായിലെ പ്രസിഡൻറ് തിരുമേനിമാരെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഔദ്യോഗികവസതിയിൽ ക്ഷണിച്ചു സൽക്കരിച്ചു. അന്നുതന്നെ അദ്ദേഹം മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ വസതിയിൽ ചെന്നു പ്രതിസന്ദർശനവും നടത്തി. മേയ് പതിനേഴാംതീയതിവരെ തിരുമേനിമാർ വീയന്നായിൽ താമസിച്ചു ആസ്ട്രിയായിലുള്ള സകലപ്രധാന സ്ഥലങ്ങളും കാഴ്ചകളും തുക്കൺപത്തു. മേയ് പതിനേഴാംതീയതി ചെക്കോസ്ലോവാക്കിയായിലേ സുപ്രസിദ്ധസുഖവാസസ്ഥലമായ കാൽസ്ബാദിലേക്കു എഴുന്നെള്ളി. ജൂൺ എട്ടാംതീയതിവരെ അവിടെ താമസിച്ചു. അന്നു വൈകിട്ട് ഫ്രാൻസിന്റെ തലസ്ഥാനമായ പാരീസിലേക്കു എഴുന്നെള്ളി. ഒൻപതാംതീയതി കാലത്തു പാരിസ്സിൽ എത്തി. കപുത്തലമഹാരാജാവു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാരീസ്സിലെ വസതിയിൽവെച്ചു് തിരുമേനിമാക്കു് ഒരു വിരുന്നു നൽകി. ബറോഡാ ഗെയികപാർ, നീപ്പാൾമഹാരാജാവു് തുടങ്ങിയ പല രാജാക്കന്മാരും ഈ വിരുന്നിൽ സംബന്ധിച്ചു. ജൂൺ പതിനേഴാംതീയതി ബ്രിട്ടീഷ്സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ തലസ്ഥാനമായ ലണ്ടൻ പട്ടണത്തിൽ എത്തി. ഇൻഡ്യാസിക്രട്ടറിയുടെ പ്രതിനിധി തുടങ്ങിയ പലരും തിരുമേനിമാരെ സൽക്കരിക്കുന്നതിനു് ഡോവർതുറമുഖത്തു ഹാജരുണ്ടായിരുന്നു.

തിരുമേനിമാർ അവിടെ നിന്നു സ്പെഷ്യൽ സെലൂണിൽ ലണ്ടനിലേക്കു തിരിച്ചു. അവിടെ റയിൽവേസ്റ്റേഷനിൽ തിരുമേനിമാരെ സ്വീകരിക്കുന്നതിനു ഇൻഡ്യാക്കാരും ഇംഗ്ലീഷ്കാരുമായി നിരവധിജനങ്ങളും സന്നിഹിതരായിരുന്നു. വണ്ടിസ്റ്റേഷനിൽ നിന്നയുടൻ ലണ്ടനിൽ താമസിക്കുന്ന തിരുവിതാംകൂർകാരായ വിദ്യാർത്ഥികളും പ്രകടിപ്പിച്ച ഭക്ത്യാദരങ്ങളും തിരുമേനിമാരെ അതീവ സന്തുഷ്ടരാക്കി. അവർ കാഴ്ചവെച്ച ഹാരങ്ങളും ബൊക്കേകളും സന്തോഷപൂർവ്വം സ്വീകരിച്ചു് അവരോടു കുശലപ്രശ്നം ചെയ്തശേഷം ക്ലാറിഡ്ജസ്സ് ഹോട്ടലിലേക്കു് എഴുന്നെള്ളി. സുപ്രസിദ്ധമായ ഈ ഹോട്ടലാണു് തിരുമേനിമാരുടെ താമസത്തിനു് ഏർപ്പാടുചെയ്തിരുന്നതു്.

ഒന്നിലധികം കാരണങ്ങളാൽ സ്മരണീയമായ ഒരു പ്രധാന സന്ദർഭത്തിലാണു് തിരുമേനിമാർ ലണ്ടനിൽ എഴുന്നെള്ളിയതു്. ലോകമെങ്ങും ബാധിച്ചിരിക്കുന്ന സാമ്പത്തികാധഃപതനത്തെപ്പറ്റി പര്യാലോചിക്കുന്നതിനു് അവിടെവച്ചു് ഒരു അഖിലലോകസാമ്പത്തികസമ്മേളം നടന്നുവന്നു. സമ്മേളനത്തിൽ സംബന്ധിക്കുന്നതിനായി ലോകത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നും ധനതത്വശാസ്ത്രവിദഗ്ദ്ധന്മാരും രാജ്യഭരണതന്ത്രകുശലന്മാരും ലണ്ടനിൽ കൂടിയിരുന്നു. ഇൻഡ്യൻ ഭരണപരിഷ്കാരത്തെപ്പറ്റി പര്യാലോചിക്കുന്നതിനു പ്രത്യേകം രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്ന പ്രതിനിധിസംഘം ഭരണപരിഷ്കാരപദ്ധതിയെപ്പറ്റി പൊതുജനാഭിപ്രായം ശേഖരിക്കുകയും പര

സ്വരം വാദപ്രതിവാദം നടത്തുകയും ചെയ്യുവന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ള ഒരു സന്ദർഭമായിരുന്നതിനാൽ പല രാജ്യക്കാരും പല വിഷയങ്ങളിൽ പാടവം നേടീട്ടുള്ളവരും ആയ പല മഹാന്മാരുടേയും പരിചയം സമ്പാദിക്കുന്നതിനും വിവിധ വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റി വിദഗ്ധാഭിപ്രായം ഗ്രഹിക്കുന്നതിനും മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേക്കു സൗകര്യം സിദ്ധിച്ചു. ജൂൺ പതിനാഞ്ചാം തീയതി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഇൻഡ്യാ സ്റ്റേറ്റ് സിക്രട്ടറി, (ഇൻഡ്യൻ ഭരണപരിഷ്കാരത്തെപ്പറ്റി പര്യാലോചിക്കാൻ ചുമതലപ്പെടുത്തിയിരുന്ന) സിലക്ററ് കമ്മറിയിലെ അംഗങ്ങളും, കമ്മറിയുടെ പ്രസിഡൻറായിരുന്ന (ഇപ്പോൾ ഇൻഡ്യാവൈസ്രായി ആയിരിക്കുന്ന, ലിൻലിത്ഗോപ്രഭു തുടങ്ങി പല മഹാന്മാരേയും സ്വവസതിയിൽ ക്ഷണിച്ചു് കെങ്കേമമായ ഒരു വിരുന്നു നൽകി. വിരുന്നിൻെറ ആരംഭത്തിൽ അതിഥികളെ സ്വാഗതം ചെയ്യും അവർക്കു മംഗളം ആശംസിച്ചും തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സന്ദർഭോചിതമായ ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്തു.

പ്രസംഗസംക്ഷേപം

"ഈ രാജ്യം ഞാൻ ഇടംപ്രഥമമായി സന്ദർശിക്കുന്നതു് അതിപ്രധാനമായ ഒരു സന്ദർഭത്തിലാണു്. ഇതു് ഒരു പ്രത്യേകഭാഗ്യമായി ഞാൻ കരുതുന്നു. കഴിഞ്ഞ രണ്ടു ശതാബ്ദങ്ങളായി എൻെറ കുടുംബം ബ്രിട്ടീഷ്രാജകുടുംബത്തോടുള്ള ഭക്ത്യാദരങ്ങളെ അഭംഗുരമായി പരിപാലിച്ചുപോരുന്നു.

"ഇൻഡ്യാസാമ്രാജ്യത്തിൻെറ തെക്കേ അറ്റത്താണു് തിരുവിതാംകൂർ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതെങ്കിലും പരിപൂതഭരണ

സന്തുഷ്ടായങ്ങളുടേയും ആശയങ്ങളുടേയും ഫലങ്ങൾ വേണ്ടുവോളം അനുഭവിക്കുന്ന ഒരു രാജ്യമാണ് അതു്. എന്റെ പൂർവ്വികന്മാർ ജനപ്രതിനിധിസഭകൾ സ്ഥാപിക്കുകയും, വിദ്യാഭ്യാസം, പൊതുജനാരോഗ്യം തുടങ്ങി ജനക്ഷേമകരങ്ങളായ കാര്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ബുദ്ധിപൂർവ്വകമായ വ്യവസ്ഥകൾ ഏർപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. അതിനാൽ വിദ്യാഭ്യാസം, പൊതുജനാരോഗ്യം, സ്ത്രീസമുദായാഭിവൃദ്ധി മുതലായവയിലെല്ലാം എന്റെ രാജ്യം ഇൻഡ്യയിലുള്ള ഏതൊരു രാജ്യത്തോടും കിടനിൽക്കുന്നുണ്ടെന്നു നിസ്സംശയം പറയാം. പരമ്പരാഗതമായിഎനിക്കു സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള ആദർശങ്ങളെ പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഫലപ്പെടുത്തുന്നതിനും സാധിക്കണം എന്നു മാത്രമാണ് എന്റെ ആശയും പ്രാർത്ഥനയും. ഈയിടെ തിരുവിതാംകൂറിൽ നടപ്പിൽവരുത്തിയിട്ടുള്ള ഭരണപരിഷ്കാരം എന്റെ ഈ ആശയുടെ ഫലമാണ്. ദ്വിമണ്ഡലങ്ങളോടുംരണ്ടുമണ്ഡലങ്ങളിലുംസുദൃഢമായ അനുദ്യോഗസ്ഥഭൂരിപക്ഷത്തോടും വിപുലമായ അധികാരങ്ങളോടും കൂടിയ ഒരു നിയമസമിതി അവിടെ ഏർപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഭാരതസാമ്രാജ്യത്തിനു പൊതുവേ ഉണ്ടാകുന്ന ഏതൊരു ഭരണപരിഷ്കാരത്തിലും തിരുവിതാംകൂർ പിന്നോക്കമാകാതിരിക്കുന്നതിനു് ഞാൻ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

"ആലോചനയിലിരിക്കുന്ന ഇൻഡ്യൻഭരണപരിഷ്കാരത്തെപ്പറ്റി എന്തെങ്കിലും പ്രസ്താവിക്കുവാൻ ഞാൻ തുനിയുന്നില്ല. എന്നാൽ സമുദ്രതീരത്തു സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന തിരുവിതാംകൂറിന്റെ പ്രത്യേകാവകാശങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കുവാൻ

ഭരണപരിഷ്കാരപദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നവർ ശ്രദ്ധിക്കുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു.

"ഇൻഡ്യയുടെ ഉറ്റമിത്രങ്ങളായ സ്റ്റോറ്റ്സിക്രട്ടറിക്കും സിലക്റ്റ് കമ്മിറ്റിപ്രസിഡൻറ് ലിൻലിത്ത്ഗോപ്രഭുവിനും കമ്മറ്റിയിലെ അംഗങ്ങൾക്കും മറ്റുള്ള അതിഥികൾക്കും ഞാൻ സന്തോഷപൂർവ്വം സ്വാഗതം ആശംസിക്കുന്നു."

മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ സ്വാഗതപ്രസംഗത്തിനു മറുപടി പറഞ്ഞതു് ഇൻഡ്യാസ്റ്റോറ്റ്സിക്രട്ടറി ആയിരുന്ന സർ, സാമുവൽഹോർ ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹം തിരുമനസ്സിലെ സൽക്കാരകുശലതയും സ്വാഗതവചസ്സുകൾക്കും നന്ദിപറഞ്ഞു; തിരുവിതാംകൂറിൽ നടപ്പിൽവരുത്തിയിട്ടുള്ള ഭരണപരിഷ്കാരത്തിന്റെ സ്വഭാവം വിവരിച്ചശേഷം പ്രസ്തുത പരിഷ്കാരം നടപ്പാക്കിയതിലേക്കു തിരുമേനിയെ അഭിനന്ദിച്ചു. തിരുവിതാംകൂറിന്റെ പ്രകൃതിമാഹാത്മ്യത്തേയും വിദ്യാഭ്യാസാദികാര്യങ്ങളിൽ ഈ രാജ്യം നേടിയിട്ടുള്ള പുരോഗതിയേയും അദ്ദേഹം പ്രശംസിച്ചു.

ജൂൺ പതിനാറാംതീയതി ചക്രവർത്തിതിരുമനസ്സിലെ സാന്നിദ്ധ്യത്തിൽ നടത്തപ്പെട്ട ഒരു കൂടിരപ്പന്തയം തുക്കൺപാക്കുന്നതിനു്, ഭാരവാഹികളുടെ ക്ഷണപ്രകാരം, തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു എഴുന്നെള്ളി. പതിനേഴാംതീയതി ചക്രവർത്തിയും ചക്രവർത്തിനിയുംകൂടി നടത്തിയ ഒരുവിരുന്നുസൽക്കാരത്തിൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു പങ്കുകൊണ്ടു. ബഹുമാന്യരായ നിരവധി മഹാന്മാരെ ചക്രവർത്തിതിരുമനസ്സിലേക്കു

പരിചയപ്പെടുത്തുന്നതിനുവേണ്ടി നടത്തിയ ഒരു പ്രത്യേക ഡർബാറിനു് ചക്രവർത്തിതിരുമനസ്സിലെ ആസ്ഥാനമണ്ഡപത്തിൽ, തിരുമനസ്സിലെ അടുത്തു വലതുഭാഗത്തു്, അതുണ്ടു് നമ്മുടെ പൊന്നുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേക്കു് സ്ഥാനം നൽകിയതു്. ഇതു് രാജാക്കന്മാക്കു തുലോം ദുർല്ലഭമായി മാത്രം ലഭിക്കുന്ന ഒരു ബഹുമതിയാകുന്നു.

തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ലണ്ടനിൽ എഴുന്നെള്ളിത്താമസിച്ചിരുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ പാശ്ചാത്യരും പൌരസ്ത്യരുമായ ഒട്ടധികം മഹാന്മാർ തിരുമനസ്സിലെ സന്ദർശിച്ചു. ബ്രിട്ടീഷ് മന്ത്രിസഭയിലെ അംഗങ്ങൾ, മദ്രാസ് ഗവണ്മെന്റായിരുന്ന ആംപ്ഥിൽ പ്രഭുവും പത്നിയും, ഇൻഡ്യാവൈസ്രായി ആയിരുന്ന റീഡിങ്ങ് പ്രഭു, സാലിസ്ബറിപ്രഭുവും പത്നിയും, തുടങ്ങി പലരും ഇക്കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ സന്ദർശിച്ചവരെല്ലാം, അവിടത്തെ ബുദ്ധിശക്തിയും, വിവിധവിഷയങ്ങളിലുള്ള പാണ്ഡിത്യവും, സംഭാഷണചാതുര്യവും, ആഡംബരരാഹിത്യവും കണ്ടു സന്തുഷ്ടരായി തിരുമനസ്സിലെ അഭിനന്ദിച്ചു. തിരുവിതാംകൂർകാരായ വിദ്യാർത്ഥികളെ കാണുന്നതിനും അവരുടെ യോഗക്ഷേമങ്ങളെപ്പറ്റി അന്വേഷിക്കുന്നതിനും തിരുമേനി ഒരു ദിവസം വിനിയോഗിച്ചു.

ഗ്രേറ്റ് ബ്രിട്ടനിലുള്ള സകല പ്രധാനസ്ഥലങ്ങളും തിരുമേനിമാർ സന്ദർശിച്ചു. മാഞ്ചസ്റ്റർ, ഷെഫീൽഡ് മുതലായ വ്യവസായകേന്ദ്രങ്ങൾ മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിലെ പ്രത്യേകശ്രദ്ധയ്ക്കു വിഷയീഭവിച്ചു.

ജൂലൈ അഞ്ചാംതീയതി തിരുമേനിമാർ ബെൽജിയം രാജ്യത്തു് എത്തി; ഒരു ദിവസം അവിടെ താമസിച്ചശേഷം ജർമ്മനിയിലേക്കു തിരിച്ചു. ലോകമഹായുദ്ധത്തിനുമുമ്പു ജർമ്മനിയിലെ കിരീടാവകാശിയായിരുന്ന രാജകുമാരൻ തുടങ്ങി പലരും തിരുമേനിമാരെ ബഹുമാനപൂർവ്വം സ്വീകരിക്കുകയും സൽക്കരിക്കുകയും ചെയ്തു. ജർമ്മനിയിലുള്ള പ്രധാന സ്ഥലങ്ങളെല്ലാം സന്ദർശിച്ചശേഷം ജൂലൈ പതിമൂന്നാംതീയതി മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും യുവരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും ആകാശവിമാനത്തിലും മഹാറാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും പൃത്തിയും തീവണ്ടിയിലും കാറൽസുബാദിലേക്കു തിരിച്ചു. ഒരാഴ്ച തിരുമേനിമാർ അവിടെ താമസിച്ചു. പത്തൊൻപതാം തീയതി അവിടെനിന്നു് സ്വിറ്റ്സർലണ്ടിലേക്കു എഴുന്നെള്ളി. സ്വിറ്റ്സർലണ്ടു് മുഴുവൻ സന്ദർശിച്ചശേഷം ഇരുപത്തി ഏഴാംതീയതി മിലാൻ പട്ടണത്തിൽ എത്തി. ആഗസ്റ്റ് നാലാംതീയതി തിരുമേനിമാർ വെനീസ്സിലും എട്ടാംതീയതി റോമിലും എത്തി. റോമിൽവെച്ചു് കൃസ്തുമതാദ്ധ്യക്ഷനായ പോപ്പിനെ സന്ദർശിച്ചു. അദ്ദേഹം തിരുമനസ്സിലെ ആശീർവദിക്കുകയും ഒരു പരിശുദ്ധാമെഡൽ തിരുമനസ്സിലേക്കു സമ്മാനിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇറാലിയിലുള്ള പ്രധാനസ്ഥലങ്ങളും കാഴ്ചകളും തുക്കൺപാത്തശേഷം ആഗസ്റ്റ് പതിമൂന്നാം തീയതി തിരുമേനിമാർ ബ്രിണ്ടീസി എന്ന തുറമുഖത്തുനിന്നും ഒരു ഇറാലിയൻ കപ്പലിൽ ഇൻഡ്യയിലേക്കു തിരിച്ചു.

ആഗസ്റ്റ് ഇരുപത്താറാം തീയതി തിരുമേനിമാർ മദ്രാസിൽ എത്തി. അവിടത്തെ കോർപ്പറേഷൻ, മഹാരാജാവു

തിരുമനസ്സിലേക്ക് ഒരു മംഗളപത്രം സമർപ്പിച്ചു. അതിനും പുറമെ മദ്രാസിൽ താമസിക്കുന്ന കേരളീയരും, നമ്പൂതിരിമാരും, കൊച്ചിമേമൻ സമുദായവും പ്രത്യേകം മംഗളപത്രങ്ങളും സമർപ്പിച്ചു. സർ. എം. കൃഷ്ണൻനായർ, സർ രമേശൻ, ജസ്റ്റീസ് വെങ്കിടസുബ്ബറാവു, ജസ്റ്റീസ് മാധവൻ നായർ, ഡാക്ടർ കൃഷ്ണൻപണ്ടാല, സർ മഹമ്മദ് ഉസ്മാൻ, സർ ശിവസ്വാമി അയ്യർ തുടങ്ങി നിരവധി മഹാന്മാർ സന്നിഹിതരായിരുന്ന ഒരു പ്രത്യേക സമ്മേളനത്തിൽ വെച്ചാണ് കോർപ്പറേഷൻ വക മംഗളപത്രം സമർപ്പിച്ചതു്.

മംഗളപത്രം

"തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങൾ സന്ദർശിച്ചു തിരിച്ചെഴുന്നെള്ളുന്ന ഈ സന്ദർഭത്തിൽ ഞങ്ങൾ തിരുമനസ്സിലേക്ക് ഹാർദ്ദമായി സ്വാഗതം പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിൽ നിന്നു ആദ്യമായി സമുദ്രതരണം ചെയ്ത മഹാരാജാവു് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടാണു്. ഇതു് അവിടത്തേക്ക് ഏറ്റവും അഭിമാനകരമാകുന്നു. രാജ്യഭരണസംബന്ധമായ ചുമതലകൾ യഥാവിധി നിർവഹിക്കുന്നതിനു് ഉപകരിക്കുന്ന പല കാര്യങ്ങളും ഈ യാത്രയിൽ തിരുമനസ്സിലേക്കു ഗ്രഹിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. വളരെ ചെറുപ്പത്തിൽ തന്നെ ഒരു പരിഷ്കൃതരാജ്യത്തിന്റെ ഭരണാധികാരം കയ്യേൽക്കുവാനുള്ള ഭാഗ്യം തിരുമനസ്സിലേക്കു സിദ്ധിച്ചു. സപ്രജകളുടെ ആവശ്യങ്ങളും അഭിലാഷങ്ങളും സൂക്ഷ്മമായി ഗ്രഹിച്ചു് തിരുമേനി അവരുടെ ഹൃദയപൂർവമായ സ്നേഹാദരങ്ങൾക്കു പാത്രീഭവിക്കുമെന്നു ഞങ്ങൾക്കു നല്ല ഉറപ്പുണ്ടു്.

"തിരുമനസ്സിലെ പ്രജകളും ഞങ്ങളും ഇൻഡ്യാസാ മ്രാജ്യത്തിലെ പൌരന്മാരാണു്. അതിനാൽ തിരുവിതാം കൂറിന്റെ പുരോഗമനത്തിലും ഐശ്വര്യത്തിലും ഞങ്ങൾം തിരുവിതാംകൂർകാരെപ്പോലെ തന്നെ താല്പര്യമുള്ളവരാ കുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസം, പൊതുജനാരോഗ്യം, കൃഷി, വ്യവ സായം, വാണിജ്യം, കലാവിദ്യ തുടങ്ങിയവയിലെല്ലാം തിരുവിതാംകൂർ തുലോം അഭിവൃദ്ധി നേടിയിരിക്കുന്നു. സ്ത്രീവിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിൽ ആ രാജ്യം നേടിയിട്ടുള്ള പുരോഗമനം ഏറ്റവും അഭിമാനജനകമാണു്. ഇനിയും ആ രാജ്യം ഈ വക കാര്യങ്ങളിലെല്ലാം പുരോഗമനം സമ്പാദിച്ചുകൊണ്ടിരിമെന്നും ഞങ്ങൾം ആശിക്കുന്നു. തിരു മനസ്സിലെ ദീർഘായുരാരോഗ്യാദികൾംക്കായി ഞങ്ങൾം സർവ്വേശ്വരനെ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. സപ്രജകൾംക്കു് സന്തു ഷ്ടിയും ഐശ്വര്യവും ഉണ്ടാകത്തക്കവണ്ണം രാജ്യഭരണസം ബന്ധമായി നവംനവങ്ങളായ പരിഷ്കാരങ്ങൾം ആ രാജ്യത്തു് അനുസ്യൂതമായി ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുമെന്നും തിരുമനസ്സിലെ പ്രജകളും ഞങ്ങളുമായി എക്കാലത്തും നിലനിന്നിട്ടുള്ള ഐക്യം തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ദൃഢപ്പെട്ടു ത്തുമെന്നും ഞങ്ങൾം വിശ്വസിക്കുന്നു".

തിരുമനസ്സിലെ മറുപടി

"പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങൾം സന്ദർശിച്ചിട്ടു തിരിച്ചുവരുന്ന ഈ സന്ദർഭത്തിൽ നിങ്ങൾം എനിക്കു നൽകിയ സ്വാഗ തത്തിനും, സൽക്കാരകുശലന്മാരായ നിങ്ങൾം ഒരു അയൽരാജ്യത്തെ രാജാവു് എന്ന നിലയിൽ എന്നെ സൽക്കരിച്ചതിനും ഞാൻ അതീവ കൃതജ്ഞനായിരിക്കു

ന്നു. മദ്രാസ് സംസ്ഥാനത്തിന്റെ തലസ്ഥാനനഗരി
യുടെ പ്രതിനിധ്യം വഹിക്കുന്ന നിങ്ങൾ തിരുവിതാംകൂറി
നെപ്പറ്റി പറഞ്ഞിട്ടുള്ള അഭിനന്ദനവചസ്സുകളെ ഞാൻ
അത്യന്തം വിലമതിക്കുന്നു. മദ്രാസും തിരുവിതാംകൂറും
അടുത്തടുത്തുള്ള രണ്ടു രാജ്യങ്ങളാണ്. എന്നു മാത്രമല്ല,
മതം, സംസ്കാരം, വ്യാപാരം മുതലായവയിൽ ഈ രാജ്യ
ങ്ങൾ പരസ്പരം ബന്ധപ്പെട്ടുമിരിക്കുന്നു. അല്പകാലം
മുമ്പുവരെ ഭരണകാര്യങ്ങളിൽ തിരുവിതാംകൂർ മദ്രാസു
ഗവർമ്മെൻറുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരുന്നു. എന്റെ രാജ്യത്തി
ന്റെ ശ്രേയസ്സിൽ നിങ്ങൾക്കുള്ളതുപോലെ മദ്രാസ് സം
സ്ഥാനത്തിന്റേയും മദ്രാസ് പട്ടണത്തിന്റേയും ശ്രേയ
സ്സിൽ എനിക്കും താല്പര്യം ഉണ്ട്. എന്റെ രാജ്യത്തിനു
ണ്ടായിട്ടുള്ള അഭിവൃദ്ധിയെപ്പറ്റി—വിശിഷ്യാ, നിങ്ങളെ
പ്പോലെ ഞാനും വിലമതിക്കുന്ന സ്ത്രീവിദ്യാഭ്യാസാഭിവൃദ്ധി
യെപ്പറ്റി—നിങ്ങളുടെ മംഗളപത്രത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചുകാ
ണുന്നതിൽ എനിക്ക് അതിയായ ചാരിതാർത്ഥ്യം ഉണ്ട്.
എന്റെ പ്രജകളുടെ ജീവിതസൌകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കു
ന്നതിനു് നഗരങ്ങളും ഗ്രാമങ്ങളും യോജിച്ചു പ്രയത്നിക്കേ
ണ്ടതു് എത്രമാത്രം ആവശ്യമാണെന്നു് എന്റെ സഞ്ചാര
ത്തിനിടയിൽ എനിക്കു ഗ്രഹിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.
തൊഴിലാളികൾക്കുള്ള താമസസ്ഥലങ്ങൾ, ഉദ്യാനങ്ങൾ,
കായികാഭ്യാസകേന്ദ്രങ്ങൾ, വിനോദസ്ഥലങ്ങൾ മുതലാ
യവ ഉണ്ടാക്കുക എന്ന കാര്യത്തെപ്പറ്റിയാണു് ഞാൻ
ഇവിടെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതു്. നമ്മുടെ രാജ്യവാസികൾ
അവരുടെ ദേശീയാദർശങ്ങളെ പരിപാലിക്കുന്നതോടുകൂടി
പാശ്ചാത്യരുടെ ഉൽകൃഷ്ടാദർശങ്ങളെ ബുദ്ധിപൂർവം അനു

കരിക്കുകയും വേണം. നിങ്ങളുടെ മംഗളപത്രത്തിൽ എന്നെപ്പറ്റിയുള്ള പ്രശംസകൾക്കു ഞാൻ നന്ദി പറയുന്നു. എന്റെ ഗവൺമെന്റിന്റെ ചുമതലകൾ നിർവഹിക്കുന്നതിൽ എനിക്കു എന്റെ പ്രജകൾക്കും ഈ പ്രശംസ പ്രോത്സാഹജനകമായിത്തീരുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. നിങ്ങളുടെ ആത്മാർത്ഥമായ ഈ സ്വാഗതത്തെ മദ്രാസും തിരുവിതാംകൂറും തമ്മിലുള്ള സൌഹാർദ്ദബന്ധത്തിന്റെ ഒരു ലക്ഷ്യമായും ഭാവിയെപ്പറ്റി നൽകുന്ന ഒരു ഉറപ്പായും ഞാൻ പരിഗണിക്കുന്നു."

മധുരയിലും തിരുമേനിമാർക്കു ഹാർദ്ദമായ സ്വീകരണം ലഭിച്ചു. അവിടത്തെ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും പൌരപ്രമാണികളും തിരുമേനിമാരെ സൽക്കരിക്കുന്നതിനു പ്ലാറ്റ്ഫാറത്തിൽ സന്നിഹിതരായിരുന്നു. തിരുമേനിമാർ വണ്ടിയിൽനിന്നിറങ്ങി മുൻകൂട്ടി തയ്യാർചെയ്തിരുന്ന മനോഹരമായ പൂപ്പന്തലിൽ പ്രവേശിച്ചു. പൌരന്മാർ പൊതുവേയും പല സംഘങ്ങളും പ്രത്യേകമായും ഹാരം, ബൊക്കേ മുതലായ ഉപഹാരങ്ങൾ തിരുമേനിമാർക്കു കാഴ്ചവെച്ചു. അനന്തരം, ഏലത്തോട്ടക്കാരും, ഹിന്ദിപ്രചാരകസഭയും മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേക്കു് ഓരോ മംഗളപത്രം സമർപ്പിച്ചു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് മംഗളപത്രങ്ങൾക്കും ജനങ്ങളുടെ ഉപചാരത്തിനും യഥോചിതം മറുപടി നൽകി.

തിരുവിതാംകൂറിന്റെ ഔദ്യോഗികസ്ഥലമായ ചെങ്കോട്ടയിൽ വെച്ചു് ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ ഗ്രന്ഥശാലാംഗങ്ങൾ തിരുമേനിമാർക്കു സ്വാഗതം ആശംസിച്ചു. കൊല്ലം റയിൽവേകൊട്ടാരത്തിൽവെച്ചു് അവിടത്തെ പൌരന്മാർ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേക്കു് ഒരു മംഗളപത്രം സമർപ്പിച്ചു.

ആഗസ്റ്റ് ഇരുപത്തേഴാംതീയതി രാത്രി ഏഴരമണിക്ക് തിരുമേനിമാർ രാജധാനിയിലുള്ള സെൻട്രൽ റയിൽവേസ്റ്റേഷനിൽ എത്തി. ദിവാൻജി തുടങ്ങി സംസ്ഥാനത്തുള്ള സകല പ്രധാന ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും നിരവധി പൌരപ്രമാണികളും പ്ലാറ്റ്ഫാറത്തിൽ ഹാജരുണ്ടായിരുന്നു. തിരുമേനിമാർ പട്ടാളക്കാരുടേയും സ്കൌട്ടസംഘത്തിന്റേയും ആചാരങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചശേഷം ദിവാൻജി തുടങ്ങിയ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരാലും സ്വീകരണസംഘങ്ങളാലും അനുഗതരായി റയിൽവേസ്റ്റേഷന്റെ മുൻവശത്തു തയ്യാർ ചെയ്തിരുന്ന പന്തലിൽ പ്രവേശിച്ചു. ജനങ്ങൾ എഴുന്നേറ്റുനിന്ന് തങ്ങളുടെ ഭക്ത്യാദരങ്ങൾ പ്രകടിപ്പിക്കുകയും ആനന്ദസൂചകമായി ജയജയശബ്ദം മുഴക്കുകയും ചെയ്തു. തിരുമേനിമാർ പ്ലാറ്റ്ഫാറത്തിൽ തയ്യാർ ചെയ്തിരുന്ന സിംഹാസനങ്ങളിൽ എഴുന്നെള്ളിയിരുന്നു. അനന്തരം തിരുവിതാംകൂറിലെ പൌരന്മാരുടെ വക മംഗളപത്രം റിട്ടയാർഡ് ലാ മെംബർ മിസ്റ്റർ പി. സുബ്ബയ്യർ വായിക്കുകയും റിട്ടയാർഡ് ദിവാൻപേഷ്കാർ മിസ്റ്റർ കെ. നാരായണമേനോൻ പൊന്നുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ തൃപ്പാദങ്ങളിൽ സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

മംഗളപത്രം.

"ഇടംപ്രഥമമായി സമുദ്രതരണം ചെയ്ത തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവായ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട്, ഏറ്റവും പ്രയോജനകരമായ യൂറോപ്പുപര്യടനം കഴിഞ്ഞു തിരിച്ചെഴുന്നള്ളുന്ന സ്മരണീയമായ ഈ സന്ദർഭത്തിൽ, തിരുമനസ്സിലെ പ്രജകളായ ലക്ഷോപലക്ഷം ജനങ്ങൾ ആനന്ദഭരിതരും

കൃതജ്ഞതാപരവശരും ആയിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. അവരുടെ പ്രതിനിധികളായി ഇവിടെ സന്നിഹിതരായിരിക്കുന്ന ഞങ്ങൾ തിരുമേനിമാർക്ക് ഭക്ത്യാദരപുരസ്സരം സ്വാഗതം പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു.

"വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങളിൽ തുടർച്ചയായി പ്രസിദ്ധം ചെയ്യുവന്ന തിരുമനസ്സിലെ സഞ്ചാരവിവരങ്ങൾ തിരുമനസ്സിലെ പ്രജകൾ അതിയായ താല്പര്യത്തോടുകൂടി വായിച്ചറിഞ്ഞുവന്നു. പരിഷ്കാരകേന്ദ്രങ്ങളായ പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിൽ തിരുമനസ്സിലേക്ക് ലഭിച്ച സ്വീകരണവും തിരുമേനിയുമായി പരിചയപ്പെടാൻ ഇടയായവർക്കെല്ലാം തിരുമനസ്സിലെപ്പറ്റി തോന്നിയിട്ടുള്ള ബഹുമാനവും ഞങ്ങളെ ചരിതാർത്ഥരും സന്തുഷ്ടരും ആക്കിത്തീർത്തിരിക്കുന്നു.

"തിരുമനസ്സിലേയും രാജകുടുംബത്തിലെ ഇതര അംഗങ്ങളേയും ചക്രവർത്തിതിരുമനസ്സുകൊണ്ടും ചക്രവർത്തിനി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും ബഹുമാനപുരസ്സരം സ്വീകരിച്ചുവെന്നുള്ള വാർത്ത ഞങ്ങളുടെ അഭിമാനത്തേയും ആഹ്ലാദത്തേയും തുലോം വർദ്ധിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇപ്രകാരം തിരുവിതാംകൂറിനെ ബഹുമാനിച്ചതിൽ ഞങ്ങൾ ആ തിരുമേനിമാരോട് അത്യന്തം കൃതജ്ഞതയുള്ളവരായിരിക്കുന്നു.

"ഇന്ത്യാസഞ്ചാരം തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു നിർവഹിച്ചതു് തിരുമനസ്സിലെ സന്തോഷത്തിനുവേണ്ടിയല്ലെന്നും, പ്രത്യുത, രാജ്യശ്രേയസ്സിനെ മുൻനിറുത്തിയാണെന്നും ഞങ്ങൾക്കറിയാം. ഭരണാധികാരപ്രതിഷ്ഠാപനം സംബന്ധിച്ചു നടന്ന ഡർബാറിൽവെച്ചു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു കല്പിച്ചതു്

ഇപ്രകാരമാണു്:-,"ഭാരതഭൂമിയുടെ ഒതക്കെ അററത്തു് ഇ തരഭാഗങ്ങളിൽ നിന്ന വ്യത്യസ്ഥമായ ഒരു നിലയിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന തിരുവിതാംകൂർ, സർവതോമുഖമായ അ ഭിവൃദ്ധിയും അൻപതുലക്ഷത്തിൽപരം വരുന്ന ജനസംഖ്യ യും രണ്ടരക്കോടി ഉറുപ്പികയോളം മുതലെടുപ്പും ഉള്ള ഒരു രാജ്യമായിരുന്നിട്ടും ഇംഗ്ലണ്ടിലോ ഇൻഡ്യയിൽ തന്നെയു മോ വേണ്ടപോലെ അറിയപ്പെടുന്നില്ല. ജനസംഖ്യയിൽ ഹൈദരബാദിനേയും മൈസൂറിനേയും മാത്രം പിന്നിട്ട നിൽക്കുന്ന ഈ രാജ്യം, ന്യായമായി അർഹിക്കുന്ന ഒരു സ്ഥാനം സാമ്രാജ്യത്തിൽ ലഭിക്കണമെന്നു് ആശിക്കുന്നതു് അനുചിതമാണോ?" തിരുമനസ്സിലെ ഈ പ്രസ്താവം സ്മരി ക്കുമ്പോൾ എത്രയുദ്ദേശത്തോടുകൂടിയാണു് തിരുമനസ്സുകൊ ണ്ടു് യൂറോപ്പു പര്യടനം നിർവഹിച്ചതെന്നു സ്പഷ്ടമാകുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ സഞ്ചാരത്തിന്റെ ഫലമായി വിദേശ ങ്ങളിൽ തിരുവിതാംകൂറിന്റെ പ്രസിദ്ധി പൂർവാധികം വ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും ലോകത്തിൽ അതിനുള്ള സ്ഥാനം തുലോം ഉയർന്നിട്ടുണ്ടെന്നും ഉള്ള ബോധം സ്വരാജ്യസ്നേഹി കളായ തിരുവിതാംകൂർകാരെ കൃതാർത്ഥരും കൃതജ്ഞരും ആക്കിത്തീർത്തിരിക്കുന്നു. ഇൻഡ്യാ സ്റ്റേറ്റ് സിക്രട്ടറിപോലും തിരുവിതാംകൂർ ഏറ്റവും മാഹാത്മ്യം ഉള്ള ഒരു രാജ്യമാ ണെന്നു് സമ്മതിക്കുകയും തിരുമനസ്സിലെ സർവതോമുഖ മായ യോഗൃതകളേയും തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു രാജ്യക്ഷേമത്തി നുവേണ്ടി നടപ്പിൽ വരുത്തിയിട്ടുള്ള പരിഷ്കാരങ്ങളേയും പ്രശംസിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളതു് ഏറ്റവും ചാരിതാർത്ഥ്യ ജനകമായി ഞങ്ങൾ കരുതുന്നു.

"തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ഇംഗ്ലണ്ടിൽ എഴുന്നെള്ളി താമസിച്ചിരുന്ന കാലത്തു് ഇൻഡ്യൻ ഭരണപരിഷ്കാരത്തെപ്പറ്റി പഠിച്ചാലോചന നടന്നു വന്നതും, സാമ്രാജ്യത്തിന്റെയും സംസ്ഥാനത്തിന്റേയും അതിപ്രധാനങ്ങളായ പല പ്രശ്നങ്ങളും തിരുമനസ്സിലെ ആലോചനയ്ക്കു വിഷയീഭവിച്ചിരുന്നതും ഒരു ഭാഗ്യവിശേഷമായി ഞങ്ങൾ കരുതുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ പ്രയത്നത്താൽ ഈ രാജ്യത്തിന്റെ പ്രത്യേകാവകാശങ്ങൾ സൂരിക്കപ്പെട്ടുമെന്നും ഇൻഡ്യയുടെ ഭരണഘടനയിൽ തിരുവിതാംകൂറിനു യോഗ്യതാനുസരണമുള്ള സ്ഥാനം ലഭിക്കുമെന്നും ഞങ്ങൾ ആശിക്കുന്നു.

"തിരുമനസ്സിലെപ്പോലെ രാജ്യസേവനത്തിനായി ജീവിതം സമർപ്പിക്കുകയും പ്രജകളുടെ ഐശ്വര്യത്തിനു വേണ്ടി സർവാത്മനാ പ്രയത്നിക്കുകയുംചെയ്യുന്ന ഒരു നാടുവാഴിക്കു് പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിലുള്ള വിവിധസ്ഥാപനങ്ങളേയും ഭരണരീതികളേയും പറ്റി സമഗ്രമായ ജ്ഞാനം അത്യാവശ്യമാകുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ യൂറോപ്പുപര്യടനം കൊണ്ടു് നമ്മുടെ ദേശീയജീവിതത്തിൽ ഉള്ള കുറവുകൾ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനു തിരുമനസ്സിലേക്കു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ ഞങ്ങളുടെ സംസ്കാരം, ഐക്യം, ക്ഷേമം എന്നിവ വർദ്ധിപ്പിച്ചു് ഞങ്ങളെ മുന്നോട്ടു നയിക്കണമെന്നുള്ള ദൃഢനിശ്ചയത്തോടുകൂടിയാണു് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു തിരിച്ചെഴുന്നള്ളിയിട്ടുള്ളതെന്നു് ഞങ്ങൾക്കറിപ്പുണ്ടു്. ഈ ഉദ്യമത്തിൽ തിരുമനസ്സിലേക്കു പരിപൂർണ്ണവിജയം സിദ്ധിക്കണമെന്നാണു് ഞങ്ങളുടെ ആശയും പ്രാർത്ഥനയും.

"തിരുമനസ്സിലെ അനുഗമിച്ച അമ്മമഹാറാണി, യുവരാജാവു്, കാത്തികതിരുനാൾ എന്നീ തിരുമേനിമാരും പരിപൂർണ്ണാരോഗ്യത്തോടുകൂടി തിരിച്ചെഴുന്നള്ളിയതിൽ ഞങ്ങൾ സന്തോഷിക്കുന്നു; തിരുമേനിമാർക്കും ഞങ്ങൾ ബഹുമാനപുരസ്സരം മംഗളം ആശംസിക്കുന്നു.

"തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അത്യന്തം കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന അമ്മമഹാറാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ആദ്യമായി യൂറോപ്പിലേക്കു എഴുന്നെള്ളി തിരുമനസ്സിലേക്കു വഴിതെളിച്ചു. മഹാറാണി തിരുമനസ്സിലെ ദീർഘദൃഷ്ടി, ബുദ്ധിശക്തി മുതലായ വിശിഷ്ടഗുണങ്ങൾക്കു് ഞങ്ങൾ അത്യന്തം കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു."

തിരുമനസ്സിലെ മറുപടി

"തിരുവിതാംകൂറിലെ പൊതുജനങ്ങൾ സമർപ്പിച്ച ഈ മംഗളപത്രം എനിക്കു് അസാമാന്യമായ സംതൃപ്തി നൽകുന്നു. നിങ്ങളുടെ രാജഭക്തിയും ആത്മാർത്ഥമായ സ്വാഗതവും എന്റെ മനസ്സിൽ ദൃഢമായി പതിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

"പാശ്ചാത്യ രാജ്യങ്ങൾ ഇടംപ്രഥമമായി സന്ദർശിച്ച മഹാരാജാവെന്ന നിലയിൽ നിങ്ങൾ എന്നെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്റെ സഞ്ചാരം പ്രയോജനകരങ്ങളായ പല സംഗതികളും മനസ്സിലാക്കുന്നതിനു് ഉപകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അഖിലലോകസാമ്പത്തികസമ്മേളനത്തിൽ സംബന്ധിക്കുന്നതിനായി ലണ്ടനിൽ എത്തിയിരുന്ന അതിസമർത്ഥന്മാരായ രാജ്യഭരണതന്ത്രജ്ഞന്മാരെ കാണുന്നതിനു് എനിക്കു സാധിച്ചു. ഇൻഡ്യൻ ഭരണപരിഷ്കാരത്തെ

പ്പോറി ആലോചന നടന്നുകൊണ്ടിരുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ ഇംഗ്ലണ്ടു സന്ദർശിക്കുന്നതിനും ചക്രവർത്തി തിരുമനസ്സിലേയും ചക്രവർത്തിനി തിരുമനസ്സിലേയും ബ്രിട്ടീഷ് രാജകുടുംബത്തിലെ മറ്റംഗങ്ങളേയും കാണുന്നതിനും ഇടയായതിൽ എനിക്ക് പ്രത്യേകം ചാരിതാർത്ഥ്യം ഉണ്ട്.

"എന്റെ യാത്രയിൽ ലണ്ടൻ, മാഞ്ചസ്റ്റർ, ഷെഫീൽഡ് മുതലായ പല പ്രധാന വ്യവസായകേന്ദ്രങ്ങളും, പാരീസ്, ബർളിൻ, വിയന്നാ, പ്രേഗ്, ജനീവാ, റോം, നേപ്പിൾസ് മുതലായ ദേശീയജീവിതകേന്ദ്രങ്ങളും ഞാൻ സന്ദർശിച്ചു. നിങ്ങൾ ധരിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ റോമിൽവെച്ചു ഞാൻ വിശുദ്ധ മാർപ്പാപ്പായേയുംകണ്ടു. എന്റെ ഈ സഞ്ചാരത്തിനിടയിൽ പാശ്ചാത്യജീവിതത്തിന്റേയോ കലകളുടേയോ ബാഹ്യമോടിയല്ല എന്നെ ആകർഷിച്ചതു്. പ്രത്യുത, പാശ്ചാത്യരിൽ ശ്രുദ്ധമൂലമായി കാണുന്ന സ്വരാജ്യസ്നേഹവും പരസ്പര സഹകരണശീലവും, അവരുടെ ദേശീയമായ പരിശ്രമവും ആണു് എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ പതിഞ്ഞതു്. ക്രമപ്രകാരമുള്ള ശിക്ഷണത്തിലും, രാജ്യശ്രേയസ്സിനുവേണ്ടിയുള്ള പ്രവൃത്തികളിൽ ജനങ്ങൾ തമ്മിൽ സഹകരിക്കുന്നതിലും യൂറോപ്പു നമുക്കു പല ഉദാഹരണങ്ങളും നൽകുന്നു. ഇക്കാര്യങ്ങളിൽ നാം പാശ്ചാത്യരെ അനുകരിക്കേണ്ടതാണു്.

"തിരുവിതാംകൂറിന്റെ നിലയും വിലയും പരിരക്ഷിക്കുകയും ഉയർത്തുകയും ചെയ്യുമെന്നു് നിങ്ങൾ ആശിക്കുന്നു. ഈ ആശ സഫലമാകത്തക്കവണ്ണം നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തേയും അതിന്റെ സാദ്ധ്യതകളേയും പറ്റി പാശ്ചാത്യർക്കു

വേണ്ട അറിവു നൽകുന്നതിനു ഞാൻ കഴിയുന്നതു പരിശ്ര
മിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പക്ഷേ, എന്റെ പ്രയത്നത്തിന്റെ വിജയം
എനിക്കും എന്റെ ഗവമ്മെൻറിനും തിരുവിതാംകൂറിലെ
പൌരന്മാരിൽ നിന്നു സഹിക്കുന്ന സഹകരണത്തെ ആശ്ര
യിച്ചിരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ പ്രയത്നത്തിന്റെ ഗൌരവം അ
വർ മനസ്സിലാക്കുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു.

"എന്റെ സഞ്ചാരകാലത്തു് തിരുവിതാംകൂറിൽ ഒരു
വലിയ വെള്ളപ്പൊക്കം ഉണ്ടായി ജനങ്ങൾ കഷ്ടപ്പെട്ടു എ
ന്നറിഞ്ഞു ഞാൻ ഖേദിച്ചു. എന്നാൽ ജനങ്ങളുടെ ക്ലേശ
ങ്ങൾ ലഘൂകരിക്കുന്നതിനു് എന്റെ ഗവമ്മെൻറു കഴിയുന്ന
തെല്ലാം ചെയ്യുവെന്നറിഞ്ഞു് ഞാൻ സന്തോഷിക്കുന്നു.

"അത്യാനന്ദത്തോടുകൂടിയാണു് ഞാൻ എന്റെ തല
സ്ഥാനനഗരിയിൽ തിരിച്ചെത്തിയിരിക്കുന്നതു്. പാശ്ചാ
ത്യരാജ്യങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചതുകൊണ്ടു് എനിക്കു സിദ്ധി
ച്ചിട്ടുള്ള അറിവുകളും അനുഭവങ്ങളും എന്റെ രാജ്യത്തി
ന്റെ ശ്രേയസ്സിനായി വിനിയോഗിക്കാൻ ഞാൻ ആഗ്ര
ഹിക്കുന്നു.

"സവിനയമായും എന്റെ മാതാവിനും സഹോദരനും
സഹോദരിക്കുംവേണ്ടിയും ഞാൻ നിങ്ങൾക്കു നന്ദിപറയു
ന്നു. തിരുവിതാംകൂറിനു് നാനാപ്രകാരത്തിലും ഉത്തരോ
ത്തരം അഭിവൃദ്ധിയുണ്ടാകണമെന്നും തിരുവിതാംകൂറിലെ
പൌരന്മാർ ഐകൃത്തിലും ഐശ്വര്യത്തിലും ജീവിക്കണ
മെന്നുമുള്ള ആഗ്രഹത്തിൽ ഞാനും നിങ്ങളോടു പങ്കുകൊ
ള്ളുന്നു."

മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ യൂറോപ്പു പര്യടനം തിരുമനസ്സിലെ വിജ്ഞാനാഭിവൃദ്ധിക്കു് അത്യന്തം സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പരിഷ്കൃരാജ്യങ്ങളിലെ ഭരണസമ്പ്രദായങ്ങളും, ജനങ്ങളുടെ ജീവിതരീതികളും, വ്യവസായം, വാണിജ്യം മുതലായവയിൽ ആ രാജ്യങ്ങളും അനുദിനം ആഞ്ജിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന പുരോഗമനം, അതിനു് അടിസ്ഥാനമായ ഉപാധികളും, പരിതഃസ്ഥിതികളും എന്നിവയെല്ലാം തിരുമനസ്സിലെ സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടിക്കുകൾക്കു വിഷയീഭവിച്ചു. താൻ കണ്ട കാര്യങ്ങളിൽ തന്റെ രാജ്യത്തിന്റെ ഐശ്വര്യത്തിനു പ്രയോജനപ്പെടുമെന്നുള്ളവയെല്ലാം നടപ്പിൽ വരുത്താൻ കല്പിച്ചു ശ്രമിച്ചുവരുന്നു. ഇതിനകം ചിലതെല്ലാം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്; ഇനിയും പലതും തിരുമനസ്സിലേയും തിരുമനസ്സിലെ സമർത്ഥനായ മന്ത്രിയുടേയും പര്യാലോചനയിൽ ഇരിക്കുന്നു.

ഇൻഡ്യാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ തെക്കേ അറ്റത്തു് ആരും ഏതും അറിയാതെ കിടന്ന തിരുവിതാംകൂറിന്റെ പ്രകൃതിമാഹാത്മ്യവും നാനാമുഖമായ അഭിവൃദ്ധിയും വിദേശികൾ ഗ്രഹിക്കുന്നതിനു് തിരുമനസ്സിലെ സഞ്ചാരം കാരണമായിത്തീർന്നു. നമ്മുടെ രാജ്യം സന്ദർശിക്കുന്ന വിദേശികളുടെ സംഖ്യ അടുത്ത കാലത്തു വളരെ വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ഈസ്റ്റിൻഡീസ്സു് സന്ദർശനം.

ഡച്ചു് ഈസ്റ്റിൻഡീസിൽ വളരെ ഫലവത്തായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള വ്യവസായവിദ്യാഭ്യാസവും അതിന്റെ ഫലങ്ങളും നേരിട്ടു കണ്ടു മനസ്സിലാക്കുന്നതിനായി മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു്, അമ്മമഹാറാണി, യുവരാജാവു് എന്നീ തിരു

മേനിമാരോടുകൂടി 112 മേടം 15-ാംതീയതി രാജധാനിയിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു. ഏപ്രിൽ ഇരുപത്തെട്ടാംതീയതി തിരുമേനിമാർ കൊളമ്പിൽ എത്തി. തിരുമേനിമാരെ വേണ്ടുംവണ്ണം സൽക്കരിക്കുന്നതിനു് സിലോണിൽ താമസിക്കുന്ന മലയാളികളും തിരുവിതാംകൂർകാരും പ്രത്യേകം വേണ്ട ഏർപ്പാടു ചെയ്തിരുന്നു. ഇതിനും പുറമെ സിലോണിലെ പ്രധാന ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും പൌരപ്രധാനികളും നേരത്തെ തയ്യാറായിരുന്നു.

മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സിലോണിലെ പല പത്രങ്ങളുടെയും പ്രതിനിധികൾക്കും ജനപ്രമാണികൾക്കും തിരുമനസ്സിലെ മുഖം കാണിക്കാൻ അനുമതി നൽകി. മലയാളികളോടു്, പ്രത്യേകിച്ചു് തിരുവിതാംകൂർകാരോടു്, അവരുടെ യോഗക്ഷേമങ്ങളെപ്പറ്റി കല്പിച്ചു കരുണാപുരസ്സരം പലതും ചോദിച്ചു. തന്റെ ഭരണാദർശങ്ങളെപ്പറ്റി പത്രപ്രതിനിധികളോടു് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഇങ്ങനെ കല്പിച്ചു:—

"തിരുവിതാംകൂറിലുള്ള വനവിഭവങ്ങളും ലോഹങ്ങളും കഴിയുന്നിടത്തോളം ജനങ്ങൾക്കു് ഉപകാരപ്രദമാക്കിത്തീർക്കണമെന്നാണു് ഗവൺമെൻറിന്റെ ഉദ്ദേശം. എന്നാൽ പല വ്യവസായങ്ങൾക്കും പറ്റിയിട്ടുള്ള തെറ്റുകൾ അവിടെയും നേരിടാതിരിക്കാൻ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കുന്നുമുണ്ടു്. എന്റെ രാജ്യത്തുള്ള പ്രധാന പട്ടണങ്ങളിലെങ്കിലും ദരിദ്രന്മാരുടെ കുടിലുകൾ ഉണ്ടായിരിക്കരുതു്; മുതലാളികളും തൊഴിലാളികളും തമ്മിൽ മത്സരിക്കുന്നതും മുതലാളിമാർ തൊഴിലാളിമാരെ ചൂഷണം ചെയ്യുന്നതും അവിടെ കാണരുതു്. ഈ വക തെറ്റുകൾ നേരിടാതെ

ശ്രദ്ധിക്കുമെന്നാണു് ഞാൻ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതു്. പര സ്പരം ബന്ധമുള്ളതും വിപുലവും ആയ ഒരു കടിൽവ്യവ സായപദ്ധതി നടപ്പിൽ വരുത്താൻ ആലോചിച്ചുവരുന്നു. ഞങ്ങളുടെ വ്യവസായങ്ങൾക്കു വേണ്ടിടത്തോളം "വെള്ള ക്കൽക്കരി" കുറഞ്ഞ ചെലവിൽ നദികളിൽ നിന്നു കിട്ടുന്ന താണു്"

ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരത്തെ പലരും പ്രശംസിച്ചു. അതിനു മറുപടിയായി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഇപ്രകാരം കല്പിച്ചു:—

"ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരം മൂലം ഞാൻ എന്റെ ഒരു കർത്തവ്യം നിറവേറ്റുക മാത്രമാണു് ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. ഈശ്വരസങ്കേതങ്ങളായി പരിഗണിക്കപ്പെട്ട വരുന്ന ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ, ഹിന്ദുക്കളിൽ പെട്ട ഒരു വലിയ വിഭാഗത്തിനു് അനേകം നൂറാണ്ടുകളായി പ്രവേശനം നിഷേധിച്ചിരുന്നു. ഇതൊരു അനീതിയാണെന്നു് എനിക്കു തോന്നി. അത്തരം ഒരു നിരോധനത്തിന്റെ ഉദ്ദേശമോ, ഉപയോഗമോ എന്താണിരുന്നാലും അതു ഹിന്ദുക്കളുടെ ഐക്യത്തിനും പുരോഗതിക്കും പ്രതിബന്ധമുണ്ടാക്കുമെന്നതു തെളിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടാണു് ഞാൻ വിളംബരം പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തതു്. എന്റെ ഈ പ്രവൃത്തിയെ സിലോണിലുള്ളവർ അഭിനന്ദിക്കുന്നതിൽ എനിക്കു് അനല്പമായ സന്തോഷം ഉണ്ടു്. സഹിഷ്ണുതയും ഉദാരതയും നമ്മുടെ മതത്തിന്റെ ലക്ഷണങ്ങളല്ലെങ്കിൽ അതുകൊണ്ടു പ്രയോജനമില്ലെന്നു ഞാൻ ദൃഢമായി വിശ്വസിക്കുന്നു. നമ്മുടെ പുണ്യപുരുഷന്മാരേയും പ്രവാചകന്മാരേയും ബുദ്ധൻ,

സൊറാസ്റ്റർ, മോസസ്സ്, ജീസസ്സ്, മുഹമ്മദ് മുതലായി സത്യത്തെപ്പറ്റി പ്രതിബോധം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളവരുടെ അനുയായികളേയും ഒരേ ലക്ഷ്യത്തെ ആശ്രയിക്കുന്ന സഹോദരന്മാരെപ്പോലെ വിചാരിക്കാനും ആദരിക്കാനും തക്കവണ്ണം നമ്മുടെ മതം മാഹാത്മ്യവും ശക്തിയും സഹിഷ്ണുതയും ഉള്ളതാകുന്നു. പരിതഃസ്ഥിതികളുടെ പരിവർത്തനത്തിനു് അനുരൂപമായി ജീവിക്കുവാനുള്ള ശേഷിയോടും അനാവശ്യമായുള്ളവ ഉപേക്ഷിക്കാനും കായ്മയുള്ളവ സ്വീകരിക്കാനും ഉള്ള സന്നദ്ധതയോടും കൂടി നാം നമ്മുടെ രാജ്യത്തെ ഉദ്ധരിക്കണം."

മേ രണ്ടാംതീയതി തിരുമേനിമാർ സെബാങ്ങ് തുറമുഖത്തെത്തി. അവിടത്തെ ഡച്ചു് റസിഡൻറും ബ്രിട്ടീഷ് പ്രതിനിധിയും തിരുമേനിമാരെ സ്വീകരിച്ചു. മേ മൂന്നാംതീയതി അവിടെ നിന്നു മെഡാനിലേക്കു് എഴുന്നെള്ളി. അന്നുച്ചയ്ക്കുതന്നെ തിരുമേനിമാർ സിംഗപ്പൂരിൽ എത്തി. മെഡാനിലും സിംഗപ്പൂരിലും തിരുമേനിമാക്കു ലഭിച്ച സ്വീകരണം തുലോം അഭൂതപൂർവമായ ഒന്നായിരുന്നു.

മേ ആറാംതീയതി അതിരാവിലെതന്നെ ബറേവിയാ തുറമുഖം വിവിധരാജ്യക്കാരും ജാതിക്കാരും ആയ ജനങ്ങളെക്കൊണ്ടു നിബിഡീകൃതമായി. അവിടത്തെ ഷെറിഫും ഗവർണർ ജനറലിൻെറ പ്രതിനിധിയുംകൂടി തിരുമേനിമാരെ സ്വീകരിച്ചു. ജാവാനിവാസികളായ മലയാളികളും തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് എഴുന്നെള്ളി താമസിച്ചിരുന്ന ഹോട്ടലിൽ ചെന്നു് അവരുടെ ഭക്ത്യാദരങ്ങളും പ്രകടിപ്പിച്ചു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ജാവായിൽ സഞ്ചരിക്കുമ്പോഴെല്ലാം

തിരുമനസ്സിലെ അനുഗമിക്കുന്നതിനായി, ഗവണ്മെന്റർജനറൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു അംഗരക്ഷകനെ നിയോഗിച്ചു. ചക്രവർത്തി തിരുമനസ്സിലെ കിരീടധാരണം സംബന്ധിച്ചു് ബറോഡിയായിൽ നടന്ന പ്രധാന ആഘോഷങ്ങളിൽ തിരുമേനിമാരും പങ്കുകൊണ്ടു. തിരുമേനിമാരോടുള്ള ബഹുമാനസൂചകമായി ഗവണ്മെന്റർ ജനറൽ ഒരു വിരുന്നു നൽകി. ജാവായിലുള്ള ചരിത്രപ്രസിദ്ധങ്ങളും മനോഹരങ്ങളും ആയ കാഴ്ചസ്ഥലങ്ങളും കാഴ്ചകളും എല്ലാം തിരുമേനിമാർ തൃക്കൺപാർത്തു.

എഴുന്നെള്ളിയ സ്ഥലങ്ങളിലെയെല്ലാം ജനങ്ങളുടെ ജീവിതരീതി, സാമുദായികാചാരങ്ങൾ, കൃഷിസമ്പ്രദായങ്ങൾ, വ്യവസായനില മതാനുഷ്ഠാന മുറകൾ മുതലായവ സൂക്ഷ്മമായി ഗ്രഹിക്കാൻ തിരുമേനിമാർ ശ്രദ്ധിച്ചു. ജലവിതരണപദ്ധതി, ജലസേചനപദ്ധതി മുതലായവയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പരിശോധിച്ചു. മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഒരു ഗവമ്മെൻറു സ്ഥാപനം സന്ദർശിച്ചുകഴിഞ്ഞശേഷം ആ സ്ഥാപനത്തിന്റെ മേലധികാരി, "എന്നോടു മറ്റാരും ബുദ്ധിപൂർവകമായി ഇത്ര വളരെ ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിക്കുകയോ, താൻ നേരിട്ടറിഞ്ഞിട്ടുള്ള ഇത്രയധികം വിവരങ്ങൾ പറയുകയോ ഇതുവരെ ചെയ്തിട്ടില്ല" എന്നു് ഡാക്ടർ ജയറാം കസിൻസിനോടു പ്രസ്താവിച്ചതിൽ നിന്നു് തിരുമനസ്സിലെ അന്വേഷണബുദ്ധിയും നിരീക്ഷണപാടവവും സ്പഷ്ടമാകുന്നതാണല്ലോ. മിഥുനം 11-നു- തിരുമേനിമാർ രാജധാനിയിൽ തിരിച്ചെഴുന്നെള്ളി.

THE SEN GUPTA PUBLIC LIBRARY
LOVE & SERVICE
PUTHIYARA

അദ്ധ്യായം ഒൻപതു്

ഭരണപരിഷ്കാരം.

അതിപ്രധാനമായ ഒരു സന്ദർഭത്തിലാണു് ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ പൊന്നുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് രാജ്യഭാരം കയ്യേറ്റതു്. ഇൻഡ്യൻ ഭരണപരിഷ്കാരം ഇംഗ്ലണ്ടിലും ഇൻഡ്യയിലും ഉള്ള രാജ്യഭരണതന്ത്രജ്ഞന്മാരുടെ ഗാഢമായ പര്യാലോചനയ്ക്കു വിഷയീഭവിച്ചിരുന്നു. എന്നുവേണ്ട, അതു സംബന്ധിച്ചുള്ള പ്രാരംഭാന്വേഷണങ്ങൾ മിക്കവാറും പൂർത്തിയായിരുന്നു. സാമ്രാജ്യ പരിഷ്കാരത്തിൽ നാട്ടുരാജ്യങ്ങൾക്കുള്ള സ്ഥാനം, നാട്ടുരാജ്യങ്ങളുടെ പ്രത്യേകാവകാശങ്ങളും ബാധ്യതകളും മുതലായവയെപ്പറ്റി അന്വേഷിച്ചു റിപ്പോർട്ടുചെയ്യുന്നതിനു് ഒരു വിദഗ്ധസംഘത്തെ നിയോഗിച്ചിരുന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ള ഒരു സന്ദർഭത്തിൽ യുവാവും ഊർജ്ജസ്വലനും പരിഷ്കൃതാശയനും സ്വതന്ത്രബുദ്ധിയും, സർവ്വോപരി സ്വരാജ്യാഭിമാനിയും ആയ ഒരു മഹാരാജാവു് വഞ്ചിരാജ്യസിംഹാസനത്തിൽ വാണരുളുവാൻ സംഗതിയായതു് രാജ്യത്തിന്റെ ഒരു മഹാഭാഗ്യമാണെന്നു നിസ്സംശയം പറയാം. താൻ രാജ്യഭാരം കയ്യേല്ക്കുന്ന സന്ദർഭത്തിന്റെ ഗൗരവം തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് പരിപൂർണ്ണമായി ഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. ഈ പരമാർത്ഥം ഭരണാധികാരപ്രതിഷ്ഠാപനം സംബന്ധിച്ചു നടന്ന ഡർബാറിൽ കല്പിച്ചു ചെയ്ത പ്രസംഗം സ്പഷ്ടമാക്കി.

ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഭരണാധികാരം കയ്യേറിട്ടു് ആറുവർഷം മാത്രമേ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളൂ. എന്നാൽ അറുപതുകൊല്ലംകൊണ്ടു് ഒരു രാജ്യത്തിനുണ്ടാകാവുന്ന നാനാമുഖമായ അഭിവൃദ്ധി ഈ അല്പകാലം കൊണ്ടു നമ്മുടെ രാജ്യത്തിനു സിദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. അത്യന്തം ശ്രേയസ്സുരങ്ങളായ അനവധി പരിഷ്കാരങ്ങളാൽ ഈ ആറുവർഷം തിരുവിതാംകൂർ ചരിത്രത്തിൽ സവിശേഷം സ്മരണീയമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. സാമ്രാജ്യവുമായുള്ള ബന്ധം പൂർവാധികം ഉറപ്പിച്ചു. ഇൻഡ്യാസാമ്രാജ്യത്തിൽ മാത്രമല്ല, ബ്രിട്ടീഷ് സാമ്രാജ്യത്തിൽ തന്നെയും, നമ്മുടെ ഈ ചെറിയ രാജ്യത്തിനു യോഗ്യതാനുസരണം സിദ്ധിക്കേണ്ട സ്ഥാനം സമ്പാദിക്കുവാൻ തിരുമനസ്സിലേക്കു മിക്കവാറും സാധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. തിരുവിതാംകൂറിന്റെ പ്രകൃതിമാഹാത്മ്യം, വിദ്യാഭ്യാസനില, കലാനൈപുണ്യം മുതലായ മേന്മകൾ വിദേശികളെ വേണ്ടപോലെ ഗ്രഹിപ്പിക്കുകയും തൽഫലമായി അവരുടെ ശ്രദ്ധയ്ക്കു് ഈ രാജ്യം വിഷയീഭവിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. രാജ്യത്തിന്റെ സാമ്പത്തികനില ഉയർത്തുകയും ഉറപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനു വേണ്ടി ഇതിനകം പലതും പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇനിയും പലതും പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനു് ഊർജ്ജിതമായ ആലോചനകൾ നടന്നുവരുന്നു.

തിരുവിതാംകൂർ ഒരു കർഷകരാജ്യമാണു്. എന്നാൽ കാലസ്ഥിതിക്കു കൃഷികൊണ്ടുമാത്രം ജനങ്ങൾക്കു ജീവിക്കാൻ സാധ്യമല്ലെന്നു് ലോകഗതിയും രാജ്യസ്ഥിതിയും പ്രത്യക്ഷമാക്കിയിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ, നമ്മുടെ രാജ്യത്തിന്റെ വ്യവസായാഭിവൃദ്ധി തിരുമനസ്സിലെ പ്രധാന ചിന്താവിഷയ

മായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. കർഷകന്മാരായ ഭൂരിപക്ഷം ജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമം തിരുമനസ്സിലെ ഒരു പ്രധാന ഭരണാദർശമാണു്. ഇതിനകം അവർക്കുവേണ്ടി ചെയ്തിട്ടുള്ള നിരവധി ആനുകൂല്യങ്ങളും ഇതിനു സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസപരിഷ്ക്കാരം, സർവ്വകലാശാലാസ്ഥാപനം, നിയമസഭാപരിഷ്കാരം, ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരം, പള്ളിവാസൽ പദ്ധതി തുടങ്ങി പ്രജകളുടെ ശാശ്വതസ്മരണയെ അർഹിക്കുന്ന ഒട്ടധികം പരിഷ്കാരങ്ങളും ഇതിനകം നടപ്പിൽ വരുത്തിയിട്ടുണ്ടു്. സ്വപ്രജകളേയോ സ്വരാജ്യത്തേയോ സംബന്ധിക്കുന്ന ഗൌരവമേറിയ കാര്യങ്ങളിൽ എന്നപോലെ നിസ്സാരകാര്യങ്ങളിലും തിരുമനസ്സിലെ സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടി പതിയുന്നു. ഈ വാസ്തവം തിരുമനസ്സിലെ ഭരണഗതി സൂക്ഷ്മാവലോകനം ചെയ്യുന്ന ഏതൊരാളും ബഹുമാനപുരസ്സരം സമ്മതിക്കുന്നതാണു്.

കർഷകന്മാക്കു് പല ആനുകൂല്യങ്ങളും.

കർഷകന്മാരുടെ രക്ഷയ്ക്കു് ഒരു ഭൂസ്വത്തുജാമ്യബാങ്കു് സ്ഥാപിക്കുന്നതിനു് തന്റെ സ്വകാര്യസ്വത്തിൽനിന്നു് ഒരു ലക്ഷം ഉറുപ്പിക അനുവദിച്ചിരിക്കുന്നതായി ഭരണാധികാര പ്രതിഷ്ഠാപനമുഹൂർത്തത്തിൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തുവല്ലോ. അതനുസരിച്ചു് പ്രസ്തുത ബാങ്കിന്റെ ഉൽഘാടനം 1107 മകരത്തിൽ നിർവഹിച്ചു. ഋണനിമഗ്നരായ കർഷകർക്കു് ഈ ബാങ്കു് എത്രമാത്രം ആശ്വാസം നൽകുന്നുണ്ടെന്നു് ഇതിനകം പ്രത്യക്ഷമായിട്ടുണ്ടല്ലോ.

സാമ്പത്തികാധഃപതനംമൂലം സങ്കടപ്പെടുന്ന കർഷകരെ സഹായിക്കുന്നതിനു് കല്പിച്ചനുവദിച്ചിട്ടുള്ള സൌജന്യങ്ങൾ എക്കാലത്തും കൃതജ്ഞതാപുരസ്സരം സ്മരിക്കപ്പെടുമെന്നുള്ളതിൽ സംശയമില്ല. ഭൂനികുതി അടയ്ക്കാനുള്ള കാലം പലപ്പോഴും നീട്ടിക്കൊടുത്തു; ഭൂനികുതി പൊതുവേ പതിനേഴരശതമാനം ഇളവുചെയ്തു; തോവാള, അഗസ്തീശ്വരം എന്നീ താലൂക്കുകളിൽ 1107-ൽ കൃഷിപ്പിഴ നേരിടുകയാൽ അവിടത്തെ നികുതിയിൽ ഇരുപത്തഞ്ചു ശതമാനം ഇളവു ചെയ്തു. അതിനും പുറമേ കൃഷി നിഷ്ഫലം നശിച്ചുപോയ നിലങ്ങളുടെ നികുതി മുഴുവനുംഉപേക്ഷിച്ചു. വിധിക്കടങ്ങൾക്കായി കർഷകരെ ക്രമപ്രകാരത്തേക്കു് വാറണ്ടിൽ പിടിക്കുകയോ അവരുടെ സ്ഥാവരവസ്തുക്കൾ ലേലത്തിൽ വില്ക്കുകയോ ചെയ്യാൻ പാടില്ലെന്നു ഒരു തിരുവെഴുത്തുവിളംബരം മൂലംനിരോധിച്ചു. കർഷകരുടെ ദുർഗതിയേയും അതു ലഘൂകരിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളേയും കുറിച്ചു് അന്വേഷിച്ചു് റിപ്പോർട്ടു ചെയ്യുന്നതിനു് ഒരു കമ്മിറ്റി ഏർപ്പെടുത്തി. പ്രസ്തുത കമ്മിറ്റിയുടെ റിപ്പോർട്ടിനെ ആസ്പദമാക്കി ഗവൺമെൻറിൽനിന്നു് ഒരു ബിൽ തയ്യാറാക്കി നിയമസഭയിൽ അവതരിപ്പിക്കുകയും സഭയുടെ അംഗീകാരത്തിനു ശേഷം 112 ധനുമാസത്തിൽ അതു നടപ്പിൽ വരുത്തുകയും ചെയ്തു. പുതിയ നിയമം അനുസരിച്ചു് ഉത്തമർണ്ണന്മാരിൽനിന്നും അധമർണ്ണന്മാരിൽനിന്നും പരാതികൾ സ്വീകരിച്ചു ഇരുകൂട്ടരേയും രഞ്ജിപ്പിച്ചു് ഇടപാടുകൾ ഒതുക്കുന്നതിനു രാജ്യത്തിൻെറ പ്രധാനസ്ഥലങ്ങളിൽ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെ നിയമിച്ചു. അത്യാവശ്യകാരണം ഇവരുടെ സംഖ്യയും അ

ധികാരപരിധിയും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനു വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ദക്ഷിണതിരുവിതാംകൂറിൽ പരസ്പരം താരതമ്യം ഇല്ലാതേയും എന്നാൽ സാമാന്യേന ക്രൂരതലായും നികുതി ചുമത്തിയിട്ടുണ്ടെന്നും മദ്ധ്യതിരുവിതാംകൂറിലും ഉത്തരതിരുവിതാംകൂറിലും പല സ്ഥലങ്ങളിലും നികുതി വളരെ കുറവാണെന്നും ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടുകയാൽ പുതുതായി കണ്ടെഴുത്തു നടത്തുന്നതിനെപ്പറ്റി ആലോചിക്കുകയും അതിന്റെ പ്രാരംഭമായി പരീക്ഷണാർത്ഥം ചില പകുതികളിൽ റീസർവേ ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇറിഗേഷൻ വേലകൾ ഉടനടൻ നടത്തുന്നതിനുവേണ്ടി ഇറിഗേഷൻ ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റിനെ പൊതുമരാമത്തിൽ നിന്നു വേർതിരിച്ച് ഒരു പ്രത്യേക എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഇൻജിനീയരുടെ കീഴിലാക്കി.

1113-ൽ അനാവൃഷ്ടിമൂലം ദക്ഷിണതിരുവിതാംകൂറിൽ ദുസ്സഹമായ കൃഷിപ്പിഴ നേരിട്ടിട്ടുണ്ടെന്നും തന്മൂലം ജനങ്ങൾക്ക് അതിയായ സങ്കടം ഉണ്ടെന്നും അറിയുകയാൽ പൊന്നുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ആ സ്ഥലങ്ങൾ നേരിട്ടുപരിശോധിക്കുന്നതിനും ജനങ്ങളുടെ സങ്കടം കേൾക്കുന്നതിനും വേണ്ടി തന്റെ മന്ത്രിയെത്തന്നെ നിയോഗിച്ചു. എന്നാൽ അതുകൊണ്ടും തിരുമനസ്സിലേക്കു തൃപ്തിയായില്ല; അതിനാൽ, 113 കന്നി പതിമൂന്നാം തീയതി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടുതന്നെ സപത്നീകനായും സഹോദരനോടുംകൂടി ദക്ഷിണതിരുവിതാംകൂറിലേക്ക് എഴുന്നെള്ളി. തിരുമേനി ഒരു സാധാരണ പൌരന്റെ നിലയിൽ, ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടേയോ പരിവാരങ്ങളുടേയോ അകമ്പടി കൂടാതെ, പല സ്ഥലങ്ങളും സന്ദർശിച്ചു. കൃഷിക്കാർക്ക് അവരുടെ സങ്കട

ങ്ങൾ അഭിമുഖമായി തിരുമനസ്സറിയിക്കുവാൻ സന്ദർഭവും സ്വാതന്ത്ര്യവും നൽകി. പല വിവരങ്ങളും കല്പിച്ചു് അവരോടു ചോദിച്ചു മനസ്സിലാക്കി.

കൃഷിയെന്നുവേണ്ട, കുടിക്കാൻപോലും വെള്ളം ഇല്ലാതിരുന്ന ദക്ഷിണ തിരുവിതാംകൂറിൽ, മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അങ്ങോട്ടു് എഴുന്നെള്ളാൻ തീർച്ചയാക്കിയതു മുതൽ, ധാരാളമായി മഴപെയ്യുതുടങ്ങി. എന്നു വേണ്ട, കുറെ ദിവസത്തേക്കു് അതു് നിന്നുനിൽക്കുകയും ചെയ്തു. പ്രജാവത്സലനായ പൊന്നുതിരുമേനി പ്രജകളുടെ സങ്കടത്തെപ്പറ്റി നേരിട്ടന്വേഷിക്കാൻ പുറപ്പെട്ടതുകണ്ടു് പ്രകൃതിമാതാവു വർഷിച്ച ആനന്ദാശ്രുവെന്നവണ്ണം അപ്രതീക്ഷിതമായുണ്ടായ ഈ മഴ തിരുമനസ്സിലെ വ്യക്തിമാഹാത്മ്യത്തിനു് സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു.

തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു്, പ്രജകളുടെ സങ്കടംനേരിട്ടുകണ്ടതിന്റെ ഫലമായി തോവാള, അഗസ്തീശ്വരം, കൽക്കുളം എന്നീ മൂന്നു താലൂക്കുകളിലെ നിലങ്ങളുടെ നികുതിവകയിൽ 109040 ക. ഇളവുചെയ്തു. അതിനും പുറമേ ശുദ്ധജല വിതരണം ജലസേചനം എന്നിവയ്ക്കായി പെട്ടെന്നു ചെലവുചെയ്യുന്നതിനു് 25000 ക-യും അനുവദിച്ചു. തങ്ങളുടെ സങ്കടം നേരിട്ടു തുക്കൺപാക്കുന്നതിനു് കരുണാനിധിയായ തിരുമേനി എഴുന്നെള്ളുമെന്നു കേട്ടതോടുകൂടി ആനന്ദവും ഭക്തിയും കൃതജ്ഞതയുംകൊണ്ടു പരവശരായിത്തീർന്ന ജനങ്ങൾ ആനന്ദാശ്രുവർഷിച്ചുകൊണ്ടു് തിരുമനസ്സിലെ ആയുരാരോഗ്യാദികൾക്കായി പ്രാർത്ഥിച്ചു. കല്പിച്ചനുവദിച്ച സൗജന്യങ്ങൾ മൂലം അവരുടെ ഭക്തിയും കൃതജ്ഞതയും പതിന്മടങ്ങു വർദ്ധിച്ചു.

ദക്ഷിണതിരുവിതാംകൂറിൽ കൃഷിക്കുപയുക്തങ്ങളായുള്ള കുളങ്ങളും ശരിപ്പെടുത്തി സംരക്ഷിക്കുക, പതിച്ചുകൊടുത്തിട്ടുള്ള കുളങ്ങളും വീണ്ടെടുക്കുക, ശുദ്ധജലദൌർല്ലഭ്യം ഉള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ ജലവിതരണത്തിനു സ്ഥിരമായ ഒരു മാർഗ്ഗം ഉണ്ടാക്കുക എന്നീ കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി ഇതിനെത്തുടർന്ന് ഗവൺമെൻറു ഗാഢമായി പര്യാലോചിച്ചു വരുന്നു.

കർഷകന്മാരുടെ ഋണഭാരം ലഘൂകരിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി ഒരു നിയമം നടപ്പിൽ വരുത്തുകയും ഋണരഞ്ജനത്തിനു് ഏതാനും ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെ നിയമിക്കയും ചെയ്തുവെങ്കിലും കുറഞ്ഞ പലിശയ്ക്കും ദീർഘകാല അവധിക്കും പണം കൊടുത്തു സഹായിക്കാൻ ശക്തിയുള്ള സ്ഥാപനങ്ങൾ ഇല്ലായ്കയാൽ കർഷകർക്കു ശരിയായ ആശ്വാസം സിദ്ധിക്കുന്നില്ലെന്നു തിരുമനസ്സിലേക്കു ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടു. അതിന്റെ ഫലമായി തിരുവിതാംകൂറിൽ അൻപതു ലക്ഷം ഉറുപ്പിക മൂലധനത്തോടുകൂടി ഒരു ബാങ്കു സ്ഥാപിക്കുന്നതിനു കല്പിച്ചനുവദിച്ചു. കൃഷിക്കാർക്കു ധനസഹായം ചെയ്യുക, കടിൽ വ്യവസായങ്ങളേയും മറ്റു വ്യവസായങ്ങളേയും സഹായിക്കുക, ഗവൺമെൻറു നടത്തുന്ന ഭ്രസ്വത്തു ജാമ്യബാങ്ക് ഏറ്റെടുത്തു നടത്തുക, എന്നിവ ഈ ബാങ്കിന്റെ മുഖ്യലക്ഷ്യങ്ങളായിരിക്കും. 1068-ലെ റവന്യൂറിക്കവറി റഗുലേഷൻ അനുസരിച്ചു് കുടിശ്ശികനികുതി വസൂൽചെയ്യുന്നതിനുള്ള അധികാരവും ഈ ബാങ്കിനു നൽകിയേക്കാം. ബാങ്കിന്റെ ഓഹരികൾ വാങ്ങുന്നതിനുള്ള പ്രഥമാവകാശം തിരുവിതാംകൂർകാർക്കായിരിക്കും. ഡയറക്ടറന്മാരിൽ രണ്ടുപേരെ ഗവൺമെൻറു നിയമിക്കുന്നതും ബാക്കിയുള്ളവരെ ഓഹരിക്കാർ തിരഞ്ഞെടുക്കേണ്ടതുമാണ്.

ബാങ്കിന്റെ ജോലി തുടങ്ങുന്നതു മുതൽ മൂന്നു വർഷത്തേക്കു ഇമ്പീരിയൽ ബാങ്കിൽനിന്നു കടം എടുക്കുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ അതിന്റെ ഭരണം നടത്തുന്നതാണു്. എന്നാൽ അവർ ഡയറക്ടറന്മാരുടെ നിയന്ത്രണത്തിനു് അധീനരായിരിക്കും.

പുതിയബാങ്കു് ഈ നാട്ടിലെ കർഷകന്മാരുടെ ഋണനിവാരണത്തിനും വ്യവസായോദ്യമങ്ങൾക്കും അത്യന്തം ഉപകരിക്കുന്നതാണു്.

പൌരസമതപം

ജാതിവ്യത്യാസത്തേയോ മതവ്യത്യാസത്തേയോ മുൻനിത്തി സപ്രജകളുടെ അവകാശങ്ങൾ നിർണ്ണയിച്ചുവന്ന ചില കീഴ്പതിവുകൾ മഹാശയനായ തിരുമനസ്സിലേക്കു് അരോചകങ്ങളായി തോന്നിയതിൽ അത്ഭുതപ്പെടാനില്ലല്ലോ. വിശേഷാൽ അവസരങ്ങളിൽ നടത്താറുള്ള "ലെവിക്കു്" സവർണ്ണഹിന്ദുക്കളായ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ മാത്രം ഹാജരായാൽ മതിയെന്നായിരുന്നു മുൻവ്യവസ്ഥ. എന്നാൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഭരണാധികാരം കയ്യേറ്റയുടൻ തന്നെ ആക്ഷേപാർഹമായ ഈ പതിവു ഭേദപ്പെടുത്തി, മുന്നൂറുപ്പികയോ അതിലധികമോ ശമ്പളമുള്ള സകല ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും, ജാതിമതഭേദമെന്നിയെ ലെവിക്കു ഹാജരാകാൻ അനുവദിച്ചു. തിരുമനസ്സിലെ സഹോദരിയുടെ പള്ളിക്കെട്ടുപ്രമാണിച്ചു നടന്ന ആഘോഷങ്ങളിൽ പങ്കുകൊള്ളുന്നതിനു പൌരപ്രമാണികളെ ക്ഷണിച്ചതു് ജാതിമതഭേദം പരിഗണിക്കാതെ ആയിരുന്നു. ക്രൈസ്തവാനിയും മുസ്ലീമും

ബ്രാഹ്മണന്മാരും നായന്മാരും ഈഴവന്മാരും തുല്യാവകാശങ്ങളോടുകൂടി ആഘോഷങ്ങളിൽ പങ്കുകൊണ്ടു.

സൈനികപരിഷ്കാരം

തിരുവിതാംകൂറിലെ പട്ടാളത്തിനു് നായർ പട്ടാളം എന്നായിരുന്നു പേർ. നായരേതരന്മാർക്ക് ഈ വകുപ്പിൽ പ്രവേശം ഇല്ലായിരുന്നു. തന്മൂലം ഇതരസമുദായക്കാർ ദീർഘകാലമായി പരാതിപ്പെട്ടുവന്നു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് രാജ്യഭാരം കയ്യേറ്റതോടുകൂടി ഈ പരാതിക്കു പരിഹാരം ഉണ്ടാക്കാൻ തീർച്ചയാക്കി. അതനുസരിച്ചു് പട്ടാളത്തിന്റെ പേരു മാറ്റി; സകല ജാതിക്കാർക്കും പ്രവേശനം അനുവദിച്ചു. അതോടുകൂടി സൈനികശക്തി വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ഇൻഡ്യൻസൈന്യത്തിലെ ബ്രിട്ടീഷ് ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്കു തുല്യമായി ഇവിടത്തെ സൈന്യത്തിലും ഏതാനും ഉദ്യോഗങ്ങളും സൃഷ്ടിക്കുകയും ആ ഉദ്യോഗങ്ങളിൽ ജാതിമതഭേദം നോക്കാതെ സമർത്ഥന്മാരായ യുവാക്കന്മാരെ നിയമിക്കുകയും ചെയ്തു.

പബ്ലിക്ക് സർവീസ്

പബ്ലിക്ക് സർവീസിൽ ചില സമുദായക്കാർക്ക് ശരിയായ പ്രാതിനിധ്യം ലഭിക്കുന്നില്ലെന്നും മറ്റു ചില സമുദായക്കാർക്ക് അമിതമായ പ്രാതിനിധ്യം ലഭിക്കുന്നെന്നും ഒരു പരാതിയുള്ളതായി തിരുമനസ്സിലേക്കു ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടുകയാൽ വിഷമമേറിയ ഈ പ്രശ്നത്തിനു് ശരിയായ പരിഹാരമാർഗ്ഗം നിർദ്ദേശിക്കുന്നതിനു് ഒരു കമ്മിറ്റി ഏർപ്പെടുത്തി. കമ്മിറ്റിയുടെ റിപ്പോർട്ടു് യഥാകാലം പ്രസിദ്ധം

ചെയ്തു; അതിനെപ്പറ്റി അഭിപ്രായം രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനു് നിയമസമിതികൾക്കു സൌകര്യം നല്കി. അതിന്റെ ഫലമായി പരസ്പരവിരുദ്ധങ്ങളായ പല അഭിപ്രായങ്ങളും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. അനന്തരം കമ്മിറ്റിയുടെ റിപ്പോർട്ടു് നിയമസഭാമെമ്പറന്മാരുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾ, ഇതരരാജ്യങ്ങളിൽ നടപ്പിലിരിക്കുന്ന വ്യവസ്ഥകൾ, മുതലായവ പരിശോധിച്ചു് ഒരു റിപ്പോർട്ടു് തയ്യാറാക്കുന്നതിനു് ഹൈക്കോടതി ജഡ്ജിയായിരുന്ന മിസ്റ്റർ നോക്സിനെ ചുമതലപ്പെടുത്തി. അതിനെത്തുടർന്നു് അദ്ദേഹത്തിനെത്തന്നെ പബ്ലിക്കു് സർവീസ് കമ്മീഷണറായും നിയമിച്ചു. കാര്യക്ഷമതയുള്ള കഴിയുന്നത്ര ഹാനിവരാത്തവണ്ണം വർഗ്ഗീയപ്രാതിനിധ്യം നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നതിനാണു് ഗവർമ്മെൻറു് തീർച്ചയാക്കിയിരിക്കുന്നതു്.

സവർണ്ണാവർണ്ണഭേദം

സപ്രജകളെ ജാതിമതഭേദമെന്നിയേ തുല്യനിലയിൽ സ്നേഹിക്കുന്ന ചെന്തേതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു്, അവരിൽ ഏതെങ്കിലും ഒരു വിഭാഗത്തിനു് അസമത്വം കല്പിക്കുന്ന എന്തെങ്കിലും നടപടിയെപ്പറ്റി അറിഞ്ഞാൽ ഉടൻ അതു ദൂരീകരിക്കുമെന്നുള്ളതിനു് ചില ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുവല്ലൊ. ചില ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ സമീപത്തുള്ള പബ്ലിക്കു് റോഡുകളിൽ കൂടി അവർണ്ണഹിന്ദുക്കൾ സഞ്ചരിക്കാൻ പാടില്ലെന്നു നിരോധിച്ചിരുന്നു. ക്ഷേത്രസാമീപ്യം എന്ന കാരണത്താൽതന്നെ ചില സ്കൂളുകളിലും സത്രങ്ങളിലും അവർക്കു് പ്രവേശനവും ഇല്ലായിരുന്നു. ഈ വക അസമത്വങ്ങൾ ദൂരീകരിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി പലതരം പ്രക്ഷോഭണങ്ങളും ഈ രാജ്യത്തു് ഉണ്ടാ

യിട്ടുണ്ട്. വൈക്കം സത്യാഗ്രഹം, സവർണ്ണജാത്ത എ ന്നിവ അതിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടവയാണ്. എന്നാൽ ഈ അസമത്വങ്ങൾ നീക്കുന്നതിനു് പൌരാവകാശങ്ങളെ സം ബന്ധിച്ചിടത്തോളം സവർണ്ണാവർണ്ണഭേദം ഇല്ലാതാക്കുന്ന തിനു്, കാരുണ്യം ഉണ്ടായതു് ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ തിരു മനസ്സിലേക്കാകുന്നു. യാതൊരു പ്രക്ഷോഭണവും ഇല്ലാതി രിക്കെ, 1111 ഇടവത്തിൽ, ഈ സംസ്ഥാനത്തുള്ള സകല പബ്ലിക്ക റോഡുകളും വിദ്യാലയങ്ങളും സത്രങ്ങളും കിണ റുകളും കുളങ്ങളും ജാതിമതഭേദമെന്നിയെ സകലർക്കും ഉപ യോഗിക്കാവുന്നതാണെന്നു് ഒരു തിരുവെഴുത്തു വിളംബരം മൂലം പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തു. കപ്പൽയാത്ര ചെയ്തിട്ടുള്ള സവ ർണ്ണഹിന്ദുക്കളെ ക്ഷേത്രപ്രവേശം സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അയിത്തജാതിക്കാരായി ഗണിച്ചുവന്ന പതിവും നിർത്തൽ ചെയ്തു. തിരുവിതാംകൂറിൽനിന്നു് "അയിത്തത്തെ" നിർഗ്ഗ ഷ്ടം അകറ്റിയ ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരത്തെപ്പറ്റി അ ടുത്ത അദ്ധ്യായത്തിൽ സവിസ്തരം പ്രതിപാദിക്കുന്നതാണു്.

വിദ്യാഭ്യാസപരിഷ്ക്കാരം

കേവലം ബാഹ്യമാത്രങ്ങളായ പരിഷ്ക്കാരങ്ങളിൽ തിരുമനസ്സിലേക്കു തീരെ താല്പര്യമില്ല. ഉദ്യോഗങ്ങളുടെ പേരുമാറ്റിയോ, ശമ്പളക്രമം പരിഷ്കരിച്ചോ, പുതിയ ഉ ദ്യോഗങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചോ ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറു പരിഷ്കരണം സാധിച്ചതായി അഭിമാനിക്കുന്ന ഭരണാധികാരികൾ തിരു മേനിയെ അനുകരിക്കുന്നതു് സർവത്രാ ശ്രേയസ്കരമായിരി ക്കും. ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറു പരിഷ്കാരംകൊണ്ടു് അതിന്റെ പ്രവർത്തനം ക്രമത്തിൽ പ്രയോജനകരവും കാര്യക്ഷമവും

ആക്കിത്തീർക്കുവാനാണു് തിരുമനസ്സിലെ ഗവമ്മെൻറു് എപ്പോഴും ശ്രദ്ധിച്ചുപോരുന്നതു്. വിദ്യാഭ്യാസപരിഷ്കാരം, സൈനികപരിഷ്കാരം, മുതലായി അടുത്തകാലത്തു നടപ്പിൽ വരുത്തിയിട്ടുള്ള ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറു പരിഷ്കാരങ്ങളെല്ലാം ഈ പരമാർത്ഥം വെളിവാക്കുന്നു.

തിരുവിതാംകൂറിലെ വിദ്യാഭ്യാസസമ്പ്രദായം പരിഷ്കരിക്കണമെന്ന ദീർഘകാലമായി ജനങ്ങൾ മുറവിളികൂട്ടിവന്നു. ഇതിനെ ആദരിച്ചു് പലപ്പോഴും ചില്ലറ പരിഷ്കാരങ്ങൾ നടപ്പിൽ വരുത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ ഈ പരിഷ്കാരങ്ങളെല്ലാം പുതിയ ഉദ്യോഗങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചു് ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറിൻെറ ഭരണച്ചെലവു വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനല്ലാതെ ഉപകരിച്ചിട്ടില്ല. ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ നാൾക്കുനാൾ വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന തൊഴിലില്ലായ്മക്കു പരിഹാരം ഉണ്ടാക്കത്തക്കവണ്ണം ഒരു പുതിയ വിദ്യാഭ്യാസസമ്പ്രദായം നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നതിനു് ഗവമ്മെൻറിനു സാധിച്ചില്ല. അനേകം വർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പു ഈസ്റ്റിൻഡ്യാ കമ്പനിക്കു് ആവശ്യമുള്ള ക്ലാർക്കന്മാരെ സമ്പാദിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി മെക്കാളെപ്രഭു, ഇൻഡ്യാക്കാരുടെ ആവശ്യങ്ങളോ അഭിപ്രായങ്ങളോ പരിഗണിക്കാതെ, നടപ്പിൽ വരുത്തിയ ഒരു വിദ്യാഭ്യാസസമ്പ്രദായം ചില്ലറ ഭേദഗതികളോടുകൂടി ഇന്നും ഇൻഡ്യയിൽ നിലനിന്നുപോരുന്നു. ഈ രീതിതന്നെയാണു് തിരുവിതാംകൂറിലും നടപ്പിൽ ഇരിക്കുന്നതു്. അതിനാൽ വിദ്യാഭ്യാസപദ്ധതി രാജ്യസ്ഥിതിക്കും കാലസ്ഥിതിക്കും അനുസരിച്ചു് ആമൂലാഗ്രം പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനു തിരുമേനി

തീച്ചയാക്കി; 1932 ഡിസംബറിൽ ഇൻഡ്യയിലുള്ള വിദ്യാഭ്യാസവിദഗ്ദ്ധന്മാരിൽ ഒരാളായ മിസ്റ്റർ ആർ. എം. സ്റ്റേഥാമിനെ സ്പെഷ്യൽ ആഫീസറായി നിയമിച്ചു. അതിനും പുറമെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ഒരു കമ്മിറ്റിയും ഏർപ്പെടുത്തി. പ്രസ്തുതകമ്മിറ്റി രാജ്യസ്ഥിതിയും പൊതുജനാഭിപ്രായവും അന്വേഷിച്ചറിഞ്ഞശേഷം ഭീർഘമായ ഒരു റിപ്പോർട്ടു തയ്യാറാക്കി സമർപ്പിച്ചു. തൊഴിലില്ലായ്മക്കു പരിഹാരം ഉണ്ടാക്കത്തക്കവണ്ണം സാങ്കേതികവിദ്യാഭ്യാസത്തിനു പ്രാധാന്യം നൽകുക, പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ സ്റ്റാൻഡർഡ് ഉയർത്തുക, സഹവിദ്യാഭ്യാസം നടപ്പാക്കുക, ഗ്രാമീണവായനശാലകൾ ഏർപ്പെടുത്തുക, ഇൻസ്പെക്ടറേറ്റ് പരിഷ്കരിക്കുക തുടങ്ങി നിരവധി പരിഷ്കാരങ്ങൾ കമ്മിറ്റി ശുപാർശ ചെയ്തു. ഈ ശുപാർശകളെപ്പറ്റി ജനപ്രതിനിധികളുടെ അഭിപ്രായം അറിയുന്നതിനായി റിപ്പോർട്ട് നിയമസമിതിയുടെ രണ്ടു മണ്ഡലങ്ങളിലും സമർപ്പിച്ചു. അനന്തരം പൊതുജനാഭിപ്രായത്തെ മുൻനിർത്തി റിപ്പോർട്ടിലെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നതിനു് റിപ്പോർട്ടു തയ്യാറാക്കിയ മിസ്റ്റർ സ്റ്റേഥാമിനെത്തന്നെ ഒരു കൺസൽട്ടിങ്കാലത്തേക്കു ഡയറക്ടറായി നിയമിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ പല പരിഷ്കാരങ്ങളും നടപ്പിൽ വരുത്തിയിട്ടുണ്ടു്.

തിരുവിതാംകൂറിൽ ഒരു സർവ്വകലാശാല സ്ഥാപിക്കണമെന്നു ജനപ്രതിനിധികൾ അഭിപ്രായപ്പെട്ടുതുടങ്ങിയിട്ടു വളരെക്കാലമായി. പഴയ ശ്രീമൂലം പ്രജാസഭയുടെ പല സമ്മേളനങ്ങളിലും ഇതേപ്പറ്റി നിവേദനങ്ങൾ ഉണ്ടായി

ട്ടുണ്ട്. 1917-ൽ പൊതുജനാഭിപ്രായത്തെ ആദരിച്ച് ഗവൺമെന്റ് ഒരു കമ്മിറ്റി ഏർപ്പെടുത്തി. സർവ്വകലാശാലാ സ്ഥാപനത്തെ അനുകൂലിച്ച് 1919-ൽ കമ്മിറ്റി ഒരു റിപ്പോർട്ടു സമർപ്പിച്ചു. എന്നാൽ കൽക്കത്താ സർവകലാശാലാ കമ്മിഷന്റെ റിപ്പോർട്ടിനെ ആസ്പദമാക്കി മദ്രാസ് സർവ്വകലാശാല എന്തു തീർച്ചയാക്കുന്നെന്നു് അറിയുന്നതുവരെ, റിപ്പോർട്ടിനെപ്പറ്റിയുള്ള പര്യാലോചന മാറ്റിവെയ്ക്കാൻ ഗവൺമെന്റു തീർച്ചയാക്കി. എന്നാൽ 1923-ൽ സദസ്യ തിലകൻ ടി. കെ. വേലുപ്പിള്ള അവർകൾ തിരുവിതാംകൂറിൽ ഉടൻതന്നെ ഒരു സർവ്വകലാശാല സ്ഥാപിക്കണമെന്നു് ശുപാർശ ചെയ്യുന്ന ഒരു പ്രമേയം നിയമസഭയിൽ അവതരിപ്പിച്ചു. ജനപ്രതിനിധികളുടെ അഭിപ്രായം പൂർണ്ണമായി ഗ്രഹിച്ചശേഷം ഇക്കാര്യത്തെപ്പറ്റി ഗവൺമെന്റു ഗാഢമായി പര്യാലോചിക്കാമെന്നു് ഗവൺമെന്റിനു വേണ്ടി എഡ്യൂക്കേഷൻ ഡയറക്ടർ വാഗ്ദാനം ചെയ്തു. ഈ വാഗ്ദാനം അനുസരിച്ച് 1923 ഏപ്രിൽമാസത്തിൽ ഗവൺമെന്റു വീണ്ടും ഒരു കമ്മിറ്റി ഏർപ്പെടുത്തി. 1924 ഡിസംബർമാസത്തിൽ കമ്മിറ്റി സുദീർഘമായ ഒരു റിപ്പോർട്ടു സമർപ്പിച്ചു. തിരുവിതാംകൂറിലെ വിദ്യാഭ്യാസസ്ഥിതിയും ഒരു സർവകലാശാല സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള സൌകര്യങ്ങളും ക്രമേണ ശ്രദ്ധയോടെ പരിശോധിച്ചശേഷം നമുക്കു പ്രത്യേകമായി ഒരു സർവ്വകലാശാല ആവശ്യമാണെന്നു് കമ്മിറ്റി ശുപാർശ ചെയ്തു. എന്നാൽ ഗവൺമെന്റു അതിനേൽ യാതൊരു നടപടിയും നടത്തിയിട്ടില്ല. 1933-ൽ സ്റ്റാഫോർഡ് കമ്മിറ്റിയും ഒരു സർവ്വകലാശാലയുടെ ആവശ്യം ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു. ഇങ്ങനെ ക്രമേണ പ്രബലപ്പെട്ടുവരുന്ന വിദ്യാഭ്യാഭിപ്രാ

യുക്തിയും പൊതുജനാഭിപ്രായത്തേയും മുൻനിർത്തി താൻ സമാരംഭിച്ചിട്ടുള്ള വിദ്യാഭ്യാസ പരിഷ്കാരം പൂർത്തിയാക്കുന്നതിന് ഒരു സർവ്വകലാശാല സ്ഥാപിക്കുവാൻ മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സുകൊണ്ട് തീർച്ചയാക്കി. അതനുസരിച്ച് ഏതാനും മാസങ്ങൾക്കു മുമ്പ് എഡ്യൂക്കേഷൻ ഡയറക്ടർ മിസ്റ്റർ സി. വി. ചന്ദ്രശേഖരനെ സ്പെഷ്യൽ ആഫീസറായി നിയമിച്ചു; മിസ്റ്റർ ചന്ദ്രശേഖരൻ രാജ്യസ്ഥിതി, പൊതുജനാഭിപ്രായം, ലോകത്തുള്ള വിവിധ സർവ്വകലാശാലകളുടെ പ്രവർത്തനരീതികൾ മുതലായവ സൂക്ഷ്മമായി അറിഞ്ഞതിനുശേഷം തിരുവിതാംകൂറിൽ ഒരു സർവകലാശാല സ്ഥാപിക്കുന്നതിനു വേണ്ട പദ്ധതി എഴുതി ഉണ്ടാക്കി യഥാകാലം സമർപ്പിച്ചു. 1113 തുലാമാസം 15-നു്, മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ ഇരുപത്തിഅഞ്ചാമത്തെ അറ്റത്തിരുനാൾ പ്രമാണിച്ചു്, തിരുമേനിയിൽ നിന്നു് പ്രജകൾക്കു ലഭിച്ച മഹത്തായ അനുഗ്രഹം ചിരപ്രതീക്ഷിതമായ ഒരു സർവകലാശാലയായിരുന്നു. സർവകലാശാലയുടെ ഘടന, ഉദ്ദേശം മുതലായവ വിവരിച്ചുകൊണ്ടു് ഒരു തിരുവെഴുത്തുവിളംബരം അന്നേദിവസം കല്പിച്ചു പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തു. ദീർഘകാലമായി നിലനിന്നുപോന്ന വിദ്യാഭ്യാസസമ്പ്രദായത്തെ മുറുകെപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു് മദ്രാസ് സർവകലാശാല നൽകുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങളിൽ നിന്നു വ്യതിചലിക്കാൻ നിവൃത്തിമില്ലാഴികയാൽ കാലോചിതമായ ഒരു വിദ്യാഭ്യാസപരിഷ്കാരം നമ്മുടെ രാജ്യത്തു നടപ്പിൽ വരുത്താൻ നിർവാഹമില്ലായിരുന്നു. മദ്രാസ് സർവകലാശാലയുടെ കെട്ടുപാടിൽ നിന്നു മോചനം നേടി സ്വന്തം

കാലുകളിൽ നിന്നുകൊണ്ടു തിരുവിതാംകൂറിലെ വിദ്യാഭ്യാസസമ്പ്രദായം പരിഷ്കരിക്കുക എന്നുള്ളതു് പുതിയ സർവ്വകലാശാല സ്ഥാപിക്കാൻ തിരുമേനിയെ പ്രേരിപ്പിച്ച ഒരു പ്രധാന ഉദ്ദേശമാണു്. നാൾക്കുനാൾ വർദ്ധിച്ചു വരുന്ന തൊഴിലില്ലായ്മയ്ക്കു പരിഹാരം ഉണ്ടാകത്തക്കവണ്ണം സാങ്കേതികവിദ്യാഭ്യാസത്തിനു പ്രാധാന്യം നൽകുക, കേരളസംസ്കാരത്തേയും കലകളേയും പോഷിപ്പിക്കുക, മലയാളഭാഷയെ പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുക, ബുദ്ധിമാന്മാരായ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു വിവിധവിഷയങ്ങളിൽ ഗവേഷണം നടത്തുന്നതിനുവേണ്ട സൌകര്യം നൽകുക തുടങ്ങി പല ഉൽകൃഷ്ടോദ്ദേശങ്ങളെ മുൻനിറുത്തിയാണു് സർവ്വകലാശാല സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ളതു്. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടുതന്നെ സർവ്വകലാശാലയുടെ ചാൻസലർ സ്ഥാനം സ്വയം കയ്യേൽക്കുകയും പ്രോചാൻസലർ ആയി സംസ്കാരസമ്പന്നയും മഹാമനസ്കയുമായ മഹാറാണി തിരുമനസ്സിലേയും വൈസ്ചാൻസലറായി രാജ്യഭരണതന്ത്രകുശലനും പ്രതിഭാശാലിയും ആയ സചിവോത്തമൻ സർ. സി. പി. രാമസ്വാമി അയ്യരേയും നിയമിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഇതിൽ നിന്നു് സർവ്വകലാശാലയുടെ അഭിവൃദ്ധിയിൽ തിരുമനസ്സിലേക്കുള്ള താല്പര്യം സ്പഷ്ടമാണല്ലൊ. സർവ്വകലാശാലയുടെ ആഭ്യന്തരമായ ചുമതലകൾ വഹിക്കുന്നതിനു് സമർത്ഥനായ മി. ചന്ദ്രശേഖരനെ പ്രൊ-വൈസ്ചാൻസലർ എന്ന ഉദ്യോഗപ്പേരിൽ നിയമിച്ചിരിക്കുന്നു. ആംഗലസാഹിത്യം, ലളിതകലകൾ എന്നീ വകുപ്പുകളുടെ ചുമതല സുപ്രസിദ്ധ കലാവിദഗ്ധനായ ഡാക്ടർ ജയറാം കസിൻസിനും, മെറൈൻ ബയോളജിയും ഫിഷറിയും വകുപ്പുകളുടെ ചുമതല ആഗ്രാ കോളേജു് പ്രൊഫസറായിരുന്ന ഡാക്ടർ

സി. സി. ജോണിനും, ഗവേഷണവകുപ്പിന്റെ മേലധികാരം ഡാക്ടർ മൂഡ്ഗില്ലിനും സാങ്കേതികവകുപ്പിന്റെ ചുമതല മദ്രാസ് പ്രസിഡൻസികാളജ് പ്രൊഫസറും സുപ്രസിദ്ധനുമായ ഡാക്ടർ പരമേശ്വരനും നൽകിയിരിക്കുന്നു. രജിസ്ട്രാറായി പ്രിൻസിപ്പാൾ മിസ്റ്റർ എ. ഗോപാലമേനോനെയാണ് നിയമിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഈ നിയമനങ്ങളെല്ലാം ഒന്നുപോലെ സ്വീകാർഹമാകുന്നു. ഇതിനെത്തുടർന്ന് ഇനിയും പല നിയമനങ്ങളും നടക്കുന്നതാണു്.

സർവ്വകലാശാലാസ്ഥാപനം ജനങ്ങളെ എത്രമാത്രം ആനന്ദതുന്ദിലരാക്കീട്ടുണ്ടെന്നുള്ള പരമാർത്ഥം ഇതിനകം വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങളും ജനപ്രമാണികളും രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള അഭിപ്രായങ്ങളിൽനിന്നു് അനുമാനിക്കാവുന്നതാണു്. മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും മഹാറാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും സചിവോത്തമൻ സർ സി. പി രാമസ്വാമി അയ്യരും ഇരുപത്തയ്യായിരം രൂപാവീതം ഓരോ പ്രത്യേകകാര്യങ്ങൾക്കായി സർവ്വകലാശാലയ്ക്കു സംഭാവനചെയ്തതിനെത്തുടർന്നു് ജനപ്രമാണികളിൽനിന്നും ലഭിച്ചിട്ടുള്ള ഉദാരമായ സംഭാവനകളും ഈ അനുമാനത്തിനു സഹായിക്കുന്നു. സർവ്വകലാശാലയുടെ കാലോചിതമായ ആദർശങ്ങളെ ഈ നാട്ടിലും പുറമേയും ഉള്ള വിദ്വജ്ജനമെല്ലാം മുക്തകണ്ഠം വാഴ്ത്തുന്നു.

1937 നവംബർ 13-ാം-യിലെ ഇൻഡ്യൻസോഷ്യൽ റിഫോർമർ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതു് ഇപ്രകാരമാണു്—

ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരം ലോകരുടെ ശ്രദ്ധയെ തിരുവിതാംകൂറിലേക്കു് പൊടുന്നനെ ആകർഷിക്കത്തക്കവണ്ണം

ഒരിടിവെട്ടൽപോലെ സംഭവിച്ചു. പുരാതനമായ ഈ രാജ്യത്തിന്റെ സാമ്പത്തികവികാസത്തിനായി പല പദ്ധതികളും ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. മൈസൂരിൽ വ്യവസായങ്ങൾ സർക്കാരിന്റെ നേരിട്ടുള്ള നിയന്ത്രണത്തിൽ നടത്തുകയാണെങ്കിൽ തിരുവിതാംകൂറിൽ ജനങ്ങളുടെ ഉദ്യമങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയാണു ചെയ്യുന്നതു്. മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ ഇക്കഴിഞ്ഞ ആട്ടത്തിരുനാൾ ദിവസം അഭ്രതപൂർവ്വമായ ഉത്സാഹമോടെ തിരുവിതാംകൂറിൽ ഒരു സർവ്വകലാശാല സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇൻഡ്യയുടെ മിക്കഭാഗങ്ങളേയും അപേക്ഷിച്ചു് വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ തിരുവിതാംകൂർ തുലോം മുന്നണിയിൽ നിൽക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു് ആവശ്യം അനുസരിച്ചും ഭാവൈരൂപ്യപ്രതീക്ഷയോടുകൂടിയും ആണു് പുതിയ സർവ്വകലാശാല സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

പൊന്നുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേയും മഹാറാണി തിരുമനസ്സിലേയും ശ്രദ്ധാപൂർവകമായ മേൽനോട്ടത്തിലും കർമ്മകുശലനായ സചിവോത്തമൻ സർ. സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യരുടെ ചുമതലയിലും സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ സർവകലാശാല തിരുവിതാംകൂറിന്റെ സർവതോമുഖമായ അഭിവൃദ്ധിക്കും കീർത്തിക്കും അത്യന്തം ഉപകരിക്കുമെന്നു നമുക്കു സധൈര്യം പ്രതീക്ഷിക്കാം.

തിരുവിതാംകൂറിലെ വിദ്യാഭ്യാസസമ്പ്രദായം ആമൂലാഗ്രം പരിഷ്കരിക്കാൻ കല്പിച്ചു തീർച്ചയാക്കിയിരിക്കുന്നെന്നും അതനുസരിച്ചു പലതും പ്രവർത്തിച്ചു കഴിഞ്ഞുവെന്നും മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലൊ. 1113-ൽ നടപ്പാക്കിയ മറെറാരു പരിഷ്കാരവും ഈ സന്ദർഭത്തിൽ

സ്മരണീയമാണു്. ഇവിടത്തെ അദ്ധ്യയനസമയം കാലത്തു പത്തുമണിമുതൽ വൈകിട്ടു് നാലുമണിവരെ (ഉച്ചക്കു് ഒരു മണിക്കൂർ ഒഴിച്ചു്) യാണു്. ഈ ഏർപ്പാടുമൂലം അദ്ധ്യയന ദിവസങ്ങളിൽ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു ഗൃഹജോലികളിൽ മാതാപിതാക്കന്മാരെ സഹായിക്കുവാനോ, സ്വന്തമായി എതെങ്കിലും ജോലി ചെയ്യാനോ സാധിക്കുന്നില്ല. ഇതിന്റെ ഫലമായി യുവജനങ്ങൾക്കു ജോലികളിലെല്ലാം വിരക്തിയുണ്ടാകുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസം കഴിഞ്ഞാൽ സർക്കാർ ഉദ്യോഗത്തിനല്ലാതെ മറ്റു യാതൊരു തൊഴിലിനും കൊള്ളരുതാത്തവരായിത്തീരുന്നു. ശരീരത്തിനു ശരിയായ വ്യായാമം കിട്ടാഴികയാൽ അവരുടെ ആരോഗ്യം ക്ഷയിക്കുന്നു. മദ്ധ്യാഹ്നകാലം ആരോഗ്യരക്ഷാനിയമപ്രകാരം വിശ്രമിക്കാനുള്ളതായിരിക്കേ, ആ സമയവും വിദ്യാർത്ഥികൾ അദ്ധ്യയനം ചെയ്യാൻ നിർബന്ധിതരായിത്തീരുന്നു. തന്മൂലം ബുദ്ധിമാന്ദ്യവും ആരോഗ്യഹാനിയും നേരിടുന്നു. വിദ്യാലയത്തിൽ നിന്നു് അകലെ താമസിക്കുന്ന വിദ്യാർത്ഥികളിൽ ഭൂരിപക്ഷവും ഉച്ചക്കു നിരാഹാരന്മാരായി കഴിയുന്നു; ഇതും അവരുടെ ആരോഗ്യഹാനിക്കു കാരണമായിത്തീരുന്നു. ഈ വക ദുഷ്യങ്ങൾ തിരുമനസ്സിലെ ഗവർമ്മെൻറിനു ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടതിന്റെ ഫലമായി അദ്ധ്യയനസമയം മാറ്റപ്പെടുത്താൻ തീർച്ചയാക്കി. 1113 ചിങ്ങം മുതൽ തിരുവനന്തപുരം പട്ടണത്തിലുള്ള വിദ്യാലയങ്ങളിലെല്ലാം അദ്ധ്യയനസമയം പരീക്ഷണാർത്ഥം കാലത്തു് 7-30 മുതൽ 11-30 വരെയാക്കി. ഈ മാറ്റം പ്രയോജനകരമെന്നു ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടുകയാൽ തിരുവല്ല, മവേലിക്കര,

ഏറ്റുമാനൂർ തുടങ്ങി സംസ്ഥാനത്തിന്റെ മറ്റു ചില ഭാഗങ്ങളിലും നടപ്പാക്കി കഴിഞ്ഞു. താമസിയാതെ രാജ്യമെങ്ങും ഇതു നടപ്പിൽ വരുന്നതാണു്. മുൻ പറഞ്ഞ ദൃഷ്യങ്ങൾക്കെല്ലാം പുതിയ ഏർപ്പാടു പരിഹാരം നൽകുന്നു.

വിവിധതരം വിദ്യാലയങ്ങളിലേക്കു് ആവശ്യമുള്ള പാഠപുസ്തകങ്ങളും തിരഞ്ഞെടുത്തുവന്ന രീതിയെപ്പറ്റി ദീർഘകാലമായി പൊതുജനങ്ങൾക്കു് ആക്ഷേപം ഉള്ളതിനാൽ മഹാകവി ഉള്ളൂർ എസ്സ്. പരമേശ്വരയ്യർ അവർകളുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ഒരു കമ്മിറ്റി ഏർപ്പെടുത്തുകയും പ്രസ്തുത കമ്മിറ്റി പൊതുജനാഭിപ്രായം ആരാഞ്ഞറിഞ്ഞു് പാഠപുസ്തകനിർമ്മാണരീതി സംബന്ധിച്ചു് ഒരു പദ്ധതി ഗവൺമെൻറിൽ സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഈ റിപ്പോർട്ടു ഗവൺമെൻറിന്റെ പര്യാലോചനയിൽ ഇരിക്കുന്നു.

അവകാശസംരക്ഷണം

തിരുവിതാംകൂറിന്റെ അവകാശവും അഭിമാനവും സംരക്ഷിക്കുന്നതിൽ തിരുമനസ്സിലേക്കുള്ള താല്പര്യം തുലോം സ്തുത്യർഹമാണു്. രാജ്യഭാരം കയ്യേറ്റയുടൻ തിരുമനസ്സിലെ ശ്രദ്ധ പ്രധാനമായി പതിഞ്ഞതു് ഫെഡറേഷൻ സംബന്ധിച്ചുള്ള കാര്യങ്ങളിലാണു്. ഗൌരവമേറിയ ഈ വിഷയത്തെപ്പറ്റി ഉപദേശിക്കുന്നതിനു് നാട്ടുരാജ്യങ്ങളുടെ, വിശിഷ്യ തിരുവിതാംകൂറിന്റെ, പ്രത്യേകാവകാശങ്ങളേയും സ്ഥിതിഗതികളേയും പറ്റി ശരിയായ ജ്ഞാനമുള്ള ഒരു നിയമവിദഗ്ധന്റെ സഹായം ആവശ്യമാണെന്നു കണ്ടു് സർ സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യരെ തന്റെ ഉപദേഷ്ടാ

വായി കല്പിച്ചു നിയമിച്ചു. ഈ നിയമനം എത്ര ബുദ്ധിപൂർവ്വമായ ഒരു പ്രവൃത്തിയാണെന്ന് അനുഭവംകൊണ്ടു തന്നെ ജനങ്ങൾ ഇപ്പോഴും മനസ്സിലാക്കിയിരിക്കുന്നു.

1107-ഒടുവിൽ, നാട്ടുരാജ്യങ്ങൾക്കു ഫെഡറേഷനിൽ ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ട സ്ഥാനം, നാട്ടുരാജ്യങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങൾ, ഉപാധികൾ, മുതലായവയെപ്പറ്റി അന്വേഷിക്കുന്നതിനു നിയോഗിക്കപ്പെട്ട കമ്മിറ്റി തിരുവിതാംകൂർ സന്ദർശിച്ചു. റൈറ്റ് ആണറബിൾ ഡേവിഡ്സൺ, ഫേസ്റ്റിങ്ങ്സ് പ്രഭു, സർ ചാൾസ് സ്റ്റുവർട്ട് വില്യംസ്, മിസ്റ്റർ ജെ. ആർ. മാട്ടിൻ എന്നിവരായിരുന്നു പ്രസ്തുത കമ്മിറ്റിയിലെ അംഗങ്ങൾ. ബഹുമാന്യരായ ഈ അതിഥികളെ യഥായോഗ്യം സ്വീകരിക്കുന്നതിനും തിരുവിതാംകൂറിനു സാമ്രാജ്യത്തിൽ ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ട സ്ഥാനം, അവകാശങ്ങൾ മുതലായവ അവരെ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനും മുൻകൂട്ടി വേണ്ട വ്യവസ്ഥകൾ ചെയ്തിരുന്നു. അതിഥികൾ കൊച്ചിയിൽ നിന്ന് ആലപ്പുഴവഴി തിരുവനന്തപുരത്തെത്തി. തിരുവിതാംകൂറിന്റെ സ്ഥിതിവിശേഷങ്ങൾ, സാമ്രാജ്യത്തിൽ തിരുവിതാംകൂർ അർഹിക്കുന്ന സ്ഥാനം, 1865-ലെ ഇൻഡർപോട്ടൽ കൺവെൻഷൻ നവീകരിച്ചു തിരുവിതാംകൂറിനു ന്യായമായ നഷ്ടപരിഹാരം നൽകേണ്ട ആവശ്യകത, മുതലായവ വിവരിച്ച് ഒരു മെമ്മോറാണ്ടം തയ്യാറാക്കി സർ, സി. പി. രാമസ്വാമി അയ്യർ കമ്മിറ്റിയെ ഏൽപ്പിക്കുകയും മെമ്മോറാണ്ടത്തിലെ നിർദ്ദേശങ്ങളെപ്പറ്റി ശക്തിയായി വാദിക്കുകയും ചെയ്തു. ഫെഡറൽ പ്രശ്നങ്ങളിൽ ഗവൺമെൻറിനെ

ഉപദേശിക്കുന്നതിനും സഹായിക്കുന്നതിനും ആയി ഹൈക്കോടതി ജഡ്ജി മിസ്റ്റർ ജി. പരമേശ്വരൻപിള്ളയെ സ്പെഷ്യലാഫിസറായി നിയമിച്ചു.

ഇൻഡ്യാഗവമ്മെൻറ് തിരുവിതാംകൂറിൽ പ്രയോഗിച്ചുവന്ന അവിഹിതങ്ങളായ പല നിയന്ത്രണങ്ങളും തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു രാജ്യഭാരം കയ്യേറ്റശേഷം പിൻവലിച്ചിട്ടുണ്ട്. കല്പനപ്രകാരം തിരുമനസ്സിലെ ഉപദേഷ്ടാവു് ഇൻഡ്യാഗവമ്മെൻറുമായി നടത്തിയ എഴുത്തുകുത്താണു് അതിനു കാരണം. അഞ്ഞൂറുരൂപ്പികയ്ക്കുമേൽ ശമ്പളമുള്ള ഉദ്യോഗങ്ങളിൽ ആളെ നിയമിക്കുന്നതു് പൊളിറ്റിക്കൽ ഏജന്റിന്റെ അംഗീകാരത്തോടുകൂടി വേണമെന്നും, നമ്മുടെ ഹൈക്കോടതി ആക്കെങ്കിലും ജീവപര്യന്തം തടവോ മരണശിക്ഷയോ വിധിക്കുന്ന പക്ഷം വിധിന്യായം പൊളിറ്റിക്കൽ ഏജൻറിനു് അയക്കണമെന്നും, നിയമസഭ ഏതെങ്കിലും ഒരു നിയമം പാസ്സാക്കുന്നതിനു മുമ്പു് അതിന്റെ പകർപ്പു് ഇൻഡ്യാഗവമ്മെൻറിനു് അയയ്ക്കണമെന്നും മുമ്പു നിർബ്ബന്ധം ഉണ്ടായിരുന്നു. ഈ പതിവുകളെല്ലാം നിന്തൽ ചെയ്തിരിക്കുന്നു. തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടോ രാജകുടുംബത്തിലെ മറ്റംഗങ്ങളോ ഇൻഡ്യയ്ക്കു പുറമേ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ ബ്രിട്ടീഷ് സാമ്രാജ്യത്തിലുള്ള ചാവുക്കകളിൽ രാജകീയസമാനങ്ങൾ പരിശോധിക്കാൻ പാടില്ലെന്നു ബ്രിട്ടീഷ് ഗവമ്മെൻറ് തീർച്ചചെയ്തതും തിരുമനസ്സിലെ നേർക്കു് ആ ഗവമ്മെൻറിനുള്ള ബഹുമാനത്തിന്റെ ഫലമായിട്ടാകുന്നു. ഫെഡറേഷനിൽ ചേരുന്നതിനു് രാജ്യത്തിന്റെ അവകാശവും അഭിമാനവും

സംരക്ഷിക്കുന്നതിനു് ഉപയുക്തങ്ങളായ വ്യവസ്ഥകളാണു് ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു്. ഇക്കാര്യങ്ങളിൽ തിരുമനസ്സിലെ ഉപദേശിക്കുന്നതിനും തിരുമനസ്സിലെ ഹിതം അറിഞ്ഞു് പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനും അസാമാന്യമായ ശ്രേഷ്ഠിയും ശ്രേമുഷ്ടിയും ഉള്ള ഒരു മഹാനെയാണു് തിരുമനസ്സിലെ മന്ത്രിയായി നിയമിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

വാണിജ്യാഭിവൃദ്ധി

തിരുവിതാംകൂറിന്റെ സാമ്പത്തികാഭിവൃദ്ധി തിരുമനസ്സിലെ ഭരണത്തിന്റെ ഒരു പ്രധാനാദർശവും ലക്ഷ്യവുമാണു്. സാമ്പത്തികാഭിവൃദ്ധിക്കു് കൃഷിയും വാണിജ്യവും വ്യവസായവും ഒന്നുപോലെ പുഷ്ടിപ്പെടേണ്ടതാകയാൽ ഈ മൂന്നുകാര്യങ്ങളിലും തിരുമനസ്സിലെ ശ്രദ്ധ സവിശേഷം പതിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. വാണിജ്യാഭിവൃദ്ധിയെ ലാക്കാക്കി ആലപ്പുഴയിലെ കടൽപ്പാലം വീണ്ടും നീട്ടുകയും തുറമുഖത്തു മണ്ണും ചെളിയും അടിയാതിരിക്കുന്നതിനു വേണ്ട പണികൾ നടത്തുകയും ചെയ്തു. കൊല്ലം, കുളച്ചൽ, കന്യാകുമാരിതുടങ്ങി സംസ്ഥാനത്തുള്ള പല തുറമുഖങ്ങളെ പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുന്നതിനും ആലോചിച്ചു വരുന്നു. കൊല്ലത്തു പുതുതായി ഒരു കടല്പാലം പണിയിക്കുന്നതിനും തിരുവനന്തപുരത്തെ കടല്പാലം നീട്ടുന്നതിനും തീർച്ചയാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഇതിന്റെ രണ്ടിന്റേയും പണി താമസിയാതെ തുടങ്ങുന്നതാണു്.

ഈ നാട്ടിൽ ഉണ്ടാകുന്നവയും ഉണ്ടാക്കുന്നവയും ആയ സാമാനങ്ങൾ വിറ്റഴിക്കുന്നതിനു പറ്റിയ മാർക്കറ്റുകൾ കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിനും അവ വിദേശങ്ങളിൽ പ്രചരിപ്പിച്ചു

ആവശ്യത്തെ ഗുണം വിദേശികളെ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനും വേണ്ടി ബോംബയിൽ ഒരു ട്രേഡ് ഏജൻറിനെ നിയമിച്ചു; എന്നാൽ, ചില കാരണങ്ങളാൽ ഈ ഉദ്യോഗസ്ഥനെ മാറ്റുകയുണ്ടായി. ട്രേഡ് ഏജൻറിൻറെ ചുമതലകൾ ഒരു കമ്മിറ്റിയെ ഏൽപ്പിക്കാൻ മിക്കവാറും തീച്ചയാക്കിയിരിക്കുന്നു, ലണ്ടനിലും ഒരു ട്രേഡ് ഏജൻറിനെ നിയമിക്കാൻ ആലോചിച്ചുവരുന്നു. ഇൻഡ്യാ ഗവൺമെൻറിൻറെ കീഴിൽ തുലോം ഉയർന്ന ഒരുദ്യോഗം വഹിച്ചിരുന്ന ഒരു മഹാനെ ഈ സ്ഥാനത്തു നിയമിക്കാൻ ഇടയുള്ളതായി ഈയിടെ ചില പത്രങ്ങളിൽ കണ്ടു. തിരുവനന്തപുരത്തു് ഗവൺമെൻറു് വകയായി ഒരു വില്പനാലയം തുറന്നു. ഈ ആലയം മുഖേന നാട്ടുകാരായ വ്യവസായികൾക്കു് അവരുടെ സാമാനങ്ങൾ വിറ്റഴിക്കാവുന്നതാണു്. വാണിജ്യാഭിവൃദ്ധിക്കു് ഗതാഗതസൌകര്യം വർദ്ധിപ്പിക്കേണ്ടതു് ആവശ്യമാണല്ലോ. എന്നു മാത്രമല്ല, ജനങ്ങളുടെ പ്രാഥമികാവശ്യങ്ങളിൽ ഒന്നാണു് ഗതാഗതസൌകര്യം. അതുകൊണ്ടു് ഇക്കാര്യത്തിൽ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ട ചുമതലയും ഗവൺമെൻറിനുണ്ടു്. അതിനാൽ, ഗതാഗത കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി പര്യാലോചിച്ചു റിപ്പോർട്ടുചെയ്യുന്നതിനു് ഒരു കമ്മിറ്റി ഏർപ്പെടുത്തി. കരമാർഗ്ഗേണയും ജലമാർഗ്ഗേണയും ഉള്ള സഞ്ചാരസൌകര്യം കമ്മിറ്റിയുടെ ആലോചനയ്ക്കു വിഷയീഭവിച്ചു. കമ്മിറ്റി പല പരിഷ്കൃതരാജ്യങ്ങളിലേയും ഗതാഗത വ്യവസ്ഥകളെപ്പറ്റി അന്വേഷിച്ചും ഇവിടത്തെ സ്ഥിതി കൂലങ്കഷമായി പരിശോധിച്ചും ഒരു റിപ്പോർട്ടു തയ്യാറാക്കി ഗവൺമെൻറിനു സമർപ്പിച്ചു. ജനങ്ങളുടെ സഞ്ചാരസൌകര്യം കഴിയുന്നതു വർദ്ധിപ്പിക്കേണ്ടതാകയാൽ മോട്ടർസർവീസ്സു്, ബോട്ടുസർവ്വീസുമുതലായവ കഴിയു

ന്നതും ഗവമ്മെൻറിന്റെ അധീനതയിൽ ആക്കണമെന്നു് കമ്മിറ്റി ശുപാർശചെയ്തു. ആപൽക്കരങ്ങളായമത്സരങ്ങൾ മൂലം യാത്രക്കാക്ക് നേരിടുന്ന ആപത്തുകളെ തടയുക, ക്രമക്കേടുകൾ നിരക്കു കുറയ്ക്കുകയും ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുക, ക്രമതൽ ഉറപ്പും സൌകര്യവും ഉള്ള വാഹനങ്ങൾ നടപ്പിൽ വരുത്തുക, തുടങ്ങി ജനങ്ങളുടെ ജീവരക്ഷയ്ക്കും സുഖത്തിനും ധനലാഭത്തിനും വേണ്ട വ്യവസ്ഥകൾ നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നതിനായി ചില പരിഷ്കൃതരാജ്യങ്ങളിൽ ഗവമ്മെൻറുതന്നെ ബസ്സ് സർവീസ് നടത്തിപ്പോരുന്നു. ഈ നയം ഇവിടെയും നടപ്പിൽ വരുത്തണമെന്നാണു് കമ്മിറ്റിയുടെ അഭിപ്രായം. ഗവമ്മെൻറ് ഈ നിർദ്ദേശം എത്രമാത്രം ഗുണകരമാണെന്നു പരീക്ഷിച്ചുനോക്കാൻ തീർച്ചയാക്കിയിരിക്കുന്നു. 1113-കംഭമാസം മുതൽ, തിരുവനന്തപുരം മുതൽ നാഗർകോവിൽവരെയുള്ള ബസ്സ് സർവീസ്സ് ഗവമ്മെൻറ് ഏറ്റെടുത്തു നടത്തുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു. പരീക്ഷണത്തിന്റെ ഫലം തൃപ്തികരമാണെങ്കിൽ മറ്റുള്ള സർവീസ്സുകളും ഗവമ്മെൻറ് ഏറ്റെടുക്കുന്നതാണു്.

വ്യവസായാഭിവൃദ്ധി.

രാജ്യത്തിന്റെ വ്യവസായാഭിവൃദ്ധി തിരുമനസ്സിലെ അതിപ്രധാനമായ ഒരു ഭരണാദർശമാണു്. നമ്മുടെ നാട്ടിൽ ധാരാളമായി ഉണ്ടാകുന്ന റബ്ബറിനു് ശരിയായ വില കിട്ടുന്നില്ലെന്നു കണ്ടു് അതു ക്രമതൽ ആദായകരമാംവണ്ണം വിനിയോഗിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി തിരുവനന്തപുരത്തു ഒരു റബ്ബർഫാക്റ്ററി സ്ഥാപിച്ചു. മോട്ടാർകാറുകൾക്കും

സൈക്കിളുകൾക്കും വേണ്ട ടയർ, ട്യൂബ്, കിളിക്കോപ്പുകൾ വിരിപ്പുകൾ തുടങ്ങി പലതരം സാമാനങ്ങൾ ഈ ഫാക്ടറിയിൽ ഉണ്ടാക്കിവരുന്നു. ഇതിൽ വിദേശീയ സാമാനങ്ങളെ ഇവ അതിശയിക്കുന്നു. ഇതുകൂടാതെ അനുദിനം കൊണ്ടു് റബ്ബർവ്യവസായം ആദായകരമാണെന്നു ജനങ്ങൾക്കും ഗവൺമെൻറിനും ബോദ്ധ്യമായിട്ടുണ്ടു്. അതിനാൽ, 1112-ഒടുവിൽ പ്രസ്തുത ഫാക്ടറിയുടെ പ്രവർത്തനം പുതുതായി രജിസ്റ്റർചെയ്യപ്പെട്ട ഒരു ലിമിറ്റഡ് കമ്പനിക്കു ഗവൺമെൻറു വിട്ടുകൊടുത്തു.

ജനങ്ങൾക്കു വിവിധവ്യവസായങ്ങളിൽ അഭിരുചിയും വിശ്വാസവും ജനിപ്പിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി ഗവൺമെൻറു തന്നെ ചില പ്രധാന വ്യവസായങ്ങൾ തുടങ്ങുകയും അവയുടെ പ്രവർത്തനം വിജയകരമെന്നു ബോദ്ധ്യമായശേഷം ഓരോന്നായി ജനങ്ങൾക്കു വിട്ടുകൊടുക്കുകയും ചെയ്യാനാണു് ഗവൺമെൻറു തീർച്ചയാക്കിയിട്ടുള്ളതു്. ഇങ്ങനെ ചെയ്യാതെ ഒട്ടധികം വ്യവസായങ്ങൾ ഗവൺമെൻറുതന്നെ തുടങ്ങി നടത്തുക എന്നു വന്നാൽ മുതലെടുപ്പു വർദ്ധിക്കുമെങ്കിലും ഗവൺമെൻറു ഒരു കച്ചവടക്കമ്പനിയോ, തൊഴിൽസംഘമോ ആണെന്നു തോന്നിപ്പോകും. ജനങ്ങൾക്കു് തൊഴിൽ ചെയ്യാനുള്ള സൌകര്യവും കുറയുന്നതാണു്. അതിനാൽ വ്യവസായങ്ങൾ ഓരോന്നായി തുടങ്ങി ക്രമേണ ജനങ്ങൾക്കു വിട്ടുകൊടുക്കുന്ന നയം സർവഥാ ആദരണീയമാകുന്നു.

ഈ നയം അനുസരിച്ചു് തക്കലയിലെ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയും ഒരു ലിമിറ്റഡ് കമ്പനിക്കു വിട്ടുകൊടുത്തിരിക്കുന്നു. ഫാക്ടറി സ്ഥാപിച്ചിട്ടു കുറേക്കാലമായെങ്കിലും

മൂലധനത്തിന്റെ കുറവും, വിദഗ്ദ്ധന്മാരുടെ അഭാവവും, ഭരണത്തിന്റെ ന്യൂനതയും മൂലം ഇതുവരെ തൃപ്തികരമായി ജോലി നടന്നിട്ടില്ല. മദ്രാസിലെ പാരി ആൻഡ് കമ്പനി എന്ന വിദഗ്ദ്ധസംഘത്തിന്റെ ഭരണത്തിലാണ് ഫാക്ടറിയുടെ പ്രവർത്തനം സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്. അതിനാൽ അതിന്റെ ഭാവി ശോഭനമായിരിക്കുമെന്നുള്ളതിൽ സംശയത്തിനു് അവകാശമില്ല.

കളിമണ്ണുവ്യവസായത്തിനുവേണ്ട സകല സൌകര്യങ്ങളും ഈ നാട്ടിൽ ഉണ്ടെന്നു ബോദ്ധ്യമാവുകയാൽ കുണ്ടറ എന്ന സ്ഥലത്തു് ഒരു കളിമൺ വ്യവസായശാല സ്ഥാപിക്കാൻ തീർച്ചയാക്കിയിരിക്കുന്നു. അതിലേക്കുവേണ്ട കെട്ടിടങ്ങളുടെ പണി ദ്രുതഗതിയിൽ നടന്നു വരികയാണു്. പണി പൂർത്തിയായാലുടൻ ജോലി ആരംഭിക്കുന്നതിനു വേണ്ട ഏർപ്പാടുചെയ്യുവരുന്നു. ബോംബയിലുള്ള സാസൂൺമില്ലിന്റെ ഉടമസ്ഥന്മാർ തിരുവിതാംകൂറിൽ രണ്ടോ മൂന്നോ മില്ലുകൾ സ്ഥാപിക്കാമെന്നു സമ്മതിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഈ മില്ലിന്റെ ഉടമസ്ഥനായ സർ. വിക്ടർ സാസൂണിനെ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു നേരിട്ടുകണ്ടു നിർബന്ധിച്ചതിന്റെ ഫലമായി തിരുവിതാംകൂറിനേയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യവസായപരിധിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താമെന്നു് സമ്മതിക്കുകയാണു ചെയ്തതു്. സർ സാസൂണിന്റെ വകയായി ആലുവായിൽ സ്ഥാപിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു മില്ലിന്റെ ശിലാസ്ഥാപനകർമ്മം 1112 തുലാമാസം പത്തൊൻപതാംതീയതി സർ. സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യർ നിർവഹിച്ചു.

നമ്മുടെ നാട്ടിലെ വ്യവസായങ്ങൾ വിദേശികൾക്കു വിട്ടുകൊടുക്കണമെന്ന് ഒരു ആക്ഷേപം അപൂർവം ചിലർക്കുള്ളതായി ചില പത്രപ്രസ്താവങ്ങൾകൊണ്ടു കാണുന്നു. നമ്മുടെ പരമാർത്ഥസ്ഥിതി അവർ മനസ്സിലാക്കാഴികയാണ് ഇതിനു കാരണം. ഭീമമായ സംഖ്യ മൂലധനം മുടക്കി വമ്പിച്ചതോതിൽ വ്യവസായങ്ങൾ നടത്തുവാനുള്ള കെല്പ് നമ്മുടെ നാട്ടുകാർക്കില്ല. മറ്റു ധാരാളം അത്യാവശ്യങ്ങൾ നിർവഹിക്കുവാനുള്ളതുകൊണ്ട് ഗവൺമെൻറിനും കടം വാങ്ങാതെ നിവൃത്തമില്ല. അതുപോലെ വിവിധതൊഴിലുകളിൽ പ്രായോഗികപരിജ്ഞാനമുള്ള വിദഗ്ദ്ധന്മാരെ ലഭിക്കാനും നമ്മുടെ നാട്ടിൽ പ്രയാസമായിരിക്കുന്നു. തക്കല സ്ഥാപിച്ച പഞ്ചസാരഫാക്ടറി, പുനലൂരിലെ പേപ്പർമിൽ ഇവയുടെ സ്ഥിതിയൊന്നു നോക്കുക; മൂലധനത്തിന്റെ കുറവ്, വിദഗ്ദ്ധന്മാരുടെ അഭാവം എന്നീ കാരണങ്ങളിൽ ഒന്ന്, അഥവാ രണ്ടുംകൂടി അവയുടെ വിജയകരമായ പ്രവർത്തനത്തിനു പ്രതിബന്ധമായിത്തീർന്നിട്ടില്ലേ? യഥാർത്ഥസ്ഥിതി ഇപ്രകാരമായിരിക്കെ വിദേശിയമൂലധനത്തേയും വിദേശിയ വിദഗ്ദ്ധന്മാരെയും ആശ്രയിക്കാതെ നമ്മുടെ വ്യവസായപരിപോഷണം സാധിക്കുന്നതെങ്ങിനെ? ജപ്പാൻ ഇന്നു നേടിയിരിക്കുന്ന വ്യവസായാഭിവൃദ്ധി വിദേശിയ മൂലധനത്തേയും വിദേശികളായ വിദഗ്ദ്ധന്മാരെയും ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി വേണ്ടും വണ്ണം ഉപയോഗിച്ചതിന്റെ ഫലമാണ്; ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ വ്യവസായാഭിരുചി സംജാതമാക്കുകയും ധാരാളം വിദഗ്ദ്ധന്മാരെ സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തുകഴിഞ്ഞാൽ നാട്ടുകാർക്കു സ്വന്തമായി തൊഴിൽശാലകൾ ഏർപ്പെടുത്തുവാൻ മനസ്സും മാർഗ്ഗവും ഉണ്ടാവും. സാമൂഹ

കമ്പനിക്കാർ ഈ നാട്ടിൽ സ്ഥാപിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള മില്ലുകൾക്കുവേണ്ടി രണ്ടോ മൂന്നോ കോടി രൂപമുടക്കാൻ അവർ തയ്യാറാണു്. ഈ മില്ലുകളിൽ ജോലിചെയ്യുന്നതിനു് നിവൃത്തിയുള്ളിടത്തോളം തിരുവിതാംകൂർകാരെത്തന്നെ നിയമിക്കണമെന്നും തിരുവിതാംകൂർകാർക്കു മില്ലുകളിലെ വിവിധജോലികളിൽ പരിശീലനം നൽകണമെന്നും നമ്മുടെ ഗവൺമെന്റു് കമ്പനിഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുമായി വ്യവസ്ഥചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ഈ സ്ഥിതിക്കു് മില്ലിന്റെ ആവിർഭാവം ഈ നാട്ടിലെ തൊഴിൽ ഇല്ലായ്മക്കു് എത്രമാത്രം പരിഹാരം ഉണ്ടാക്കുമെന്നുള്ളതും പ്രത്യേകം ആലോചിക്കേണ്ട ഒരു വിഷയമാകുന്നു. സർ സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പല പ്രസംഗങ്ങളിലും ഈ വക കായ്ങ്ങൾ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുകയും ജനങ്ങളുടെ ആശകൾ അടിസ്ഥാനരഹിതമാണെന്നു സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്.

പള്ളിവാസൽ പദ്ധതി

തിരുവിതാംകൂറിന്റെ സാമ്പത്തികവും വ്യവസായപരവുമായ അഭിവൃദ്ധിക്കു് അത്യന്തം സഹായിക്കുന്ന പള്ളിവാസൽ ഹൈഡ്രോ ഇലക്ട്രിക്കു് പദ്ധതി നമ്മുടെ പൊന്നുതമ്പുരാന്റെ തിരുമനസ്സിലെ ദീർഘദർശിത്വത്തിനും രാജ്യക്ഷേമകാംക്ഷയ്ക്കും സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. രാജ്യത്തിനു് ഏറ്റവും പ്രയോജനകരമായ ഈ പദ്ധതി, ക്ഷേത്രപ്രവേശന വിളംബരംപോലെ, തിരുമനസ്സിലെ തിരുനാമംതിരുവിതാംകൂർരാജ്യം ഉള്ളകാലമത്രയും കൃതജ്ഞതാപൂർവം

സ്മരിക്കുന്നതിനു ഇടയാക്കുമെന്നുള്ളതിൽ സംശയിക്കാനില്ല. വ്യയാധിക്യംകൊണ്ടു് ഏതൊരു ഭരണാധികാരിയും മാറി വെയ്ക്കുന്ന ഈ വൈദ്യുതപദ്ധതി നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നതിനു് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു ഭരണാധികാരം കയ്യേറ്റു് അധികകാലം കഴിയുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ ഉജ്ജ്വിതമായ നടപടി ആരംഭിച്ചു. ഭാഗ്യവശാൽ ഇതിലും വമ്പിച്ച ഒരു വൈദ്യുതപദ്ധതിയുടെ ജനയിതാവായ ഒരു മഹാനെ നമ്മുടെ ദിവാൻജിയായും ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരു കോടി ഉറുപ്പികയിലധികം പള്ളിവാസൽ പദ്ധതിക്കു് വേണ്ടിവരുമെന്നാണു് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതു്. ഇതു പൂത്തിയാകുന്നതോടുകൂടി (ഇക്കൊല്ലത്തിൽ പൂത്തിയാകുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു.) നാട്ടിലെ വ്യവസായത്തിനു് അദ്ഭുതപൂർവമായ അഭിവൃദ്ധി ഉണ്ടാകുന്നതാണു്.

കടിൽ വ്യവസായങ്ങൾ അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഒരു പദ്ധതിഗവമ്മെൻറു തയ്യാറാക്കി വരുന്നു. ഗ്രാമോദ്ധാരണം തിരുമനസ്സിലെ ഗവമ്മെന്റിന്റെ ശ്രദ്ധയുള്ള വിഷയീഭവിച്ചിട്ടുള്ള പ്രയോജനകരമായ മറെറാരു പദ്ധതിയാണു്. ഇതു സംബന്ധിച്ചു പല സ്ഥലങ്ങളിലും ജോലി തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ടു്. ചുരുക്കത്തിൽ, തിരുവിതാംകൂറിനെ വ്യവസായപ്രധാനമായ ഒരു രാജ്യമാക്കിത്തീർക്കുന്നതിനു് ഉജ്ജ്വിതമായ പ്രവൃത്തികൾ തുടർന്നുവരുന്നു.

———

പൊതുജനാരോഗ്യം

പൊതുജനാരോഗ്യം തിരുമനസ്സിലെ പ്രത്യേകശ്രദ്ധയ്ക്കു പാത്രീഭവിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു പ്രധാന വിഷയമാണു്. മെഡിക്കൽ ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റിന്റെ ഭരണം റീജൻസികാലത്തു് മൂന്നംഗങ്ങടം അടങ്ങിയ ഒരു ഭരണസമിതിയെ ഏർപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. ഈ ഏർപ്പാടു് ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റിന്റെ കാര്യക്ഷമതയ്ക്കു ഹാനികരവും അധികച്ചെലവിനു് ഹേതുകവും ആണെന്നു കണ്ടു് പ്രസ്തുതസമിതി നിർത്തൽചെയ്തു; ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റിന്റെ ഭരണത്തിനു് ഡർബാർഫിസിഷ്യൻ എന്ന പേരിൽ ഒരുദ്യോഗസ്ഥനെ നിയമിച്ചു. പബ്ലിക്കു് ഹെൽത്തു ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റിനെ മെഡിക്കൽ ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റിൽ നിന്നു വേർതിരിച്ചു. സാനിറ്ററിഡിപ്പാർട്ടുമെന്റിനെ പബ്ലിക്കു് ഹെൽത്തുശാഖയോടു കൂട്ടിച്ചേർത്തു. വൈദ്യശാസ്ത്രത്തിന്റെ പ്രത്യേകശാഖകളിൽ വൈദഗ്ദ്ധ്യം നേടിയിട്ടുള്ളവരെ ചേർത്തു് ഒരു വിദഗ്ദ്ധസംഘം ഏർപ്പെടുത്തുകയും വിദഗ്ദ്ധന്മാരെയെല്ലാം ജനറലാശുപത്രിയിൽ നിയമിക്കുകയും ചെയ്തു. തന്മൂലം, ജനറലാശുപത്രിയെ അഭയം പ്രാപിച്ചാൽ ഏതു രോഗത്തിനും വിദഗ്ദ്ധന്മാരെക്കൊണ്ടു ചികിത്സിപ്പിക്കാൻ സൌകര്യം ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു. ജനറലാശുപത്രിയിൽ റേഡിയം ചികിത്സ നടത്തുന്നതിനു പുതുതായി വേണ്ട സൌകര്യങ്ങടം ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ടു്. തിരുവനന്തപുരം പട്ടണത്തിനോടു് ഏറ്റവും അടുത്തു സ്ഥാപിച്ചിരുന്ന കുഷ്ഠരോഗാശുപത്രി മാവേലിക്കരതാലൂക്കിൽ ജനബാഹുല്യം കുറഞ്ഞ ഒരു സ്ഥലത്തേക്കു മാറ്റി. നാഗർകോവിലിനു സമീപം ഒരു ക്ഷയരോഗാശു

പത്രി സ്ഥാപിക്കാൻ ആലോചിച്ചുവരുന്നു. വിദഗ്ധന്മാരായ ഡാക്ടർമാരുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ രാജ്യത്തിന്റെ പല ഭാഗങ്ങളിലും വൈദ്യസഹായകേന്ദ്രങ്ങളും സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും ഈ കേന്ദ്രങ്ങളിൽനിന്ന് ആംബുലൻസ്സ് കാറുകളും വഴി ഗ്രാമങ്ങളിൽ വൈദ്യസഹായം നൽകുന്നതിനും ഗവൺമെൻറ് തീർച്ചയാക്കിയിരിക്കുന്നതായി ദിവാൻജി ദക്ഷിണതിരുവിതാംകൂറിൽ വെച്ചു ചെയ്ത ഒരു പ്രസംഗത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. സാംക്രമികരോഗങ്ങളെ തടുക്കുന്നതിനു ഗവൺമെൻറ് കൈക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന നയം ഏറ്റവും സ്തുത്യർഹമാണ്.

1110 ഒടുവിൽ ദക്ഷിണതിരുവിതാംകൂറിലുള്ള ചില താലൂക്കുകളിൽ മലമ്പനി കലശലായി ബാധിച്ചു; അതോടുകൂടി ദാരിദ്ര്യവും സാമാന്യജനങ്ങളെ പീഡിപ്പിച്ചു. അതിനാൽ രണ്ടിനും പ്രതിവിധി ചെയ്യേണ്ടിവന്നു. ആഹാരസാധനങ്ങളും ഔഷധങ്ങളും ലുബ്ധുകൂടാതെ വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനും അവിടവിടെ താത്ക്കാലികാശുപത്രികൾ സ്ഥാപിച്ച് രോഗികളെ കിടത്തി ചികിത്സിക്കുന്നതിനും ഉത്സർജ്ജിതമായ ആജ്ഞകൾ നൽകപ്പെട്ടു. രോഗബാധിതരെ രക്ഷിക്കുന്നതോടുകൂടി രോഗം പടരാതെ സൂക്ഷിക്കുന്നതിനും മെഡിക്കൽ, പബ്ലിക്ക് ഹെൽത്ത്, ആയുർവ്വേദം എന്നീ മൂന്നു ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറുകളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ യോജിച്ചു പ്രയത്നിച്ചു. ഔഷധങ്ങൾക്കും ആഹാരസാധനങ്ങൾക്കുമായി അനേകായിരം ഉറുപ്പിക ചെലവാക്കി. എന്നാൽ ഇതൊന്നുംകൊണ്ടു പ്രജാവത്സലനായ പൊന്നുതിരുമേനിക്കു തൃപ്തിയായില്ല. രോഗബാധിതരായ ജനങ്ങളെ

നേരിട്ടു കണ്ടു് അവരുടെ സൂക്ഷ്മസ്ഥിതി മനസ്സിലാക്കുന്നതിനു കല്പിച്ചു തീർച്ചയാക്കി. മലമ്പനി ഭയങ്കരമായ ഒരു സാംക്രമികരോഗമാണെങ്കിലും അതു ഗണ്യമാക്കാതെ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സ്വമാതാവിനോടും സഹോദരനോടും ക്രൂടി 1111 ചിങ്ങം 19-ാംനു- ദക്ഷിണതിരുവിതാംകൂറിലേക്കു് എഴുന്നള്ളി. നെയ്യാറിൻകര താലൂക്കിൽ ഉൾപ്പെട്ട പെരുങ്കടവിള, ഒറശേഖരമംഗലം എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിലാണു് പനി കലശലായി വ്യാപിച്ചിരുന്നതു്. അതിനാൽ ഈ രണ്ടു സ്ഥലങ്ങളിലും സ്ഥാപിച്ചിരുന്ന ആശുപത്രികളും തിരുമേനിമാർ സന്ദർശിച്ചു. കരുണാനിധിയായ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് രോഗികളുടെ സമീപം ചെന്നു് അവരുടെ രോഗസ്ഥിതിയേയും അവർക്കു ലഭിച്ചുവന്ന ഔഷധം, ആഹാരം, ശുശ്രൂഷ മുതലായവയേയും പറ്റി നേരിട്ടു അന്വേഷിച്ചു. ആ ആശുപത്രികളിൽ ലഭിച്ച സന്തുഷ്ടിയേയും സംതൃപ്തിയേയും കുറിച്ചു് എന്തു പറയട്ടെ! മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ നേരിട്ടു കാണുന്നതിനും അവിടത്തെ പ്രജാവാത്സല്യം കണ്ടറിയുന്നതിനും തിരുവായ്മൊഴികൾ കേൾക്കുന്നതിനും സാധിച്ച അവർ മഹാഭാഗ്യവാന്മാർ തന്നെ! അവർക്കു ലഭിച്ച ഈ സന്തുഷ്ടിതന്നെ രോഗശമനത്തിനു സിദ്ധൌഷധമായിത്തീർന്നു. രോഗബാധിതരായി, അശരണരായി കിടന്ന അനേകായിരം സാധുക്കൾ ഇരുകരങ്ങളും ചേർത്തു്, ആനന്ദാശ്രു വർഷിച്ചുകൊണ്ടു്, തിരുമനസ്സിലെ ദീർഘായുരാരോഗ്യാദികൾക്കായി പ്രാർത്ഥിച്ചു.

സാംക്രമികരോഗം എന്നു കേട്ടാൽ ബന്ധുജനങ്ങൾ പോലും അകലുകയാണു് ചെയ്യുന്നതു്; എന്നിരിക്കെ തിരു

മനസ്സുകൊണ്ട് അനേകം രോഗികൾ കിടക്കുന്ന ആശുപത്രികളിൽ എഴുന്നെള്ളുക മാത്രമല്ല, അവരുടെ സമീപം ചെന്ന് രോഗസ്ഥിതി മുതലായ വിവരങ്ങൾ ചോദിച്ചറിയുകയും ചെയ്തു. ഇതാണ് നിഷ്കളങ്കമായ പ്രജാവാത്സല്യം! ഇതാണ് യഥാർത്ഥമായ ദീനാനുകമ്പ!!

സാമ്പത്തികനയം

ഗവൺമെൻറിൻെറ സാമ്പത്തികനയം കാലോചിതവും ശ്രേയസ്കരവും ആകുംവണ്ണം പരിഷ്കരിച്ചിരിക്കുന്നു. അക്കൌണ്ടാഫീസർ, ധനകാര്യോദ്ദർശി എന്നീ രണ്ടുദ്യോഗങ്ങളും ഒരാൾ തന്നെ വഹിക്കുന്നതിൻെറ ന്യൂനത ജനപ്രതിനിധികൾ പലപ്പോഴും ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അതിനു പരിഹാരം ഉണ്ടാക്കാൻ ശ്രദ്ധിച്ചതു് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഭരണാധികാരം കയ്യേറ്റശേഷം മാത്രമാണ്. ഈ രണ്ടുദ്യോഗങ്ങളും ജനഹിതാനുസരണം വേർതിരിക്കുകയും മദ്രാസ് ഗവൺമെൻറിൻെറ കീഴിൽ ധനകാര്യവകുപ്പിൽ ഉദ്യോഗത്തിലിരുന്ന ഒരാളെ ആദ്യത്തെ ധനകാര്യോദ്ദർശിയായി നിയമിക്കയും ചെയ്തു. കൊല്ലം ചെങ്കോട്ട തീവണ്ടിപ്പാതയുടെ വേണ്ടി ഗവൺമെൻറിൻെറ ആവശ്യപ്രകാരം തെന്നിൻഡ്യാ റെയിൽവേ കമ്പനിക്കാർ കടം വാങ്ങിയിട്ടുള്ള സംഖ്യ കൊടുത്തുതീർത്തു് റെയിൽവേ കൈവശപ്പെടുത്തുന്നതിനു് ഉടമ്പടിപ്രകാരം നമ്മുടെ ഗവൺമെൻറിനു കടപ്പാടില്ലെന്നു്

ഇൻഡ്യാഗവമ്മെൻറു തീർച്ചയാക്കുകയാൽ അതിലേക്കായി നീക്കിവെച്ചിരുന്ന കുറെ ധനം പള്ളിവാസൽ പദ്ധതി, കൊച്ചീതുറമുഖം പണി മുതലായ ആദായകരങ്ങളായ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു വിനിയോഗിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചു. ആദായകരങ്ങളായ പദ്ധതികൾക്കു് റവന്യൂവിൽനിന്നു് പണം ചെലവാക്കുന്നതു ബുദ്ധിപൂർവ്വകമല്ലെന്നും അത്തരം പദ്ധതികൾ കുറഞ്ഞ പലിശയ്ക്കു പണം കടം എടുത്തു നടത്തേണ്ടതാണെന്നും തീർച്ചയാക്കി; അതനുസരിച്ചു് 1111–ൽ അൻപതു ലക്ഷം ഉറുപ്പിക ഗവമ്മെൻറു കടം വാങ്ങി. ആവശ്യപ്പെട്ടതിൽ നാലിരട്ടിയിലധികം തുകയ്ക്കുള്ള അപേക്ഷകളാണു് ഒരു മണിക്കൂറിനുള്ളിൽ ലഭിച്ചതു്. ഇതിൽനിന്നു് ഗവമ്മെൻറിൻെറ സാമ്പത്തികനിലയെപ്പറ്റി ജനങ്ങൾക്കുള്ള വിശ്വാസവും മതിപ്പും പ്രത്യക്ഷമാണല്ലോ. രാജ്യത്തെ ശമ്പളച്ചെലവു് വർഷംപ്രതി വർദ്ധിച്ചുവരികയാൽ ഒരു നിയന്ത്രണം അത്യാവശ്യമായിത്തീർന്നു. അതിനാൽ ശമ്പളക്രമങ്ങൾ നവീകരിക്കുന്നതിനായി ഒരു പ്രത്യേക ഉദ്യോഗസ്ഥനെ നിയമിക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിൻറെ ശുപാർശകൾ ഉചിതമായ ഭേദഗതികളോടുകൂടി നടപ്പിൽ വരുത്തുകയും ചെയ്തു.

സാമ്പത്തികനില

ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഭരണാധികാരം കയ്യേറ്റതു് 1107–ാമാണ്ടു തുലാമാസത്തിലാണല്ലോ. 1106-ൽ തിരുവിതാംകൂറിലെ മുതലെടുപ്പു്

22718019 കയും ചെലവ് 23941106 കയും ആയിരുന്നു. ഇതിൽനിന്ന് തന്നാണ്ടിൽ 1223087 ക വരവിൽ കവിഞ്ഞു ചെലവുവന്നതായി സ്പഷ്ടമാണല്ലോ. 1107-ൽ പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്ന വരവുണ്ടാവുകയില്ലെന്നും അക്കൊല്ലത്തിലും അറുലക്ഷത്തിൽപരം ഉറുപ്പിക അധികച്ചെലവു വരുമെന്നും ആണ്ടാരംഭത്തിൽ ഗവൎമ്മെന്റിന്റെ ധനകാൎയ്യവിദഗ്ധന്മാർ തീൎച്ചയാക്കി. എന്നാൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ഭരണാധികാരം കയ്യേറശേഷം ചെലവുകളെ ബുദ്ധിപൂൎവ്വം നിയന്ത്രിക്കുകയും ഈടാക്കേണ്ട മുതലുകൾ ഈടാക്കാൻ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തതിന്റെ ഫലമായി അധികച്ചെലവു കൂടാതെ കഴിച്ചു; എന്നുമാത്രമല്ല, ഒരു ചെറിയ സംഖ്യ മിച്ചം വരുത്താനും സാധിച്ചു. അതുമുതൽ ദുർവ്യയങ്ങളെ തടയുന്നതിനും ഗവൎമ്മെൻറിനു ന്യായമായി കിട്ടേണ്ട ആദായങ്ങൾ ഈടാക്കുന്നതിനും പ്രത്യേകം നിഷ്കർഷിച്ചു വരുന്നു. അതിന്റെ ഫലമായി 1109-ൽ മുതലെടുപ്പ് 24003855 ക യായി വർദ്ധിച്ചു. 1112-ലെ സൂക്ഷ്മവിവരങ്ങൾ പുറത്തായിട്ടില്ല. എന്നാൽ 1113-ലെ ബഡ്ജറ്റ് തയ്യാറാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി കഴിയുന്നത്ര സൂക്ഷ്മവിവരങ്ങൾ ശേഖരിച്ചശേഷം ഗവൎമ്മെന്റ് കണക്കാക്കിയിട്ടുള്ളതു് 1112-ൽ 251.54 ലക്ഷം ക വരവും 240.02 ലക്ഷം ക ചെലവും ഉണ്ടാകുമെന്നാണു്. ഇതു് ഗവൎമ്മെന്റ് പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നതിലും തുലോം തൃപ്തികരമായ ഒരു നിലയാകുന്നു. ഈ കണക്കുകളിൽ നിന്ന് ഗവൎമ്മെൻറിന്റെ ധനസ്ഥിതി വർഷംപ്രതി അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടു വരികയാണെന്നു് സ്പഷ്ടമാണല്ലോ. അപ്രതീക്ഷിതമായുണ്ടാകാവുന്ന അത്യാവശ്യങ്ങൾക്കു വിനിയോഗിക്കത്തക്കവണ്ണം ഒരു കരുതൽഫണ്ടു പ്രത്യേ

കം സൂക്ഷിക്കുന്നതിനു് 1113-ൽ ഗവൺമെൻറു തീർച്ച യാക്കി. അതനുസരിച്ചു് പന്ത്രണ്ടുലക്ഷം രൂപാ ആദ്യത്തെ മൂലധനമായി നീക്കിവെച്ചിരിക്കുന്നു.

പള്ളിവാസൽ പദ്ധതിക്കായി അൻപതുലക്ഷം ഉറുപ്പിക നമ്മുടെ ഗവൺമെൻറു കടം എടുക്കാൻ തീർച്ചയാക്കിയ വിവരം പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തു് ഒരു മണിക്കൂർ കഴിയുന്നതിനുമുമ്പു് ആവശ്യപ്പെട്ട സംഖ്യയുടെ നാലിരട്ടിക്കുള്ള വാഗ്ദാനങ്ങളാണു് കിട്ടിയതു്. നമ്മുടെ ഗവൺമെൻറിന്റെ കടപ്പത്രങ്ങൾക്കു് ഇൻഡ്യാഗവൺമെൻറിന്റെ കടപ്പത്രങ്ങൾക്കു തുല്യമായ ഒരു നില ഇൻഡ്യാഗവൺമെൻറു് കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതും ഗവൺമെൻറിന്റെ ധനസ്ഥിതി എത്രമാത്രം സുദൃഢമാണെന്നു വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ടു്.

നിയമസഭാ പരിഷ്കാരം.

ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഭരണാധികാരം കയ്യേറ്റശേഷം നടപ്പിൽ വരുത്തിയിട്ടുള്ള വിവിധപരിഷ്കാരങ്ങളിൽ പ്രധാനമായിട്ടുള്ളതു് 1108-ൽ നടപ്പാക്കിയ നിയമസഭാപരിഷ്കാരമാകുന്നു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഭരണാധികാരപ്രതിഷ്ഠാപന ഡർബാറിൽ വെച്ചു വാഗ്ദാനം ചെയ്തതാണു് ഈ പരിഷ്കാരം.

പുതിയ പരിഷ്കാരത്തിനുമുമ്പു് ശ്രീമൂലംപ്രജാസഭ, നിയമനിർമ്മാണസഭ എന്നിങ്ങനെ രണ്ടു് ജനപ്രതിനിധി

സഭകളാണ് ഈ നാട്ടിൽ ഉണ്ടായിരുന്നത്. ഇവയിൽ ശ്രീമൂലംപ്രജാസഭയ്ക്ക് രാജ്യകാര്യങ്ങളിൽ പറയത്തക്ക യാതൊരധികാരവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ആണ്ടിലൊരിക്കൽ ദിവാൻജിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ സഭകൂടും; ജനപ്രതിനിധികൾ ഏതെങ്കിലും രണ്ടു വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റി സഭയിൽ നിവേദനംചെയ്യും. നിവേദനങ്ങൾക്ക ദിവാൻജി സേച്ഛപോലെ മറുപടി പറയും. പ്രായേണ "നോട്ടുചെയ്തിരിക്കുന്നു, ആലോചിക്കാം" എന്നിങ്ങനെ ഒറ്റ വാക്കിലായിരിക്കും മറുപടി. അൻപതുറുപ്പികയിൽ കുറയാതെ കരം തീരുവയുള്ളവർക്ക് സമ്മതിദാനാവകാശം നൽകിയിരുന്നു. ഇതിനെല്ലാം പുറമേ ഒരു രാജകീയവിളംബരം മാത്രമായിരുന്ന അതിന്റെ ജീവനെന്നുള്ളതും വിസ്മരിക്കാവുന്നതല്ല. അതിനാൽ, പ്രജാസഭ പരിഷ്കരിക്കണമെന്ന് വളരെ നാളായി ജനങ്ങൾ ഗവമ്മെന്റിനോട് അപേക്ഷിച്ചുവന്നു.

1108-ൽ, മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ ആട്ടത്തിരുനാൾപ്രമാണിച്ച് ജനങ്ങൾക്ക നൽകിയ രണ്ടു അനുഗ്രഹങ്ങൾ പ്രജാസഭാപരിഷ്കാരവും നിയമസഭാപരിഷ്കാരവും ആയിരുന്നു. പ്രജാസഭയ്ക്ക് പരിഷ്കാരത്തിൽ പഴയ നിയമസഭയുടെ സ്ഥാനമാണു സിദ്ധിച്ചത്. അംഗങ്ങളുടെ സംഖ്യയും അധികാരങ്ങളും വളരെ വർദ്ധിപ്പിച്ചു. സമ്മതിദാനവ്യവസ്ഥ ഭേദപ്പെടുത്തി, അഞ്ചുറുപ്പികയിൽ കുറയാതെ ഭൂനികുതിയോ ഒരുറുപ്പികയിൽ കുറയാതെ മുനിസ്സിപ്പൽ നികുതിയോ കൊടുക്കുന്നവർക്കെല്ലാം സമ്മതിദാനംചെയ്യാൻ അവകാശം നൽകി. ഗവമ്മെൻറിൽനിന്നു ഫാജരാക്കുന്ന

ബഡ്ജറിനെ വിമർശിക്കുന്നതിനും ഓരോ ഡിപ്പാർട്ട മെൻറിലേക്കും ഉള്ള മൊത്തം ഗ്രാൻറുകളും അവയുടെ അംശങ്ങളും വോട്ടുചെയ്യുന്നതിനും പൊതുക്കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി പ്രമേയങ്ങൾ കൊണ്ടുവരുന്നതിനും ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിക്കുന്നതിനും ഗവൺമെൻറു പക്ഷത്തുനിന്നു ലഭിക്കുന്ന മറുപടികളെ ആസ്പദമാക്കി ഉപചോദ്യങ്ങൾ ചോദിക്കുന്നതിനും അത്യാവശ്യകാര്യങ്ങൾ പെട്ടെന്നു ഗവൺമെൻറിൻെറ ശ്രദ്ധയിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിനു് അടിയന്തിരപ്രമേയങ്ങൾ കൊണ്ടുവരുന്നതിനും പുതുക്കിയ ശ്രീമൂലം അസംബ്ളിക്കു അധികാരം നൽകി. ചോദ്യകർത്താവിനു മാത്രമേ ഉപചോദ്യങ്ങൾ ചോദിക്കാവൂ എന്നായിരുന്നു പഴയ നിയമസഭയുടെ ചട്ടം. അതു ഭേദപ്പെടുത്തി, ഏതൊരംഗത്തിനും ചോദിക്കാമെന്നു വ്യവസ്ഥചെയ്തു. 125 കയോ അതിൽ കൂടുതലോ ശമ്പളമുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ ശമ്പളം, അലവൻസു് മുതലായവ വോട്ടുചെയ്യാൻ പഴയ നിയമസഭയ്ക്കു് അധികാരമില്ലായിരുന്നു. ഇപ്പോഴാകട്ടെ അഞ്ഞൂറുരൂപ്പികവരെ ശമ്പളം ഉള്ള ഉദ്യോഗങ്ങളെല്ലാം അംബ്ളിയുടെ വോട്ടിനു് അധീനമാണു്. പട്ടാളം, തുറമുഖം, കമ്മട്ടം, ദേവസ്വം, റയിൽവേ, ബ്രിട്ടീഷ് പ്രജകളെ സംബന്ധിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ പഴയ നിയമസഭയുടെ അധികാരപരിധിയിൽ നിന്നു് ഒഴിച്ചിരുന്ന പല വകുപ്പുകളും, വിഷയങ്ങളും അസംബ്ളിയുടെ അധികാരപരിധിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി. പക്ഷേ, പട്ടാളത്തെയും ദേവസ്വത്തെയുംപറ്റിയുള്ള വാദപ്രതിവാദം ദിവാൻജിയുടെ നിയന്ത്രണത്തിനു് അധീനമാണു്. ഗവൺമെൻറിൻെറ ആയവ്യയങ്ങൾ പരിശോ

ധിക്കുന്നതിനു് രണ്ടു സഭകളിലേയും അംഗങ്ങൾ അടങ്ങിയ ഒരു പബ്ലിക്കു് അക്കൌണ്ടു്സ് കമ്മറ്റിക്കു് അധികാരം നൽകിയിരിക്കുന്നു. സ്ത്രീകൾക്കു് നോമിനേഷൻമൂലം പ്രാതിനിധ്യം നൽകിവരുന്നു.

പുതിയ പരിഷ്കാരം അനുസരിച്ചു് ഒരു ഉപരിമണ്ഡലം കൂടി സൃഷ്ടിക്കുകയും അതിനു് മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിലെ തിരുനാമധേയത്തോടു സംഘടിപ്പിച്ച ശ്രീചിത്തിരാസ്റ്റേറ്റു കൌൺസിൽ എന്നു പേരുനൽകുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഇരുപത്തഞ്ചുറുപ്പികയിൽ കുറയാതെ കരം തീരുവയുള്ളവർക്കും നൂറുറുപ്പികയിൽ കുറയാതെ പ്രതിമാസം പെൻഷൻ വാങ്ങുന്നവർക്കും കൌൺസിലിലേക്കു സമ്മതിദാനം ചെയ്യുവാൻ അവകാശമുണ്ടു്. ചോദ്യങ്ങൾ, ഉപചോദ്യങ്ങൾ, പ്രമേയങ്ങൾ, അടിയന്തിരപ്രമേയങ്ങൾ എന്നിവയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അസംബ്ലിക്കുള്ള അധികാരങ്ങളെല്ലാം കൌൺസിലിനും നൽകിയിരിക്കുന്നു. പക്ഷേ, ബഡ്ജറിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരു ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റിനുള്ള ഗ്രാന്റ് ഒന്നായി വോട്ടുചെയ്യുന്നതിനല്ലാതെ ഖണ്ഡശഃ വോട്ടുചെയ്യാൻ അധികാരമില്ല. പുതുതായി നടപ്പിലാക്കുന്ന നിയമങ്ങൾക്കു് രണ്ടു സഭകളുടേയും അംഗീകാരം ആവശ്യമാണു്. ശ്രീമൂലം അസംബ്ലിയുടേയും ശ്രീചിത്തിരാസ്റ്റേറ്റു കൌൺസിലിന്റേയും പ്രസിഡൻറു ദിവാൻജിതന്നെയാകുന്നു. എന്നാൽ അസംബ്ലിക്കു് ഒരു ഡപ്യൂട്ടിപ്രസിഡൻറിനെ തിരഞ്ഞെടുക്കാൻ അധികാരം ഉണ്ടു്. അസംബ്ലിയിലും കൌൺസിലിലും മെംബറന്മാർ ചെയ്യുന്ന പ്രസംഗങ്ങളെ ആസ്പദമാക്കി സിവിലായോ ക്രിമിനലായോ വ്യവഹാരപ്പെടുകയില്ലെന്നു തീർച്ചയാക്കിയിരിക്കുന്നതിനാൽ

പരിപൂർണ്ണമായ അഭിപ്രായസ്വാതന്ത്ര്യം രണ്ടു സഭകൾക്കും സിദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഇൻഡ്യയിൽ യാതൊരു നാട്ടുരാജ്യത്തും ഇത്ര വിപുലമായ അധികാരാവകാശങ്ങളോടുകൂടിയ ജനപ്രതിനിധിസഭകൾ ഇല്ലെന്നുള്ള വാസ്തവം സ്മരിക്കുമ്പോൾ തിരുമനസ്സിലെ പ്രജാവാത്സല്യവും രാജ്യസ്നേഹവും പ്രജകളിൽ അവിടത്തേക്കുള്ള വിശ്വാസവും വ്യക്തമാകുന്നതാണ്.

പുതിയ നിയമസഭാപരിഷ്കാരത്തെ തുടർന്നുണ്ടായ നിയോജകമണ്ഡലങ്ങളുടെ വിഭജനം ചില സമുദായക്കാരുടെ ആക്ഷേപത്തിനു വിഷയമായിത്തീർന്നു. ജനസംഖ്യയ്ക്കനുസരണമായ പ്രാതിനിധ്യം ലഭിക്കാൻ സൌകര്യമില്ലെന്നായിരുന്നു അവരുടെ ആക്ഷേപം. പ്രാതിക്കാർ തിരുമുമ്പിൽ സങ്കടം അറിയിച്ചു. അടുത്ത തിരഞ്ഞെടുപ്പിനു മുമ്പു് സങ്കടപരിഹാരം ഉണ്ടാക്കാമെന്നു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് കല്പിച്ചു. അതനുസരിച്ചു് 1111 ചിങ്ങമാസം 1-നു- ഗവൺമെൻറ് ഒരു പ്രസ്സ് കമ്മീഷനിക്കു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. ശരിയായ പ്രാതിനിധ്യം ലഭിക്കുന്നില്ലെന്നു പരാതിപ്പെട്ട ഈഴവർ, ലത്തീൻകൃസ്ത്യാനികൾ, മുഹമ്മദീയർ എന്നീ മൂന്നു സമുദായങ്ങളുടേയും പ്രാതിനിധ്യം കുറെപ്പെട്ടുകയായിരുന്നു ഈ കമ്മീഷനിക്കിടയാക്കിയ ഉദ്ദേശം. ഈഴവർക്കു അസംബ്ലിയിൽ തിരഞ്ഞെടുപ്പുമൂലം എട്ടു സീറ്റുകളും കൌൺസിലിൽ തിരഞ്ഞെടുപ്പുമൂലം രണ്ടും നോമിനേഷൻമൂലം ഒന്നും ഉൾപ്പെടെ മൂന്നു സീറ്റുകളും മുസ്ലിമുകൾക്കു് തിരഞ്ഞെടുപ്പുമൂലം രണ്ടും നോമിനേഷൻമൂലം ഒന്നും ഉൾപ്പെടെ മൂന്നു സീറ്റുകളും കൌൺസിലിൽ തിരഞ്ഞെടു

പ്പിലും നോമിനേഷനിലും ഓരോ സീറുവീതം ആകെ രണ്ടു സീറുകളും, ലത്തീൻ ക്രസ്ത്യാനികൾക്ക് തിരഞ്ഞെടുപ്പുമൂലം അസംബ്ളിയിൽ മൂന്നു സീറുകളും കൌൺസിലിൽ ഒരു സീറും ലഭിക്കത്തക്കവണ്ണം വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നതാണെന്നു് പ്രസ്തുത പ്രസ്സ് കമ്മൂണിക്കിൽ വാശാനം ചെയ്തു. അതിനെത്തുടർന്നു് നിയോജകമണ്ഡലങ്ങളുടെ പുനസ്സംഘടനയ്ക്കും സമ്മതിദാനവ്യവസ്ഥകൾ നവീകരിക്കുന്നതിനുമായി ലാക്കാളേജ് പ്രിൻസിപ്പാലായിരുന്ന മിസ്റ്റർ ഈ. സുബ്രഹ്മണ്യയ്യരെ പ്രത്യേകജോലിയിൽ നിയമിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ റിപ്പോർട്ടിനെ ആസ്പദമാക്കി 1112 ചിങ്ങത്തിൽ നിയോജകമണ്ഡലങ്ങളും സമ്മതിദാനവ്യവസ്ഥകളും പുതുക്കി ഗവൺമെന്റ് ഒരുത്തരവു പുറപ്പെടുവിച്ചു. അതനുസരിച്ചു് ഒരുറുപ്പികയിൽ കുറയാതെ ഭൂനികുതിയോ മുനിസിപ്പാലിറ്റിക്കു് എന്തെങ്കിലും നികുതിയോ കൊടുക്കുന്നവർക്കെല്ലാം ശ്രീമൂലം അസംബ്ളിയിലേക്കു സമ്മതിദാനം ചെയ്യാൻ അവകാശം സിദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. കൌൺസിലിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം സമ്മതിദാനവ്യവസ്ഥകൾ ഭേദപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല. അസംബ്ളിയിലേക്കുള്ള തിരഞ്ഞെടുപ്പിനു് സംസ്ഥാനത്തെ പതിനേഴു നിയോജകമണ്ഡലങ്ങളായും കൌൺസിലിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം പത്തു നിയോജകമണ്ഡലങ്ങളായും വിഭജിച്ചു. ഈഴവർ, ലത്തീൻക്രസ്ത്യാനികൾ, മുഹമ്മദീയർ എന്നിവർക്കു് പ്രസ്സ് കമ്മൂണിക്കിൽ വാശാനം ചെയ്തിരുന്നിടത്തോളം സീറുകൾ ലഭിക്കത്തക്കവണ്ണം പ്രത്യേകനിയോജകമണ്ഡലങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തി.

1108-ലെ ഭരണപരിഷ്കാരത്തിൽ അതൃപ്തി പ്രകടിപ്പിച്ച സമുദായങ്ങൾക്കു പുതിയ പരിഷ്കാരം സംതൃപ്തി നൽകി.

മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾ

ജനപ്രതിനിധിസഭകൾ പരിഷ്കരിച്ചു പ്രയോജനകരങ്ങളാക്കിത്തീർക്കുന്നതിൽ തിരുമനസ്സിലേക്കുള്ള താല്പര്യത്തിന്റെ മറെറാരു ഫലമാണു് മുനിസിപ്പാലിറ്റി പരിഷ്കാരം. തിരുവിതാംകൂറിലുള്ള മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾ പരിഷ്കരിച്ചു് യഥാർത്ഥ സ്വയംഭരണസ്ഥാപനങ്ങളാക്കിത്തീർക്കുന്നതിനു വേണ്ടി ഒരു മുനിസിപ്പൽ ബില്ലും സിറ്റി മുനിസിപ്പാലിറ്റി ബില്ലും (തിരുവനന്തപുരം മുനിസിപ്പാലിറ്റിയുടെ പ്രത്യേകം) നമ്മുടെ നിയമസഭയിൽ അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ ബില്ലുകൾ നിയമമായിത്തീരുന്നതോടുകൂടി മുനിസ്സിപ്പാലിറ്റികൾക്കു് ഗണ്യമായ അഭിവൃദ്ധി ഉണ്ടാകുന്നതാണു്.

ഗ്രാമപ്പഞ്ചായത്തുകൾ

ഈ രാജ്യത്തു ഗ്രാമപ്പഞ്ചായത്തുകൾ ഏർപ്പെടുത്തേണ്ടതിനെപ്പററി ആലോചിക്കുകയും അതിലേക്കു് ഒരു നിയമം ഉണ്ടാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടു് കുറേക്കാലമായെങ്കിലും തിരുമനസ്സിലെ ഭരണകാലത്താണു് പഞ്ചായത്തുകൾ ഏർപ്പെടുത്തിയതു്. പോലീസ്സ്ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറിന്റെ ചുമതലകൾ ശരിക്കു നിർവഹിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി വിജിലൻസ്സ് കമ്മിററികൾ ഏർപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഇതെല്ലാം, ഭരണകാര്യങ്ങളിൽ ജനങ്ങൾക്കു കൂടുതൽ അധികാരവും പരിശീലനവും

നൽകുന്നതിൽ തിരുമനസ്സിലേക്കുള്ള താല്പര്യത്തിന്റെ ഫലങ്ങളാണ്.

പരസ്പരസഹായപ്രസ്ഥാനം

പരസ്പരസഹായപ്രസ്ഥാനം അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുന്നതിനു പറ്റിയ മാർഗ്ഗങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കുന്നതിനായി ആ പ്രസ്ഥാനത്തിൽ ഒരു വിദഗ്ദ്ധനെന്നു സമ്മതനായിരുന്ന മിസ്റ്റർ ദേവധാറിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ഒരു കമ്മിറ്റി ഏർപ്പെടുത്തി. കമ്മിറ്റി യഥാകാലം സമർപ്പിച്ച റിപ്പോർട്ട് നിയമസഭകളുടെ വിമർശനത്തിനായി സമർപ്പിക്കുകയും ജനപ്രതിനിധികളുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾ അറിഞ്ഞശേഷം ഒരു പുതിയ നിയമം നിയമസഭവഴി നടപ്പിലാക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

രാജധാനിയിലെ പരിഷ്കാരങ്ങൾ

തിരുവനന്തപുരം പട്ടണത്തിൽ ശുദ്ധജലദൗർല്ലഭ്യം മൂലം ജനങ്ങളുടെ ആരോഗ്യത്തിനു ഹാനിതട്ടുന്നതായി ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടുകയാൽ അനേകലക്ഷം ഉറുപ്പിക ചെലവാക്കി കഴൽ വെള്ളം നടപ്പാക്കി. ഇൻഡ്യാവൈസ്രായി ആയിരുന്ന വെല്ലിങ്ങ്ടൺ പ്രഭുവിന്റെ സ്മാരകമായി വെല്ലിങ്ങ്ടൺ വാട്ടർവർക്ക്സ് എന്നു നാമകരണംചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഈ ശുദ്ധജലവിതരണപദ്ധതി വെല്ലിങ്ങ്ടൺ പ്രഭുതന്നെ ഉൽഘാടനം ചെയ്തു. അതോടുകൂടി ശുദ്ധജലം കുടിക്കാനുള്ള ഭാഗ്യം തിരുവനന്തപുരം പട്ടണനിവാസികൾക്കു സിദ്ധിച്ചു. ആലപ്പുഴ, ചെങ്കോട്ട, നാഗർകോവിൽ മുതലായി ശുദ്ധജലദൗർലഭ്യമുള്ള വേറെയും ചില പട്ടണങ്ങളിൽ കഴൽവെള്ളം നടപ്പാക്കുന്നതിനു തീർച്ചയാക്കിയിരിക്കുന്നു. അതനുസ

രിച്ച് വാട്ടർവർക്ക്സ് ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറിന്റെ കീഴിൽ രണ്ടു സബ്ഡിവിഷൻക്കൂടി ഏർപ്പെടുത്തുകയും 1113-ൽ ജോലി തുടങ്ങുന്നതിനു് ഒരു നല്ല സംഖ്യ നീക്കിവെയ്ക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. നാഗർകോവിൽ, കൊല്ലം, കോട്ടയം, ആലപ്പുഴ എന്നീ പട്ടണങ്ങളിൽ വൈദ്യുതദീപം നടപ്പിൽ വരുത്തിയതും തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു ഭരണാധികാരം കയ്യേറാറായ ശേഷമാണു്. നിയമസഭയുടെ ആവശ്യത്തിനായി ഫജൂർ കുച്ചേരിയോടുചേർന്നു് ഒരു നിയമസഭാമന്ദിരം പണിയിക്കുന്നതിനു് അനുവദിച്ചു. വെല്ലിങ്ടൺപ്രഭുവാണു് പുതിയ മന്ദിരത്തിന്റെ ശിലാസ്ഥാപനകർമ്മം നിർവഹിച്ചതു്. സമ്മേളനഹാൾ, സഭാംഗങ്ങൾക്കു വിശ്രമത്തിനുള്ള മുറികൾ, സിക്രട്ടറിമാരുടെ ആഫീസുകൾ, പ്രസിഡന്റിനുള്ള വിശ്രമമുറി എന്നിവയെല്ലാം ഈ കെട്ടിടത്തിൽ ഉണ്ടായിരിക്കും. ഈ കെട്ടിടം പണിക്കു് മൂന്നുലക്ഷത്തോളം ഉറുപ്പിക അനുവദിച്ചിരിക്കുന്നു; ഇക്കൊല്ലത്തിൽ പണി പൂർത്തിയാകുന്നതാണു്.

ടെലഫോൺ

വിപുലമായ ഒരു ടെലഫോൺ പദ്ധതി നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നതിനു് അനുവദിച്ചിരിക്കുന്നു. പള്ളിവാസൽ പദ്ധതി പൂർത്തിയാകുന്നതോടുകൂടി കൊല്ലംവരെ വൈദ്യുതശക്തി ലഭിക്കുന്നതാണു്. അതിനാൽ ഉത്തരതിരുവിതാംകൂറിലും മദ്ധ്യതിരുവിതാംകൂറിലുമുള്ള ഗ്രാമങ്ങളേയും പട്ടണങ്ങളേയും ടെലഫോൺമുഖേന സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിനും അതിനെത്തുടർന്നു മറ്റു സ്ഥലങ്ങളിലും ടെലഫോൺ ഏർപ്പെടു

ത്തിയശേഷം ഇൻഡ്യയുടെ ടെലഫോൺപദ്ധതിയുമായി സംയോജിപ്പിക്കുന്നതിനും തീച്ചയാക്കിയിരിക്കുന്നു.

ജലനിർഗമനം

തിരുവനന്തപുരം പട്ടണത്തിൽ ജനബാഹുല്യം നാൾക്കുനാൾ വർദ്ധിച്ചു വരുന്നു. ജലനിർഗ്ഗമനത്തിനും മലിനവസ്തുക്കൾ ഉടനുടൻ നീക്കം ചെയ്യുന്നതിനും ശരിയായ മാർഗ്ഗം ഇല്ലാത്തതിനാൽ അങ്ങുമിങ്ങും വെള്ളം കെട്ടിനിന്നും മറവും വായു ദൂഷിക്കുന്നതിനും കൊതുകു വർദ്ധിക്കുന്നതിനും സാംക്രമികരോഗങ്ങൾ പ്രചരിക്കുന്നതിനും ഇടയാകുന്നു. ഈ ദുരിതാവസ്ഥ തിരുമനസ്സിലെ ഗവൺമെന്റിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽ വിഷയീഭവിച്ചതിന്റെ ഫലമായി ഒരു ജലനിർഗ്ഗമനപദ്ധതി നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നതിന് അനുവദിച്ചു. ഇതു സംബന്ധിച്ചുള്ള ജോലികൾ ശീഘ്രഗതിയിൽ നടന്നുവരുന്നു. അനേകലക്ഷം ഉറുപ്പിക ചെലവു വരുന്ന ഈ പദ്ധതി പൂർത്തിയാകുന്നതോടുകൂടി തിരുവനന്തപുരം പട്ടണം ശുചിത്വത്തിലും ആരോഗ്യത്തിലും ലോകം മുന്നണിയിൽ എത്തുന്നതാണ്.

ടൌൺപ്ലാനിങ്ങ്

തിരുവനന്തപുരത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം പ്രയോജനകരമായ മറെറാരു പദ്ധതിയാണ് കല്പനപ്രകാരം ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ള ടൌൺപ്ലാനിങ്ങ്. റോഡുകൾ വീതിക്കൂട്ടി ഗതാഗതസൗകര്യം വർദ്ധിപ്പിക്കുക, പ്രധാന റോഡുകളുടെ ഇരുവശങ്ങളിലും നിശ്ചിതപ്ലാൻ അനുസരിച്ച് കെട്ടിട

ങ്ങളും കുടികളെകൊണ്ടു പണിയിച്ചു് പട്ടണത്തിന്റെ ആകർഷണീയകത വർദ്ധിപ്പിക്കുക, ജനബാഹുല്യം ചില പ്രത്യേകസ്ഥലങ്ങളിൽ ക്രമാതീതമായി വർദ്ധിക്കുന്നതിനെ നിയന്ത്രിക്കുക, പൊതുജനങ്ങൾക്കു വിശ്രമത്തിനും വിനോദത്തിനും വ്യായാമത്തിനും പറ്റിയ സ്ഥലങ്ങളും ഉണ്ടാക്കുക എന്നിവയാണു് ഈ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടുന്നതു്. കവടിയാർകുന്നുകൊട്ടാരം മുതൽ മാസ്കോട്ടുഹോട്ടൽവരെയുള്ള റോഡ് ഇതനുസരിച്ചു് വീതികൂട്ടി പരിഷ്കരിച്ചു കഴിഞ്ഞു. ശംഖുംമുഖം മുതൽ വലിയതുറവരെയുള്ള കടൽക്കരയിൽ പുതുതായി വിസ്താരമേറിയ ഒരു റോഡുവെട്ടിക്കുന്നതിനും അതിനോടുചേർന്നു മനോഹരങ്ങളായ കെട്ടിടങ്ങളും ഉദ്യാനങ്ങളും ഉണ്ടാക്കി ജനങ്ങൾക്കു വിശ്രമസൗകര്യം നൽകുന്നതിനും ഉള്ള ഒരു പദ്ധതി ഗവൺമെൻറിന്റെ ആലോചനയിൽ ഇരിക്കുന്നു. ഇതുപോലെ വേറെയും പല പദ്ധതികളുണ്ടു്.

ഭാഷാപോഷണം

ദേശീയഭാഷയായ മലയാളത്തെ പോഷിപ്പിക്കുന്നതിലും ഭാഷാപോഷണതല്പരന്മാരെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിലും തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് പ്രദർശിപ്പിച്ചുവരുന്ന താല്പര്യം ഏറ്റവും പ്രശംസാർഹമാണു്. ആർട്ട്സ് കോളേജിൽ സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലും ആണേഴ്സ് ക്ലാസ്സു് ഏർപ്പെടുത്തിയതു തിരുമനസ്സിലെ ഭരണകാലത്താണു്. റാവുസാഹേബ് ഉള്ളൂർ എസ്സ്. പരമേശ്വരയ്യർക്കു് മഹാകവി എന്ന ബിരുദം നൽകി പണ്ഡിതന്മാരോടു തിരുമനസ്സിലേക്കുള്ള ബഹുമാനം പ്രത്യക്ഷമാക്കി. ഉൽകൃഷ്ടകൃതി

കം രചിച്ച തുപ്പാടങ്ങളിൽ കാഴ്ചവെച്ചിട്ടുള്ള പലക്കം തുക്കയിൽനിന്നു സമ്മാനങ്ങളും ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1112 ധനു മാസത്തിൽ തിരുവനന്തപുരത്തുവെച്ചു നടന്ന സാഹിത്യപരിഷത്തിനു് തിരുമനസ്സിലെ ഗവമ്മെൻറു പല സഹായങ്ങളും ചെയ്തുകൊടുത്തു. അതിനും പുറമെ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് പരിഷത്തിനു പ്രോത്സാഹജനകമായ ഒരു സന്ദേശവും അയയ്ക്കുകയുണ്ടായി. ഭാഷാപോഷണത്തിനു വേണ്ടി ഗവമ്മെൻറു ചെയ്യേണ്ട കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി അന്വേഷിച്ചു റിപ്പോർട്ടു ചെയ്യാൻ മഹാകവിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ഒരു കമ്മിറ്റി ഏർപ്പെടുത്തി. കമ്മിറ്റിയുടെ റിപ്പോർട്ടു് ഗവമ്മെൻറിന്റെ ആലോചനയിൽ ഇരിക്കുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിൽ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള സർവ്വകലാശാല മലയാളഭാഷയുടെ പരിപോഷണത്തിൽ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കുന്നതാണു്.

ഗ്രാറ്റുവിറ്റി

സർക്കാർഉദ്യോഗത്തിൽ ഇരിക്കുമ്പോഴോ പെൻഷൻ പറ്റി അധികകാലം കഴിയുന്നതിനുമുമ്പോ ഒരാൾ മരിച്ചുപോയാൽ അയാളുടെ വിധവയുടേയും, കുട്ടികളുടേയും, അഥവാ, അയാളെ ആശ്രയിച്ചു ജീവിച്ചുവന്ന മറ്റവകാശികളുടെയും ഉപജീവനത്തിനു സഹായിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി "ഗ്രാറ്റുവിറ്റി" നൽകുന്നതിനു് കല്പിച്ചു് അനുവദിച്ചു. ഈ ഏർപ്പാടു് പല അനാഥ കുടുംബങ്ങൾക്കു് അത്യന്തം ഉപകരിച്ചു പോരുന്നു.

നിയമവിളംബം

നിയമവിളംബത്തിനുള്ള കാരണങ്ങളേയും പരിഹാരമാർഗ്ഗങ്ങളേയുംപറ്റി അന്വേഷിക്കാൻ ചുമതലപ്പെടുത്തിയിരുന്ന കമ്മിഷണർ സമർപ്പിച്ച റിപ്പോർട്ടിനെ ആസ്പദ

മാക്കി ഇനിയും നടപ്പിൽ വരുത്തേണ്ട പരിഷ്കാരങ്ങളിൽ പെട്ടെന്നു വേണ്ടകാര്യങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കുന്നതിനു് ഒരു സീനിയർ മുൻസിഫിനെ ചുമതലപ്പെടുത്തുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഹൈക്കോടതി പരിശോധിച്ചു നടപ്പിൽ വരുത്തുകയും ചെയ്തു. ഹൈക്കോടതിയിൽ വർഷം പ്രതി കൂടിക്കിക വർദ്ധിച്ചുവന്നതിനാൽ പ്രതിമാസം നാന്നൂറുറുപ്പിക അലവൻസോടുകൂടി രണ്ടു പെൻഷൻഡ് ജഡ്ജിമാരെ കൂടിക്കിതീർക്കുന്നതിനു ഹൈക്കോടതി ജഡ്ജിമാരായി ഒരു ക്ലിപ്തകാലത്തേക്കു നിയമിച്ചു. ഇതിന്റെ ഫലമായി കൂടിക്കിക വളരെ കുറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

അനാഥമന്ദിരം

തിരുമനസ്സിലെ ദീനാനുകമ്പ സുപ്രസിദ്ധമാണു്. അംഗവിഹീനരും അനാഥരുമായ സാധുക്കളെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി രാജധാനിയിൽ ഒരു അഗതിമന്ദിരം സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്നു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഈ സ്ഥാപനത്തിന്റെ നടത്തിപ്പിനു് അൻപതിനായിരം ഉറുപ്പിക സ്വകായ്സ്വത്തിൽനിന്നും സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ഇതിനും പുറമേ വർഷംപ്രതി ഒരു നല്ല സംഖ്യ മന്ദിരത്തിന്റെ നടത്തിപ്പിനായി ഗവൺമെൻറു ചെലവാക്കിയും വരുന്നു.

ഹരിജനോദ്ധാരണം

ഹരിജനങ്ങളെ ഉദ്ധരിക്കുന്നതിനു് വിപുലമായ ഒരു പദ്ധതി ഗവൺമെൻറു് അംഗീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. സമർത്ഥനായ ഒരുദ്യോഗസ്ഥന്റെ കീഴിൽ ഒരു പ്രത്യേകഡിപ്പാർട്ട

മെന്റ് സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിദ്യാലയങ്ങളിൽ ഹരിജനങ്ങൾക്ക് ഫീസുസൗജന്യം അനുവദിച്ചിരിക്കുന്നു. സഞ്ചാരസൗകര്യം, ക്ഷേത്രപ്രവേശം മുതലായ പല ആനുകൂല്യങ്ങളുംമൂലം അവർക്ക് പൗരസമത്വം സിദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. രാജ്യത്തിന്റെ പല ഭാഗങ്ങളിൽ അവർക്കു പ്രത്യേക കോളണികൾ സ്ഥാപിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു. ചങ്ങനാശ്ശേരിതാലൂക്കിൽ കുറിച്ചി എന്ന സ്ഥലത്തു് 100 ഏക്കർ ഭൂമിയിൽ ഒരു മാതൃകാകോളണി സ്ഥാപിക്കാൻ അനുവദിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇരുപത്തഞ്ചുസെൻറുവീതം ഓരോ കുടുംബത്തിനും വിട്ടുകൊടുക്കുന്നതും ആവശ്യമുള്ള ഭവനങ്ങൾ ഗവൺമെന്റു ചെലവിൽ പണിയുന്നതുമാണു്. കോളണിയിൽ താമസിക്കുന്നവർക്കു് പൊതുവായി വേണ്ട കൃഷിസ്ഥലം നൽകും; സഹകരണതത്വത്തെ മുൻനിറുത്തി അവർ കൃഷിനടത്തണം. ഹരിജനവർഗ്ഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടാത്ത പത്തോളം കുടുംബങ്ങൾക്കും ഈ കോളണിയിൽ താമസസൗകര്യം നൽകും. ഒടുവിൽ പറഞ്ഞ രണ്ടു വ്യവസ്ഥകളും ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ സഹകരണശീലം വർദ്ധിക്കുന്നതിനും തദ്വാരാ വർഗ്ഗീയചിന്ത കുറയുന്നതിനും അത്യന്തം സഹായിക്കുന്നതാണു്.

സിക്രട്ടേറിയേറ്റ്

ഹുജൂർകച്ചേരിയിലെ കായ്ക്ഷമമായ ജോലിനടപ്പിനുവേണ്ടി സിക്രട്ടേറിയേറ്റ് പരിഷ്കരിക്കുകയും സിക്രട്ടറിമാരുടെ സംഖ്യ മൂന്നായും അസിസ്റ്റൻറ് സിക്രട്ടറിമാരുടെ സംഖ്യ ആറായും വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും അസംബ്ളി സിക്രട്ടറി എന്ന പ്രത്യേക ഉദ്യോഗം നിർത്തുകയും ചെയ്തു.

മുതലെടുപ്പു വർദ്ധിപ്പിക്കാനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ.

സാമാന്യജനങ്ങളെ, നികുതിഭാരംവർദ്ധിപ്പിച്ച് ക്ലേശിപ്പിക്കാതെ സംസ്ഥാനത്തെ മുതലെടുപ്പു വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ തിരുമനസ്സിലെ ഗവമ്മെൻറു പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചുവരുന്നു. തിരുവാംകൂറിൽ ചെലവാക്കുന്ന പെട്രോളിൻെറ നികുതി തിരുവിതാംകൂറിനു ലഭിക്കേണ്ടതാണെന്നു വാദിക്കുകയും അതിൻെറ ഫലമായി ഈ ഇനത്തിൽ ഒരു നല്ല സംഖ്യ ഇൻഡ്യാഗവമ്മെൻറിൻെറ റോഡ്ഫണ്ടിൽ നിന്നു് വർഷം പ്രതി വാങ്ങിത്തുടങ്ങുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ജാപ്പാണം പുകയിലയുടെ ചെലവു് തിരുവിതാംകൂറിൽ മാത്രമാകയാൽ ഉടമ്പടിപ്രകാരം അതിൻെറ തീരുവ തിരുവിതാംകൂറിനു ലഭിക്കേണ്ടതാണെന്നു വാദിച്ചു. ഈ വാദം ന്യായമാണെന്നു് ഇൻഡ്യാഗവമ്മെൻറു സമ്മതിച്ചു. അതനുസരിച്ചു് കൊച്ചീഗവമ്മെൻറും ഇൻഡ്യാഗവമ്മെൻറും ആദായവീതമായി വാങ്ങിയിരുന്ന പന്ത്രണ്ടുലക്ഷം രൂപാ തിരികെത്തരുന്നതിനു് ഇൻഡ്യാഗവമ്മെൻറു് തീച്ചയാക്കി. മേലാലും പുകയിലച്ചുങ്കം മുഴുവനും നമുക്കു കിട്ടേണ്ടതാണെന്നാണു് നമ്മുടെ ഗവമ്മെൻറിൻെറ വാദം. 1932 മേമാസത്തിൽ കൊച്ചീതുറമുഖകാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി പര്യാലോചിക്കുന്നതിനു് സിംലായിൽ വെച്ചു് ഒരു കോൺഫറൻസു നടന്നു. സർ. സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യർ തിരുവിതാംകൂറിൻെറ പ്രതിനിധിയായി കോൺഫറൻസിൽ സംബന്ധിച്ചു. കൊച്ചീതുറമുഖം പണിയുടെ തൃതീയഘട്ടം 1931 ഏപ്രിൽമാസത്തോടുകൂടി പൂർത്തിയായിരിക്കുന്നതിനാൽ ഉടമ്പടിപ്രകാരം അതുമുതൽക്കുള്ള ആദായം മൂന്നായി വിഭജിച്ചു് ഒരു ഭാഗം തിരു

വിതാംക്രിനു് നൽകേണ്ടതാണെന്നു് അദ്ദേഹം ശക്തിയായി വാദിച്ചു. ഇൻഡ്യാഗവമ്മെൻറു് അദ്ദേഹത്തിൻെറ വാദം സ്വീകരിച്ചു. അതനുസരിച്ചു് 1931 ഏപ്രിൽമുതൽ ഒരു കൊല്ലത്തേക്കുള്ള ആദായവീതം, 1271721 ക അതനടുത്തുതന്നെ നമ്മുടെ ഗവമ്മെൻറു വാങ്ങി. അതുമുതൽ തിരുവിതാംക്രിനു വരേണ്ട ഓഹരി യഥാകാലം വാങ്ങിവരുന്നു. ആദായനികുതി ഇനത്തിൽ നമ്മുടെ ഗവമ്മെൻറിനു് ഈടാക്കേണ്ട സംഖ്യ ശരിക്കു് ഈടാകുന്നില്ലെന്നും നികുതി അടയ്ക്കേണ്ടവർ യഥാർത്ഥമായ കണക്കുകളും ഫാജരാക്കുകയോ, മുമതലക്കാർ കണക്കുകളും ശരിയ്ക്കു പരിശോധിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ലെന്നും ഗവമ്മെൻറിനു ബോധ്യപ്പെട്ടുകയാൽ ആദായനികുതിവകുപ്പിൻെറ കാര്യക്ഷമമായ ഭരണത്തിനു് ഒരു ഡപ്യൂട്ടികമ്മിഷണരെ നിയമിക്കുകയും ആദായനികുതി വസൂൽചെയ്യുന്നതിൽ നടപ്പിലിരിക്കുന്ന നിയമവും വ്യവസ്ഥകളും പരിശോധിച്ചു് അവയ്ക്കുള്ള ദൂഷ്യങ്ങളും കണ്ടുപിടിച്ചു പരിഹരിക്കുന്നതിനു് മദ്രാസിൽ നിന്നും ഒരു വിദഗ്ധനെ വരുത്തി തൽക്കാലത്തേക്കു സ്പെഷ്യൽ ആഫീസറായി നിയമിക്കുകയും ചെയ്തു. തിരുവ തീക്കേണ്ട സാധനങ്ങളും കൊച്ചിയിൽ നിന്നു വ്യാജമായി തിരുവിതാംക്രിൽ കടത്തി വ്യാപാരം ചെയ്തുവരുന്നതായും തന്മൂലം തിരുവഇനത്തിൽ ഭീമമായ ഒരു സംഖ്യ ഗവമ്മെൻറിനു നഷ്ടം നേരിടുന്നതായും കണ്ടുപിടിച്ചു. പോലീസ്സിൻെറ സഹകരണത്തോടുകൂടി എക്സൈസ്സു് ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറിൻെറ പ്രവർത്തനങ്ങളെ ഊർജ്ജിതപ്പെടുത്തിയും ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറിനെ പുനസ്സംഘടിപ്പിച്ചു് കൂടുതൽ ജോലിക്കാരെ നിയ

മിച്ചും ഈ വ്യാജവ്യാപാരത്തെ നിർമ്മൂലനം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ശ്രമം ആരംഭിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതിന്റെ ഫലമായി 1112-ൽ തിരുവനന്തപുരത്തിലുള്ള വരവ് ഗണ്യമായി വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗവർമ്മെൻറിന്റെ ശ്രമം പൂർണ്ണമായി ഫലിക്കുന്നതോടുകൂടി ഇരുപതുലക്ഷത്തിലധികം ഉറുപ്പിക ഈ ഇനത്തിൽ നമുക്കു കൂടുതലായി ലഭിക്കുന്നതാണു്.

പബ്ലിക്കാഫീസുകളിലെ ജോലിസമയം

പള്ളിക്കൂടങ്ങളിലെ അദ്ധ്യയനസമയം ഭേദപ്പെടുത്തിയതിനെത്തുടർന്നു് പരീക്ഷണാർത്ഥം രാജധാനിയിലുള്ള പബ്ലിക്കാഫീസുകളിലെ ജോലിസമയം കാലത്തു് 7-30 മുതൽ 12-30 വരെയായി ഭേദപ്പെടുത്തി. ഈ സമയമാറ്റം സൌകര്യപ്രദമല്ലെന്നു കണ്ടു് പിന്നീടു ഭേദപ്പെടുത്തി. 1-30 മുതൽ 4-30 വരെയാണു് ഇപ്പോഴത്തെ ആഫീസ് സമയം. ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ ആരോഗ്യവർദ്ധന, കാര്യക്ഷമമായ ജോലിനിർവ്വഹണം എന്നിവയ്ക്കു് അത്യന്തം സഹായിക്കുന്ന ഈ ഏർപ്പാടു് സാർവ്വത്രികമായ അഭിനന്ദനത്തിനു പാത്രമായിരിക്കുന്നു.

'മദ്രാസ് സെൻറിനൽ' എന്ന പത്രം തിരുവിതാംകൂറിലെ ആഫീസ് സമയഭേദത്തെപ്പറ്റി പറയുന്നതു്, അതു ലോകത്തിനു മുഴുവൻ ഒരു മാതൃകയാണെന്നാണു്. "ആഴ്ചയിൽ അറുപതുമണിക്കൂറുള്ള ജോലിസമയം തിരുവിതാംകൂറിലെപ്പോലെ ഒരു രാജ്യത്തും കുറവു ചെയ്തിട്ടില്ല. തിരുവിതാംകൂറിനോടു് ഇക്കാര്യത്തിൽ ഏകദേശം സമീപിച്ചിരിക്കുന്ന ഏകരാജ്യം നോർവേയാണു്. അവിടെ ആഴ്ചയിൽ

30 മണിക്കൂർ മാത്രമാണ് ജോലിസമയം. പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിലെ ഏറ്റവും പ്രബലങ്ങളായ ടെയിഡ് യൂണിയൻസ് ശ്രമിച്ചിട്ടും ജോലിസമയം 40 മണിക്കൂറായിക്കുറയ്ക്കാൻപോലും അവിടെ സാധിച്ചിട്ടില്ല.

അതിനാൽ തിരുവിതാംകൂറിൽ ജോലിസമയം ആഴ്ചയിൽ 30 മണിക്കൂറാക്കിയതിന്റെ ഗൗരവം ഉൗഹിക്കാവുന്നതാണ്. ലോകത്തിലെ തൊഴിൽക്കാർ ഈ പരീക്ഷണത്തെ ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതാണ്. മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേയും ദിവാൻജിയവർകളേയും തൊഴിൽലോകം, തൊഴിലിന്റെ ഏറ്റവുംവലിയ സുഹൃത്തുക്കളെന്ന നിലയിൽ പ്രശംസിക്കുന്നതാണെന്നുള്ളതിൽ തർക്കമില്ല.

പലവക.

തിരുവിതാംകൂർ രാജ്യകാര്യങ്ങളം പുറമേ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിനും ലോകത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽ നടക്കുന്ന സംഭവങ്ങളെപ്പറ്റി ഉടനുടൻ ഈ നാട്ടിലെ പത്രങ്ങൾക്ക് അറിവുകൊടുക്കുന്നതിനും വേണ്ടി "അസോഷിയേറ്റഡ് പ്രസ്സ്", "റായിട്ടർ" എന്നീ വാർത്താവിതരണസംഘങ്ങളുടെ ശാഖകൾ തിരുവനന്തപുരത്തു സ്ഥാപിച്ചു. കൊല്ലത്തും തിരുവനന്തപുരത്തും വിമാനസങ്കേതങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തി. ബോംബയും തിരുവനന്തപുരവുമായി വിമാനസർവ്വീസ് നടപ്പാക്കി. ഗവർമ്മെൻറാവശ്യങ്ങൾക്കു നിവൃത്തിയുള്ളിടത്തോളം ഈ നാട്ടിൽ ഉണ്ടാകുന്ന സാമാനങ്ങൾ മാത്രമേ ഉപയോഗിക്കാവു എന്നു് കർശനമായി ചട്ടംകെട്ടി. വേട്ടമൃഗങ്ങളുടെ സംരക്ഷണത്തിനു് ഒരു പ്രത്യേക ഉദ്യോഗസ്ഥനെ നിയമിച്ചു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു രാജ്യഭാരം കയ്യേറ

ശേഷം തിരുവിതാംകൂറിന്റെ പ്രസിദ്ധി ലോകമെങ്ങും വ്യാപിക്കുകയാൽ വിദേശികളായ സന്ദർശകന്മാരുടെ സംഖ്യ പ്രതിവർഷം വർദ്ധിച്ചുവരുന്നു. ഗവമ്മെൻറിന്റെ അതിഥികളായി വന്നുചേരുന്ന മഹാന്മാരുടെ സംഖ്യയും ഒട്ടും കുറവല്ല. അതിനാൽ സന്ദർശകന്മാക്ക് വേണ്ട വിവരങ്ങൾ നൽകുന്നതിനും അതിഥികളെ സൽക്കരിക്കുന്നതിനും പ്രത്യേക ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറുകൾ വേണ്ടിവന്നു. അധികച്ചെലവു കരുതി പബ്ലിസിറ്റി ആഫീസർ എന്ന ഉദ്യോഗം നിറുത്തൽ ചെയ്തുകൊണ്ട് പബ്ലിസിറ്റി ആഫിസറുടെ ചുമതലകൾ നിർവഹിക്കുന്നതിനും സന്ദർശകന്മാക്ക് ആവശ്യമുള്ള വിവരങ്ങൾ നൽകുന്നതിനും 'ഡയറക്ടർ ഓഫ് ഇൻഫർമേഷൻ' എന്ന പേരിൽ ഒരുദ്യോഗസ്ഥനെ നിയമിച്ചു. ഗസ്റ്റ് ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറ് എന്ന പേരിൽ ഒരു പ്രത്യേക ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറും ഏർപ്പെടുത്തി. സർക്കാർ സഹായബാങ്കിന്റെ പ്രവർത്തനദൂഷ്യം മൂലം നേരിട്ട കഴപ്പങ്ങൾ പരിഹരിച്ച് ബാങ്കിന്റെ സ്ഥിതി സുരക്ഷിതമാക്കുന്നതിനു വേണ്ടി ഗവമ്മെൻറു ഗണ്യമായ ധനനഷ്ടം സഹിച്ചു. ഗവമ്മെൻറിനു ധനനഷ്ടം നേരിട്ടാലും ജനങ്ങളുടെ പണത്തിനു ദോഷം നേരിടരുതെന്നും ബാങ്കു നിന്നുപോകാൻ ഇടയാകരുതെന്നും ഉള്ള സദാചാരമാണ് ഇങ്ങനെ ഒരു നഷ്ടം സഹിക്കാൻ തിരുമനസ്സിലെ ഗവമ്മെൻറിനെ പ്രേരിപ്പിച്ചത്. കഷ്ടിച്ചു പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസം മാത്രം സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ളവരുടെ വിജ്ഞാനാഭിവൃദ്ധിയെ ലാക്കാക്കി ഗ്രാമങ്ങൾതോറും ഗ്രന്ഥശാലകൾ സ്ഥാപിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു. 1111-ൽ ഈ പദ്ധതി അനുസരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കാൻ തുടങ്ങി. എഴുപത്തഞ്ചു

ഗ്രന്ഥശാലകളും ഇതിനകം സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. പബ്ലിക്ക് സർവീസിൽ നിന്ന് അലസതയും അഴിമതിയും നിർമ്മൂലനം ചെയ്യുന്നതിനു് ഊർജ്ജിതമായ നടപടികളും നടത്തിവരുന്നു. ഫയലുകൾ വെച്ചുതാമസിപ്പിക്കുന്ന പതിവിനെ തടയുന്നതിനായി പല നിബന്ധനകളും കർശനമായി നടപ്പിൽ വരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അഴിമതിക്കാരായ ചില ഉയർന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെ സർവീസിൽ നിന്നു് പിരിച്ചുവിട്ടിരിക്കുന്നു. ഔദ്യോഗികരഹസ്യങ്ങൾ അങ്ങാടിവാർത്തകളായിത്തീർന്നുവന്ന പതിവും നിർമ്മൂലനം ചെയ്തു. സവർണ്ണഹിന്ദുക്കൾക്കുമാത്രം അവകാശപ്പെട്ടതായിരുന്ന ദേവസ്വം ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറിനെ, ഭരണസൌകര്യവും കാര്യക്ഷമതയും കരുതി ഗവൺമെൻറിൻറെ അധീനതയിലാക്കി. മരാമത്തുവകുപ്പു നിർത്തൽ ചെയ്യുകയും ആ വകുപ്പു നിർവഹിച്ചുവന്ന ചുമതലകൾ ക്രമേണ പൊതുമരാമത്തുവകുപ്പിനെ ഏൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതിൻറെ ഫലമായി ഗണ്യമായ ഒരു സംഖ്യ ശമ്പളം ഇനത്തിൽ ലാഭപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ട്രാഫിക്കും സി. ഐ. ഡി.-യും വകുപ്പുകളും പുനഃപ്പെടുത്തി. സ്റ്റോറ്സ് മാനുവൽ നവീകരിക്കുന്നതിനു് സഭാസ്വതിലകൻ ടി. കെ. വേലുപ്പിള്ള അവർകളെ ചുമതലപ്പെടുത്തി. സെൻട്രൽ വർണ്ണാക്യുലർ റിക്കാർഡാഫീസിലുള്ള വിലയേറിയ പുരാതന റിക്കാർഡുകൾ നശിക്കാതെ സൂക്ഷിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി റിക്കാർഡുകൾ പരിശോധിച്ചു് ഇനം തിരിഞ്ഞും വിഷയവിവരം മുതലായവ എഴുതിയും പ്രധാന റിക്കാർഡുകൾ പകർത്തിയും സൂക്ഷിക്കുന്നതിനു് ഒരു പ്രത്യേക സ്റ്റാഫ് അനുവദിച്ചു. വിവിധഭാഷകളിൽ

വിദ്വദ്ധനായ മഹാകവി ഉള്ളൂർ എസ്സ്. പരമേശ്വരയ്യർ അവർകളെ ഈ സ്ഥാപനത്തിന്റെ മേൽനോട്ടം വഹിക്കാൻ ചുമതലപ്പെടുത്തി.

ഗ്രാമോദ്ധാരണത്തിനും ഗ്രാമീണവിദ്യാഭ്യാസത്തിനും സഹായമായിത്തീരത്തക്കവണ്ണം ഇൻഡ്യാഗവമ്മെന്റുമായി യോജിച്ച് ഈ നാട്ടിൽ പ്രക്ഷേപണികം ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിനു നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു. യോഗ്യന്മാരായ ജനപ്രമാണികളേയും ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരേയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി തിരുമനസ്സിലെ തിരുനാൾതോറും വിരുതുകം നൽകുന്നതിനു തീർച്ചയാക്കി 1110-ൽ ആണ് ഈ പതിവ് ആദ്യമായി ഏർപ്പെടുത്തിയതു്. അക്കൊല്ലത്തിൽ റിട്ടയാർഡ് അഞ്ചൽസൂപ്രണ്ടു് മിസ്റ്റർ പത്മനാഭറാവുവിനു് "ഉദാരശിരോമണി, എന്നും, വാട്ടർവർക്സ് ഇൻജിനീയർ മിസ്റ്റർ ബാലകൃഷ്ണറാവുവിനു് "വാസ്തുവിദ്യാകുശലൻ" എന്നും ഉള്ള അനന്തപ്രവിരുതുകം കല്പിച്ചുനൽകി. 1111-ൽ ദിവാൻജി ആയിരുന്ന സർ, മഹമ്മദ് ഹബീബുള്ളായ്ക്കു് "നവാബ്" എന്നും ശ്രീമൂലം അസംബ്ലിയുടെ ഡപ്യൂട്ടിപ്രസിഡൻറായിരുന്ന മിസ്റ്റർ ടി. കെ. വേലുപ്പിള്ളയ്ക്കു് "സദസ്യതിലകൻ" എന്നും സീനിയർ(ലേഡി) സർജൻ മിസസ്സ് ലൂക്കോസിനു് "വൈദ്യവിദ്യാകുശല" എന്നും ഉള്ള വിരുതുകം സമ്മാനിച്ചു. 1112-ൽ ദിവാൻ സർ, സി. പി. രാമസ്വാമി അയ്യർ, ചീഫ്സിക്രട്ടറി റാവുബഹദൂർ ഡാക്ടർ കുഞ്ഞൻപിള്ള, റാവുസാഹേബ, ഉള്ളൂർ എസ് പരമേശ്വരയ്യർ, വലിയകൊട്ടാരം സർവ്വാധികാര്യക്കാർ ഡാക്ടർ നല്ലപെരുമാൾപിള്ള,

എന്നിവക്ക് യഥാക്രമം "സചിവോത്തമൻ" "രാജ്യസേവാനിരതൻ" "മഹാകവി" "രാജഭക്തൻ" എന്നീ വിരുതുകളും 1113-ൽ ചീഫ് ജസ്റ്റീസ് റാവുബഹദൂർ എബ്രഹാം വഗ്ഗീസ്, പോലീസ് കമ്മിഷണർ മിസ്റ്റർ പിച്ചുവയ്യങ്കാർ ഗസ്റ്റ് ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറിൻെറ ഭരണകർത്രിയായ മിസ്സ് വാട്ട്സ് എന്നിവക്ക് "രാജനീതിനിപുണൻ" "രാജ്യരക്ഷാപ്രവീണൻ" "രാജകാര്യകുശല" എന്നീ വിരുതുകളും കല്പിച്ചു നൽകി.

കലാപോഷണം

കലകളേയും കലാകാരന്മാരേയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിൽ തിരുമനസ്സിലേക്കുള്ള താല്പര്യം തുലോം പ്രശംസനീയമാണ്. സംഗീതം, സാഹിത്യം, ചിത്രമെഴുത്ത് മുതലായ കലകളിൽ തിരുമനസ്സിലേക്ക് നല്ല പാടവം ഉണ്ട്. ഈ കലകളിൽ പ്രാവീണ്യം നേടിയിട്ടുള്ള പലരേയും തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് യോഗ്യതാനുസരണമുള്ള സമ്മാനങ്ങളും നൽകി പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അഖിലലോകപ്രസ്തി വിദഗ്ദ്ധനായ മിസ്റ്റർ ഗാമായ്ക്ക് കല്പിച്ച് ഒരു വീരശൃംഖല സമ്മാനിച്ചു.

ദേശീയകലകളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് പ്രത്യേകംശ്രദ്ധിച്ചുവരുന്നു. രാജധാനിയിൽ ആണ്ടുതോറും ആഘോഷിച്ചുവരുന്ന കലോത്സവത്തെ കല്പിച്ച് ഔൽസുക്യപൂർവ്വം വീക്ഷിക്കുകയും അതിൻെറ നട

ത്തിപ്പിനുവേണ്ട സഹായങ്ങൾ കാരുണ്യപൂർവ്വം അനുവദിക്കുകയും ചെയ്യുവരുന്നു. കാഴ്ചബംഗ്ലാവിനോടുചേർത്തു് "ശ്രീചിത്രാലയം" എന്ന പേരിൽ ഒരു ചിത്രകാലാമന്ദിരം കൽപ്പിച്ചു തന്നെ ഉൽഘാടനം ചെയ്തു. അതിനും പുറമേ കോട്ടയ്ക്കത്തുള്ള രങ്കവിലാസം കൊട്ടാരത്തേയും ഒരു കലാമന്ദിരമാക്കിയിരിക്കുന്നു. കഴ്ചബംഗ്ലാവിനോടു ചേർത്തു സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ളതും തിരുമനസ്സിലെ പരിപാവനമായ തിരുനാമമുദ്ര വഹിക്കുന്നതും ആയ ചിത്രകലാലയം 1111 കന്നി ഒൻപതാംതീയതിയാണു് ഉൽഘാടനം ചെയ്തതു്. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് കൃത്യസമയത്തിനു് അല്പം മുമ്പു് അമ്മമഹാറാണി തിരുമനസ്സിനോടുകൂടി മന്ദിരത്തിന്റെ മുൻവശത്തു തയ്യാർ ചെയ്തിരുന്ന പന്തലിൽ എഴുന്നള്ളി. ദിവാൻജി തിരുമേനിമാരെ സോപചാരം സ്വീകരിച്ചു. രാജധാനിയിലുള്ള സകല ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും പൌരപ്രമാണികളും തദവസരത്തിൽ അവിടെ സന്നിഹിതരായിരുന്നു. ബാലികമാരുടെ ചേതസ്സമാകർഷകമായ സംഗീതത്തിനുശേഷം, ശ്രീചിത്രാലയത്തിന്റെ സജ്ജീകരണത്തിൽ മുമതല വഹിച്ച ഡാക്ടർ കസിൻസ് ഒരു പ്രസംഗംചെയ്തു. അനന്തരം മന്ദിരം ഉൽഘാടനം ചെയ്യണമെന്നു് ദിവാൻജി തിരുമേനിയോടു് അപേക്ഷിച്ചു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് പ്രൌഢമായ ഒരു പ്രസംഗത്തോടുകൂടി മന്ദിരത്തിന്റെ ഉൽഘാടനകർമ്മം നിർവ്വഹിച്ചു. തിരുമനസ്സിലെ പ്രസംഗത്തിന്റെ ഒരു സംക്ഷേപം ചുവടെ ചേർത്തുകൊള്ളുന്നു:—

"ഈ മനോഹരമായ സയാനത്തിൽ എനിക്കു നിർവ്വഹിക്കുവാനുള്ള മുമതല അത്യന്തം ചാരിതാർത്ഥ്യജനകമായ

ഒന്നാണു്. എന്റെ പ്രജകൾക്കു ലളിതകലകളിൽ അഭ്യസനം നല്കുണമെന്ന ചിരകാലമായി എനിക്കുണ്ടായിരുന്ന അഭിലാഷത്തിന്റെ പരിപൂരണമാണു് ഈ സംഭവം കുറിക്കുന്നതു്. സംഗീതത്തെ ഒഴിച്ചാൽ, ആകാരബോധത്തേയും വർണ്ണബോധത്തേയും ഒന്നായി വിജ്ഞാപനം ചെയ്യുന്ന ചിത്രരഞ്ജനം അല്ലാതെ മറ്റു യാതൊന്നും ജനങ്ങളെ ആകർഷിക്കുന്നതിനു പര്യാപ്തമല്ല. ഒരു ദിവസം കൊണ്ടു് ഒരു കലാലയം നിർമ്മിക്കാൻ സാധ്യമല്ല. എന്തെന്നാൽ അനവധി തലമുറകളിലായി ജീവിച്ചിട്ടുള്ള കലാപ്രമാണികളുടെ പ്രയത്നഫലങ്ങളെയാണു് ഒരു ചിത്രകലാലയം പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതു്.

പൌരസ്ത്യകലകളുടെ മഹാത്മ്യം പ്രസ്പഷ്ടമാക്കുന്ന ഉത്തമമാതൃകകൾ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതാണിനു് ഈ ആലയം ഉദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു്. ചിത്രകലയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം പരമ്പരാഗതമായ വൈദഗ്ധ്യത്തിനു തെല്ലും കുറവില്ലാത്ത നമ്മുടെ രാജ്യത്തു് സമൃദ്ധമായുള്ള കലാവാസനയെ ഉത്തേജനം ചെയ്യുന്നതിനു് ഈ സ്ഥാപനം ഉപകരിക്കുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. ഇൻഡ്യയുടെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും, വിഭിന്നപ്രസ്ഥാനങ്ങളിൽനിന്നും, ചിത്രങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിൽ കലാവിദഗ്ധനെന്ന സുസമ്മതനായ ഡാക്ടർ കസിൻസു് പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള സാമർത്ഥ്യം നിശ്ചയമായും അഭിനന്ദനീയമാണു്. മനോഹരങ്ങളായ ചിത്രങ്ങളുടേയും കല്ലുർ പ്രിൻറുകളുടേയും അപൂർവമാതൃകകൾകൊണ്ടു് ഈ ആലയത്തെ അലങ്കരിക്കുന്നതിനു് ഡാക്ടർ കസിൻസു് പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ

വിലയേറിയ സഹായത്തെ ഞാൻ അഭിനന്ദിക്കുകയും മേലിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ലാളനം ഈ സ്ഥാപനത്തിനു സിദ്ധിക്കുമെന്ന് ആശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

"സജ്ജീകരണം സാധിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഗവർമ്മെന്റിന്റെ അധീനതയിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ചില ചിത്രങ്ങൾ ഈ കലാലയത്തിലേക്കു മാറിയിട്ടുണ്ട്. കൊച്ചീഗവർമ്മെന്റിന്റെ സഹായത്താൽ ഒരുകൂട്ടം നല്ല ചിത്രങ്ങൾ നമുക്കു ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു. സുപ്രസിദ്ധനായ രവിവർമ്മരാജാവിന്റെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബാംഗങ്ങളായ മറ്റുചില പ്രതിഭാശാലികളുടേയും ചിത്രങ്ങൾ നമുക്കു നൽകിയതിന് കിളിമാനൂർകോവിലകത്തേക്കും നാം കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. എന്റെ നാമധേയവുമായി സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ഈ സ്ഥാപനം ഭാവിയിൽ കലാകാരന്മാർക്ക് ഒരു പ്രേരണയായും കലാപ്രണയികൾക്ക് ഹൃദയാകർഷകമായ ഒരു അഭയസ്ഥാനമായും തീരുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. പൌരാണികവിജ്ഞാനം പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിനു പ്രയത്നിച്ചിട്ടുള്ള തിരുവിതാംകൂറിനു ഭാവിയിലും അതിനു വേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുവാൻ സാധിക്കുമെന്ന് ഈ ചിത്രാലയം പ്രഖ്യാപനം ചെയ്യുമെന്നാണ് എന്റെ പ്രത്യാശ.

"കഥകളി മുഖേന ലോകത്തിനു് ഒരു നവീന കലാരീതി പ്രദാനം ചെയ്തിട്ടുള്ള നമ്മുടെ രാജ്യം അതിനു പ്രത്യേകമായുള്ള ചിത്രനിർമ്മാണരീതിയെ പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുമെന്നു് ഞാൻ ആശിക്കുന്നു.

"ഈ കലാക്ഷേത്രത്തിൽ ആരാധനയ്ക്കായി സന്നിഹിതരാകുന്ന സകലരേയും ജഗദീശ്വരൻ അനുഗ്രഹിക്കെട്ടെ!"

ചിത്രാലയം ഉൽഘാടനം ചെയ്തശേഷം തിരുമനസ്സു കൊണ്ടു് അതിനകംമുഴുവൻ ചുറ്റിനടന്നു തൃക്കൺപാർത്തു.

1111 ധനുമാസത്തിൽ രങ്കവിലാസം കൊട്ടാരത്തിൽ ഒരു കലാമന്ദിരം ഉൽഘാടനംചെയ്തു. കലാവിദഗ്ദ്ധനെന്നു സമ്മതനായ ഡാക്ടർ കസിൻസുതന്നെയാണു് ഇതിന്റെയും സംജ്ഞീകരണം നിവ്വഹിച്ചതു്. ഇൻഡ്യയിലുള്ള ഒന്നാംതരം കലാമന്ദിരങ്ങളിൽ ഒന്നാണു് ഇതെന്നു് സകലരും കീർത്തിച്ചുവരുന്നു. നാന്നൂറുകൊല്ലത്തിലധികം പഴക്കം ഉള്ളതും വെങ്കലം കൊണ്ടു് ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടതുമായ ഒരു ശില്പവിശേഷം ഇവിടെ പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതു് ആരെയും ഹഠാൽ ആകർഷിക്കുന്നതാണു്. വളരെ പഴക്കമുള്ള ചില കളിമൺപാത്രങ്ങളും ദന്തം, വെള്ളി, മരം എന്നിവയിൽ അതിമനോഹരമായി പണിചെയ്തിട്ടുള്ള കാസ്കറ്റുകളും ഈ മന്ദിരത്തെ അലങ്കരിക്കുന്നു. ദന്തപ്പിടിയോടുകൂടിയ ഒരു വെള്ളിത്തുമ്പാ പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതു് മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവു് 1660-ൽ തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നു കിഴക്കോട്ടു് ഒരു തോടുവെട്ടുന്നതിന്റെ പ്രാരംഭക്രിയ നിർവഹിക്കുന്നതിനു് ഉപയോഗിച്ചതാണു്. 1870-ൽ എല്ലൻബറോ പ്രഭു അന്നത്തെ തിരുവിതാംകൂർമഹാരാജാവിനു സമ്മാനിച്ച ഒരു കണ്ണാടിയും ഇവിടെ സൂക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഒരു മുറിയിൽ പ്രാചീനകാലത്തെ യുദ്ധസാമഗ്രികളും പ്രദർശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. പോർട്ടുഗീസുകാരുടെയും, ഡച്ചുകാരുടെയും ഇംഗ്ലീഷുകാരുടേയും അക്കാലത്തെ പലതരം ആയുധങ്ങളും സൂക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പതിനേഴാംനൂറ്റാണ്ടിൽ "വലിയയജമാനൻ" എന്നു വിഖ്യാതനായിരുന്ന ഒരു തിരുവിതാംകൂർസേനാനാ

യകൻ ഉപയോഗിച്ചുവന്ന എട്ടടിനീളമുള്ള ഒരു തോക്കും ഇക്കൂട്ടത്തിൽ ഉണ്ട്. മാത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവു്, സ്വാതിതിരുനാൾ, റാണിപാർവതീഭായി തുടങ്ങി ഈ രാജ്യം ഭരിച്ചിട്ടുള്ള പല മഹാരാജാക്കന്മാരുടെയും റാണിമാരുടെയും പടങ്ങളും ഈ കലാമന്ദിരത്തെ അലങ്കരിക്കുന്നു. ആയില്യംതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ കാലം മുതൽക്കുള്ള രാജകീയവസ്ത്രങ്ങളും, വളരെക്കാലം മുമ്പുള്ള രാജകീയ ആഭരണങ്ങളും പല രാജ്യങ്ങളിൽ പല കാലങ്ങളിൽ നടപ്പുണ്ടായിരുന്ന നാണയങ്ങളും സൂക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളതു് ചരിത്രാന്വേഷികളേയും കലാപ്രണയികളേയും ഒന്നുപോലെ ആകർഷിക്കുന്നതാണു്. ചുരുക്കത്തിൽ ശ്രീചിത്രാലയവും രങ്കവിലാസം കൊട്ടാരത്തിലെ കലാമന്ദിരവും തിരുവിതാംകൂറിന്റെ കലാവൈഭവധ്യം പ്രത്യക്ഷമാക്കുന്ന രണ്ടു് ഉത്തമസ്ഥാപനങ്ങളാണു്. പ്രൊഫസർ ഒലിവർല്യക്കോബു് എന്ന ഫ്രഞ്ചുമഹാൻ ഈ സ്ഥാപനങ്ങളും സന്ദർശിച്ചശേഷം ലോകത്തുള്ള ഏതൊരു കലാമന്ദിരത്തോടും ഈ രണ്ടു മന്ദിരങ്ങളും കിടനിൽക്കുന്നതാണെന്നും അവ തിരുവിതാംകൂറിനു് ഏറ്റവും അഭിമാനകരമാണെന്നും പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു.

നൃത്തകലാവിദഗ്ദ്ധനായ മിസ്റ്റർ ഗോപിനാഥനെ "കൊട്ടാരം ഡാൻസർ" ആയി നിയമിക്കുകയും നൃത്യകലയെ പോഷിപ്പിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി മിസ്റ്റർ ഗോപിനാഥന്റെ ചുമതലയിൽ ഒരു നൃത്തകലാലയം സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഇവിടെ ഏതാനും ബാലികാബാലന്മാരെ പരിശീലിപ്പിച്ചു വരുന്നു. കേരളീയർക്കു പ്രത്യേകമായുള്ള കഥ

കളിപ്രസ്ഥാനത്തെ പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുന്നതിനും ആലോചിച്ചു. വരുന്നു.

പുരാണവസ്തുക്കളുടെ സംരക്ഷണത്തിനും പ്രദർശനത്തിനുമായി പദ്മനാഭപുരം കൊട്ടാരത്തെ ഒരു പ്രദർശന മന്ദിരമാക്കുന്നതിനു കല്പിച്ചനുവദിച്ചിരിക്കുന്നു. ആർക്കിയോളജിക്കൽ ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറു കണ്ടെടുത്തിട്ടുള്ള നിരവധി ശിലാലേഖനങ്ങളും പലതരം പുരാതന കൊത്തുപണികളും ഈ മന്ദിരത്തിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതാണു്.

ന്യൂഡൽഹിയിൽ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള അഖിലേൻഡ്യാ ഫയിൻ ആർട്ട്സ് (ലളിതകലാ) സംഘത്തിന്റെ രക്ഷാധികാരം തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു കയ്യേറ്റതും 1938 ഫെബ്രുവരിയിൽ പ്രസ്തുതസംഘം നടത്തിയ പ്രദർശനത്തിനു് 250 രൂപവിലയുള്ള ഒരു സമ്മാനം കല്പിച്ചു നൽകിയതും ഈ സന്ദർഭത്തിൽ സ്മരണീയമാണു്.

സ്ത്രീകൾക്കു പ്രോത്സാഹനം

സ്ത്രീവിദ്യാഭ്യാസത്തിനു തിരുവിതാംകൂറിൽ നൽകിവരുന്ന പ്രോത്സാഹനം തുലോം അഭിനന്ദനീയമാണു്. വിദ്യാസമ്പന്നകളായ സ്ത്രീകൾക്കു മിക്ക ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറുകളിലും ഉദ്യോഗം നൽകിവരുന്നു. മെഡിക്കൽഡിപ്പാർട്ടുമെൻറിന്റെ മേലധികാരം കുറേക്കാലം ഒരു സ്ത്രീയാണു്

വഹിച്ചുത്. അതിഥിസൽക്കാരവകുപ്പിന്റെ ചുമതല ഒരു സ്ത്രീ വഹിക്കുന്നു. ജൂഡിഷ്യൽഡിപ്പാർട്ടുമെന്റിൽ ഒരു ഡിസ്ട്രിക്ട് മുൻസിഫായി ഒരു സ്ത്രീയെ നിയമിച്ചിരിക്കുന്നു ഇൻഡ്യയിൽ മറെറാരിടത്തും സ്ത്രീകൾക്കു നീതിന്യായവകുപ്പിൽ ഉദ്യോഗം ലഭിച്ചിട്ടില്ല. സ്ത്രീകൾക്കു് വിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിൽ പല സൗജന്യങ്ങളും അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ടു്. നിയമസമിതികളിൽ അവർക്കു പ്രത്യേകം പ്രാതിനിധ്യം നൽകി വരുന്നു.

ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ പൊന്നുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു രാജ്യഭാരം കയ്യേറശേഷം ശ്രേയസ്കരങ്ങളായ നിരവധി പരിഷ്കാരങ്ങൾ ഈ രാജ്യത്തു നടപ്പിൽ വരുത്തിയിട്ടുണ്ടു്. അവയിൽ ഏതാനും ചിലതു മാത്രമെ ഇതിൽ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ടുള്ളു. തിരുവിതാംകൂറിന്റെ പേരും പെരുമയും ഐശ്വര്യവും ഇതിനകം വളരെ വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

തിരുമനസ്സിലെ മന്ത്രിമാർ

തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് രാജ്യഭാരം കയ്യേറപ്പോൾ ഇവിടുത്തെ ദിവാൻജിയായിരുന്ന ദിവാൻബഹദൂർ വീ. എസ്. സുബ്രഹ്മണ്യയ്യരുടെ ഉദ്യോഗകാലാവധി തീർന്നതോടുകൂടി ഇൻഡ്യൻസിവിൽസർവീസിൽ ഒരുയർന്ന ഉദ്യോഗം വഹിച്ചുവന്ന മിസ്റ്റർ ടീ. ആസ്റ്റിനെ ദിവാൻജിയായി നിയമിച്ചു. ഇദ്ദേഹം രണ്ടു കൊല്ലം ഉദ്യോഗം വഹിച്ചു. അനന്തരം 1109 കുംഭമാസത്തിൽ സർ, എം. ഫബിബുള്ള ദിവാൻജി ഉദ്യോഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു.

ഇൻഡ്യൻ സിവിൽസർവ്വീസിൽ നിന്നു നാലാംതരക്കാരെ നല്ല ശമ്പളംകൊടുത്തു ദിവാൻജിസ്ഥാനത്തു നിയമിച്ചുവന്ന പതിവു് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു നിറുത്തൽ ചെയ്തു കൂടുതൽ ശമ്പളം കൊടുത്താലും പ്രാപ്തന്മാരെ ഞങ്ങൾ തന്റെ മന്ത്രി ഉദ്യോഗത്തിൽ നിയമിക്കണമെന്നു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു തീർച്ചയാക്കി. ഇതുവരെ നടത്തിയിട്ടുള്ള നിയമനങ്ങളെല്ലാം ഈ വാസ്തവം വെളിവാക്കുന്നു. "തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് മന്ത്രിമാരെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിൽ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചുപോരുന്നതിനാൽ വിജയം എപ്പോഴും കരഗതമാകുന്നു" എന്നാണു് "അഡ്വാൻസ്" എന്ന പത്രം പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഭരണാധികാരം കയ്യേറ്റതോടുകൂടി സർ. സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യരെ തിരുമനസ്സിലെ നിയമോപദേഷ്ടാവായി നിയമിച്ച വിവരം ഇതിനു മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. സർ. രാമസ്വാമിഅയ്യർ ദക്ഷിണേൻഡ്യയിലുള്ള നിയമശാസ്ത്രവിദഗ്ദ്ധന്മാരിലും രാജ്യഭരണതന്ത്രകുശലന്മാരിലും അദ്വിതീയനായ ഒരു മഹാനാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സേവനം തിരുവിതാംകൂറിനു് അത്യന്തം പ്രയോജനപ്പെട്ടിട്ടും ഉണ്ടു്. അതിനാൽ 1112 കന്നിമാസത്തിൽ സർ. എം. ഫബിബുള്ളായ്ക്കു പകരം സർ. സി. പി. രാമസ്വാമി അയ്യരെ ദിവാൻജിയായി കല്പിച്ചു നിയമിച്ചു. കന്നി ഇരുപത്താൻപതാംതീയതി അദ്ദേഹം ഉദ്യോഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു.

അഭിനന്ദനം.

തിരുമനസ്സിലെ ഭരണസാമർത്ഥ്യം ഇതിനകം നിരവധി മഹാന്മാരുടേയും വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങളുടേയും പ്രശം

സയ്യദ് വിഷയീഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇൻഡ്യാഗസ്റ്റേറ്റ് സിക്രട്ടറി, ഇൻഡ്യാവൈസ്രായി, മദ്രാസ് ഗവർണർ തുടങ്ങിയ ഇൻഡ്യാഗവമ്മെൻറിന്റെ പ്രതിനിധികളും അപ്പഴപ്പോൾ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ള ചില അഭിപ്രായങ്ങളും ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ പലഭാഗങ്ങളിലായി ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അലഹബാദിൽ നിന്നു പുറപ്പെടുന്ന "ലീഡർ" എന്ന വർത്തമാനപ്പത്രം 1935-36-ലെ ഭരണറിപ്പോർട്ടിനെ ആസ്പദമാക്കി ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. "തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാക്കന്മാർ അവിടത്തെ റവന്യൂ മുഴുവൻ പൊതുഫണ്ടായി കരുതുന്നു. സ്വന്തം ആവശ്യങ്ങൾക്ക് തുലോം തുച്ഛമായ ഒരു സംഖ്യ മാത്രമേ അവർ എടുക്കാറുള്ളൂ. അതും ബഡ്ജറിൽ കൊള്ളിക്കാറുമുണ്ട്. നിയമസമിതികളുടെ അധികാരം അടുത്തകാലത്തു വളരെ വർദ്ധിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. സ്വൈരസൗകര്യം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിൽ ഗവമ്മെൻറു പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിൽ പുരോഗമനോന്മുഖമായ ഭരണനയം അംഗീകരിച്ചിരിക്കുന്നതിനാൽ ആ വിഷയത്തിൽ തിരുവിതാംകൂർ. ഇൻഡ്യയുടെ മുന്നണിയിൽ നിൽക്കുന്നു. പ്രത്യേകസൌജന്യങ്ങളാലും മറ്റും അധഃകൃതസമുദായക്കാർക്കു വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ വലിയ പ്രോത്സാഹനം നൽകുന്നു. ചുരുക്കത്തിൽ അവിടത്തെ ഭരണം എത്ര ഭംഗിയായി നിർവഹിക്കപ്പെടുന്നു എന്നുള്ളതിനു് ഈ ഭരണറിപ്പോർട്ട് ഒരൊന്നാംതരം തെളിവാണു്."

സുപ്രസിദ്ധനായ സർ ഫ്രാൻസിങ്ങ് ഗൌർ തിരുവിതാംകൂർ സന്ദർശിച്ച ശേഷം പത്രപ്രതിനിധികളോടു് ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിക്കുകയുണ്ടായി:—

"മറ്റു നാട്ടരാജ്യങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ചു് നിസ്തുല്യമാം വണ്ണം സംഘടിതവും ജനങ്ങളുടെ ജീവിതസൌകര്യങ്ങളും പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കപ്പെട്ടതും ആയ ഒരു രാജ്യമാണു തിരുവിതാംകൂർ എന്നു് ഈ രാജ്യം സന്ദർശിച്ചതിൽ എനിക്കു ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇവിടത്തെ കെട്ടിടങ്ങളും കൃഷിതൽ മനോഹരങ്ങളും, സ്ഥാപനങ്ങളും കൃഷിതൽ നിബിഡവും അവയുടെ ഭരണം കൃഷിതൽ കാര്യക്ഷമതയും മര്യാദയും സ്പഷ്ടമാക്കുന്നതും ആണു്. സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സമ്പദ്വിഭവങ്ങളെ നാട്ടിന്റെ വ്യവസായാഭിവൃദ്ധിക്കായി വിനിയോഗിക്കാൻ ഗവൺമെന്റു തീർച്ചയാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഇതിന്റെ ചില നല്ല ലക്ഷണങ്ങളും ഞാൻ അവിടെ കണ്ടു."

കൽക്കത്തായിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടുന്ന
അഡ്വാൻസുപത്രം ഇപ്രകാരം പറയുന്നു.

"തിരുവിതാംകൂറിന്റെ സ്ഥിതിഗതികളിൽ വലുതായ മാറ്റം ഉണ്ടായിരിക്കുന്നു. രാജ്യത്തിലെ സാമൂഹ്യവും ബുദ്ധിപരവുമായ ജീവിതത്തിൽ അഭിനന്ദനീയമായ ഒരു പരിവർത്തനം തന്നെ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നു. ഒരു കാര്യത്തിൽ തിരുവിതാംകൂറിനു് പ്രത്യേക ഭാഗ്യം സിദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. രാജ്യകാര്യങ്ങളിലേക്കു് അമ്മമഹാറാണിയിൽനിന്നു ലഭിക്കുന്ന ഔദാര്യസമ്പൂർണ്ണവും ബുദ്ധിപൂർവകവുമായ സഹായം വിലമതിക്കാവുന്നതല്ല. ജനേച്ഛയിൽ ഭരണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം ഉറപ്പിക്കണമെന്നാണു് മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ ആഗ്രഹം. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് മന്ത്രിമാരെ തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിൽ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചു പോരുന്നതിനാൽ വിജയം എപ്പോഴും കരഗതമാകുന്നു.....
.....തിരുവിതാംകൂറിൽനിന്നു യാഥാസ്ഥിതികത്വം

വിട്ടുമാറിയിരിക്കുന്നു. ജനങ്ങളെ ആനന്ദതുന്ദിലരാക്കിയ ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരം തിരുവിതാംകൂറിന്റെ പ്രശസ്തി തുലോം വർദ്ധിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. വിധവാവിവാഹബിൽ മുതലായ സാമൂഹ്യനിയമങ്ങളും നടപ്പിൽ വരുത്തിയതിലും തിരുവിതാംകൂറിനു് സ്വയം അഭിമാനിക്കാവുന്നതാണു്. കേരളസംസ്കാരം, കലകളും, എന്നിവയെ മാത്രമല്ല, സാങ്കേതിക പഠനം, ഗവേഷണം മുതലായവയേയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന ഒരു സർവകലാശാല തിരുവിതാംകൂറിൽ സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതര സർവകലാശാലകളെ ആശ്രയിച്ചു് ആദർശത്തിൽ കാണുന്ന ഈ വ്യത്യാസം തുലോം അഭിനന്ദനീയമാണു്."

"ആരാത്മപ്രജകർക്കഭീഷ്ടമരുളാനായാസിയായ് സേവ്യമാം
നീരാൽനേടിവരുന്നനിർവൃതികരം നിത്യാഭിഷേകോത്സവം
ആ രാജേന്ദ്രനവാപ്യസർവ്വശുഭനാ യച്ഛിദ്രമിച്ചിത്തിര-
ശ്ശീരാമാഭിധവഞ്ചിജാനിവിജയിപ്പൂതാകപൂതാശയൻ."

അദ്ധ്യായം പന്ത്രണ്ടു്

വിശ്വവിഖ്യാതമായ ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരം.

ഹിന്ദുക്ഷേത്രങ്ങളിൽ അവർണ്ണഹിന്ദുക്കൾക്കു പ്രവേശനം ഇല്ലായിരുന്നു. ഈ അസമത്വം അവരുടെ മതപ്രതിപത്തിക്കും ആത്മാഭിമാനത്തിനും ബാധകമായിത്തീർന്നു. ഹിന്ദുക്കളെന്ന നിലയിൽ തങ്ങൾക്കും ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ പ്രവേ

ശനം നൽകേണ്ടതാണെന്ന് അവർ ശക്തിപൂർവ്വം വാദിച്ചു. പക്ഷേ, ഒരു ഫലവും ഉണ്ടായില്ല. എന്നാൽ അവരുടെ സങ്കടം പൊന്നുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു ഗ്രഹിച്ചയുടൻതന്നെ ക്ഷേത്രപ്രവേശനത്തെപ്പറ്റി പൊതുജനാഭിപ്രായം അന്വേഷിച്ചറിഞ്ഞും ശാസ്ത്രങ്ങളും പ്രമാണങ്ങളും പരിശോധിച്ചും റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നതിന് ദിവാൻ ബഹദൂർ വി. എസ്സ്. സുബ്രഹ്മണ്യയ്യരുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ഒരു കമ്മിറ്റി ഏർപ്പെടുത്തി. കമ്മിറ്റിക്കാർ തിരുവിതാംകൂർ മുഴുവൻ സഞ്ചരിച്ച് ഹിന്ദുക്കളുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തിയും ശാസ്ത്രങ്ങൾ പരിശോധിച്ചും ദീർഘമായ ഒരു റിപ്പോർട്ട തയ്യാറാക്കി സമർപ്പിച്ചു. ഈ റിപ്പോർട്ട് അവർണ്ണർക്കോ സവർണ്ണരിൽതന്നെയും വിദ്യാസമ്പന്നരായ ഭൂരിപക്ഷം ജനങ്ങൾക്കോ സ്വീകാര്യമായിത്തോന്നിയില്ല. എങ്കിലും കരുണാനിധിയായ പൊന്നുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ഇക്കാര്യത്തിൽ ന്യായമായ തീർച്ച കല്പിക്കുമെന്നുധൈര്യപ്പെട്ട് ജനങ്ങൾ മൌനം ദീക്ഷിച്ചു.

1112-ാമാണ്ടു തുലാമാസം ഇരുപത്തേഴാംതീയതി-മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിലെ ഇരുപത്തിനാലാമത്തെ ആട്ടത്തിരുനാൾ മഹോത്സവം തിരുവിതാംകൂറിലെങ്ങും ജനങ്ങൾ ജാതിമതഭേദമെന്നിയെ ഉത്സാഹപൂർവ്വം കൊണ്ടാടിയ ദിവസം-തിരുവിതാംകൂറിന്റേയും ഹിന്ദുമതത്തിന്റേയും ചരിത്രത്തിൽ ഏറ്റവും സ്മരണീയമായ ഒരു സുദിനമായിത്തീർന്നു. തിരുവിതാംകൂറിലെ ഹിന്ദുക്കൾ, എന്നുവേണ്ട, ഇൻഡ്യയിലുള്ള ഹിന്ദുക്കൾ, ചിരകാലമായി ആശിച്ചും പ്രാർത്ഥിച്ചും വന്ന ആ ഭാഗ്യോദയം അന്നാണുണ്ടായതു്.

ഹിന്ദുക്കളെ സവർണ്ണരെന്നും അവർണ്ണരെന്നും രണ്ടായി വിഭജിക്കുന്നതിനു് അടിസ്ഥാനമായിത്തീർന്ന അത്യന്തശൂന്യമായ ഒരു അനാചാരം നിർത്തൽ ചെയ്യുന്നതു് അന്നാണു്; ഹിന്ദുമതശരീരത്തെ ദുഷിപ്പിച്ചും ക്ഷയിപ്പിച്ചും വന്ന ഒരു മഹാവ്യാധി നീക്കാചെയ്യുവാനുള്ള സിദ്ധൌഷധം വഞ്ചീശപരൻ പ്രയോഗിച്ചതു് അന്നാണു്; സ്വാമിവിവേകാനന്ദൻ തുടങ്ങിയ മഹത്തുക്കളുടെ ആക്ഷേപത്തിനു കേരളത്തെ പാത്രമാക്കിത്തീർത്ത അയിത്തപ്പിശാചിനെ നാട്ടിൽ നിന്നു് ആട്ടിയോടിച്ചതു് അന്നാണു്; യാതൊരു നാടുവാഴിക്കും മതാധ്യക്ഷനും ഇതുവരെ നിർവഹിക്കുവാൻ സാധിക്കാത്ത ഒരുൽകൃഷ്ടധർമ്മം ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ പൊന്നുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് നിർവഹിച്ചു് ഹിന്ദുമതത്തെ നാശഗർത്തത്തിൽ നിന്നു സമുദ്ധരിച്ചതു് അന്നാണു്; തന്റെ ജന്മനക്ഷത്രം പ്രമാണിച്ചു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു സ്വപ്രജകൾക്കു് അന്നു നൽകിയ അനുഗ്രഹത്തെക്കാൾ മഹത്തരമായ ഒരനുഗ്രഹം പ്രജകൾക്കു നൽകാൻ ഒരു മഹാരാജാവിനും സാധിക്കുന്നതല്ല. ഹാ! എന്തൊരു ശ്രേഷ്ഠകൃത്യം! എന്തൊരു ധീരകൃത്യം!! എന്തൊരുദാരകൃത്യം!!!

ആ അനുഗ്രഹം എന്തായിരുന്നു? തിരുമനസ്സിലേയും തിരുമനസ്സിലെ ഗവൺമെന്റിന്റേയും അധീനതയിലുള്ള സകല ക്ഷേത്രങ്ങളും അവർണ്ണഹിന്ദുക്കൾക്കു തുറന്നുകൊടുത്തിരിക്കുന്നതായി പ്രഖ്യാപനം ചെയ്യുന്ന ഒരു തിരുവെഴുത്തുവിളംബരമായിരുന്നു അതു്.

രാജകീയ വിളംബരം

നമ്മുടെ മതത്തിന്റെ പരമാർത്ഥതയും സുപ്രമാണതയും ഗാഢമായി ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടതു ആയതു് ദൈവീകമായ അനുശാസനത്തിലും സർവവ്യാപകമായ സഹിഷ്ണുതയിലുമാണു് അടിയുറച്ചിരിക്കുന്നതെന്നു വിശ്വസിച്ചും അതിന്റെ പ്രവർത്തനത്തിൽ അതു് ശതവർഷങ്ങളായി കാലപരിവർത്തനത്തിനു് അനുയോജിച്ചുപോന്നുവെന്നു ധരിച്ചും നമ്മുടെ ഹിന്ദുപ്രജകളിൽ ആരുംതന്നെ അവരുടെ ജനനമോ ജാതിയോ സമുദായമോ കാരണം ഹിന്ദുമതത്തിന്റെ ശാന്തിയും സുരക്ഷിതത്വവും നിഷേധിക്കപ്പെടുവാൻ പാടില്ലെന്നുള്ള ഉൽക്കണ്ഠയാലും നാം തീരുമാനിക്കുകയും ഇതിനാൽ പ്രഖ്യാപനം ചെയ്യുകയും നിയോഗിക്കുകയും ആജ്ഞാപിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതെന്തെന്നാൽ സമുചിതമായ പരിതഃസ്ഥിതികളും പരിരക്ഷിക്കുന്നതിനും ക്രിയാപദ്ധതികളും ആചാരങ്ങളും വെച്ചുനടത്തുന്നതിനും നാം നിശ്ചയിക്കുകയും ചുമത്തുകയും ചെയ്യുന്ന നിയമങ്ങൾക്കും നിബന്ധനകൾക്കും വിധേയമായി, ജനനാലോ മതവിശ്വാസത്താലോ ഹിന്ദുവായ യാതൊരാൾക്കും നമ്മുടേയും നമ്മുടെ ഗവർമ്മെൻറിന്റേയും നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതിനോ ആരാധന നടത്തുന്നതിനോ ഇനിമേൽ യാതൊരു നിരോധനവും ഉണ്ടായിരിക്കാൻ പാടില്ലെന്നാകുന്നു.

മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ മതബോധവും മതപ്രണയവും പ്രജാവാത്സല്യവും, മനഃസംസ്കാരവും ദീർഘദർശിതവും, ഔദാര്യവും സർവോപരി ധൈര്യവും പ്രത്യക്ഷമാക്കുന്ന ഈ വിളംബരം അന്നുതന്നെ ലോകം മുഴുവൻ പ്രചരിച്ചു. അപ്രതീക്ഷിതമായ ഈ വിളംബരം ലോകരെ അത്ഭുതപരതന്ത്രരും ആനന്ദനിമഗ്നരും ആക്കിത്തീർത്തു. പ്രായത്തിലും ഭരണപരിചയത്തിലും തങ്ങളെക്കാൾ തുലോം താഴ്ന്നപടിയിൽ നിൽക്കുന്ന തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവു് ഇത്ര മഹത്തമമായ ഒരു പരിഷ്കാരം നടപ്പിൽ വരുത്തി തങ്ങളെയെല്ലാം അധഃകരിച്ചതിനാൽ ഇൻഡ്യയിലെ നാട്ടരാജാക്കന്മാർ അമ്പരന്നു. മദ്രാസ്ഗവണ്മെന്റ്, തുടങ്ങിയ രാജ്യഭരണതന്ത്രജ്ഞരും സർ സാപ്രൂ, സർ അല്ലാടി കൃഷ്ണസ്വാമിഅയ്യർ തുടങ്ങിയ നിയമശാസ്ത്രവിശാരദന്മാരും മഹാത്മാഗാന്ധി, മഹാകവി രവീന്ദ്രനാഥടാഗ്രർ തുടങ്ങി ലോകൈകവന്ദ്യന്മാരായ മഹത്തുക്കളും, പണ്ഡിത മദനമോഹനമാളവ്യ, രാമാനന്ദചാറർജി, ആദിയായ ഹിന്ദുസമുദായനേതാക്കന്മാരും, പണ്ഡിത ജവഹരിലാൽ നെഹ്റു, സി. രാജഗോപാലാചാരി, ബർലാ തുടങ്ങിയ ജനപ്രമാണികളും തിരുമനസ്സിലെ സഹർഷം അഭിനന്ദിച്ചു. ഇൻഡ്യയിലുള്ള, വിശിഷ്യാ തിരുവിതാംകൂറിലുള്ള, ഹിന്ദുക്കൾ ആബാലവൃദ്ധം ആനന്ദാശ്രു വർഷിച്ചുകൊണ്ടു് തിരുമനസ്സിലെ കാരുണ്യത്തെ വാഴ്ത്തുകയും തിരുമനസ്സിലെ ദീർഘായുരാരോഗ്യാദികൾക്കായി ജഗദീശ്വരനെ പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്തു. അഭിനന്ദനസന്ദേശങ്ങൾ ലോകത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നും വർഷിച്ചു. ജനങ്ങൾ യോഗം കൂടി തങ്ങളുടെ ആനന്ദവും കൃതജ്ഞതയും രേഖപ്പെടുത്തി.

ചില അഭിനന്ദനങ്ങൾ

പുരോഗമനപരങ്ങളായ എല്ലാ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾക്കും അവലംബമെന്നുള്ള സമ്മതി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു നേടിയിരിക്കുന്നു. ഇന്നുവരെ ക്ഷേത്രപ്രവേശനസംബന്ധമായി പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തിട്ടുള്ള വിളംബരംമൂലം അവിടുന്ന് അതു തെളിയിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

ബഹുമാനപ്പെട്ട എഴ്സ്കീൻപ്രഭു,
(മദ്രാസ് ഗവർണ്ണർ);

തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് സംസ്കാരസമ്പന്നനായ ഒരു ഭരണാധികാരിയാണ്. തിരുവിതാംകൂർ ഒരു യാഥാസ്ഥിതിക രാജ്യമായിരുന്നിട്ടും ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരത്തിനു തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് തുല്യം ചാർത്തിയതു് സകലരുടേയും പ്രശംസയ്ക്ക് അർഹമായ ഒരു ധീരകൃത്യമാകുന്നു.

സർ, റോബർട്ട് ബെൽ,
ബോംബെ ഗവർമെൻറ് ഹോം മെംബർ.

ഹിന്ദുധർമ്മം നിറവേറ്റിയതിൽ ഞാൻ മഹാരാജാവിനേയും അവിടത്തെ ഗവർമ്മെൻറിനേയും അഭിനന്ദിക്കുന്നു. .....വളരെ വർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പു ഞാൻ തിരുവിതാംകൂറിൽ പോയിരുന്നപ്പോൾ മഹാറാണിയേയും അവിടത്തെ വാത്സല്യഭാജനവും ആശാനികേതനവും ആയ ഇപ്പോഴത്തെ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേയും സന്ദർശിക്കുവാൻ എനിക്കു സാധിച്ചു. പരിഷ്കരണകാര്യങ്ങളിൽ മഹാറാണിക്കുള്ള വിശ്വാസം അന്നുതന്നെ അവിടുന്നു പ്രത്യ

ക്ഷപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിലെ സിംഹാസനത്തിൽ ആരോഹണം ചെയ്യാൽ അയിത്തം ഇല്ലാതാക്കുകയും ക്ഷേത്രങ്ങൾ എല്ലാപേർക്കും തുറന്നുകൊടുക്കുകയും ചെയ്യുമോ എന്നു് അന്നു കേവലം ഒരു ബാലനായിരുന്ന മഹാരാജാവിനോടു ഞാൻ നേരമ്പോക്കായി ചോദിച്ചു. "തീർച്ചയായും" [He had enthusiastically said "of course"] എന്നു് അവിടുന്നു ഉത്സാഹപൂർവം മറുപടി പറഞ്ഞു..... വൈക്കം ക്ഷേത്രത്തിലേക്കു വായിക്കുന്നേ ചില റോഡുകളിൽകൂടി ഹരിജനങ്ങൾ വഴിനടക്കുന്നു പക്ഷം സവർണ്ണഹിന്ദുക്കൾ ദേഹോപദ്രവം ചെയ്യുമെന്നു് ഭീഷണിപ്പെടുത്തിയിട്ടു് അധികകാലമായിട്ടില്ല. ഇപ്പോൾ അതേ ക്ഷേത്രം സവർണ്ണഹിന്ദുക്കൾക്കെന്നപോലെ, അതേ വ്യവസ്ഥകളോടുകൂടിത്തന്നെ, എല്ലാ ഹരിജനങ്ങൾക്കുമായി തുറന്നുകൊടുത്തിരിക്കുന്നു. ഇതൊന്നും ആരുടേയും നിർബന്ധംകൊണ്ടു വന്നുചേർന്നിട്ടുള്ളതല്ല. എന്നെ ചൊല്ലിക്കൊടുപ്പിച്ച ശാങ്കരസ്മൃതിയുടെ സ്ഥാനത്തു് ഇപ്പോൾ മഹാരാജസ്മൃതിയാണു കടികൊള്ളുന്നതു്. സവർണ്ണഹിന്ദുക്കളും ഹരിജനങ്ങളും ആത്മാർത്ഥമായി വണ്ണം അതിനെ അനുസരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് അതിന്റെ സാധുത്വം തെളിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.....മഹാരാജാവു് തിരുമനസ്സിലേയും അവിടുത്തെ ഉത്തമമാതാവിനേയും ശ്രേഷ്ഠസചിവനേയും തിരുവിതാംകൂറിലെ ഹിന്ദുക്കളേയും ഞാൻ അഭിനന്ദിക്കുന്നു

മഹാത്മാഗാന്ധി.

ഞാൻ അത്യന്തം സന്തോഷത്തോടുകൂടിയാണു് തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ തിരുവെഴുത്തു

വിളംബരം വായിച്ചതു്. വിളംബരത്തിനു് ദൂരവ്യാപകവും മനഃശാസ്ത്രപരവുമായ ഫലം ഉണ്ടു്. ഹരിജനപ്രസ്ഥാനം ഭൂമിയുടമസ്ഥതയില്ലാത്ത ജനങ്ങളുടെ സാമ്പത്തിക പ്രശ്നം കൂടിയാണു്. അതിനു പരിഹാരം ഉണ്ടാക്കുന്നതിനും ഈ വിളംബരം അത്യന്തം സഹായിക്കും.

പണ്ഡിത ജവഹർലാൽ നെഹ്റു,

ഇൻഡ്യൻനാഷനൽ കോൺഗ്രസ്സ്,-പ്രസിഡൻറു്.

ഈ പ്രഖ്യാപനം ഇൻഡ്യയിൽ ഒരു നവയുഗം ഉൽഘാടനം ചെയ്യുന്ന ഒരു സാമുദായിക വിപ്ലവത്തിന്റെ ആരംഭമാണു്. ഇൻഡ്യയുടെ പുരോഗമനം കാംക്ഷിക്കുന്ന സകല ജനങ്ങളും തിരുമനസ്സിലെ വിളംബരത്തെ സ്വാഗതം ചെയ്യുന്നു.

വല്ലഭായിപട്ടേൽ,

എക്സ്പ്രസിഡൻറു്,-ഇൻഡ്യൻനാഷനൽകോൺഗ്രസ്സ്.

മഹത്തായ ഈ വിളംബരം അനേകം സൽഫലങ്ങളെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നതാണു്.

ബാബുരാജേന്ദ്രപ്രസാദ്,

എക്സ്പ്രസിഡൻറു്,-ഇൻഡ്യൻനാഷനൽകോൺഗ്രസ്സ്

ഇൻഡ്യാക്കാരും ബ്രിട്ടീഷുകാരുമായ ഭരണാധികാരികളേയും രാജ്യതന്ത്രജ്ഞന്മാരേയും ഭഗ്നാശരാക്കുമാറു് യുവാവായ തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു നടപ്പിൽ വരുത്തിയിട്ടുള്ള ക്ഷേത്രപ്രവേശന വിളം

ബരംമൂലം തിരുവിതാംകൂറിന്റെ പ്രശസ്തിയും പവിത്രതയും തുലോം വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഡാക്ടർ പട്ടാഭി സീതാരാമയ്യാ

തിരുമനസ്സിലെ ഈ വിശിഷ്ടകൃത്യം തിരുവിതാംകൂറിൽ മാത്രമല്ല, ഭാരതഭൂമിയിലെങ്ങും ഹിന്ദുധർമ്മത്തിനു ചെയ്തിട്ടുള്ള അമൂല്യമായ ഒരു ഉപകാരമാണു്. അതിന്റെ ഫലം ഇൻഡ്യയിലെങ്ങും വ്യാപിക്കുമെന്നു് എനിക്കു നിശ്ചയമുണ്ടു്. ഹിന്ദുധർമ്മത്തിനു് ഒരു ഭാസുരയുഗം ഉദിക്കുന്നു. മഹാന്മായ അശോകനുശേഷം ഇതിനെക്കാൾ ആനന്ദം ഉളവാക്കുന്ന ഒരു സന്ദേശം പ്രസിദ്ധം ചെയ്വാൻ സിംഹാസനാരൂഢനായ മറെറാരു വ്യക്തിക്കും സാധിച്ചിട്ടില്ല.

സി. രാജഗോപാലാചാരി,
ചീഫ് മിനിസ്റ്റർ-മദ്രാസ്

ക്ഷേത്രപ്രവേശന വിളംബരം ഒരു മഹാപരിഷ്ക്കാരമാണു്. തിരുമനസ്സിലെ മഹനീയത്വത്തിനുതകും അതു വിളംബരം ചെയ്യുന്നു.

മൌലാനാ യാക്കുബ് ഹസ്സൻ
മിനിസ്റ്റർ മദ്രാസ്

ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരം പ്രഖ്യാപനം ചെയ്യുന്നതിൽ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് പ്രദർശിപ്പിച്ച രാജ്യതന്ത്രജ്ഞോചിതമായ ധൈര്യം സർവ്വഥാ പ്രശംസാർഹമാണു്.

മുനിസ്വാമിപ്പിള്ള,
മിനിസ്റ്റർ മദ്രാസ്,

അനേക നൂറാണ്ടുകളായി ഭാരതീയരുടെ നീതിബോധത്തേയും ഹിന്ദുമതത്തിന്റെ യശസ്സിനേയും, സർവ്വോപരി, മനുഷ്യത്വത്തിന്റെ മഹിമയേയും, കളങ്കപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഒരു വലിയ അനാചാരത്തെ തിരുവിതാംകൂറിൽനിന്നു ബഹിഷ്കരിച്ച ആ വിളംബരം അശോകചക്രവർത്തിയുടെ ശിലാലിഖിതങ്ങളെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നു.

കെ. രാമൻമേനോൻ,
മിനിസ്റ്റർ മദ്രാസ്

ഇതു് ഇൻഡ്യാചരിത്രത്തിലെ ഒരു വിശിഷ്ടസംഭവമാണു്. രാമാനുജന്റെ കാലത്തിനിപ്പുറം ഹിന്ദുമതത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ഏറ്റവും വലിയ പരിഷ്കാരമാണു് ഇതെന്നു പറയുന്നതിൽ ലേശവും അതിശയോക്തിയില്ല. യുവാവും പരിഷ്കൃതാശയസമ്പന്നനും ആയ മഹാരാജാവും ധിഷണാശാലിയും ഊർജ്ജസ്വലനുമായ മന്ത്രിയും സകലരുടേയും അഭിനന്ദനത്തിനു് പാത്രീഭൂതരായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു.

സർ. അല്ലാടി കൃഷ്ണസ്വാമി അയ്യർ,
അഡ്വോക്കേറ്റ് ജനറൽ

ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരം ദൂരവ്യാപകവും അതിപ്രധാനവുമായ ഒന്നാണു്. അതിന്റെ ഫലം ഇൻഡ്യയെ അകമാനം ബാധിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇൻഡ്യയുടേയും ഹിന്ദുമതത്തിന്റേയും ചരിത്രത്തിൽ ഈ വിളംബരം ഒരു നവയുഗം ഉൽഘാടനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

സർ, പി. എസ്. ശിവസ്വാമിഅയ്യർ.

മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേക്ക് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുൻഗാമികളിൽ നിന്നു യാഥാസ്ഥിതികപാരമ്പര്യമാണു

സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളതു്. എന്നാൽ അവിടത്തെ ഭരണം വഗ്ദ്ധിയ വിദ്വേഷബുദ്ധിയിൽ നിന്നു നിർദ്ദോഷം വിമുക്തമാണു്. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് പുതുതായി നടപ്പിൽ വരുത്തിയിട്ടുള്ള ഈ പരിഷ്ക്കാരം ഏറ്റവും മഹത്തായിട്ടുള്ളതാകുന്നു.

ടി. ആർ. വെങ്കിട്ടരാമശാസ്ത്രി,

നാഷണൽ ലിബറൽ ഫെഡറേഷൻ പ്രസിഡൻറു്.

തിരുവിതാംകൂറിലുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങൾ അധഃകൃതർക്കു തുറന്നുകൊടുത്തിരിക്കുന്നെന്നറിഞ്ഞു് ഞാൻ അത്യന്തം സന്തോഷിക്കുന്നു. ഈ ധീരകൃത്യം മൂലം തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഹിന്ദുമതപരിഷ്കാരത്തിനു വിലയേറിയ സഹായമാണു ചെയ്തിരിക്കുന്നതു്. ഈ മാർഗ്ഗദർശനത്തിനു ഹിന്ദുസമുദായം തിരുമനസ്സിലേക്കു് അത്യന്തം കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

ജി. ഡി. ബർളാ,

സമസ്തൊൻഡ്യ ഹരിജന സേവാസംഘംപ്രസിഡൻറു്.

ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരം വഞ്ചിരാജവംശത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തിനു്, വിശിഷ്യാ, ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സമാർജ്ജിച്ചിട്ടുള്ള വിശ്വവിഖ്യാതിക്കു്, സർവഥാ അനുരൂപമായിരിക്കുന്നു. ഈ വിളംബരംമൂലം ഹിന്ദുമതത്തിനുണ്ടായിട്ടുള്ള പുരോഗമനം ഒരു നൂറാണ്ടുകൊണ്ടു നേടാവുന്നതിലും തുലോം അധികമാണു്.

മിസ്സ് രുഗ്മിണലക്ഷ്മിപതി,

നിയമസഭാ ഡപ്യൂട്ടിപ്രസിഡൻറു് (മദ്രാസ്)

മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സുകൊണ്ട് തന്റെ രാജ്യത്തിനു മാത്രമല്ല, ഹിന്ദുമതത്തിനും ഇൻഡ്യയ്ക്കും ക്രടി മഹത്തായ ഒരുപകാരം ചെയ്തരിക്കുന്നു.

എസ്സ്. സത്യമൂത്തി എം. എൽ. എ.

ഹിന്ദുമതത്തെ ബാധിക്കുന്ന ഒരു മഹാവ്യാധി തിരുവിതാംക്രർ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് നിശ്ശേഷം നീക്കിയിരിക്കുന്നു. ഇൻഡ്യയെ കളങ്കപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു ദുരാചാരം ഇല്ലായ്മചെയ്യുന്നതിൽ നേതൃത്വം വഹിച്ചതു് തിരുവിതാംക്രർ മഹാരാജാവാണു്.

മിസസ്സ് ലക്ഷ്മിരംഗരയ്യർ
എം. എൽ. ഏ.

അയിത്തമാകുന്ന രാക്ഷസനെ തിരുവിതാംക്രിൽ നിന്നു നിഷ്കാസനം ചെയ്തപ്പോഴത്തെപ്പോലെ തനിക്കും തന്റെ പ്രജകൾക്കും ഇതു മഹനീയവും സ്മരണീയവുമായ ഒരു ജന്മദിനാനുഗ്രഹം നൽകുവാനുള്ള ഭാഗ്യം തുലോം ചുരുക്കമായിട്ടേ രാജാക്കന്മാർക്കു ഉണ്ടാകാറുള്ളു. ഈ സിദ്ധിയിലുള്ള ഏറ്റവും സുവ്യക്തമായ ഗുണം തിരുമനസ്സിലെ മനക്കരുത്താണു്.

ഡി. രാമലിംഗംപിള്ളൈ,
എം എൽ എ

അയിത്തരാക്ഷസനു മൃത്യുകരമായ അവസാന പ്രഹരം നൽകിയ തിരുവിതാംക്രർ മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിനെ ലോകം സർവാത്മനാ അഭിനന്ദിക്കുന്നു.

ബി. എസ്സ്. മൂത്തി
എം എൽ ഏ

ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരത്തെ ഇൻഡ്യാ സന്തോഷപുരസ്സരം സ്വാഗതം ചെയ്യുന്നു; വിളംബരം പ്രഖ്യാപനം ചെയ്ത മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ മഹനീയഗുണങ്ങളെ സർവ്വാത്മനാ വാഴ്ത്തുന്നു.

കുമാരരാജാ മുത്തയ്യാചെട്ടിയാർ,
എം. എൽ. ഏ.

ഈ വിളംബരം ഒരു നവയുഗത്തെ അവതരിപ്പിക്കുന്നു.

ബാബു സുബാഷ് ചന്ദ്രബോസ്സ്.

ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരം ചരിത്രത്തിൽ ഇതുവരെ രേഖപ്പെടുത്തിട്ടുള്ള രാജകീയവിളംബരങ്ങളിൽ ഏറ്റവും മഹത്തായിട്ടുള്ള ഒന്നാകുന്നു.

മിസ്സസ്സ് രാമേശ്വരിനെഹ്റു.

ചിരകാലമായി നിലനിന്നുവരുന്ന ഒരു അനീതി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു നിർമ്മാജ്ജനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അവിടുന്നു ഹിന്ദുമതത്തിന്റെ കെട്ടുപാടുകളെ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും അതിന്റെ ഐക്യദാർഢ്യത്തെ സഹായിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. വിശ്വാസ്യരും ഭക്തരുമായ പ്രജകളിൽ ഒരു വലിയ വിഭാഗത്തിന്റെ മോചനത്തിനു് ആദ്യമായി മഹത്ത്വം ധീരവും ആയ ഒരു നടപടി കയ്ക്കൊണ്ട മഹാനായ ഹിന്ദുരാജാവെന്നു് ചരിത്രകാരന്മാർ അവിടത്തെ കീർത്തിക്കും.

ജീ. ഏ. നടേശൻ്,
ഇൻഡ്യൻ റവ്യൂ പത്രാധിപർ

തിരുമനസ്സിലെ ഞാൻ സർവ്വാത്മനാ അഭിനന്ദിക്കുന്നു. സകല ഹിന്ദുക്കൾക്കും ക്ഷേത്രങ്ങൾ തുറന്നുകൊടുക്കു

ന്നതു് ഒരു ധീരകൃത്യവും ആധുനികകാലത്തെ അതിപ്രധാനമായ ഒരു പരിഷ്കാരവും ആകുന്നു.

മദ്രാസ് കോർപ്പറേഷൻ മേയർ,

തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ വിളംബരത്തെ പുരോഗമനോന്മുഖമായ ഹൈന്ദവാഭിപ്രായം ഹാർദ്ദമായി സ്വാഗതം ചെയ്യുന്നു. രാമാനുജന്റെ കാലത്തിനു ശേഷം ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ഏറ്റവും വലിയ ഹിന്ദുമത പരിഷ്കാരമായിട്ടാണു് ഈ വിളംബരത്തെ ഹിന്ദുക്കൾ കരുതുന്നതു്.

ലണ്ടൻടൈംസ്.

തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ജാതിമതഭേദമെന്യേ സകലർക്കുമായി ഗവൺമെൻറിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളെല്ലാം തുറന്നുകൊടുത്തുകൊണ്ടാണു് തന്റെ ഇരുപത്തിനാലാമത്തെ ജന്മദിനം ആഘോഷിച്ചതു്. അത്യുദാരമായ ഈ സൽക്കർമ്മത്തെ സകലരും വാഴ്ത്തുന്നു.

മാഞ്ചസ്റ്റർ ഗാർഡിയൻ,

ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരം മൂലം തിരുവിതാംകൂറിന്റെ പ്രശസ്തി തുലോം വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു.

അഡ്വാൻസ്, (കൽക്കട്ട)

സർക്കാരിന്റെ അധീനതയിൽ ഉള്ള സകല ക്ഷേത്രങ്ങളും ഹിന്ദുക്കൾക്കെല്ലാം തുറന്നുകൊടുത്തുകൊണ്ടുണ്ടായ വിഖ്യാതമായ വിളംബരംമൂലം മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സി

ലെ നാമധേയം സകല ഗൃഹങ്ങളിലും സദാ ജപിച്ചുപോരുന്നു. വിളംബരവും അതിന്റെ ഉദ്ദേശങ്ങളും നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നതിനു കയ്യാണ്ട നടപടികളും ഹൈന്ദവസമുദായത്തേയും സാമുദായികസ്ഥാപനങ്ങളേയും പരിഷ്കരിക്കാൻ ഉദ്യമിക്കുന്നവർക്ക് ഒരു പ്രചോദനം നൽകിയിരിക്കുന്നു. ഹൈന്ദവജീവിതവ്യവസ്ഥയിൽ തങ്ങൾക്കും ഒരു സ്ഥാനം ഉണ്ടെന്ന് ഹരിജനങ്ങൾക്കു ബോധ്യമായിരിക്കുന്നു. ഹരിജനപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കാകട്ടെ വിളംബരംമൂലം ശക്തിയും പ്രോത്സാഹനവും സിദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഹിന്ദുസ്ഥാൻ സ്റ്റാൻഡാർഡ്.

അഹോ! ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ പൊന്നുതമ്പുരാന്റെ ആട്ടത്തിരുനാളത്രേ ആട്ടത്തിരുനാൾ; അവിടുന്ന് അന്നു ചെയ്ത പുണ്യകർമ്മമത്രേ പുണ്യകർമ്മം; അന്നത്രേ മലയാളലക്ഷ്മിയുടെ മണികിരീടമായ ധർമ്മരാജ്യം ധർമ്മരാജ്യമായതു്!

ഇതാ തിരുവിതാംകൂറിന്റെ ഭാവിചരിത്രത്തിൽ തങ്കമഷികൊണ്ടു് എഴുതപ്പെടേണ്ടതായ ഒരു തൂക്കൈവിളംബരത്താൽ അവിടുത്തെ രാജകീയക്ഷേത്രങ്ങൾ എല്ലാറ്റിന്റേയും കവാടങ്ങൾ സകല ഹിന്ദുക്കൾക്കുമായി തുറന്നു കൊടുക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അതോടൊപ്പം അനാചാരസേവനത്താൽ മയക്കത്തിലാണ്ടുപോയ ഹിന്ദുമതത്തിന്റെ അടഞ്ഞ കണ്ണുകളും തുറന്നുകഴിഞ്ഞു.

ഈ വിളംബരം അകറ്റി നിർത്തപ്പെട്ട അനേകലക്ഷങ്ങളെ ശുചിത്വത്തിലേക്ക് ആട്ടിപ്പിക്കുന്നു, സംസ്കാരത്തിൽ മുഴുകിക്കുന്നു, മനുഷ്യത്വത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കുന്നു.

ഒരായിരം പീരങ്കിയുണ്ടകൾക്കുപോലും പിളർക്കാവതല്ലാതെ ആകാശത്തോളം പൊന്തിനിന്ന അസമത്വകോട്ടയെ ഇപ്രകാരം തച്ചുടയ്ക്കുന്നതിനു് കൊമാരാവസ്ഥ നിഷ്ക്ലേഷം വിട്ടകഴിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത ഈ പൊന്നുതുക്കയ്യിനെ തികച്ചും ശക്തിപ്പെടുത്തിയതു് യാതൊരാളുടെ മന്ത്രപ്രഭാവമോ ആ വൈദുഷ്യശാലിയും വിചാരശീലനുമായ സചിവോത്തമൻ സർ, സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യരും കേരളത്തിന്റെ കൃതജ്ഞതാഭരിതങ്ങളായ അഭിനന്ദനങ്ങളെ അത്യന്തം അർഹിക്കുന്നുണ്ടു്. സ്വാമിൻ, വിവേകാനന്ദാ! തത്രഭവാൻ കണ്ട ഉന്മത്തശാല ഇതാ ഉൽബുദ്ധശാലയായി മാറാൻ തുടങ്ങുന്നു.

നമ്മുടെ പൊന്നുതമ്പുരാൻ ഇന്നൊരു മഹാരാജാവിന്റെ സിംഹാസനത്തിലല്ല, ആ അശോകചക്രവർത്തിയുടെ സിംഹാസനത്തിലത്രെ വാണരുളുന്നതു്. മറാരെങ്കിലുമുണ്ടോ മതാചാരങ്ങളിൽ ഇത്ര മഹത്തരവും മഹനീയവുമായ മാറ്റം വരുത്താൻ ധൈര്യപ്പെട്ട!

വള്ളത്തോൾ നാരായണമേനോൻ.

ഇങ്ങനെ ഒരു വിളംബരം ഈ രാജ്യത്തെന്നല്ല, മനോരാജ്യത്തുപോലും ഉണ്ടാവുമെന്നു് ആരും സ്വപ്നംപി ആശിച്ചിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ഇന്നതു് നിർബാധികമായ നിലയിൽ പ്രയോഗത്തിൽ വന്നിരിക്കുന്നു. അതിന്റെ മാറ്റൊലി ഭാരതഖണ്ഡത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിലും ഇരമ്പുന്നു....

.....എന്റെ മഹാരാജാവായ ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ പൊന്നുതിരുമേനി ചെയ്ത ഈ മഹാ സൽകൃത്യം ഭാരതഖണ്ഡത്തിൽ നിശ്ചയമായും ഒരു പരിവർത്തനം ഉണ്ടാക്കും.

കുറൂർ നീലകണ്ഠൻനമ്പൂതിരിപ്പാടു്

ഇനിയും ഇതുപോലെ നിരവധി മഹാന്മാർ തങ്ങളുടെ ആത്മാർത്ഥമായ അഭിനന്ദനം രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. തിരുവിതാംകൂറിലെ പൊതുപ്രസംഗികരും അതുപോലെതന്നെ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള അഭിപ്രായങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാൻ തുനിഞ്ഞാൽ അതുതന്നെ ഒരു പുസ്തകമായിരിക്കും. ഇൻഡ്യയിലും പുറമേയും ഉള്ള വർത്തമാനപത്രങ്ങളും തിരുമനസ്സിലെ മഹനീയ കൃത്യത്തെ ശ്ലാഘിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിസ്തരഭയത്താൽ അവയെല്ലാം ഉദ്ധരിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നില്ല.

ക്ഷേത്രപ്രവേശനം സംബന്ധിച്ചു ചില ചട്ടങ്ങൾ അനുസരിക്കേണ്ടതാണെന്നും ആ ചട്ടങ്ങൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയശേഷമേ അവർണ്ണർ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ പ്രവേശിക്കാവൂ എന്നും വിളംബരത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നുവല്ലൊ. അതനുസരിച്ചു വേണ്ട ചട്ടങ്ങൾ വൃശ്ചികം ഒൻപതാംതീയതിയിലെ സർക്കാർ ഗസറ്റിൽ പ്രസിദ്ധംചെയ്തു. ദേവാലയങ്ങളുടെ പരിശുദ്ധി പരിപാലിക്കുന്നതിനും പൂജാദി നിത്യനിദാനങ്ങൾ നിർവിഘ്നം നിർവഹിക്കുന്നതിനും അത്യാവശ്യമെന്നു തോന്നും സമ്മതിക്കുന്ന ചില നിർദ്ദേശങ്ങളാണു് ചട്ടങ്ങളായി പ്രസിദ്ധം ചെയ്തതു്. സവർണ്ണർ അതുവരെ ആദരിച്ചുവന്ന നടപടികൾ അവർണ്ണരും ആദരിക്കണമെന്നു് ഉപദേശിക്കുകമാത്രമാണു് അതിന്റെ ഉദ്ദേശം.

ചട്ടങ്ങൾ പ്രസിദ്ധം ചെയ്തതിന്റെ അടുത്ത ദിവസം മുതൽ, വൃശ്ചികം 10-ാംനു- മുതൽ, അവർണ്ണ ഹിന്ദുക്കൾ സർക്കാർ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ പ്രവേശിച്ചുതുടങ്ങി. ഹിന്ദുമതത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അന്നു് ഒരു നവയുഗം ആരംഭിച്ചു എന്നു പറയാം. തിരുവിതാംകൂറിന്റേയും ഹിന്ദു

മതത്തിന്റേയും ചരിത്രത്തിൽ തങ്കലിപികളിൽ രേഖപ്പെടുത്തേണ്ട ആ മഹൽകൃത്യം—ഹിന്ദുക്കളുടെ ഐക്യത്തിനും ഹിന്ദുമതത്തിന്റെ വളർച്ചയ്ക്കും പ്രതിബന്ധമായി നിന്ന ഒരു അനാചാരത്തെ തട്ടിത്തകർത്തു് ഹിന്ദുക്കളുടെ പുരോഗമനത്തിനു വഴിതെളിയിക്കുകയും ഹിന്ദുമതത്തെ ബാധിച്ചിരുന്ന ഒരു മഹാകളങ്കത്തെ നിർദ്ദോഷം നീക്കുകയും ചെയ്ത ആ വിശിഷ്ടകൃത്യം—ശ്രീവാഴുംകോട്ടു നിന്നും അയിത്തപ്പിശാചിനെ ആട്ടിപ്പായിച്ച ആ ധീരകൃത്യം—ഇൻഡ്യയിലുള്ള ഇരുപത്തഞ്ചുകോടി ഹിന്ദുക്കളുടെ ശാശ്വതസ്മരണയെ അർഹിക്കുന്നു. അതിനാൽ ഈ മഹാനുഗ്രഹദാനം സംബന്ധിച്ചു് രാജ്യമെങ്ങും ഒരു നിശ്ചിത ദിവസം, നിശ്ചിത കായ്യപരിപാടി അനുസരിച്ചു് ക്ഷേത്രപ്രവേശനദിനമായി കൊണ്ടാടണമെന്നു് ഇവിടത്തെ ഹിന്ദുസമുദായനേതാക്കന്മാർ തീർച്ചയാക്കി. വൃശ്ചികം പതിനാലാംതീയതി ഞായറാഴ്ചയാണു് അതിലേക്കു തിരഞ്ഞെടുത്തതു്. അന്നു് രാജ്യത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിലും ഘോഷയാത്ര, പൊതുയോഗം, ഈശ്വരപ്രാർത്ഥന മുതലായ ചടങ്ങുകൾ ഏറ്റവും ഹൃദയാകർഷകമായ രീതിയിൽ നടത്തപ്പെട്ടു.

രാജധാനിയിൽ നടന്ന ആഘോഷങ്ങൾ ജനങ്ങളുടെ ഹൃദയം കവിഞ്ഞൊഴുകുന്ന പരമാനന്ദവും സന്ദർഭത്തിന്റെ ഗൗരവവും സ്പഷ്ടമാക്കുന്നവയായിരുന്നു. നാലുമണിമുതൽ തിരുവനന്തപുരം താലൂക്കിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽനിന്നു് "അയിത്തം നശിച്ചു". "ധർമ്മം ജയിച്ചു" "പൊന്നുതമ്പുരാൻ നീണാൾ വാഴട്ടെ". എന്നിങ്ങനെ വിവിധവർണ്ണങ്ങളിൽ എഴുതിയിട്ടുള്ള കൊടികളും വഹിച്ചു് ചെണ്ട, നാഗ

സ്വരം, ബാൻഡ് മുതലായ മേളങ്ങളോടും പൊന്നുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ പടം ഭംഗിയായി അലങ്കരിച്ചുവെച്ചിട്ടുള്ള മനോഹരങ്ങളായ ചപ്രങ്ങളോടുംകൂടി ആയിരക്കണക്കിനു ജനങ്ങളും ഘോഷയാത്രയായി റെയിൽവേസ്റ്റേഷന്റെ മുൻവശത്തുള്ള മൈതാനത്തു് എത്തിത്തുടങ്ങി. അതിവിസ്തൃതമായ മൈതാനവും ചുറുമുള്ള സ്ഥലങ്ങളും അഞ്ചു മണിക്കു മുമ്പുതന്നെ നിറഞ്ഞു കഴിഞ്ഞു. ഇത്ര വലിയ ഒരു ആൾക്കൂട്ടം ഇതിനുമുമ്പു് ഈ രാജ്യത്തുണ്ടായിട്ടില്ലെന്നു നിസ്സംശയം പറയാം. ബ്രാഹ്മണർ, ക്ഷത്രിയർ, നായന്മാർ, ഈഴവർ, പുലയർ, പറയർ, എന്നുവേണ്ട, വിവിധ മതക്കാരും സമുദായക്കാരും കൂടി മൈതാനത്തു സന്നിഹിതരായിരുന്നു. കൃത്യം അഞ്ചുമണിക്കു് ഒരു അഖിലേൻഡ്യാനേതാവും ഇപ്പോൾ മദ്രാസിലെ പ്രധാന മന്ത്രിയും ആയ മിസ്റ്റർ സി. രാജഗോപാലാചാരിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ പൊതുയോഗം ആരംഭിച്ചു.

മിസ്റ്റർ ജി. രാമചന്ദ്രന്റെ സ്വാഗതപ്രസംഗത്തിനുശേഷം അദ്ധ്യക്ഷൻ ഉപക്രമപ്രസംഗം നടത്തി; അതിന്റെ ചുരുക്കം ചുവടേ ചേർക്കുന്നു.

"തിരുവിതാംകൂർ ഇന്നു് ഇൻഡ്യാക്കാരുടെ മാതൃമല്ല, ലോകരുടെയെല്ലാം ശ്രദ്ധയ്ക്കു സവിശേഷം വിഷയീഭവിച്ചിരിക്കുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ തിരുവെഴുത്തുവിളംബരം ഹിന്ദുമതത്തിനെന്നുവേണ്ട, സകലമതങ്ങൾക്കും നവമായ ഒരു ചൈതന്യവും പരിശുദ്ധിയും പ്രദാനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഒരു മതത്തിലുള്ള കളങ്കങ്ങളും ഇതരമതത്തിനും കളങ്കങ്ങൾതന്നെയാണു്. ഒന്നിനെ നന്നാക്കുന്നതുകൊണ്ടു മറ്റുള്ളവ നന്നാവുകയും ചെയ്യും. അതിനും പുറമെ വിളംബരം

മൂലം ജനങ്ങൾക്കു സത്യത്തിലും നീതിയിലും സമത്വത്തിലും ഉള്ള വിശ്വാസം സുദൃഢമാവുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. വിളംബരത്തിലുള്ള വാക്കുകളുടെ പ്രൌഢിയും ആശയങ്ങളുടെ ഗഹനതയും ഉദാരതയും വിലമതിക്കപ്പെടാവുന്നവയല്ല. യുവാവായ മഹാരാജാവിനെ ഈ ധീരകൃത്യത്തിനുവേണ്ടി ഞാൻ സർവ്വാത്മനാ അഭിനന്ദിക്കുന്നു. ദീർഘദൃഷ്ടിയും ബുദ്ധിശക്തിയും, ധർമ്മബോധവും നരച്ച തലമുടിക്കാർക്കു മാത്രം ഉള്ള ഗുണങ്ങളല്ലെന്ന് യുവാവായ മഹാരാജാവു തെളിയിച്ചിരിക്കുന്നു. മഹൽകൃത്യങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടുള്ള അക്ബർ ചക്രവർത്തിയും അശോകചക്രവർത്തിയും യുവാക്കന്മാരായിരുന്നു. ഭഗവാൻ ശ്രീകൃഷ്ണൻ ഈ ധർമ്മഭൂമിയിൽ നിരവധി വിശിഷ്ടകൃത്യങ്ങൾ നിർവ്വഹിച്ചതും യുവാവായിട്ടാണ്. സൽകൃത്യങ്ങൾ സാധിക്കുന്നതിനുവേണ്ട ബുദ്ധിയും ശക്തിയും നൽകി ദൈവം അപൂർവ്വം ചില യുവാക്കന്മാരെ അനുഗ്രഹിക്കുന്നെന്നു് ഇതിൽനിന്നു സിദ്ധമാണല്ലോ.. .....

....."മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ തിരുവെഴുത്തുവിളംബരം ഉണ്ടായില്ലെങ്കിൽ ഈ നാട്ടിൽ നിന്നു് അയിത്തം ഇത്രവേഗം നീങ്ങുകയില്ലായിരുന്നു. അതിനാൽ, ആ മഹൽകൃത്യത്താൽ ഞാൻ അവിടത്തെ ഒരു ആരാധകനായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഈ ധീരകൃത്യം നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനു മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിലേക്കു വേണ്ട ധൈര്യം നൽകിയ അമ്മ മഹാറാണിതിരുമനസ്സിലേക്കും നാം അത്യന്തം കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. വിദുഷിയും ബുദ്ധിമതിയും ആയ മാതാവിന്റെ രക്തവും സ്വഭാവവും ശക്തിയും ആണു് പുത്രനിൽ പ്രശോഭിക്കുന്നതു്. മാതാവിന്റെ യഥാർത്ഥമായ ശിക്ഷണവും ബുദ്ധിപൂർവ്വകമായ പരിശീലനവും ആണു് പുത്രനെ ഇത്ര

ധീരത്വം മഹാമനസ്കത്വം ആക്കിത്തീർത്തു. അതിനാൽ മഹാറാണി തിരുമനസ്സിനോടു നമുക്കുള്ള കടപ്പാടു് കേവലം വാചാമഗോചരമാകുന്നു. മന്ത്രിപദത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു അധികകാലം കഴിയുന്നതിനു മുമ്പു് ഈ സൽകൃത്യത്തിനു മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ ഉപദേശിക്കുകയും ധൈര്യപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്ത സർ. സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യർക്കും നാം അത്യന്തം കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.....അയിത്തോച്ചാടനവിഷയത്തിൽ മഹാരാജാവു് ഇൻഡ്യയെ അടക്കിഭരിക്കുന്ന ഒരു ചക്രവർത്തിയായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു."

ഉപക്രമപ്രസംഗത്തിനുശേഷം മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേയും അമ്മമഹാറാണി തിരുമനസ്സിലേയും സർ. സി. പി. രാമസ്വാമി അയ്യരുടേയും നേർക്കു് ജനങ്ങൾക്കുള്ള നിസ്സീമവും നിഷ്കളങ്കവുമായ കൃതജ്ഞത രേഖപ്പെടുത്തുന്ന പ്രമേയം മിസ്റ്റർ കെ. ജി. കുഞ്ഞുകൃഷ്ണപിള്ള അവതരിപ്പിച്ചു. മെസ്സേഴ്സ് എം. ഗോവിന്ദൻ, കെ. പി. നീലകണ്ഠപിള്ള, അയ്യൻകാളി എന്നിവർ അതിനെ അനുകൂലിച്ചു. അനന്തരം സഭാസ്യർ എഴുന്നേറ്റുനിന്നു് ഏകസ്വരാഡനമായി പ്രമേയം പാസ്സാക്കി.

ഈ ഘട്ടത്തിൽ സർ, സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യർ അഗതനായി പ്ലാറ്റ്ഫാറത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനായിതയ്യാറാക്കിയിരുന്ന ആസനത്തിൽ ഉപവേശിച്ചു. അനന്തരം ചുവടേ ചേർക്കുന്ന മംഗളപത്രം മിസ്റ്റർ ചങ്ങനാശ്ശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ള വായിച്ചു. മനോഹരമായ ഒരു കാസ്കറ്റിൽ അടച്ചു് തൃപ്പാദങ്ങളിൽ സമർപ്പിക്കുതിനായി ദിവാൻജിയെ ഏൽപ്പിച്ചു.

മംഗളപത്രം

"നിഷ്കളങ്കമായ കൃതജ്ഞതയോടും നിസ്സീമമായ സന്തോഷത്തോടും കൂടിയാണ് ഞങ്ങൾ ഈ മംഗളപത്രം തൃപ്പാദങ്ങളിൽ സമർപ്പിക്കുന്നത്.

"ജനനമോ ജാതിയേ സമുദായമോ ആസ്പദമാക്കി തിരുമനസ്സിലെ യാതൊരു പ്രജയുടേയും ഹിന്ദുമതത്തിന്റെ അമൂല്യമായ സംസ്കാരവിശേഷവും ശാന്തിയും ഇനിമേൽ നിഷേധിക്കപ്പെട്ടുപോകരുതെന്നും തിരുമനസ്സിലേയും തിരുമനസ്സിലെ ഗവർമ്മെൻറിന്റേയും വക ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതിനും ആരാധിക്കുന്നതിനും യാതൊരു ഹിന്ദുവിനും പ്രതിബന്ധം ഉണ്ടായിരുന്നുകൂടെന്നും ഉള്ള തിരുമനസ്സിലെ തിരുവെഴുത്തുവിളംബരം തിരുവിതാംകൂറിലെ ഹിന്ദുസമുദായത്തിന്റെ മാത്രമല്ല, ഇൻഡ്യയിലുള്ള ഇരുപത്തഞ്ചുകോടി ഹിന്ദുക്കളുടേയും ഹൃദയങ്ങളെ സന്തോഷാധികൃത്താൽ സ്തബ്ധമാക്കിത്തീർത്തിരിക്കുന്നു. ഇൻഡ്യയുടെ മുക്കിലും മൂലയിലും ഉള്ള ഹിന്ദുസമുദായപ്രണയികൾ പോലും അവരുടെ സന്തോഷവും കൃതജ്ഞതയും തിരുമനസ്സറിയിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. എന്നാൽ ജനസംഖ്യയിൽ മുപ്പത്തിനാലക്ഷത്തിൽ പരം വരുന്ന തിരുമനസ്സിലെ ഹിന്ദുപ്രജകളായ ഞങ്ങൾക്കുള്ള പരമാനന്ദവും കൃതജ്ഞതയും വാക്കുകൾ കൊണ്ടു വ്യക്തമാക്കാവുന്നതല്ല. ഞങ്ങൾ മുമ്പൊരിക്കലും ഉണ്ടായിട്ടില്ലാത്തവിധം, ഞങ്ങളുടെ രാജ്യത്തേയും ഞങ്ങളുടെ മഹാനായ മഹാരാജാവിനേയും കുറിച്ച് അഭിമാനമുള്ളവരായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ക്ഷേത്രപ്രവേശനനിരോധനത്തെ

നീക്കംചെയ്യുന്ന അതൃദാരവും മഹത്തും ആയ വിളംബരം പ്രഖ്യാപനം ചെയ്ത തിരുമനസ്സിലെ ഭരണത്തിൽ തിരുവിതാംകൂർ ഉത്തരോത്തരം അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ട് ഐശ്വര്യസമ്പൂർണ്ണമായ ഒരു മാതൃകാരാജ്യമായിത്തീരുമാറ് തിരുമനസ്സിലേക്ക് ദീർഘായുസ്സും ആരോഗ്യവും ലഭിക്കുമാറാകണേ എന്നു് ഞങ്ങൾ ഏകകണ്ഠമായി പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

"ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരംമൂലം ജനങ്ങൾക്കുണ്ടായിട്ടുള്ള സന്തോഷവും കൃതജ്ഞതയും ബഹിർപ്രകാശനം ആരംഭിച്ചിട്ടേയുള്ളൂ. ഈ പ്രകടനത്തിൽ പട്ടണങ്ങളും ഗ്രാമങ്ങളും പങ്കുകൊള്ളുമെന്നു് ഞങ്ങൾക്കുറപ്പുണ്ടു്.

"ഉപനിഷത്തുകളുടേയും വേദങ്ങളുടേയും ഉദ്ഭവം മുതൽക്കു് ഹൈന്ദവധർമ്മത്തിന്റെ ശുദ്ധീകരണത്തിനു വേണ്ടി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അനുഷ്ഠിച്ച ധീരകൃത്യത്തോടു സാമ്യം വഹിക്കുന്ന മറ്റൊരു കൃത്യം കാണുന്നതല്ല. ചരിത്രപ്രസിദ്ധരായ ചക്രവർത്തിമാരിൽ അദ്വിതീയനായ ധർമ്മശോകചക്രവർത്തിയുടെ വിളംബരത്തെ ഈ സന്ദർഭത്തിൽ ഞങ്ങൾ സ്മരിക്കുന്നു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു പ്രോജ്വലിപ്പിച്ച ഈ നീതിദീപം സർവ്വത്രപ്രകാശം നൽകുകയും നമ്മുടെ മതം ആദ്ധ്യാത്മികതത്വങ്ങളിൽ അധിഷ്ഠിതമാണെന്നും കാലസ്ഥിതിയും പരിതഃസ്ഥിതിയും മറന്നതനുസരിച്ചു് നിൽക്കാനുള്ള ശക്തി അതിനുണ്ടെന്നും ഉള്ള ബോധം ജനങ്ങളിൽ അങ്കുരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണു്. ഹരിജനങ്ങളിൽ രൂഢമൂലമായിരുന്ന നിരാശ നിർദ്വേഷം നീങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഹിന്ദുമതം മേലിൽ ഒരിക്കലും വിവിധജാതിക്കാരുടേയും വിശ്വാസക്കാരുടേയും കലഹരംഗമായിരിക്കുകയില്ല.

പ്രത്യുത, ഏകവിശ്വാസവും ഏകാദർശവുംകൊണ്ട് അന്യോ
ന്യമാംവണ്ണം സംഘടിപ്പിക്കപ്പെട്ടവരും ഏകയോഗക്ഷേമ
മായി കഴിയുന്നവരും ആയ ഒരു വമ്പിച്ച ജനസമൂഹത്തി
ന്റെ അഭയസ്ഥാനമായിരിക്കും. ഹിന്ദുമതം അത്ഥശൂന്യ
ങ്ങളായ അനാചാരങ്ങളാൽ ദൂഷിതമാണെന്നു് അന്യദേശി
കർക്കോ അന്യമതക്കാർക്കോ പഴിക്കാൻ ഇനിമേൽ സാധി
ക്കുന്നതല്ല. ഹൈന്ദവധർമ്മത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യം അത്യത്ഭു
തജനകമായ ഒരു പരിവർത്തനം ഉണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്നെന്നും
നമ്മുടെ ചരിത്രത്തിൽഇതിനു മുമ്പെന്നവണ്ണം പൂർവാധി
കം ഓജസ്സോടുകൂടി ഹിന്ദുധർമ്മം ഉയരുന്നുവെന്നും ലോകം
മനസ്സിലാക്കും. നമ്മുടെ രാഷ്ട്രസൃഷ്ടിയിൽ പരിപൂതമാ
ക്കപ്പെട്ട ഹിന്ദുമതം വഹിച്ചേക്കാവുന്ന സ്ഥാനം നമുക്കി
ന്നു് ഊഹിക്കാവുന്നതല്ല.

"തിരുമനസ്സിലെ തിരുവെഴുത്തുവിളംബരം ഹിന്ദുമത
ത്തിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ നവീനവും ഉജ്ജ്വലവും ആയ ഒരു
അദ്ധ്യായത്തിന്റെ പ്രാരംഭത്തെ കുറിക്കുന്നു. മതം എന്നു
വെച്ചാൽ മാമൂൽ അല്ലെന്നും, പ്രത്യുത, ഒരു രാഷ്ട്രത്തിന്റെ
മഹത്വം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന നീതിബോധമാണെന്നും ധരി
ച്ചിരുന്ന അതിധീരനും ഉദാരമതിയും ആയ ഒരു മഹാരാ
ജാവെന്ന നിലയിൽ തിരുമനസ്സിലെ തിരുനാമം അനേ
കം നൂറ്റാണ്ടുകൾക്കു ശേഷവും കീർത്തിക്കപ്പെടുന്നതാണു്.
ഈ ബോധമാണു് ഞങ്ങളുടെ ഹൃദയം കവിഞ്ഞൊഴുകുന്ന
കൃതജ്ഞതയ്ക്കും പരമാനന്ദത്തിനും അനുരൂപമല്ലെന്നിരു
ന്നാലും, ഈ മംഗളപത്രം തൃപ്പാദങ്ങളിൽ സമർപ്പിക്കുന്ന
തിനു ഞങ്ങളെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതു്.

"സകല കാര്യങ്ങളിലും, വിശിഷ്യ തിരുവെഴുത്തുവിളംബരത്തിൽ അന്തർഭവിച്ചിരിക്കുന്ന തിർച്ചയിലും, തിരുമനസ്സിലേക്കു സഹായമായി വാണരുളുന്ന മഹാരാജ തിരുമനസ്സിനോട് ഞങ്ങൾക്കുള്ള അകൈതവമായ ബഹുമാനവും ഭക്തിയും ഈ അവസരത്തിൽ ഞങ്ങൾ പ്രത്യക്ഷമാക്കിക്കൊള്ളുന്നു.

"സചിവോത്തമൻ സർ സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യരെപ്പോലെ സുപ്രസിദ്ധനും ദീർഘദർശിയും ആയ ഒരു രാജ്യഭരണതന്ത്രജ്ഞനെ തിരുമനസ്സിലെ മന്ത്രിയായി ലഭിച്ചതിൽ ഞങ്ങൾ സർവ്വേശ്വരനെ വാഴ്ത്തുന്നു.

"തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ഇന്നു സകല ഹിന്ദുക്കളുടേയും, അല്ല, സകല ഭാരതീയരുടേയും ഹൃദയക്ഷേത്രങ്ങളിൽ നിവസിച്ചുകൊണ്ടാണു് വഞ്ചിരാജ്യം ഭരിക്കുന്നതു്. ഇൻഡ്യയിലുള്ള ഇതരനാടുവാഴികൾക്കു് തിരുമേനി ഒരുജ്വലമാതൃകയായി പ്രശോഭിക്കുന്നു. അവരും തിരുമേനിയെ അനുകരിക്കുന്നതു് അവർക്കും രാജ്യത്തിനും സർവ്വഥാ ശ്രേയസ്കരമായിരിക്കും. ഇന്നു ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവരും മേലിൽ ജനിക്കുന്നവരും ഒന്നുപോലെ തിരുമനസ്സിലെ തിരുനാമം ഭക്തിയോടും ബഹുമാനത്തോടും കൂടി സ്മരിക്കുന്നതാണു്.

"സർവ്വേശ്വരൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അമൂല്യങ്ങളായ അനുഗ്രഹവിശേഷങ്ങൾ തിരുമേനിയിൽ വർഷിക്കുമാറാകട്ടെന്നും തിരുമനസ്സിലെ ഭരണം സുദീർഘവും പ്രശസ്തവും ശ്രേയസ്കരവും ആയിത്തീരുമാറാകട്ടെന്നും ഞങ്ങൾ ഏകകണ്ഠമായി ഒരിക്കൽക്കൂടി പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊള്ളുന്നു."

തിരുമനസ്സിലെ പ്രതിനിധി എന്ന നിലയിൽ മംഗളപത്രം സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ട് സർ. സി. പി. രാമസ്വാമി അയ്യർ മറുപടി പറഞ്ഞു.

മറുപടിയുടെ ചുരുക്കം

"ഈ ദിവസം എന്റെ ജീവിതത്തിൽ ഏറ്റവും സന്തോഷകരമായ ഒരു സുദിനമാകുന്നു. ഹിന്ദുമതത്തിന്റേയും തിരുവിതാംകൂറിന്റേയും ചരിത്രത്തിലും അതിപ്രധാനമായ ഒരു സുദിനമാണു്. മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ നേക്കു് തങ്ങൾക്കുള്ള ഭക്ത്യാദരങ്ങൾ പ്രകടിപ്പിക്കുവാൻ ഇവിടെ കൂടിയിരിക്കുന്ന ബഹുസഹസ്രം ജനങ്ങളെ സാന്ദർശിക്കുമ്പോൾ എന്റെ ഹൃദയം ആനന്ദാതിരേകത്താൽ തരളമാകുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ തിരുവെഴുത്തുവിളംബരത്തിൽ അന്തർഭവിച്ചിരിക്കുന്ന തത്വം ഉപനിഷത്സാരസർവ്വസ്വമായ ഒന്നാണു്. (ഇവിടെ ഉപനിഷത്തുകളിൽനിന്നു ചില സൂക്തങ്ങൾ ഉദ്ധരിച്ചുവ്യാഖ്യാനിച്ചു) തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ആ തത്വം മനസ്സിലാക്കുകയും നടപ്പിൽ വരുത്തുകയുമാണു ചെയ്തിരിക്കുന്നതു്. ഉപനിഷത്തുകളെല്ലാം ഘോഷിക്കുന്ന പരമതത്വം നാം എല്ലാം ഒന്നാണെന്നും അനിശ്ചിതവും താത്കാലികവുമായ ഈ പ്രപഞ്ചജീവിതത്തിൽ നിത്യമായിട്ടുള്ളതു് സനാതനതത്വം ഒന്നുമാത്രമാണെന്നും ആകുന്നു. ഈശ്വരസൃഷ്ടിയിൽ മനുഷ്യരെല്ലാം തുല്യമാണു്. ഈ വിളംബരം മൂലം ഹിന്ദുക്കളെല്ലാം യോജിച്ചു പ്രവർത്തിക്കാൻ സംഗതിയാകും. ആ ഐക്യശക്തി വ്യാപിച്ചു് ഇൻഡ്യ

യിലുള്ള ഹിന്ദുക്കളേയും മുസ്ലിമങ്ങളേയും പാഴ്സികളേയും, എന്നു വേണ്ട നാനാജാതി മതസ്ഥരേയും സംഘടിപ്പിച്ച് നമ്മുടെ മാതൃഭൂമിയുടെ അഭിവൃദ്ധിക്കു സഹായിക്കുമാറാകട്ടെ. തിരുമനസ്സിലെ വിളംബരം മൂലം രാജ്യമാസകലം ഐക്യവും അഭിവൃദ്ധിയും ഉണ്ടാകുമാറാകട്ടെ! അമ്മമഹാറാണി തിരുമനസ്സിലെപ്പറ്റി മംഗളപത്രത്തിൽ നിങ്ങൾ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതിനോടു ഞാൻ പൂർണ്ണമായി യോജിക്കുന്നു. നിങ്ങളുടെ ഭക്ത്യാദരങ്ങൾ തിരുമനസ്സറിയിക്കുവാൻ എനിക്ക് അതിയായ സന്തോഷം ഉണ്ട്."

അദ്ധ്യക്ഷന്റെ ഉപസംഹാരപ്രസംഗത്തിനുശേഷം സമ്മേളനം അവസാനിച്ചു. അനന്തരം മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ പടം അലങ്കരിച്ച് ഒരു ഗജവീരന്റെ പുറത്ത് എഴുന്നള്ളിച്ച് മറ്റു രണ്ടു ആനകളുടെ അകമ്പടിയോടും നാഗസ്വരം, ചെണ്ട, ബാൻഡ്; വഞ്ചിപ്പാട്ട് മുതലായ മേളങ്ങളോടും കൂടി മൈതാനത്തു നിന്നു കവടിയാർകുന്നു കൊട്ടാരത്തിലേക്ക് ഒരു വമ്പിച്ച ഘോഷയാത്ര തിരിച്ചു. ഒരു ലക്ഷത്തോളം വരുന്ന ഒരു ജനസമൂഹം ഈ ഘോഷയാത്രയിൽ പങ്കുകൊണ്ടു. എട്ടരമണിയോടുകൂടി ഘോഷയാത്ര കവടിയാർകുന്നിനു മുൻവശം എത്തി. തന്റെ പ്രജകളുടെ ആഹ്ലാദവും ഉത്സാഹവും ഭക്തിയും നേരിട്ടു തൃക്കൺപാർക്കുന്നതിനു് ഉത്സുകനായി പൊന്നുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സ്വമാതാവിനോടും സഹോദരനോടും സഹോദരിയോടുംകൂടി കൊട്ടാരത്തിന്റെ മുൻവശത്തു എഴുന്നള്ളിനിന്നു. ജനങ്ങൾ കൊട്ടാരവളപ്പിൽ പ്രവേശിച്ചുകൊള്ളാൻ കരുണാപുരസ്സരം അനുവദിച്ചു. അതനുസരിച്ച്

ജനതതി മെല്ലെ അകത്തുകടന്നു തിരുമുമ്പിൽ ചെന്നു വന്ദിച്ചശേഷം പിൻവാങ്ങി. ഇതോടുകൂടി അന്നത്തെ ആഘോഷം അവസാനിച്ചു.

തങ്ങളുടെ സന്തോഷവും കൃതജ്ഞതയും തൃപ്പാദഭക്തിയും ഏതെല്ലാംരൂപത്തിൽ എത്രദിവസം പ്രകടിപ്പിച്ചിട്ടും ജനങ്ങൾക്കു സംതൃപ്തി ഉണ്ടായില്ല. കേരളത്തിലുള്ള ഈഴവർ 1112 ധനു മുപ്പതാംതീയതി ക്ഷേത്രപ്രവേശനദിനമായി കൊണ്ടാടി. ലോകൈകവന്ദ്യനായ മഹാത്മാഗാന്ധിയാണു് അന്നത്തെ സമ്മേളയത്തിൽ അദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചതു്. കൃത്യം നാലരമണിക്കു സമ്മേളനം ആരംഭിച്ചു. സമ്മേളനത്തിൽ സർ. സി. പി. രാമസ്വാമി അയ്യരും വൈസ്രായിയുടെ എക്സിക്യൂട്ടിവ് കൌൺസിലിലെ ഒരു മെമ്പറായ സർ ജഗദീശ പ്രസാദും സന്നിഹിതരായിരുന്നു. മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേക്കു സമർപ്പിക്കുവാനുള്ള മംഗളപത്രം മി. എം. ഗോവിന്ദൻ വായിച്ചു.

മംഗളപത്രം

"അവാച്യമായ ആഹ്ലാദത്തോടും നിസ്സീമമായ സന്തോഷത്തോടും ക്രുടിയാണു് തിരുമനസ്സിലെ പ്രജകൾ ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരത്തിനു സ്വാഗതം അരുളിയതു്. തിരുമനസ്സിലെ പ്രജാവർഗ്ഗത്തിൽപെട്ട സകല വിഭാഗങ്ങളും, പുറമേയുള്ള ഹിന്ദുക്കളും ഏതൊരു മനോഭാവത്തോടുക്രുടിയാണു് വിളംബരത്തെ സ്വീകരിച്ചതെന്നു്, ഒരുനവയുഗം ഉൽഘാടനംചെയ്യുന്ന പ്രസ്തുതവിളംബരം പ്രമാണിച്ചു് ഈ രാജ്യത്തും പുറമേയും നടന്നിട്ടുള്ള ആഘോഷങ്ങളും പ്രകടന

ങ്ങളും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഹിന്ദുമതത്തെ സംബന്ധിച്ചും അഖിലേൻഡ്യാ പ്രാധാന്യം ഉള്ളവ ഉൾപ്പെടെ നിരവധി ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പും നിയന്ത്രണവും സംബന്ധിച്ചും തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും തിരുമനസ്സിലെ പ്രശസ്തരായ പൂർവ്വഗാമികളും വഹിച്ചിരുന്ന പരമാധികാരം തിരുമനസ്സിലേക്ക് "മതസംരക്ഷകൻ" എന്നും സംസ്ഥാനത്തിലെ ഹിന്ദുമതാധിപതി എന്നും ഉള്ള നിസ്തുല്യമായ സ്ഥാനം പ്രദാനം ചെയ്യുന്നു. അതുകൊണ്ടു ഹിന്ദുധർമ്മത്തിന്റെ മഹത്തായ ഉദ്ദേശ്യങ്ങൾക്കു വിരുദ്ധമായി കാലാന്തരത്തിൽ ഹിന്ദുമതാചാരങ്ങളിൽ പറ്റിക്കൂടി അതിന്റെ സദ്യശസ്സിനു കളങ്കംവരുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന മലിനതകളെ നീക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ അധികാരപൂർവ്വമായ നേതൃത്വം തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു വഹിക്കുമെന്നുതന്നെ തിരുമനസ്സിലെ ഹിന്ദുപ്രജകളും ഇൻഡ്യയിലെ മുഴുവൻ ഹിന്ദുക്കളും സ്വാഭാവികമായി പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

"കാര്യസാരത്തിലും രൂപത്തിലും ഒരുപോലെ സുരണീയമാംവണ്ണം തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു കല്പിച്ചരുളിയ വിളംബരം ഹിന്ദുമതത്തിന്റെ സനാതനതത്വത്തെ തെളിയിക്കുകയും ഹിന്ദുക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ആരാധനയ്ക്കായി പ്രവേശിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ തിരുമനസ്സിലെ ഹിന്ദുപ്രജകളിൽ ഒരു വലിയ ഭൂരിപക്ഷം അനുഭവിച്ചുവന്ന അസമത്വങ്ങളെ ഒരൊറ്റ തൂലികാപ്രയോഗംകൊണ്ടു നീക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

"അവർണ്ണസമുദായങ്ങളുടെ, വിശിഷ്യ വിദ്യാഭ്യാസപരമായും സാമ്പത്തികമായും ജീവിതഗതികൊണ്ടു നോ

ക്കിയാലും സവർണ്ണസമുദായങ്ങളിലെ പല ഭാഗങ്ങളെക്കാളും പിന്നോക്കമല്ലാത്ത ഈഴവരുടെ, ന്യായമായ ഉൽക്കഷേച്ഛകളെ മനസ്സിലാക്കി തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ഈ പ്രശ്നത്തെ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതിനും നിയമാനുകൂലമായ സകല മാർഗ്ഗങ്ങളും പ്രയോഗിച്ച് തക്കതായ ഒരു തീരുമാനം ഉണ്ടാക്കുന്നതിനും നീശ്ചയിച്ചു. ഭരണാധികാരം കയ്യേറ്റ് അല്പം കഴിഞ്ഞയുടനെ, ഇക്കാര്യത്തിൽ ഹൈന്ദവപൊതുജനാഭിപ്രായം ആരായുന്നതിനും ഉചിതമായ ശുപാർശകൾ സമർപ്പിക്കുന്നതിനും ഒരു കമ്മിറ്റിയെ നിയമിക്കാൻ തിരുവുള്ളമുണ്ടായി. കമ്മിറ്റി റിപ്പോർട്ടു സമർപ്പിച്ചു. മഹത്തായ ക്ഷേത്രപരിഷ്കാരത്തിന്റെ പ്രാരംഭമായി അതുവരെ അവർണ്ണസമുദായങ്ങൾക്കു പ്രവേശനം നിരോധിച്ചിരുന്ന റോഡുകളും സ്ഥാപനങ്ങളും ഒരു എക്സിക്യൂട്ടിവ് ആജ്ഞമൂലം തുറക്കുകയും അങ്ങനെ ക്ഷേത്രമതിലുകൾക്കു പുറമെ അയിത്തത്തിന്റെ സകല അവശിഷ്ടങ്ങളും ഇല്ലാതാക്കുകയും ചെയ്തു. അന്നു തിരുവിതാംകൂറിൽ എത്തിയിരുന്ന അവർണ്ണരുടെ ഏറ്റവും വലിയ ബന്ധുവായ മഹാത്മാഗാന്ധി ഒരു ആശ്ചര്യമിതെന്നാണ് അതിനെ വ്യാഖ്യാനിച്ചത്. ആ ആശ ഇന്ന് ശരിക്കു സഫലമായിരിക്കുന്നു. സ്നേഹത്തിന്റേയും ആശയുടേയും ഭാസുരയുഗത്തിന്റെ പ്രഭാതത്തിൽ നമുക്കുള്ള നിസ്സീമമായ ആഹ്ലാദത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളുന്നതിനു് മഹാത്മാഗാന്ധി ഇതാ വീണ്ടും നമ്മുടെ ഇടയിൽ ആഗതനായിരിക്കുന്നു. മുമ്പു നൈരാശ്യവും ഇരുളും കൂടികൊണ്ടിരുന്ന ബഹുസഹസ്രം ഗ്രഹങ്ങളിൽ ഈ വിളംബരം

ആശയുടെ പ്രകാശം വീശിയിരിക്കുന്നു; ഈ ഒരു മഹനീയകൃത്യംമൂലം തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് കാരുണ്യത്തിലും, നീതിയിലും, മനുഷ്യകാര്യങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന ദിവ്യശക്തിയിലും ഉള്ള വിശ്വാസത്തെ അവിടത്തെ ഹിന്ദുപ്രജകളിൽ ഭൂരിപക്ഷത്തിന്റേയും ഹൃദയങ്ങളിൽ പുനഃപ്രതിഷ്ഠ ചെയ്തിരിക്കുന്നു. എന്നെന്നേക്കുമായി സുവർണ്ണലിപികളിൽ അങ്കിതമാകേണ്ട ഈ മഹനീയപ്രഖ്യാപനത്തിനുവേണ്ടി തിരുമനസ്സിലെ നേക്കു തോന്നുന്ന കൃതജ്ഞതാമതിയാംവണ്ണം പ്രകാശിപ്പിക്കാൻ അസാദ്ധ്യമാകുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ നേക്കുള്ള കൃതജ്ഞതയും സന്തോഷവും പ്രകാശിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നതോടുകൂടി സൽഗുണസമ്പന്നയും പ്രശസ്തയുമായ അമ്മമഹാറാണിയിൽനിന്നു് അവിടത്തേക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള മഹത്തായ സഹകരണത്തേയും പിൻതുണയേയും ദിവാൻ സർ. സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യർ നൽകിയ സമർത്ഥവും രാജ്യതന്ത്രജ്ഞോചിതവും ആയ ഉപദേശത്തേയും ഞങ്ങൾ കൃതജ്ഞതാപുരസ്സരം സ്മരിച്ചുകൊള്ളുന്നു. അവിടത്തെ സംരക്ഷണയിലുള്ള ബഹുലക്ഷം പ്രജകളുടെ ഭാഗധേയങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും അഭൂതപൂർവമായ പുരോഗതിയും ഐശ്വര്യവും നിറഞ്ഞ ഒരു ഭരണത്തിന്റെ പൂർണ്ണലക്ഷണങ്ങൾ കണ്ടു സംതൃപ്തിപ്പെടുന്നതിനും വേണ്ട ദീർഘായുസ്സും ആരോഗ്യസൌഭാഗ്യങ്ങളും തിരുമനസ്സിലേക്കു സിദ്ധിക്കുമാറാകട്ടെ എന്നു് ഞങ്ങൾ ഹൃദയപൂർവ്വം പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊള്ളുന്നു."

മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേക്കുവേണ്ടി സചിവോത്തമൻ സർ. സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യർ മംഗളപത്രം

സ്വീകരിച്ച് സമുചിതമായ മറുപടിനൽകി. പൊതുയോഗത്തെത്തുടർന്ന് അതിഗംഭീരമായ ഒരു ഘോഷയാത്രയും വെടിക്കെട്ടും നടന്നു.

പൊന്നുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ അതിധീരവും അത്യുദാരവും മഹത്തമവും ആയ ഈ കൃത്യത്തെ എത്ര വാഴ്ത്തിയാലും, എങ്ങനെയെല്ലാം വാഴ്ത്തിയാലും മതിയാകുന്നതല്ല. എങ്കിലും കൃതജ്ഞതാപരവശരായ പ്രജകൾ തിരുവനന്തപുരം പട്ടണത്തിൽ കോട്ടയ്ക്കകത്തു് കൊട്ടാരങ്ങളുടെ മുൻവശമുള്ള മൈതാനത്തു് തിരുമനസ്സിലെ ഒരു സ്വർണ്ണപ്രതിമ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനു തീർച്ചയാക്കിയിരിക്കുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ ആരാധകന്മാരായ മദ്രാസ് നിവാസികൾ മദ്രാസ് പട്ടണത്തിലും തിരുമനസ്സിലെ ഒരു പ്രതിമ സ്ഥാപിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു. കൂട്ടനാട്ടുനിവാസികൾ അവിടെ ഒരു പ്രതിമ സ്ഥാപിച്ചുകഴിഞ്ഞു. തിരുവിതാംകൂറിലെ ഫൈന്ദവവനിതകൾ മഹാറാണി സേതുപാർവ്വതീഭായി തിരുമനസ്സിലെ സ്മാരകമായി തിരുവനന്തപുരത്തു് ഒരു വിശ്രമമന്ദിരം പണിയിക്കാൻ തീർച്ചയാക്കിട്ടുള്ളതും പ്രസ്തുതകം പ്രസ്താവയോഗ്യമാണു്.

അദ്ധ്യായം പതിനൊന്ന്

ചില പ്രധാനസംഭവങ്ങൾ

ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സു കൊണ്ടു് രാജ്യഭാരം കയ്യേറ്റശേഷം ബഹുമാന്യരായ നിരവധി മഹതികളും മഹാന്മാരും ഈ രാജ്യം സന്ദർശിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇവരെല്ലാം തിരുമസ്സിലെ വ്യക്തിപരമായ യോഗ്യതകളേയും ഭരണസാമർത്ഥ്യത്തേയും രാജ്യത്തിന്റെ ആകർഷണീയമായ പ്രകൃതിമാഹാത്മ്യത്തേയും നാനാമുഖമായ പുരോഗമനത്തേയും പ്രശംസിച്ചിട്ടുമുണ്ടു്. 1933 ഡിസംബർമാസത്തിൽ, ഇൻഡ്യാവൈസ്രായി ആയിരുന്ന വെല്ലിങ്ങ്ടൺപ്രഭുവും പത്നിയും നമ്മുടെ രാജ്യം സന്ദർശിച്ചു. ഡിസംബർ പത്താംതീയതി പ്രഭുവും അനുയായികളും രാജധാനിയിൽ എത്തി, മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സകലവിധ രാജകീയാഡംബരങ്ങളോടും കൂടി റയിൽവേ സ്റ്റേഷനിൽവെച്ചു് അതിഥികളെ സൽക്കരിച്ചു.

പ്രഭുവും പത്നിയും രാജധാനിയിൽ ഉള്ള മിക്കസ്ഥലങ്ങളും സന്ദർശിച്ചു. അവരുടെ സുഖസൌകര്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടി കല്പനപ്രകാരം ഗവൺമെന്റു ചെയ്തിരുന്ന ഏർപ്പാടുകൾ അവരെ അത്യന്തം പ്രീണിപ്പിച്ചു. കനകക്കുന്നുകൊട്ടാരത്തിൽവെച്ചു നടന്ന ഡിന്നറിനു് സംസ്ഥാനത്തുള്ള സകല പ്രധാന ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും ജനപ്രമാണികളും സന്നിഹിതരായിരുന്നു. ബഹുമാന്യരായ അതിഥികൾക്കു മംഗളം ആശംസിച്ചു് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് തദവസരത്തിൽ ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്തു.

പ്രസംഗസംഗ്രഹം.

"ബഹുമാന്യരായ അതിഥികൾക്ക് (വെല്ലിങ്ങ്ടൺ പ്രഭുവിനും പത്നിക്കും) സ്വാഗതം പറയുകയും മംഗളം ആശംസിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിൽ ചക്രവർത്തി തിരുമനസ്സിലെ പ്രതിനിധിയും പത്നിയും ഈ രാജ്യം സന്ദർശിക്കുമ്പോൾ അവരെ ബഹുമാനിക്കുന്നതായിട്ടു മാത്രമല്ല, ഈ രാജ്ഞിയുടെ വിശ്വസ്തരായ രണ്ടു മിത്രങ്ങളെ സൽക്കരിക്കുക എന്ന സന്തോഷകരമായ ചുമതലകൂടി നിർവഹിക്കുന്നതായി എനിക്കു തോന്നുന്നു. വെല്ലിങ്ങ്ടൺപ്രഭു ഇൻഡ്യയിലുള്ള രണ്ടു പ്രധാന സംസ്ഥാനങ്ങളുടെ ഭരണാധികാരി ആയിരുന്നു. അതിന്റെ ശേഷം ചൈനായിലേക്ക് അയക്കപ്പെട്ട ഒരു ബ്രിട്ടീഷ് പ്രതിനിധി സംഘത്തിന്റെ നേതൃത്വവും ബ്രിട്ടീഷ് സാമ്രാജ്യത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ട ഒരു വലിയ പൗരാജ്യത്തിന്റെ ഭരണാധികാരവും പ്രശസ്തമായി വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. അനന്തരം, അദ്ദേഹം ഇൻഡ്യാ വൈസ്രായി സ്ഥാനം കയ്യേറിരിക്കുന്നു. ഇൻഡ്യയുടെ അവകാശങ്ങളും സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും സമുചിതമായ ആശകളും നിറവേറുന്നതിനും ഇതിനകം അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുള്ള ശ്രമങ്ങൾക്ക് ഇൻഡ്യാ അദ്ദേഹത്തിനു കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവൃത്തികളുടെ സാഫല്യത്തിനു പ്രജാപതിയുടെ സഹകരണം എത്രമാത്രം സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു നമുക്കെല്ലാം അറിയാവുന്നതാണല്ലോ.

തിരുവിതാംകൂറിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വൈസ്രായിമാരുടെ സന്ദർശനം അത്ര സാധാരണമല്ല. കഴിഞ്ഞ സന്ദർശനത്തിനു ശേഷം ഈ രാജ്യം സന്ദർശിച്ച ആദ്യത്തെ

വൈസ്രായി അങ്ങയുടെ അടുത്ത മുൻഗാമി ആണ്. സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ തലസ്ഥാനത്തുനിന്നു തുലോം അകലെ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന എന്നൊരു വൈഷമ്യം തിരുവിതാംകൂറിനുണ്ട്. എന്നാൽ, തിരുവിതാംകൂർകാരായ ഞങ്ങൾ നിങ്ങളെ രണ്ടുപേരെയും സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം "ഡൽഹി തുലോം വിദൂരസ്ഥമാണ്" എന്നുള്ള പഴമൊഴി ഒരു പ്രതിബന്ധമായി വിചാരിക്കുന്നില്ല. 1920-ൽ മദ്രാസ് ഗവർണരായിരുന്ന കാലത്ത് അങ്ങ് ഈ രാജ്യം സന്ദർശിക്കുകയും നാടുഭരിച്ചിരുന്ന മഹാരാജാവുമായി അങ്ങേക്കുണ്ടായിരുന്ന സ്നേഹബന്ധം പുതുക്കുകയും ചെയ്തു. 1923-ലെ ദ്വിതീയസന്ദർശനം അങ്ങയുടെ മൈത്രിയിൽ ഞങ്ങൾക്കുണ്ടായിരുന്ന വിശ്വാസം ദൃഢപ്പെടുത്തി. എന്നുമാത്രമല്ല, വെംബ്ളിപ്രദർശനത്തിൽ തിരുവിതാംകൂർ പങ്കുകൊള്ളുന്നതിനു് ആ സന്ദർശനം ഒരു പ്രോണയായും തീർന്നു.

"1931-ൽ, എന്റെ ഭരണാധികാരപ്രതിഷ്ഠാപനാവസരത്തിൽ, ഈ രാജ്യം സന്ദർശിക്കുന്നതിനു് കൃത്യാന്തരങ്ങളാൽ അങ്ങേയ്ക്കു സാധിക്കാതെ വന്നതിൽ നിസ്സീമമായ നിരാശ ഞങ്ങൾക്കുണ്ടായി. എന്നാൽ കഴിയുന്നതും മുൻകൂട്ടി വന്നുകൊള്ളാമെന്നു് അന്നു ചെയ്ത വാഗ്ദാനം അങ്ങു നിറവേറ്റിയതിൽ ഞാൻ അത്യന്തം കൃതജ്ഞനായിരിക്കുന്നു. അങ്ങേയ്ക്കും പ്രഭ്വിക്കും എന്നോടും എന്റെ കുടുംബത്തോടും ഉള്ള സ്നേഹബന്ധം ഈ സന്ദർശനം മൂലം പുതുക്കുവാൻ സാധിച്ചതു് ഒരു മഹാഭാഗ്യമായി ഞാൻ കരുതുന്നു.

"ചക്രവത്തി തിരുമനസ്സിലെ പ്രതിപുരുഷനെന്ന നിലയിൽ അങ്ങേയ്ക്കു ഞാൻ സ്വാഗതം പറയുന്നതും അത്യന്തം സന്തോഷത്തോടും ആത്മാർത്ഥതയോടും കൂടിയാണു്. എന്റെ കുടുംബത്തിനു് ബ്രിട്ടീഷ് സിംഹാസനത്തോടുള്ള ഭക്തി പരമ്പരാഗതമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. ഈയിടെ ഞാൻ ലണ്ടൻ സന്ദർശിച്ചപ്പോൾ ചക്രവത്തി തിരുമനസ്സിലെ നേരിട്ടു കണ്ടു് പരമ്പരാഗതമായ ആ ബന്ധം സജീവവും സുദൃഢവും ആക്കിത്തീർത്തു. എന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട മാതാവിനും ഭാവിയിലെ തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാക്കന്മാരുടെ അമ്മമാക്കും "യുവർ ഹൈനസ്സ്" (Your Highness) എന്ന പ്രത്യേകപദവി നൽകിയതിനു് അങ്ങേക്കും അങ്ങുമുഖേന ചക്രവത്തി തിരുമനസ്സിലേക്കും നന്ദി പറയുവാൻ ഈ സന്ദർഭം ഞാൻ വിനിയോഗിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. 1931-ൽ നടന്ന എന്റെ ഭരണാധികാരപ്രതിഷ്ഠാപനം സംബന്ധിച്ചു് അങ്ങയച്ച സ്നേഹസമ്പൂർണ്ണമായ സന്ദേശത്തിനു മറുപടിയായി, മഹത്തായ പാരമ്പര്യത്തെയും എന്റെ മുൻഗാമികളാൽ വ്യവസ്ഥാപിതമായ ഭരണപദ്ധതിയേയും പിൻതുടരുവാൻ എനിക്കുള്ള താല്പര്യം ഞാൻ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിരുന്നു. കാലസ്ഥിതിക്കനുകൂലമായ മാറ്റങ്ങളോടുകൂടി രാജാധികാരം പരിപാലിക്കുകയും എന്റെ സംരക്ഷണയിൽ സമർപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഭിന്നജാതിമതസ്ഥരായ പ്രജകളെ സമബുദ്ധിയോടുകൂടി സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യണമെന്നുള്ള എന്റെ നിശ്ചയം ഈ സന്ദർഭത്തിലും ഞാൻ വ്യക്തമാക്കുന്നു.

"എന്റെ രണ്ടുകൊല്ലത്തെ ഭരണം വിമർശനവിഷയമാകുവാൻ മാത്രം ദൈർഘ്യം ഉള്ളതല്ല. എന്നുമാത്രമല്ല,

അതിന്റെ ഗുണദോഷങ്ങളും ചൂണ്ടിക്കാണിക്കേണ്ടതു് എന്റെ ചുമതലയുമല്ല. എങ്കിലും രാജ്യക്ഷേമത്തെ ലാക്കാക്കി ഇതിനകം ചെയ്തിട്ടുള്ള ചില കാര്യങ്ങളും ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു. കാര്യക്ഷമതയേയും എന്റെ പ്രജാവർഗ്ഗത്തിൽപെട്ട സകലർക്കും രാജ്യസേവനത്തിനു തുല്യാവകാശം നൽകേണ്ട ആവശ്യകതയേയും പുരസ്കരിച്ചു് ഒരു പബ്ലിക്കു് സർവ്വീസ്സ് കമ്മിററി ഏർപ്പെടുത്തി. കമ്മിററിയുടെ റിപ്പോർട്ടു ഗവൺമെൻറിന്റെ പര്യാലോചനയിൽ ഇരിക്കുന്നു. പഞ്ചായത്തുകോടതികളുടെ അധികാരവർദ്ധനനിയമവിളംബപരിഹാരം, നഗരനിർമ്മാണം, അധഃകൃതോദ്ധാരണം എന്നിവ ഗവൺമെൻറിന്റെ ആലോചനയിൽ ഇരിക്കുന്ന ചില പ്രധാനവിഷയങ്ങളാണു്. പരസ്പരസഹായപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രയോജനത്തെ മുൻനിർത്തി അതിന്റെ പ്രവർത്തനരീതി പരിശോധിച്ചുവരുന്നു. തുൽ ആക്കുന്നതിനും നെയ്യുന്നതിനും ഒരു വലിയ ഫാക്ടറി സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുവേണ്ട എഴുത്തുകുത്തുകൾ നടത്തിവരുന്നു. മൈനർ ഇറിഗേഷൻകാര്യം ഗവൺമെൻറിന്റെ ഗാഢമായ പര്യാലോചനയിൽ ഇരിക്കുന്നു. ഒരു ഇലക്ട്രിക്ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറു സ്ഥാപിക്കുകയും ഈ രാജ്യത്തെ വ്യവസായാഭിവൃദ്ധിക്കു് ആവശ്യമുള്ള വിദ്യുച്ഛക്തി ലഭിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി പള്ളിവാസലിൽ ഒരു വൈദ്യുതപദ്ധതിയുടെ ജോലി ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. സാമ്പത്തികാധഃപതനംമൂലം ഞങ്ങളുടെ രാജ്യം വല്ലാതെ വിഷമിക്കുന്നു. ഈ രാജ്യം പ്രധാനമായി കയറുമതികളെയാണു് ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നതു്. റബ്ബർ, നാളികേരം, എണ്ണക്കുരുക്കൾ

മുതലായവയുടെ വില വളരെ ഇടിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഭൂനികുതിയിൽ പല ഇനങ്ങളിലായി ഗണ്യമായ ഇളവുചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഒരു ഭൂസ്വത്തുജാമ്യബാങ്കു് സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്നു. നാളീകേരവ്യവസായത്തെപ്പറ്റി അന്വേഷണം നടത്തുന്നതിൽ ഇമ്പീരിയൽ കൌൺസിലുമായി സഹകരിച്ചുവരുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസം, പൊതുജനാരോഗ്യം എന്നിവ അതിപ്രധാനങ്ങളായ രണ്ടു വിഷയങ്ങളാണു്. സംസ്ഥാനത്തെ വിദ്യാഭ്യാസരീതി പരിശോധിച്ചു് പരിഷ്കാരങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കുന്നതിനു് മിസ്റ്റർ ആർ. എം. സ്റ്റോഥാമിനെ നിയോഗിക്കുകയും അദ്ദേഹം ഒരു റിപ്പോർട്ടു സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറിന്റെ പുനഃസംഘടനയ്ക്കും പരിഷ്കാരത്തിനുമായി അദ്ദേഹത്തിനെത്തന്നെ എഡ്യൂക്കേഷൻ ഡയറക്ടറായി നിയമിച്ചു. ഗവൺമെൻറിന്റെ മുതലെടുപ്പിൽ ഇരുപതുശതമാനം വിദ്യാഭ്യാസത്തിനായി ചെലവാക്കിവരുന്നെന്നു് ഓർമ്മിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചുമതലയുടെ ഗൗരവം ബോദ്ധ്യമാകുന്നതാണു്. മിസ്റ്റർ സ്റ്റോഥാമിന്റെ ശുപാർശകളിൽ ചിലതെല്ലാം നടപ്പിൽ വരുത്തിക്കഴിഞ്ഞു. പബ്ലിക്കുഹെൽത്തും സാനിറ്ററിയും വകുപ്പുകളെ സംയോജിപ്പിച്ചു് റോക്കു്ഫെല്ലർ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സഹകരണത്തോടുകൂടി ഒരു പബ്ലിക്കു് ഹെൽത്തു് വകുപ്പു് ഏർപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. നാളെ അങ്ങു് ഉദ്ഘാടനം ചെയ്യുന്ന ജലവിതരണപദ്ധതിയും അന്വേഷണത്തിലിരിക്കുന്ന ജലനിർഗ്ഗമനപദ്ധതിയും തിരുവനന്തപുരം പട്ടണത്തിന്റെ ആരോഗ്യാഭിവൃദ്ധിക്കു് അത്യന്തം സഹായിക്കുന്നതാണു്. സൈനികവകുപ്പിന്റെ പുനഃസം

ഘടനയെപ്പറ്റി ആലോചിച്ചുവരുന്നു. വിഷമകരമായ ക്ഷേത്രപ്രവേശനത്തെപ്പറ്റിയും ഒരു കമ്മറ്റി ആലോചിക്കുന്നു. അഗതികളേയും അസ്വസ്ഥരേയും സഹായിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതിയും ചിന്താവിഷയമായിട്ടുണ്ട്. നിയമസഭയെ ആമൂലാഗ്രഹം പരിഷ്കരിക്കുന്ന ഒരു നിയമം ഈയ്യിടെ നടപ്പിൽ വരുത്തിയിട്ടുള്ള വിവരം അങ്ങേക്ക് അറിവുള്ളതാണല്ലോ. പരിപൂർണ്ണമായ പ്രസംഗസ്വാതന്ത്ര്യവും നിയമനിർമ്മാണത്തിനും ധനകാര്യനിയന്ത്രണത്തിനും പൂർണ്ണാധികാരവും ഉള്ളതായി ശ്രീചിത്തിരാസ്റ്റേറ്റ് കൌൺസിൽ എന്നും ശ്രീമൂലം അസംബ്ളി എന്നും പേരുകളിൽ രണ്ടു സഭകൾ സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്റെ കുടുംബത്തേയും അധീശഗവർമ്മെന്റുമായി എനിക്കുള്ള ബന്ധത്തേയും സംബന്ധിക്കാത്ത ഏതു വിഷയവും ഈ സഭകൾക്ക് ആലോചനക്കെടുക്കാവുന്നതാണ്. പുതുതായി നടപ്പിൽ വരുത്തിയിട്ടുള്ള ഈ പരിഷ്കാരം രാജ്യമെങ്ങും ഒരു ഇളക്കം ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട്. തിരുവിതാംകൂറിനെപ്പോലെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ മുന്നിട്ടു നിൽക്കുന്ന ഒരു രാജ്യത്തു് ചില കാര്യങ്ങളിൽ ഭിന്നാഭിപ്രായം ഉണ്ടാകാതെ നിർവാഹമില്ലല്ലൊ. എന്നാൽ, ദീർഘകാലമായി നിലനില്ക്കുന്ന അസമത്വങ്ങൾ ക്ഷണമാത്രംകൊണ്ടു നിക്കാവുന്നതല്ല. വിവിധസമുദായങ്ങളിൽ പുതുതായി സംജാതമായിട്ടുള്ള ഉണർവ്വോടുകൂടി അസമത്വങ്ങൾ ക്രമേണ നീക്കാവുന്നതാണ്. ബ്രിട്ടിഷ് സാമ്രാജ്യത്തിൽ സമുചിതമായ ഒരു സ്ഥാനം ഈ രാജ്യത്തിനു സിദ്ധിക്കത്തക്കവണ്ണം എന്റെ പ്രജകൾ രാഷ്ട്രീയപ്രബുദ്ധതയും പരിചയവും ഉള്ളവരായി

ത്തീരുമെന്നു് ഞാൻ സുദൃഢമായി വിശ്വസിക്കുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസത്തിലുള്ള പുരോഗമനം കൊണ്ടു് എന്റെ രാജ്യവും പ്രജകളും ഇൻഡ്യാസാമ്രാജ്യത്തിൽ ഒരുന്നതസ്ഥാനത്തിനു് അർഹത സമ്പാദിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു ഞാൻ അഭിമാനിക്കുന്നു. ഈ നില സംരക്ഷിക്കുവാനുള്ള ശ്രമത്തിൽ ഞാൻ തെല്ലും അലസനാകുന്നതല്ല. എന്റെ ഈ ഉദ്യമത്തിൽ സഹകരിക്കണമെന്നു എന്റെ പ്രജകളോടും ഞങ്ങളെ ഇക്കാര്യത്തിൽ സഹായിക്കണമെന്നു് അഡീശഗവൺമെൻറിന്റെ പ്രതിനിധിയായ അങ്ങയോടും ഞാൻ ആവശ്യപ്പെടുന്നു. ഞങ്ങളുടെ ന്യായമായ അവകാശങ്ങളും സംരക്ഷിക്കുന്നതിൽ അങ്ങയുടെ ശ്രദ്ധാപതിയുമെന്നും ഈ രാജ്യത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിയെ അങ്ങു് അനുഭാവപൂർവ്വം വീക്ഷിക്കുമെന്നും ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു".

അനന്തരം തിരുമനസ്സിലെ സ്വാഗതപ്രസംഗത്തിനു വൈസ്രായി മറുപടി പറഞ്ഞു:

വൈസ്രായിയുടെ മറുപടി.

"എന്നെയും എന്റെ പത്നിയേയും ഏറ്റവും വ്യക്തയാവർജ്ജകമാംവണ്ണം ഈ രാജ്യത്തേക്കു സ്വാഗതം ചെയ്തതിനും ഏതാനും കാലമായി രാജ്യസേവനമത്രം ഞങ്ങൾക്കു ചെയ്യാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള കാര്യങ്ങളെ മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സ്നേഹപൂർവ്വം അഭിനന്ദിച്ചതിനും ഞാൻ നന്ദി പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു. എന്റെ പത്നിയെപ്പറ്റി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു പ്രസ്താവിച്ചതിനോടു ഞാൻ പൂർണ്ണമായി യോജി

ക്കുന്നു. എന്നെപ്പറ്റി പറയുന്ന പക്ഷം, ഇത്ര ദീർഘകാലം എന്റെ സാമ്രാട്ടിനെ സേവിക്കാൻ അവസരം ലഭിച്ചതിൽ എനിക്ക് അതിയായ ചാരിതാർത്ഥ്യമുണ്ട്. ബ്രിട്ടീഷ് സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ പല ഭാഗങ്ങളിലും സ്ഥായിയായ പല മൈത്രീബന്ധങ്ങളും സമ്പാദിക്കാൻ ഇതിനകം എനിക്കു സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഞങ്ങളുടെ ഇപ്പോഴത്തെ ഈ സന്ദർശനം, അവിടത്തെ മുൻഗാമിയും, വളരെക്കാലം ഈ രാജ്യം ഭരിച്ചിരുന്ന മഹാനും, പരിചയമുള്ള സകലരുടേയും സ്നേഹാദരങ്ങൾക്കു പാത്രീഭൂതനും, ദിവംഗതനുമായ ആ മഹാരാജാവിന്റെ അതിഥികളായി ഞങ്ങളും ഇവിടെ വന്ന ആ സന്ദർഭത്തെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നു. തന്റെ മഹനീയമായ സ്ഥാനത്തിനടുത്ത ചുമതലകളും അടുത്തകാലത്തുമാത്രം കയ്യേറിട്ടുള്ള തിരുമനസ്സിലെ അതിഥികളായി രാജ്യം സന്ദർശിക്കുന്നതിനുള്ള ഭാഗ്യവും ഇപ്പോൾ ഞങ്ങൾക്കു ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ മാതാവിന്റെ ശ്രദ്ധാപൂർവമായ മേൽനോട്ടത്തിൽ അവിടുന്നു യൌവനദശയെ പ്രാപിക്കുന്നതു ഞാൻ കാണുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ പ്രജകളുടെ ഐശ്വര്യത്തിലും അഭിവൃദ്ധിയിലും തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന താല്പര്യത്തിനു് ഞാൻ തിരുമസ്സിലെ പ്രത്യേകം അഭിനന്ദിക്കുന്നു.

"തിരുമനസ്സിലെ പ്രസംഗത്തിൽ, ഇൻഡ്യാ ഗവൺമെന്റിന്റെ തലസ്ഥാനമായ ഡൽഹിയും തിരുവിതാംകൂറും തമ്മിലുള്ള ദൂരത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതിനു് ചരിത്രപ്രസിദ്ധമായ ഒരു വാക്യം ഉദ്ധരിക്കുകയുണ്ടായി. സ്ഥലത്തിന്റെ കിടപ്പു പരിശോധിച്ചാൽ ഇതു വളരെ അർത്ഥവത്താണെ

ങ്കിലും വ്യോമയാനത്തിനു സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള അഭിവൃദ്ധിമൂലം ദൂരംകൊണ്ടുള്ള ദൃഷ്യം പരിഹരിക്കപ്പെട്ടുവരുന്നു. എന്നാൽ വ്യക്തിപരമായുള്ള സമ്പർക്കത്തിനു് ഈ ദൂരം പ്രതിബന്ധമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടെന്നു സമ്മതിക്കാതെ നിവൃത്തിയില്ല. പരസ്പരം ഉള്ള വിശ്വാസവും സന്മനസ്സും കൊണ്ടു് ഈ ദൃഷ്യം പരിഹരിക്കാമെന്നു് അവിടുന്നു പ്രസ്താവിച്ചതിനോടു ഞാനും പൂർണ്ണമായി യോജിക്കുന്നു.

ചക്രവർത്തി തിരുമനസ്സിലെ നേർക്കു അവിടത്തേക്കുള്ള ഭക്തിയേയും ആദരവിനേയും കുറിച്ചു് അവിടുന്നു പ്രസ്താവിച്ചതു് ഞാൻ സന്തോഷപൂർവം ശ്രദ്ധിച്ചു. തിരുവിതാംകൂർ രാജകുടുംബവുമായി എനിക്കുള്ള ചിരപരിചയത്തിൽനിന്നു്, തിരുവിതാംകൂർ രാജകുടുംബത്തിന്റെ ഈ ഭക്തി ലോകപ്രസിദ്ധമാണെന്നു് നിസ്സംശയം പറയാം. അതിനെക്കുറിച്ചു് വാഗ്രൂപമായ ഒരു പ്രശംസ ആവശ്യമില്ല. അടുത്തകാലത്തു ചക്രവർത്തിയേയും ചക്രവർത്തിനിയേയും നേരിട്ടു സന്ദർശിക്കുന്നതിനു് അവിടത്തേക്കു സാധിച്ചതിനാൽ തിരുവിതാംകൂർ രാജകുടുംബത്തിനു് ബ്രിട്ടീഷ് സിംഹാസനത്തോടു് എക്കാലത്തും ഉണ്ടായിരുന്ന ഭക്തി കുറേക്കൂടി ദൃഢപ്പെടുന്നതിനു് ഇടയായതായി ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു.

"തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഭരണാധികാരം കയ്യേറ്റശേഷം കഴിഞ്ഞ രണ്ടു വർഷക്കാലത്തിൽ നിർവ്വഹിച്ചിട്ടുള്ള ഭരണകൃത്യങ്ങളെപ്പറ്റി നേരിട്ടു കേൾക്കാൻ ഇടയായതിൽ എനിക്കു് അനല്പമായ സന്തോഷം ഉണ്ടു്. ഒരു പബ്ലിക്കു് സർവീസ് കമ്മിറ്റി ഏർപ്പെടുത്തിയതിൽ ഞാൻ അവി

ടുത്തെ ഹൃദയപൂർവം അഭിനന്ദിക്കുന്നു. ഇതുമൂലം ഭിന്നസമുദായക്കാരായ പ്രജകൾക്ക് രാജ്യസേവനത്തിന് തുല്യാവകാശം ലഭിക്കുന്നതാണ്. തിരുമനസ്സിലെ ഈ പ്രവൃത്തി ഒരു രാജ്യഭരണതന്ത്രജ്ഞനു് സർവ്വഥാ ഉചിതമാകുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ വിദൂരവീക്ഷണത്തിനും അതു സാക്ഷ്യംവഹിക്കുന്നു. ഇന്നു് ഇൻഡ്യയിൽ മാത്രമല്ല, ലോകത്തു് എവിടെയും ഉള്ളതുപോലെ തിരുവിതാംകൂറിലും പ്രജാധിപത്യഭരണം സംബന്ധിച്ചുള്ള ആശാപ്രവാഹത്തിന്റെ പ്രത്യാഘാതങ്ങളും പഴയ സംസ്ക്കാരത്തേയും വ്യവസ്ഥിതികളേയും സ്പർശിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പൊതുക്കാര്യങ്ങളിൽ തൽപ്പരായിമാത്രം പങ്കുകൊണ്ടുവന്ന ചില സമുദായങ്ങളും ഇതുവരെ സംഘടിയോടുകൂടി കഴിഞ്ഞുവന്നു. ഇപ്പോഴാകട്ടെ, സാമുദായികവും ഭരണസംബന്ധവും ആയുള്ള കാര്യങ്ങളിൽ ഭാഗഭാഗിത്വം വേണമെന്നു് ആ സമുദായങ്ങളും ആശിക്കുന്നു. എന്നാൽ, അവിടത്തെ പ്രഖ്യാപനം പ്രജാസമൂഹത്തിൽ ചില വിഭാഗങ്ങൾക്കു് ഉണ്ടായിട്ടുള്ള തെറ്റിദ്ധാരണകളെ നിശ്ശേഷം നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യുമെന്നുള്ളതിൽ എനിക്കു സന്ദേഹമില്ല. ഈ പ്രഖ്യാപനം അനുസരിച്ചു് അവിടുന്നു പ്രവർത്തിക്കുമെന്നു് എനിക്കുറപ്പുണ്ടു്. രാജ്യവാസികൾക്കു് ഒരുപോലെ രാജ്യസേവനത്തിനു സൌകര്യം നൽകുന്നതിനുള്ള അവിടത്തെ സദുദ്യമത്തിൽ, അവിശ്വാസങ്ങളും ആശങ്കകളും ഭൂരഹിതൃജിച്ചു് സകലരും മനഃപൂർവം സഹകരിക്കേണ്ടതാണെന്നു് ഉറപ്പിച്ചു പറയുവാൻ ഈ സന്ദർഭം ഞാൻ വിനിയോഗിക്കുന്നു. ഇവിടെ ഈയ്യിടെ ഉണ്ടായ ഭരണപരിഷ്കാരത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളാതെ പിൻമാറി നിൽക്ക

തക്കവണ്ണം ആലോചനാരഹിതമായി പ്രവർത്തിച്ചവർ ഒരു കാര്യം ഓർമ്മിക്കേണ്ടതാണു്. രാഷ്ട്രീയവും സാമുദായികവുമായ വളർച്ച സാവധാനത്തിൽ മാത്രമേ ഉണ്ടാവുകയുള്ളു. അനേകം വർഷങ്ങളായി നിലനിൽക്കുന്ന പരിതഃസ്ഥിതികളെ ഒന്നായും പെട്ടെന്നും മാറ്റിമറിക്കുന്നതു് സാവധാനമായ വളർച്ചക്കു് പ്രതിബന്ധമായിത്തീരുന്നതാണു്. നമ്മുടെ കോളേജുകളിൽനിന്നും സർവകലാശാലകളിൽ നിന്നും ധാരാളമായി വിജയം പ്രാപിച്ചു പുറത്തുവരുന്ന യുവജനങ്ങൾക്കു് തൊഴിൽ ഉണ്ടാക്കികൊടുക്കാനുള്ള വൈഷമ്യം എനിക്കു നല്ലതുപോലെ അറിയാം. സാമാന്യ വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ ഉയർന്നു നിൽക്കുന്ന തിരുവിതാംകൂറിൽ ഈ പ്രശ്നം ക്രൂരതൽ വിഷമം ഉള്ളതായിരിക്കും. അതിനാൽ, അവിടത്തെ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലുള്ള വ്യവസായപദ്ധതികൾകൊണ്ടു് തൊഴിൽ ഇല്ലായ്മയുടെ കഴിയുന്നത്ര പരിഹാരം ഉണ്ടാക്കണം. ഇക്കാര്യത്തിൽ അവിടത്തെ ബദ്ധശ്രദ്ധനാണെന്നു കാണുന്നതിൽ ഞാൻ സന്തോഷിക്കുന്നു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഈയ്യിടെ പരിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ള നിയമസഭകളുടെ ആവശ്യാർത്ഥം പണിയിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന മന്ദിരത്തിന്റെ ശിലാസ്ഥാപനകർമ്മം നിർവ്വഹിക്കണമെന്നു എന്നോടു് ആവശ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഭരണസംബന്ധമായ പുരോഗതിയിൽ തിരുവിതാംകൂർ എപ്പോഴും മുന്നണിയിൽ ആണു നിന്നിട്ടുള്ളതു്. തിരുമനസ്സിലെ പ്രജകളും ഗവർമ്മെൻറും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം ദൃഢപ്പെടുത്തുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ള പ്രയത്നത്തെ ഞാൻ എപ്പോഴും അനുഭാവപൂർവം വീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും.

"തിരുമനസ്സിലെ ഗൗരവമേറിയ കൃത്യങ്ങൾ നല്ല ബുദ്ധിശക്തിയോടും ധൈര്യത്തോടും കൂടി നിർവ്വഹിച്ചുകൊണ്ടു പോകുന്നതിൽ ഞാൻ തിരുമനസ്സിലെ അഭിനന്ദിക്കുന്നു. അവിടുന്നു ഭരണാധികാരം കയ്യേറിട്ടു് രണ്ടുകൊല്ലമേ ആകുന്നുള്ളൂ. എങ്കിലും ഇതുയും കാലത്തിനുള്ളിൽ സാധിച്ചിട്ടുള്ള സംഗതികളും ഭാവിഭരണത്തിനുവേണ്ടി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള കാര്യപരിപാടിയും പരിശോധിക്കുന്നതായാൽ ദീർഘകാലത്തെ ഭരണപരിചയമുള്ള ഒരു രാജാവിനുപോലും അഭിമാനകരമായി തോന്നാവുന്നതാണു്. അടുത്ത കാലത്തു തിരുവിതാംകൂർ തുലോം അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിക്കുമെന്നു മാത്രമല്ല, ഇൻഡ്യാ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ഭാവിയെ നയിക്കുന്നതിൽ യോഗ്യതാനുസരണമുള്ള ചുമതലകൾ കയ്യേൽക്കുമെന്നും ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു.

പതിനൊന്നാംതീയതി കാലത്തു് വെല്ലിങ്ടൺപ്രഭു തിരുവനന്തപുരം വാട്ടർവർക്സ് ഉൽഘാടനം ചെയ്തു. പന്ത്രണ്ടാംതീയതി കാലത്തു ഫജൂർകച്ചേരിയുടെ മുൻവശത്തു പുതുതായി പണിയിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള നിയമസഭാമന്ദിരത്തിന്റെ ശിലാസ്ഥാപനം അദ്ദേഹം നിർവ്വഹിച്ചു. തദവസരത്തിൽ ശിലാസ്ഥാപനം നിർവഹിക്കണമെന്നു് വൈസ്രായിയോടു് അപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു് മഹാരാജാവു സ്സുതിരുമനകൊണ്ടു് ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്തു.

പ്രസംഗസംഗ്രഹം

"പുതിയനിയമസഭാമന്ദിരത്തിന്റെ ശിലാസ്ഥാപനകർമ്മം നിർവ്വഹിക്കാമെന്നു് അങ്ങു സദയം സമ്മതിച്ചതിൽ എനിക്കു് അതിയായ ചാരിതാർത്ഥ്യം ഉണ്ടു്. ഈ ചുമതല നിർവഹിക്കുവാൻ അങ്ങു് സർവ്വഥാ യോഗ്യനും അർഹനുമാണു്. എന്തെന്നാൽ ബ്രിട്ടീഷ് പാർലമെന്റിലെ രണ്ടു സഭകളുടേയും സ്പീക്കറായിരുന്ന ഒരു മഹാന്റെ പിൻഗാമിയാണു് അങ്ങു്. അതിനാൽ ജനപ്രതിനിധിസഭകളുമായി പരമ്പരാസിദ്ധമായ ഒരു ബന്ധം അങ്ങേക്കുണ്ടെന്നു സിദ്ധമാകുന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ള ഒരാളുടെ നാമധേയം ഇവിടത്തെ പരിപൂതസഭകളുമായി സംഘടിപ്പിക്കാൻ ഇടയായതു് ഒരു ഭാഗ്യമായി ഞാൻ കരുതുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിൽ പുതുതായി രൂപവൽക്കരിച്ചിട്ടുള്ള ശ്രീമൂ അസംബ്ളിയുടേയും ശ്രീചിത്തിരാസ്റ്റേറ്റു് കൌൺസിലിന്റേയും ആവശ്യത്തിനുവേണ്ടിയാണു് ഈ മന്ദിരം പണിയിക്കുന്നതു്. അസംബ്ളിയിൽ അറുപത്തിരണ്ടു് അനുദ്യോഗസ്ഥാംഗങ്ങളും പത്തുദ്യോഗസ്ഥാംഗങ്ങളും ഉണ്ടു്. സ്വനപക്ഷക്കാക്കും സ്വീകരിക്കും നോമിനേഷൻമൂലം പ്രാതിനിധ്യം നൽകുന്നതിനു പ്രത്യേകം ഏർപ്പാടു ചെയ്തിരിക്കുന്നു. നിയമനിർമ്മാണം, കോശനിയന്ത്രണം, അഞ്ഞൂറുപ്പികവരെ ശമ്പളമുള്ള ഉദ്യോഗങ്ങൾ മുതലായവ നിയമസമിതികളുടെ അധികാരപരിധിയിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഇതിനും പുറമെ പരിപൂർണ്ണമായ അഭിപ്രായസ്വാതന്ത്ര്യവും അനുവദിച്ചിരിക്കുന്നതിനാൽ ഭരണകാര്യങ്ങളിൽ ജനങ്ങൾക്കു വിപുലമായ നിയന്ത്രണാധികാരം സിദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു.

"പുതുതായി നടപ്പിൽ വരുത്തിയിട്ടുള്ള ഈ പരിഷ്കാരം മൂലം ഭരണകാര്യങ്ങളിൽ ഗവമ്മെൻറുമായി യോജിക്കുന്നതിനു് ജനങ്ങൾക്കു് അവസരം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇൻഡ്യയിൽ ഫെഡറേഷൻ സാദ്ധ്യമാകുന്നതിനും ഈ പരിഷ്കാരം സഹായമായിത്തീരുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. പുതിയ നിയമസഭകൾ രാജ്യത്തിൻെറ സർവതോമുഖമായ ശ്രേയസ്സിനും ഗവമ്മെൻറിനു് ബാധ്യമാംവണ്ണം പൊതുജനാഭിപ്രായം രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഉപകരിക്കുന്നതാണു്."

"ഒരു രാജ്യത്തിൻെറ അഭിവൃദ്ധി അവിടത്തെ ജനങ്ങളുടെ ജീവിതരീതിയും ചിന്താഗതിയും സംസ്കരിക്കുന്നതിലും സാമ്പത്തികമായുള്ള വൈഷമ്യങ്ങളെ തരണം ചെയ്യുന്നതിലും അടിയുറച്ചിരിക്കുന്നു. അതിപ്രധാനങ്ങളായ ഇത്തരം പ്രശ്നങ്ങളിൽ പുതിയ നിയമസഭകൾ ശ്രദ്ധിക്കുമെന്നും സമുചിതമായ പ്രതിവിധികൾ കണ്ടുപിടിക്കുമെന്നും ഞാൻ ആശിക്കുന്നു."

അനന്തരം ഒരു ചെറുപ്രസംഗത്തോടുകൂടി വെല്ലിങ്ങ്ടൺപ്രഭു മന്ദിരത്തിൻെറ ശിലാസ്ഥാപനകർമ്മം നിർവഹിച്ചു.

പ്രസംഗം

"നിങ്ങളെല്ലാം ഏതൊരു പ്രധാനകൃത്യത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളുന്നതിനായി ഇവിടെ സന്നിഹിതരായിരിക്കുന്നുവോ ആ കൃത്യം നിർവഹിക്കുന്നതിനു്-മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ ആവശ്യപ്രകാരം തിരുവിതാംകൂർ നിയമസഭാമന്ദി

രത്തിന്റെ ശിലാസ്ഥാപനകർമ്മം നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനു്— എനിക്കു് അതിയായ സന്തോഷമുണ്ടു്. ഞാൻ ഈ കെട്ടിടത്തിന്റെ പ്ലാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. എന്നാൽ അതു കണ്ടിട്ടുള്ള എന്റെ പ്രിയതമ ഇത്തരം കാര്യങ്ങളിൽ ഒരു വിദഗ്ധയാണു്. അവർ പുതിയ കെട്ടിടത്തിന്റെ മാതൃകയെ വളരെ ശ്ലാഘിക്കുന്നു., അതിനാൽ ഞാനും അവരോടു യോജിക്കുന്നു. ഈ സ്ഥാനത്തു കെട്ടിയുയർത്തുന്ന മനോഹരമായ നിയമസഭാമന്ദിരം, ഭരണകാര്യങ്ങളിൽ ജനങ്ങൾക്കു കൂടുതൽ അധികാരവും സ്വാതന്ത്ര്യവും നൽകുന്നതിനു് മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിനെ പ്രേരിപ്പിച്ച ഉന്നതാദർശങ്ങളും ഉൽകൃഷ്ടാഭിലാഷങ്ങളും സാദ്ധ്യമാക്കുന്നതിനു സഹായിക്കുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു.

"തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് വിശദമായി വിവരിച്ചിട്ടുള്ള ഈ ഭരണപരിഷ്കാരപദ്ധതി, ചക്രവർത്തിതിരുമനസ്സിലെ ഗവർമ്മെൻറിന്റെ ഗാഢമായ പര്യാലോചനയ്ക്കു വിഷയീഭവിച്ചിരിക്കുന്ന ഇൻഡ്യൻഭരണപരിഷ്കാരത്തെ ലാക്കാക്കി നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണു്. തിരുമനസ്സിലെ രാജ്യം അഭിവൃദ്ധ്യുന്മുഖമായ പാരമ്പര്യത്തിനു് ചിരകാലമായി പ്രശസ്തി നേടിയിട്ടുള്ളതാണു്. അതിനാൽ തിരുമനസ്സിലെ ഗവർമ്മെൻറു് സമാരംഭിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ ഭരണപരിഷ്കാരം തിരുവിതാംകൂറുകാരുടെ ബുദ്ധിശക്തിക്കു് സർവ്വഥാ പറ്റിയതാകുന്നു. പുതിയ അസംബ്ലിയിലും കൌൺസിലിലും പ്രവേശിക്കുന്നവർ അവരിൽ നിക്ഷിപ്തമായിരിക്കുന്ന ചുമതലകൾ ഭംഗിയായി നിറവേറ്റുവാൻ പ്രാപ്തരാണെന്നു പ്രത്യക്ഷമാക്കാതിരിക്കയില്ല. രാഷ്ട്രീയചിന്തകന്മാരുടെ ഇട

യിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസങ്ങൾ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുമെങ്കിലും രാജ്യത്തിന്റെ ഐക്യത്തിനും അഭിവൃദ്ധിയ്ക്കും പ്രതിബന്ധമായി നില്ക്കുന്ന വർഗ്ഗീയ വിദ്വേഷമെന്ന ദുർഭൂതം ക്രമേണ പിൻമാറുകതന്നെ ചെയ്യും. ശ്രീമൂലംഅസംബ്ളിയിലേയും ശ്രീചിത്തിരാസ്റ്റേറ്റ് കൌൺസിലിലേയും അംഗങ്ങൾ ജാതിമതഭേദമെന്നിയെ യോജിച്ചുനിന്ന് രാജ്യത്തിന്റെ പുരോഗമനത്തെ സഹായിക്കുമെന്നും അതിന് അവരുടെ രാജഭക്തിയും രാജ്യസ്നേഹവും അവരെ പ്രേരിപ്പിക്കുമെന്നും ഉള്ള ആശയോടുകൂടി പുതിയ നിയമസഭാമന്ദിരത്തിന്റെ ശിലാസ്ഥാപനകർമ്മം ഞാൻ സന്തോഷപൂർവം നിർവഹിക്കുന്നു."

വെല്ലിങ്ടൺപ്രഭുവും പത്നിയും അനുചരസംഘത്തോടുകൂടി അന്നു വൈകിട്ടു തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നും സ്പെഷ്യൽട്രെയിനിൽ മദ്രാസിലേക്കു തിരിച്ചു.

1107 കുംഭം 1-ാംനു-ഹൈക്കോടതിയുടെ സുവർണ്ണജൂബിലിപ്രമാണിച്ച് സർ, സീ. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യരുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ നടന്ന പൊതുയോഗത്തിന് മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ചുവടേ ചേർക്കുന്ന സന്ദേശം അയച്ചു.

തിരുമനസ്സിലെ സന്ദേശം

"തിരുവിതാംകൂർ ഹൈക്കോടതിയുടെ സുവർണ്ണജൂബിലി ആഘോഷിക്കുന്ന ഈ ശുഭാവസരത്തിൽ എന്റെ ഹൃദയംഗമമായ അനുമോദനവും ആശംസയും അടങ്ങിയ ഒരു സന്ദേശം നല്കുവാൻ എനിക്ക് അതിയായ സന്തോഷം ഉണ്ട്.

ഒരു നൂറുവർഷത്തിലധികമായി ആധുനികസമ്പ്രദായപ്രകാരമുള്ള നീതിന്യായഭരണം ഇവിടെ നിർവ്വഹിച്ചു പോരുന്നു എന്നുള്ളതു് ഒരു നിസ്സാരസംഗതിയല്ല. ഇവിടത്തെ കോടതികളുടെ ചരിത്രം ഞാൻ സശ്രദ്ധം വായിച്ചതിൽ നിന്നു് ഭരണസംബന്ധമായും നിയമസംബന്ധമായും നിയമനിർമ്മാണസംബന്ധമായും ഒട്ടധികം മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടായപ്പോഴും ഇവിടത്തെ ഭരണാധികാരികൾ അന്നന്നു് തമായി ഒരുൽകൃഷ്ടാദർശത്തെ പുലർത്തിവന്നതായി വ്യക്തമാകുന്നു. മുഖം നോക്കാതെ നീതിന്യായം നടത്തണമെന്നും ഭരണാധികാരികളുടെ നിയന്ത്രണം അക്കാര്യത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നുകൂടെന്നും ഉള്ള ഉൽകൃഷ്ടാദർശത്തെപ്പറ്റിയാണു് ഞാൻ ഇവിടെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതു്. ഈ ആദർശത്തെ നമ്മുടെ ഹൈക്കോടതി നിലനിർത്തിപ്പോന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല, ഇൻഡ്യൻ നിയമസംഹിതിയിലേക്കു് മഹത്തായ സംഭാവനയും നല്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. നമ്മുടെ ഹൈക്കോടതി വിധികളെ ബ്രിട്ടിഷിൻഡ്യയിൽ എന്നല്ല, പ്രിവികൌൺസിലിൽ പോലും, അംഗീകരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു് നമുക്കു ഏറ്റവും അഭിമാനകരമാണു്. ഹൈക്കോടതി ആർജ്ജിച്ചിട്ടുള്ള മഹത്തായ പ്രശസ്തി പുലർത്തുകയും വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു."

ജുഡിഷ്യറിയുടെ മഹാത്തായ ചുമതലയും ആ ചുമതല അനിയന്ത്രിതമായ നിർവഹിക്കേണ്ട അത്യാവശ്യവും തിരുമനസ്സിലെ സന്ദേശത്തിൽ എത്ര വ്യക്തമായും ശക്തിയായും ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിരിക്കുന്നു!

1925, 1932, 1934, 1935 എന്നീ കൊല്ലങ്ങളിൽ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഇൻഡ്യയിലുള്ള മിക്ക പ്രധാന സ്ഥലങ്ങളിലും എഴുന്നള്ളുകയും ഇൻഡ്യാവൈസ്രായി, സംസ്ഥാനാധിപതികളായ ഗവർണ്ണറന്മാർ, എക്സിക്യൂട്ടീവു് കൌൺസിൽ മെംബറന്മാർ, നാട്ടുരാജാക്കന്മാർ ജനപ്രമാണികൾ തുടങ്ങി പല മഹാന്മാരുടെ സൽക്കാരങ്ങളും സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. നരേന്ദ്രമണ്ഡലത്തിന്റെ ഒരു സമ്മേളനത്തിൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു പങ്കുകൊണ്ടു. മണ്ഡലാദ്ധ്യക്ഷനായിരുന്ന ബോപ്പാൽ നവാബു് തിരുമനസ്സിലെ ബഹുമാനപൂർവം സ്വീകരിച്ചു. തിരുമനസ്സിലേക്കു സ്വാഗതം ആശംസിച്ചുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹംചെയ്ത പ്രസംഗത്തിനു് തിരുമേനി സമുചിതമായ മറുപടി നൽകി. 1936 ഫെബ്രുവരി മാസത്തിൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു ഡൽഹിയിലേക്കു് എഴുന്നള്ളി.

മാർച്ചു് മൂന്നാംതീയതി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ന്യൂഡൽഹിയിൽ എത്തി. ഏഴുലക്ഷത്തോളം ഉറുപ്പിക ചെലവുചെയ്തു് പ്രത്യേകമായ അതിഥികളുടെ സൌകര്യത്തിനു വേണ്ടി അവിടെ പുതുതായി പണിയിച്ച "സെറിമോണിയൽ പ്ലാറ്റ്ഫാറ"ത്തിൽ ആദ്യമായി ഇറങ്ങിയതു് നമ്മുടെ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടാണു്. തിരുമനസ്സിലെ സ്വീകരിക്കുന്നതിനു നിരവധി മഹാന്മാർ പ്ലാറ്റ്ഫാറത്തിൽ സന്നിഹിതരായിരുന്നു.

മാർച്ചു് ഏഴാംതീയതി വൈസ്രായി നടത്തിയ ഡർബാറിനു് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് എഴുന്നള്ളുകയും ചക്രവർത്തിതിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് തിരുമനസ്സിലേക്കു സമ്മാനിച്ച

ഗ്രാൻഡ് കമാൻഡർ ഓഫ് ദി മോസ്റ്റ് എമിനൻറ് ആർഡർ ഓഫ് ദി ഇൻഡ്യൻ എമ്പയർ (ജി. സി. ഐ. ഈ.) എന്ന ബഹുമാന്യബിരുദ സംബന്ധിച്ചുള്ള മുദ്രകം സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. മാർച്ച് പന്ത്രണ്ടാംതീയതി തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് നൂഡൽഹിയിലുള്ള തിരുവിതാംകൂർ മന്ദിരത്തിൽവെച്ച് ഒരു ഉദ്യാനവിരുന്നു നടത്തി. വെല്ലിങ്ങ്ടൺ പ്രഭുവും പത്നിയും, ഹൈദരബാദ് നൈസാം, അവിടത്തെ യുവരാജാവും പത്നിയും തുടങ്ങി പല മഹതികളും മഹാന്മാരും ഈ വിരുന്നിൽ പങ്കുകൊണ്ടു. മാർച്ച പതിനേഴാംതീയതി ഇൻഡ്യൻസൈന്യാധിപനും പത്നിക്കും തിരുമേനി ഒരു വിരുന്നുനൽകി. ഇതിനും ഒട്ടധികം അതിഥികളും സന്നിഹിതരായിരുന്നു. മാർച്ച് ഇരുപതാംതീയതി ബിക്കാനീർ മഹാരാജാവു് നമ്മുടെ പൊന്നുതിരുമേനിയെ സന്ദർശിക്കുകയും തിരുമനസ്സിലെ ബിക്കാനീറിലേക്കു ക്ഷണിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ ക്ഷണം സ്വീകരിച്ചു് ഇരുപത്തിരണ്ടാംതീയതി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സപരിവാരം ബിക്കാനീറിലേക്കു് എഴുന്നള്ളി. അവിടെ തിരുമനസ്സിലേക്കു ലഭിച്ച സ്വീകരണവും സൽക്കാരവും കേവലം അഭൂതപൂർവമായിരുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ ബഹുമാനാർത്ഥം നടത്തിയ രാജകീയവിരുന്നിന്റെ പ്രാരംഭത്തിൽ തിരുമനസ്സിലേക്കു മംഗളം ആശംസിച്ചുകൊണ്ടു് ബിക്കാനീർ മഹാരാജാവു ചെയ്ത പ്രസംഗത്തിൽ അദ്ദേഹം തിരുമേനിയെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിച്ചതു് ഇപ്രകാരമാണു്:—

"തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിലെ പരിചയം സമ്പാദിക്കുന്നതിനു് എനിക്കു ഭാഗ്യം സിദ്ധിച്ചിട്ടു്

അല്പകാലമേ ആയിട്ടുള്ളൂ. പക്ഷേ, എന്റെ പല മാന്യസുഹൃത്തുക്കളോടൊപ്പം ഞാനും തിരുമനസ്സിലെ അകൃത്രിമവും ആകർഷണീയവും ആയ വ്യക്തിമാഹാത്മ്യത്താൽ അത്യന്തം ആകൃഷ്ടനായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. അതിബുദ്ധിമാനും പ്രജകളുടെ നിഷ്കളങ്കമായ സ്നേഹാദരങ്ങൾക്കു പാത്രീഭൂതനും ആയ ഒരു ഭരണാധികാരി എന്ന നിലയിൽ തിരുമനസ്സു കൊണ്ടു വിഖ്യാതനായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. നാട്ടുരാജാക്കന്മാരുടേയും നാട്ടുരാജ്യങ്ങളുടേയും, എന്നുവേണ്ട സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ തന്നെയും, ഉത്തമതാല്പര്യങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിൽ തിരുമേനി മഹനീയമായ ഒരു സ്ഥാനം വഹിക്കുമെന്നാണു് ഞങ്ങളുടെയെല്ലാം പ്രതീക്ഷ."

ബിക്കാനീർ മഹാരാജാവിന്റെ മംഗളാശംസയ്ക്കു തിരുമേനി സമുചിതമായ മറുപടി നൽകി.

തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു ബിക്കാനീറിൽനിന്നും ഡൽഹിയിൽ തിരിച്ചെഴുന്നള്ളിയശേഷം അവിടെ താമസിക്കുന്ന മലയാളികളും, അവിടത്തെ ദേശീയവ്യവസായോദ്ധാരണസമിതിയും തിരുമനസ്സിലേക്കു മംഗളപത്രങ്ങൾ സമർപ്പിച്ചു.

വെല്ലിങ്ടൺപ്രഭുവിന്റെ ഉദ്യോഗകാലാവധി അവസാനിക്കുകയാൽ അദ്ദേഹത്തിനും പ്രഭ്വിക്കും മംഗളം ആശംസിച്ചു് അവരെ യാത്ര അയയ്ക്കുന്നതിനുവേണ്ടി നാട്ടുരാജാക്കന്മാർ നടത്തിയ കെങ്കേമമായ വിരുന്നുസൽക്കാരത്തിൽ അദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചതു് നമ്മുടെ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടായിരുന്നു. പ്രഭുവിന്റേയും പ്രഭ്വിയുടേയും

രാജ്യസേവനത്തെ അഭിനന്ദിച്ചും അവർക്ക് മംഗളം ആശംസിച്ചും തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ദീർഘവും പ്രൌഢവും ആയ ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്തു. അവിടെ സന്നിഹിതരായിരുന്നവർക്കും തിരുമനസ്സിലെ പ്രസംഗം വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങളിൽ നിന്നു വായിച്ചറിഞ്ഞവർക്കും തിരുമനസ്സിലെക്കുറിച്ച് നിസ്സീമമായ ബഹുമാനം തോന്നിക്കുന്നതിനു് ആ പ്രസംഗം പര്യാപ്തമായിത്തീർന്നു. വെല്ലിങ്ങ്ടൺ പ്രഭുവിന്റെ മറുപടിയിൽ തിരുമനസ്സിലെക്കുറിച്ച് ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിക്കുകയുണ്ടായി:—

"ഞങ്ങൾക്കു മംഗളം ആശംസിച്ചുകൊണ്ടു ഞങ്ങളുടെ ബഹുമാന്യമിത്രമായ തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവു ചെയ്ത സ്നേഹസമ്പന്നമായ പ്രസംഗത്തിനു ഞങ്ങൾ അവിടത്തേക്ക് അത്യന്തം കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ രാജ്യവും കുടുംബവുമായി ഞങ്ങൾക്കുള്ള ബന്ധം തുല്യോം ദീർഘവും സുദൃഢവുമാണു്.....അത്യന്തം വിഷമം ഉള്ളവയെന്നു് എനിക്കുതന്നെ ബോദ്ധ്യമുള്ള പല കൃത്യങ്ങളും ഏറ്റവും ഭംഗിയായി നിർവ്വഹിച്ചതിനു് യുവരാജാവായ തിരുമനസ്സിലെ ഞാൻ ഹൃദയപൂർവം അഭിനന്ദിക്കുന്നു."

മേ പതിനാന്നാംതീയതി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് പുതിയ വൈസ്രായിയായ ലിൻലിത്ഗോ പ്രഭുവിനേയും പത്നിയേയും സന്ദർശിച്ചു. പ്രഭു തന്റെ സ്വന്തം കാർ അയച്ചുകൊടുത്തു് തിരുമനസ്സിലെ ബഹുമാനിച്ചു. മേ പതിനാലാംതീയതി വൈസ്രായി മന്ദിരത്തിൽവെച്ചു നടന്ന വിരുന്നിൽ ക്ഷണപ്രകാരം തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു സംബന്ധിച്ചു. മേ ഇരുപത്തിരണ്ടാംതീയതി തിരുമനസ്സു

കൊണ്ടു് പുതിയ വൈസ്രായിക്കും പത്നിക്കും ഒരു വിരുന്നു നൽകി. പല മഹാന്മാരും മഹതികളും തദവസരത്തിൽ സന്നിഹിതരായിരുന്നു. മേ ഇരുപത്താറാംതീയതി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് തന്റെ രാജ്യത്തേക്കു് തിരിച്ചെഴുന്നള്ളി.

നമ്മുടെ പൊന്നുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ യോഗ്യതകൊണ്ടും ചക്രവർത്തി തിരുമനസ്സിലേക്കു ബോദ്ധ്യമായതിന്റെ ഫലമായി 1935-ൽ ജീ. സി. ഐ. ഈ. എന്ന ബഹുമാന്യപദവി തിരുമനസ്സിലേക്കു സമ്മാനിച്ചു. ഇത്ര ചെറുപ്രായത്തിൽ യാതൊരു നാടുവാഴിയും ഇത്ര ഉൽകൃഷ്ടമായ വിരുതുകളാൽ സമ്മാനിതനായിത്തീർന്നിട്ടില്ലെന്നുള്ള പരമാർത്ഥം പ്രത്യേകം സ്മരണീയമാണു്. അതിനാൽ ഈ ബഹുമതിലാഭം തിരുമനസ്സിലേക്കും തിരുമനസ്സിലെ പ്രജകൾക്കും അത്യന്തം അഭിമാനകരവും ചരിതാർത്ഥ്യജനകവും ആകുന്നു.

പ്രജാവത്സലനായ പൊന്നുതമ്പുരാൻതിരുമനസ്സിലേക്കുണ്ടായ ശ്രേയോലാഭം രാജഭക്തരായ പ്രജകളെ എത്രമാത്രം ആനന്ദതുന്ദിലരാക്കിത്തീർത്തെന്നു് നാട്ടിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിലും അതു സംബന്ധിച്ചു നടന്ന ആഘോഷങ്ങൾ പ്രത്യക്ഷമാക്കി. 1936 മാർച്ചു് ഏഴാംതീയതി നടന്ന ഡർബാറിൽ വെച്ചു് തിരുമനസ്സിലേക്കു സ്ഥാനോചിതമായ കീർത്തിമുദ്രകളും മറ്റും വൈസ്രായി സമ്മാനിച്ചുവിവരം മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലൊ. അതിനാൽ, തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഡൽഹിയിൽ നിന്നു തിരിച്ചെഴുന്നള്ളുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ തിരുമനസ്സിലേക്കു പ്രജകളുടെ വകയായി ഒരു മംഗ

ളപത്രം സമർപ്പിക്കുന്നതിനു തീർച്ചയാക്കി. 1111 മിഥുനം പന്ത്രണ്ടാംതീയതി മംഗളപത്രം സമർപ്പിക്കാമെന്നു് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു സംകരുണം സമ്മതിച്ചു.

മംഗളപത്രസമർപ്പണം

മണി ആറായി. നാഗസ്വരവും ബാൻഡും കേട്ടുതുടങ്ങി. ഹാളും പരിസരങ്ങളും നിശ്ശബ്ദമായി. തിരുമനസ്സിലെ പല്ലിവാഹനം ഹാളിന്റെ മുൻവശത്തുവന്നുനിന്നു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് വണ്ടിയിൽ നിന്നും ഇറങ്ങി ദിവാൻജിയുടേയും ദിവാൻ ബഹദൂർ വി. എസ്സ്. സുബ്രഹ്മണ്യയ്യരുടേയും അകമ്പടിയോടുകൂടി പ്ലാറ്റ്ഫാറത്തിൽ എഴുന്നള്ളി. സദസ്യർ എഴുന്നേറ്റുനിന്നു ഭക്തിപൂർവം കൈകൂപ്പി. തിരുമേനി സദസ്യരുടെ ഭക്ത്യാദരങ്ങൾ കണ്ടു സന്തുഷ്ടനായി സിംഹാസനത്തെ അലങ്കരിച്ചു. ചേതസ്സുമാകർഷകമായ സ്വാഗതഗാനത്തിനുശേഷം റിട്ടയർഡ് ദിവാൻ, ദിവാൻബഹദൂർ വി. എസ്സ്. സുബ്രഹ്മണ്യയ്യർ മംഗളപത്രം വായിച്ചു് മനോഹരമായ ഒരു കാസ്കറ്റിൽ അടച്ചു തൃപ്പാദങ്ങളിൽ സമർപ്പിച്ചു.

മംഗളപത്രം

"തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് "ഗ്രാൻഡ് കമാൻഡർ ഓഫ് ദി മോസ്റ്റ് എമിനന്റ് ഓർഡർ ഓഫ് ദി ഇൻഡ്യൻ എമ്പയാർ" എന്ന ഉൽകൃഷ്ടവിരുതിനുള്ള കീർത്തിമുദ്രകം വാങ്ങി

ക്കൊണ്ടു രാജധാനിയിൽ തിരിച്ചെഴുന്നള്ളിയിരിക്കുന്ന സ്മരണീയമായ ഈ സന്ദർഭത്തിൽ തൃപ്പാദഭക്തരായ പ്രജകൾ, അവരുടെ ആത്മാഭിമാനവും വിനയസമ്പൂർണ്ണവും ആയ അഭിനന്ദനം ഭക്തിപൂർവം തിരുമനസ്സറിയിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ഇൻഡ്യയിലുള്ള നാട്ടുരാജാക്കന്മാരിൽ ഇത്ര ഉത്കൃഷ്ടമായ ഒരു ബഹുമതി ഇത്ര ചെറുപ്പത്തിൽതന്നെ നേടിയതു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടാണെന്നുള്ള ബോധം ഞങ്ങളെ ആനന്ദപരവശരാക്കുന്നു. തിരുവിതാംകൂർകാരുടെ ഭാവനാശക്തിയെ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കുകയും വിദേശികൾക്ക് തിരുവിതാംകൂർ കായ്കളിൽ താല്പര്യം ജനിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തതക്കവണ്ണം അഭിനവമായ ഒരു മാർഗ്ഗം ജനങ്ങളുടെ ജീവിതരീതിയിലും വീക്ഷണഗതിയിലും സംജാതമാക്കുവാൻ അല്പകാലം കൊണ്ടു തിരുമനസ്സിലേക്കു സാധിച്ചിരിക്കുന്നു.

"കൃഷിയും വ്യവസായവും പുഷ്ടിപ്പെടുത്തി, തദ്വാരാ, ജനങ്ങളുടെ സാമ്പത്തികനില ഉയർത്തുന്നതിനു് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് കാരുണ്യപൂർവം സമാരംഭിച്ചിട്ടുള്ള മഹത്തായ ഉദ്യമത്തിന്റെ ഉൽകൃഷ്ടഫലങ്ങൾ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഭ്രസ്വത്തുജാമ്യബാങ്കു സ്ഥാപിച്ചതും നാട്ടിലെ ഇറിഗേഷൻ അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തിയതും ദുർനിമഗ്നരായ കർഷകരുടെ രക്ഷയ്ക്കു വേണ്ട വ്യവസ്ഥകൾ നടപ്പിൽ വരുത്തിയതും തിരുമനസ്സിലെ രാജ്യഭരണപാടവത്തിനും പ്രജാവാത്സല്യത്തിനും സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്ന ഉത്കൃഷ്ടകൃത്യങ്ങളാണു്. തിരുവനന്തപുരവും ബോംബയും തമ്മിൽ വിമാനസ്സർവീസ്സ് ഏർപ്പെടുത്തുകയാൽ തിരുവിതാംകൂറിനെ ഇതരരാജ്യങ്ങളുമായി അടുപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ

പ്രത്യേക ശ്രദ്ധയും വിഷയീഭവിച്ചിട്ടുള്ള പള്ളിവാസൽ പദ്ധതി സംസ്ഥാനത്തിന്റെ വ്യവസായാഭിവൃദ്ധിക്ക് ഉറപ്പുതരുന്നു. വ്യവസായോൽകർഷത്തെ ലാക്കാക്കി പല നൂതന പദ്ധതികളും ഇതിനകം നടപ്പിൽ വരുത്തീട്ടുണ്ട്. വിദ്യാഭ്യാസം, പരസ്പരസഹകരണം, പൊതുജനാരോഗ്യം തുടങ്ങി രാജ്യശ്രേയസ്സിനുപകരിക്കുന്ന പല തുറകളും പരിഷ്കരിച്ചിരിക്കുന്നു. ദേശീയകലകളോടും സംസ്കാരത്തോടും തിരുമനസ്സിലേക്കുള്ള പ്രതിപത്തിയും പ്രജകളിൽ കലാവാസന ഉളവാക്കുന്നതിൽ തിരുമനസ്സിലേക്കുള്ള ശ്രദ്ധയും, അടുത്തകാലത്തു സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ളതും കുറഞ്ഞൊരുകാലം കൊണ്ട് ഇൻഡ്യയിലെ ഏറ്റവും നല്ല കലാലയമെന്ന പ്രശസ്തിനേടീട്ടുള്ളതും ആയ ശ്രീചിത്രാലയം വ്യക്തമാക്കുന്നു. അധഃകൃതരോടു തിരുമനസ്സിലേക്കുള്ള അനുകമ്പ അയിത്താചാരനത്തിനു വേണ്ടി അടുത്തകാലത്തു് ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ള ഉദ്യമങ്ങൾ തെളിയിക്കുന്നു. അഗതികളോടും അംഗവിഹീനരോടും തിരുമനസ്സിലേക്കുള്ള കാരുണ്യത്തിന്റെ ഫലമാണു് ശ്രീചിത്രാ അഗതിമന്ദിരം.

ഈ തിരുമനസ്സിലെ ഭരണം പ്രജകളുടെ ആത്മികവും ഭൌതികവും ആയ അഭിവൃദ്ധിയുടെ പുരോഗമനത്തെ കുറിക്കുന്നു. നിയമനിർമ്മാണത്തിലും രാജ്യഭരണത്തിലും ജനങ്ങളെ പൂർവാധികം ഭാഗഭാക്കുകളാക്കണമെന്നു് തിരുമനസ്സിലേക്കുള്ള അഭിലാഷത്തിന്റെ ഫലമായിട്ടാണു്, മറ്റൊരു നാട്ടരാജ്യത്തും ഇല്ലാത്തതും അടുത്ത ഭാവിയിൽ നടപ്പിൽ വരുത്താനിരിക്കുന്ന ഫെഡറേഷന്റെ ഘടനയ്ക്കു് ഏറ്റവും അനുകൂലമെന്നു് ഇതിനകം സമ്മതി നേടിയിട്ടുള്ളതും

ആയ ഒരു ഭരണപരിഷ്ക്കാരം തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഈ രാജ്യത്തു നടപ്പിൽ വരുത്തിയിട്ടുള്ളതു്.

"വിപുലമായ ദിഗ്സഞ്ചാരംകൊണ്ടു് അസാമാന്യമായ അറിവും പരിചയവും സമ്പാദിച്ചു് അതു മുഴുവൻ സ്വപ്രജകളുടെ ശാശ്വതക്ഷേമത്തിനായി വിനിയോഗിക്കുന്നതിനു യത്നിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന തിരുമനസ്സിലെ ഞങ്ങളുടെ മഹാരാജാവായി ലഭിച്ചതിൽ ഞങ്ങൾ അത്യന്തം ഭാഗ്യവാന്മാരാകുന്നു. വൈസ്രായിയെ യാത്ര അയയ്ക്കുന്നതിനുവേണ്ടി നാട്ടുരാജാക്കന്മാർ നടത്തിയ വിരുന്നിൽ അദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചുകൊണ്ടു് തിരുമേനി ചെയ്ത പ്രസംഗത്തിനു വൈസ്രായി പറഞ്ഞ മറുപടിയിൽ ഒരു ഭാഗം ചുവടേ ഉദ്ധരിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

"തിരുമേനിയും തിരുമനസ്സിലെ രാജ്യവും ആയി എനിക്കുള്ള പരിചയം തുലോം ദീർഘവും സുദൃഢവും ആണു്. അത്യന്തം ശ്രമകരങ്ങളെന്നു് എനിക്കുറപ്പുള്ള പല കാര്യങ്ങളും ഏറ്റവും ഭംഗിയായി നിർവ്വഹിച്ചതിനു് തിരുമനസ്സിലെ ഞാൻ സർവ്വാത്മനാ അഭിനന്ദിക്കുന്നു."

"സ്വന്തം യോഗ്യതകളാലും ഭാരതീയവനിതകളുടെ അഭ്യുദയത്തിനുവേണ്ടി ചെയ്തുപോരുന്ന പരിശ്രമങ്ങളാലും ഇൻഡ്യാക്കാരുടെ നിഷ്കളങ്കമായ ബഹുമാനത്തിനു് പാത്രീഭൂതയായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള, തിരുമനസ്സിലെ മാതാവിനോടു് ഞങ്ങൾക്കുള്ള നിർവ്യാജമായ കൃതജ്ഞതയും ഭക്തിയും ഈ സന്ദർഭത്തിലും ഞങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

"തിരുമനസ്സിലേക്കു് ജഗദീശ്വരൻ ദീർഘായുരാരോഗ്യാദിസകലൈശ്വര്യങ്ങളും പ്രദാനംചെയ്യുമാറാകട്ടെ! തിരു

വിതാംകൂർ രാജകുടുംബത്തിനു് ഉത്തരോത്തരം ശ്രേയസ്സുണ്ടാകുമാറാകട്ടെ!"

സപ്രജകം ഭക്തിപൂർവ്വം സമർപ്പിച്ച മംഗളപത്രം സ്വീകരിച്ചു് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഇപ്രകാരം കല്പിച്ചു.

തിരുമനസ്സിലെ മറുപടി.

"എന്നോടും എന്റെ കുടുംബത്തോടും ഏറ്റവും ഭക്തിയുള്ള തിരുവിതാംകൂർ പ്രജകൾ സമർപ്പിച്ച ഈ മംഗളപത്രം സ്വീകരിക്കുവാൻ എനിക്കു് അതിയായ സന്തോഷമുണ്ടു്."

"കഴിഞ്ഞ അഞ്ചുകൊല്ലങ്ങൾക്കുള്ളിൽ നമ്മുടെ നാട്ടിനുണ്ടായിട്ടുള്ള അഭിവൃദ്ധി നിങ്ങൾ മംഗളപത്രത്തിൽ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിരിക്കുന്നു. ജനക്ഷേമത്തിനുവേണ്ടി നമ്മുടെ ഗവർമ്മെൻറു കൈക്കൊണ്ടിട്ടുള്ള നടപടികളെ മാത്രമല്ല, ലോകത്തിന്റെ ഇതരഭാഗങ്ങളുമായി നമ്മുടെ രാജ്യത്തെ സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിനും സാമ്രാജ്യത്തിൽ നമ്മുടെ രാജ്യം ന്യായമായി അർഹിക്കുന്ന സ്ഥാനം ആജ്ഞിക്കുന്നതിനും ചെയ്യുന്ന യത്നങ്ങളേയും നിങ്ങൾ മംഗളപത്രത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

"ഇന്നത്തെ സ്ഥിതിക്കു് സാമ്പത്തികവൈഷമ്യങ്ങളും തൊഴിലില്ലായ്മയും കുറയ്ക്കുന്നതിനും അധഃകൃതരുടേയും പിന്നോക്കം നിൽക്കുന്നവരുടേയും ഉന്നമനത്തിനും വേണ്ടി ചെയ്യുന്ന ഉദ്യമങ്ങൾ, കൃഷി, മാർക്കറ്റിങ്ങു് എന്നിവ സംബന്ധിച്ചു് നടപ്പിൽ വരുത്തുന്ന കാലോചിതമായ പദ്ധതികളേയും ബുദ്ധിപൂർവകങ്ങളായ വ്യവസായോദ്ധാരണക്രമ

ങ്ങളേയും വിദേശിയവ്യാപാരത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിയേയും ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു,

"ഇത്തരത്തിൽ ഉള്ള ഒരു പദ്ധതിയുടെ വിജയത്തിനു് വിദേശങ്ങളുടെ സ്ഥിതിഗതികളേയും അവിടങ്ങളിലുള്ള വിവിധപ്രവർത്തനങ്ങളേയും പറ്റി സൂക്ഷ്മമായ ബോധവും സവ്സരണികളേയും സൂക്ഷ്മാവലോകനം ചെയ്യാനുള്ള സന്നദ്ധതയും അത്യാവശ്യമാകുന്നു. ഐകമത്യത്തോടുകൂടി ഈ മാർഗ്ഗങ്ങളെ അവലംബിക്കേണ്ട ആവശ്യകത ജനങ്ങൾക്കു ബോദ്ധ്യമായിക്കാണുന്നതു് ഒരു ശുഭലക്ഷണമാണു്. തിരുവിതാംകൂറിനു പ്രകൃതിദത്തമായുള്ള മനോഹാരിതയും, ഇവിടത്തെ കലകളും, കരകൌശലങ്ങളും, സംസ്കാരവും സാധ്യതയും മറ്റും പുറമേയുള്ളവരെ മനസ്സിലാക്കേണ്ട അത്യാവശ്യകത മറെറല്ലാറിനേയുംകാൾ എനിക്കു ബോദ്ധ്യമായിട്ടുണ്ടു്. അതിനാൽ, ഇക്കഴിഞ്ഞ ഏതാനും മാസങ്ങൾക്കുള്ളിൽ നമ്മുടെ രാജ്യകാര്യങ്ങളിൽ താല്പര്യം കാണിച്ചുതുടങ്ങിയിട്ടുള്ള പല ജനപ്രമാണികളേയും വ്യവസായവിദഗ്ധന്മാരേയും വണിക്ശ്രേഷ്ഠന്മാരേയും പരിചയപ്പെടാൻ സാധിച്ചതിൽ ഞാൻ സന്തോഷിക്കുന്നു.

"എന്റെ കുടുംബത്തിന്റെ ആപ്തമിത്രങ്ങളായിരുന്ന വെല്ലിംഗ്ടൺ പ്രഭുവിനേയും പ്രഭ്വിയേയും നേരിട്ടുകണ്ടു യാത്ര പറയുന്നതിനും ലിൻലിത്ഗോ പ്രഭുവിന്റേയും പ്രഭ്വിയുടേയും പരിചയം സമ്പാദിക്കുന്നതിനും സാധിച്ചതിലും ഞാൻ സന്തോഷിക്കുന്നു.

"തിരുവിതാംകൂറുമായി പരമ്പരാഗതമായ മൈത്രീബന്ധത്തിൽ കഴിയുന്ന അധീശഗവമ്മെന്റിന്റെ പ്രതിനി

ധിയുമായി നേരിട്ട സമ്പർക്കം ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതും സാമ്രാജ്യഭരണം നിർവ്വഹിക്കുന്നവർക്ക് നമ്മുടെ രാജ്യകാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി ശരിയായ ബോധം ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതും അത്യാവശ്യമാണല്ലോ. വിശിഷ്യാ, നാട്ടുരാജ്യങ്ങളെ സംബന്ധിക്കുന്ന പരമപ്രധാനങ്ങളായ പല പ്രശ്നങ്ങളും ആലോചനയിൽ ഇരിക്കുന്ന ഈ സന്ദർഭത്തിൽ അതു് അപരിത്യാജ്യവും കൂടി ആകുന്നു.

"എന്റെ മാതാവു് ഭാരതീയവനിതകൾക്കുവേണ്ടി ചെയ്തുപോരുന്ന പ്രവൃത്തികളെ, വിശിഷ്യ, അഖിലേന്ത്യാ സ്ത്രീസമാജത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷ എന്ന നിലയിൽ ചെയ്യുന്ന കൃത്യങ്ങളെ, നിങ്ങളുടെ മംഗളപത്രത്തിൽ അഭിനന്ദിച്ചിട്ടുള്ളതിനു് എന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട മാതാവിനുവേണ്ടി ഞാൻ നന്ദിപറയുന്നു.

"നിങ്ങളുടെ ഈ മംഗളപത്രം നിസ്സീമമായ സംതൃപ്തിയോടുകൂടിയാണു ഞാൻ സ്വീകരിക്കുന്നതു്. തിരുവിതാംകൂറിന്റെ ആഭ്യന്തരമായ അഭിവൃദ്ധിയും ബാഹ്യമായ പ്രശസ്തിയും ആണു് ഞാൻ ആശിച്ചിട്ടുള്ളതും എന്റെ ഭരണാദർശമായി വരിച്ചിട്ടുള്ളതും. എന്റെ പ്രജകളും ഈ രണ്ടു കാര്യങ്ങൾക്കും വേണ്ടി മനഃപൂർവ്വം പ്രയത്നിക്കുമെന്നു ഞാൻ ആശിക്കുന്നു"

അനന്തരം പ്രജകളുടെ മംഗളാശംസകൾ മുഴങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കെ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് തിരിച്ചെഴുന്നള്ളി.

1112-ലെ
തിരുനാൾ മഹോത്സവം

തിരുവിതാംകൂർ നിവാസികൾക്കു പൊതുവിൽ ഒരു ദേശീയമഹോത്സവം ഇല്ലായിരുന്നു. ഹിന്ദുക്കൾ ഓണവും, ക്രിസ്ത്യാനികൾ ക്രിസ്തുമസ്സും, മുഹമ്മദീയർ മുഹറവും ആഘോഷിക്കുന്നു. എന്നാൽ 1108 മുതൽ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ തിരുനാൾ മഹോത്സവവും ഭരണാധികാരപ്രതിഷ്ഠാപനത്തിന്റെ വാർഷികാഘോഷവും സംയോജിപ്പിച്ചു് "തിരുനാൾവാര"മായി കൊണ്ടാടിവരുന്നു. അതിനാൽ തിരുവിതാംകൂറിനു് ഒരു ദേശീയമഹോത്സവത്തിന്റെ കുറവുണ്ടായിരുന്നതു് പരിഹരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. രാജ്യത്തിന്റെ സാമ്പത്തികവും കലാപരവുമായ അഭിവൃദ്ധിക്കും പ്രശസ്തിക്കും ഉതകുന്ന വിധത്തിലാണു് ഈ മഹോത്സവം കൊണ്ടാടിവരുന്നതെന്നു് ഒരു മെച്ചവും ഉണ്ടു്. ഒരു കൃഷിവ്യവസായപ്രദർശനം, മത്സരപരീക്ഷകൾ, പാട്ടുകച്ചേരികൾ, നാട്യകലാപ്രകടനങ്ങൾ, വിവിധസമ്മേളനങ്ങൾ, സ്കൗട്ട്റാലി, രാജകീയഡർബാർ, വിരുന്നുദാനം എന്നിവയാണു് തിരുനാൾ മഹോത്സവത്തിലെ പ്രധാന ചടങ്ങുകൾ. 1112–ൽ കൊണ്ടാടിയ തിരുമനസ്സിലെ ഇരുപത്തിനാലാമത്തെ ആട്ടത്തിരുനാൾ പല കാരണങ്ങളാലും തിരുവിതാംകൂർ ചരിത്രത്തിൽ സ്മരണീയമായ ഒരു വിശേഷസംഭവമായിത്തീർന്നു. തിരുനാൾ മഹോത്സവത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളുന്നതിനായി മദ്രാസ്സ് ഗവർണ്ണർ എഴ്സ്കീൻപ്രഭുവും

പത്നിയും, വൈസ്രായിയുടെ എക്സിക്യൂട്ടിവ് കൌൺസിലി ലെ അംഗമായിരുന്ന സർ ഫ്രാങ്ക് നോയിസ്സ് തുടങ്ങി പല മഹാന്മാരും മഹതികളും ക്ഷണപ്രകാരം മുൻകൂട്ടി രാജധാ നിയിൽ എത്തി. ഫജ്ജർകച്ചേരിയുടെ മുൻവശമുള്ള വിശാല മായ മൈതാനത്തു് അതിവിപുലമായ രീതിയിൽ സജ്ജ മാക്കപ്പെട്ടിരുന്ന പ്രദർശനം മദ്രാസ് ഗവർണർ ഉൽഘാടനം ചെയ്തു. "ഈ രാജ്യത്തെ പ്രജകൾക്കു് അത്യന്തം പ്രയോജ നകരമായിത്തീരണമെന്നുദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഈ പ്രദർ ശനം മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ തിരുനാളാഘോഷ ത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗമാക്കിയിരിക്കുന്നതു് അത്യന്തം സമുചി തമാണെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ സപ്രജകളുടെ ക്ഷേമത്തേക്കാൾ പ്രിയതരമായി തിരുമന സ്സിലേക്കു യാതൊന്നുമില്ലെന്നു് എനിക്കു നല്ലതുപോലെ അറിയാം" എന്നാണു് തദവസരത്തിൽ ഗവർണ്ണർ പ്രസ്താവിച്ചതു്.

ഇരുപത്താറാംതീയതി രാത്രി ഒൻപതരമണിക്കു് തിരുനാൾപ്രമാണിച്ചുള്ള രാജകീയ ഡർബ്ബാർ ഫജ്ജർക ച്ചേരിയിലുള്ള ഡർബ്ബാർഹാളിൽവെച്ചു് സകലവിധ ആ ഡംബരങ്ങളോടുംകൂടി നടത്തപ്പെട്ടു. കൃത്യം ഒൻപതരമണി ക്കു് തിരുവിതാംകൂർ നിവാസികളുടെ പ്രത്യക്ഷദൈവമായ ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ പൊന്നുതിരുമേനി ആറുകുതിര കളെ പൂട്ടിയ ഒരു വണ്ടിയിൽ അശ്വസൈന്യത്തിന്റേയും അംഗരക്ഷകന്മാരുടേയും അകമ്പടിയോടുകൂടി എഴുന്നള്ളി. ദിവാൻജി തിരുമനസ്സിലെ സോപചാരം സ്വീകരിച്ചു് സിംഹാസനത്തിലേക്കു് ആനയിച്ചു.

സചിവോത്തമൻ സർ. സി. പി. രാമസ്വാമി അയ്യർ തിനിക്കും തന്റെ കീഴിലിലുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാക്കും തിരുവിതാംക്കൂറിലെ പൌരാവലിക്കും വേണ്ടി തിരുമനസ്സിലേക്കു മംഗളമാശംസിച്ചുകൊണ്ടു് സ്വതസ്സിദ്ധമായ വാഗ്ധാടിയോടുകൂടി ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്തു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സചിവോത്തമന്റെ മംഗളാശംസയ്ക്കു സമുചിതമായ മറുപടി നൽകി. തദനന്തരം സദസ്യർ ഓരോരുത്തരായി തിരുമുമ്പിൽ ചെന്നു് തൃപ്പാദങ്ങളം വന്ദിച്ചു.

തിരുനാമംബഹുമതി നൽകുകയെന്ന അതിപ്രധാനമായ ചടങ്ങാണു് പിന്നീടു നടന്നതു്. ദിവാൻ സർ. സി. പി. രാമസ്വാമി അയ്യർ, ചീഫ് സിക്രട്ടറി ഡാക്ടർ കുഞ്ഞൻ പിള്ള, റാവുസാഹേബ് ഉള്ളൂർ എസ്സ്. പരമേശ്വരയ്യർ, സർവാധികാര്യക്കാർ ഡാക്ടർ ഏ. നല്ലപെരുമാൾപിള്ള എന്നിവക്കാണു് ഇത്തവണ വിരുതുകളം ലഭിച്ചതു്.

കഴിഞ്ഞ നാലുകൊല്ലങ്ങളായി പന്ത്രണ്ടുപേക്കു തിരുനാമം ബഹുമതികളം ലഭിച്ച വിവരം കഴിഞ്ഞ അദ്ധ്യായത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലൊ. എന്നാൽ 112 മുതൽ ബഹുമതികളം നൽകുന്നതിനു ചില പ്രത്യേക വ്യവസ്ഥകളം ഏർപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. (Order of the Conch) ഓർഡർ ഓഫ് ദി കോങ്കു് എന്നും (Order of Marthanda Varma) ഓർഡർ ഓഫ് മാർത്താണ്ഡവർമ്മ എന്നും (രാജകീയമുദ്രയായ ശംഖിനേയും രാജ്യസ്ഥാപകനായ മർത്താണ്ഡവർമ്മ മഹാരാജാവിനേയും അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നു രണ്ടു ബഹുമതിവിഭാഗങ്ങളം) ബഹുമതികളെ രണ്ടായി തരംതിരിക്കുകയും മാർത്താണ്ഡവർമ്മ ബഹുമതിപ്പട്ടത്തിന്റെ അധിപത്യം

തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു കയ്യേൽക്കുകയും ചെയ്തു. രണ്ടാമത്തെ വിഭാഗത്തിന്റെ അധിപത്യം മഹാറാണിതിരുമനസ്സിലേക്കു നൽകി; അതിന്റെ സൂചനയായി Lady of the Order of Cnch (ലേഡി ഓഫ് ദി ആർഡർ ഓഫ് കോങ്ക്) എന്ന ബഹുമതി തിരുമനസ്സിലേക്കു സമ്മാനിച്ചു.

വിരുന്നുദാനത്തിനു ശേഷം ദിവാൻജി അവർകളും മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിലേക്കും യുവരാജാവു തിരുമനസ്സിലേക്കും പുഷ്പമാല്യങ്ങളും സമർപ്പിച്ചു. അതിനെത്തുടർന്ന് ഗായകശിഖാമണി മുത്തയ്യാഭാഗവതരുടെ പാട്ടുകച്ചേരി നടന്നു. കൃത്യം പത്തേമുക്കാൽ മണിക്കു് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് തിരിച്ചെഴുന്നള്ളി.

ഇരുപത്തേഴാംതീയതികാലത്തു് തിരുനാൾ പ്രമാണിച്ചു്, തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് പതിവുപോലെ സകലവിധ ആഡംബരങ്ങളോടും കൂടി ശ്രീപദ്മനാഭസ്വാമിക്ഷേത്രം, ശ്രീകണ്ടേശ്വരം, ശ്രീവരാഹം മുതലായ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ എഴുന്നള്ളി സ്വാമിദർശനം നടത്തി. ഇതിനകം ലോകപ്രസിദ്ധിനേടിട്ടുള്ള ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരം പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തതും ആ സുദിനത്തിലാണു്.

അടുത്തതിരുനാൾ പ്രമാണിച്ചു പതിവുള്ള രാജകീയ വിരുന്നു് (സ്റ്റേറ്റ് ബാങ്കറ്റ്) തുലാം 28-നു കനകക്കുന്നുകൊട്ടാരത്തിൽ വെച്ചു നടന്നു. മദ്രാസ് ഗവർണ്ണർ തുടങ്ങി ഒട്ടധികം ബഹുമാന്യാതിഥികളും സംസ്ഥാനത്തുള്ള പ്രധാന ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും അനുദ്യോഗസ്ഥപ്രമാണികളും ഇതിൽ സംബന്ധിച്ചു. വിരുന്നിന്റെ ആരംഭത്തിൽ

ഗവർണർക്കും പത്നിക്കും മംഗളം ആശംസിച്ചുകൊണ്ട് തിരുമേനി ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്തു.

തിരുമനസ്സിലെ പ്രസംഗത്തിനു് ഏഴ് സ്ക്രീൻപ്പട്ട പറഞ്ഞ മറുപടിയിൽ ചില ഭാഗങ്ങൾ ചുവടേ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

"മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഭരണാധികാരം കയ്യേറിട്ടു് ദീർഘകാലമായിട്ടില്ലെങ്കിലും, അവിടന്നു് പ്രജകളുടെ ക്ഷേമൈശ്വര്യങ്ങളിൽ സദാ ദത്തദൃഷ്ടിയാണെന്നു് ഇതിനകം തെളിയിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. പുരോഗമനപരങ്ങളായ എല്ലാ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾക്കും അവലംബമെന്ന പ്രശസ്തി അവിടന്നു നേടിയിരിക്കുന്നു. ഇന്നലെ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു പ്രഖ്യാപനം ചെയ്ത പ്രശംസാർഹമായ ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരംമൂലം അവിടന്നു് അതു തെളിയിച്ചിരിക്കുന്നു.

"തിരുവിതാംകൂർ സന്ദർശനംകൊണ്ടു് ഒരു കാര്യം എനിക്കു ബോദ്ധ്യമായിരിക്കുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിന്റെ ഭാവിയിലെ കഴിവുകൾ അതിവിപുലങ്ങളാണു്. ഇൻഡ്യാസാമ്പത്തികാധഃപതനത്തിൽനിന്നു ക്രമേണ മോചനം പ്രാപിക്കുന്നെന്നാണു് എന്റെ വിശ്വാസം. അതു് യഥാർത്ഥമാണെങ്കിൽ തിരുവിതാംകൂറിനു് അടുത്തുതന്നെ ശോഭനമായ ഒരു ഭാവിയുണ്ടു്. തിരുമനസ്സിലെ നേതൃത്വത്തിൽ തിരുവിതാംകൂർ പൂർവ്വാധികം പ്രാബല്യവും പുരോഗമനവും നേടി ഐശ്വര്യപൂർണ്ണമായ ഒരു രാജ്യമായിത്തീരുന്നതു് നമുക്കെല്ലാം താമസിയാതെ കാണാൻ കഴിയും".

"മദ്രാസും തിരുവിതാംക്കൂറും തമ്മിൽ അനേകം തല മുറകളായി ഉറച്ചബന്ധത്തിൽ വർത്തിച്ചുവരുന്നു. ഇക്കഴിഞ്ഞ പത്തുവർഷങ്ങളായി നാം തമ്മിൽ രാഷ്ട്രീയമായി അത്ര അടുത്ത ബന്ധമില്ലെങ്കിലും നമ്മുടെ താല്പര്യങ്ങൾ അഭിന്നങ്ങളും രണ്ടു സംസ്ഥാനങ്ങളിലേയും ജനങ്ങൾ അത്യധികം സാമ്മ്യം ഉള്ളവരുമാകുന്നു. ഭാവിയിൽ നാം ഇരുകൂട്ടരും സമസ്റ്റേൻഡ്യാഫെഡറേഷന്റെ രണ്ടു വിഭാഗങ്ങളായിത്തീരുന്നതുമാണു്. ആശാസ്യമായ ആ അവസരം വന്നുചേരുമ്പോൾ മദ്രാസ് പ്രസിഡൻസിയും തിരുവിതാംക്കൂറും തമ്മിലുള്ള സഹകരണം തുടർന്നുനിൽക്കുമെന്നും നമുക്കു് കാരോരുത്തർക്കുമുള്ള ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറുന്നതിൽ പരസ്പരം സഹായിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമെന്നും എനിക്കു വിശ്വാസമുണ്ടു്. എന്തെന്നാൽ, നമ്മുടെ താല്പര്യങ്ങൾ പലതും തുല്യങ്ങളാണു്. പരസ്പരസഹായത്തോടുകൂടി ഭാവിയിലും നാം ബന്ധുതയിൽ തന്നെ കഴിയുമെന്നു ഞാൻ പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കുന്നു."

മദ്രാസിലേക്കുള്ള എഴുന്നള്ളത്തു്.

1112 മകരം ഇരുപത്താറാം തീയതിക്കു് ഫെബ്രുവരി എട്ടാംതീയതി മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു്, അമ്മമഹാറാണി, യുവരാജാവു്, കാർത്തികതിരുനാൾ എന്നീ തിരുമേനിമാരോടും സചിവോത്തമൻ സർ. സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യരോടും കൂടി മദ്രാസിലേക്കു് എഴുന്നള്ളി. ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരം പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തതിനു ശേഷം ആദ്യമായി തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നു് എഴുന്നള്ളു

കയായിരുന്നതിനാൽ തുപ്പാങ്ങഭക്തരായ ജനങ്ങൾം തിരുമന സ്സിലെ കണ്ടു തങ്ങളുടെ സന്തോഷവും കൃതജ്ഞതയും പ്ര ടർശിപ്പിക്കുന്നതിനും തിരുമനസ്സിലെക്കണ്ടു സംതൃപ്തി അട യുന്നതിനും വേണ്ടി ഓരോ റയിൽവേസ്റ്റേഷനിലും തിങ്ങി ക്കൂടിയിരുന്നു.

തിരുമനസ്സിലേക്കു മദ്രാസിൽ ലഭിച്ച സ്വീകരണവും സൽക്കാരവും അവിടത്തെ മഹത്വത്തിനു് സ്വല്പമാ അനു രൂപമായിരുന്നു. കോർപ്പറേഷനിലെ അംഗങ്ങൾം, വിവിധ രാഷ്ട്രീയകക്ഷികളുടേയും സമുദായങ്ങളുടേയും നേതാക്ക ന്മാർ തുടങ്ങി ഒരു വമ്പിച്ച ജനക്കൂട്ടം റയിൽവേസ്റ്റേഷനിൽ ഹാജരുണ്ടായിരുന്നു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് പ്രകൃത്യാ ഉള്ള മന്ദസ്മിതത്തോടുകൂടി വണ്ടിയിൽ നിന്നിറങ്ങി അവരുടെ യെല്ലാം ആചാരോപചാരങ്ങൾം സ്വീകരിച്ചശേഷം തിരു വിതാംകൂർ ഗവർമ്മെൻറു വകയായി മദ്രാസിലുള്ള കൊട്ടാര ത്തിലേക്കു് എഴുന്നള്ളി. ഫെബ്രുവരി ഒൻപതാംതീയ തി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് മദ്രാസിലെ കരകൌശലശാല ക്കാരുടെ വക പ്രദർശനം തൃക്കൺപാർത്തു. പത്താംതീയതി സർ. സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യർ മൈലാപ്പൂരുള്ള അദ്ദേ ഹത്തിന്റെ ഗൃഹത്തിൽവെച്ചു് തിരുമനസ്സിലാരെ സൽക്ക രിക്കുന്നതിനായി ഒരു വിരുന്നു നടത്തി. മദ്രാസിലുള്ള അ ഞ്ഞൂറിൽപരം മഹാന്മാർ ഈ വിരുന്നിൽ പങ്കുകൊണ്ടു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് രാജകുടുംബാംഗങ്ങളോടുകൂടി വിരുന്നി നു് എഴുന്നള്ളി. ഫെബ്രുവരി പന്ത്രണ്ടാംതീയതി എക്സ് കൂട്ടിവു കൌൺസിൽ മെമ്പർ സർ ചാൾസ് സൌട്ടറുടെ സൽക്കാരം സ്വീകരിച്ചു. ഫെബ്രുവരി പതിനഞ്ചാംതീ

യതി മദ്രാസ് ഗവർണരും, പതിനാറാംതീയതി മദ്രാസിലെ പൗരപ്രമാണികളും തിരുമേനിമാരോടുള്ള ബഹുമാനസൂചകമായി നടത്തിയ വിരുന്നുകളിലും അവിടന്നു പങ്കുകൊണ്ടു. പതിനേഴാംതീയതി മദ്രാസ് കോർപ്പറേഷൻ വകയായി മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേക്കും മഹാറാണി തിരുമനസ്സിലേക്കും ഓരോ മംഗളപത്രം സമർപ്പിച്ചു. തിരുമനസ്സിലേക്കു സമർപ്പിച്ച മംഗളപത്രത്തിൽ അടുത്തകാലത്തു തിരുവിതാംകൂറിൽ നടപ്പിൽ വരുത്തിയിട്ടുള്ള ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരത്തെ പരാമർശിച്ചു് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരുന്നു:—

"തിരുമനസ്സിലെ ഭരണത്തിൽ തിരുവിതാംകൂർ സാമ്പത്തികമായും സാമുദായികമായും ത്വരിതമായ പുരോഗതിയെ പ്രാപിക്കുന്നു എന്നുള്ളതു് അത്യന്തം ചാരിതാർത്ഥ്യജനകമാണു്. സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ഹിന്ദുക്ഷേത്രങ്ങളും ഹരിജനങ്ങൾക്കു തുറന്നുകൊടുത്തുകൊണ്ടുള്ള ചരിത്രപ്രധാനമായ വിളംബരം തിരുമനസ്സിലെ മഹാമനസ്കതയ്ക്കും പ്രജാവാത്സല്യത്തിനും വിശ്വവീക്ഷണത്തിനും സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ ഈ വിശിഷ്ടകൃത്യം ലോകമെങ്ങും ഒന്നുപോലെ ശ്ലാഘിക്കപ്പെട്ടുന്നു. ഇക്കാര്യത്തിൽ തിരുമനസ്സിലെ മഹാമനസ്വിനിയായ മാതാവിന്റെ ഉപദേശവും സഹകരണവും തിരുമനസ്സിലേക്കു ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ചരിത്രപ്രധാനമായ ഈ പരിഷ്കാരം ഇൻഡ്യയിൽ ആദ്യമായി നടപ്പിലാക്കിയതു തിരുമനസ്സായതുകൊണ്ടു് തിരുമനസ്സിലെ ഞങ്ങൾ സർവ്വാത്മനാ അഭിനന്ദിക്കുന്നു. അത്യന്തം പ്രയോജനകരമായ ഈ പരിഷ്കാരം നടപ്പിൽ വരുത്തു

ന്നതിനു് മുമ്പു് ഈ സഭയിലെ ഒരു അംഗമായിരുന്ന സർ സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യർ ഗണ്യമായ ഒരു ചുമതല വഹിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു് ഞങ്ങൾക്കു പ്രത്യേകം അഭിമാനകരമാണു്."

തിരുമനസ്സിലെ മറുപടി

"മദ്രാസ് സംസ്ഥാനത്തിൽ ഏറ്റവും പ്രാധാന്യം വഹിക്കുന്ന മുനിസിപ്പൽ സംഘം ഞങ്ങളെ ഈ വിധം ബഹുമാനിച്ചതിൽ ഞങ്ങൾ അത്യന്തം കൃതജ്ഞതയുള്ളവരായിരിക്കുന്നു. സംസ്കാരപരമായും ചരിത്രസംബന്ധമായും വാണിജ്യവിഷയകമായും എന്റെ രാജ്യത്തിനു ഈ സംസ്ഥാനവുമായി പല ബന്ധങ്ങളും ഉണ്ടു്. തിരുവിതാംകൂറിനു സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള പുരോഗതിയെപ്പറ്റിയും എന്റെ പ്രജകളുടെ ഐശ്വര്യത്തിനും അഭിവൃദ്ധിക്കുമായി ചെയ്യപ്പോരുന്ന പ്രവൃത്തികളെപ്പറ്റിയും മംഗളപത്രത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതു ഞാൻ സന്തോഷത്തോടുകൂടി ശ്രദ്ധിച്ചു. ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരത്തെ നിങ്ങൾ അഭിനന്ദിക്കുന്നതിൽ എനിക്കു് അതിയായ സന്തോഷമുണ്ടു്. ഈശ്വരസൃഷ്ടിയിൽ സകല വർഗ്ഗങ്ങൾക്കും ഉള്ള സമത്വത്തെ സ്ഥാപിക്കുക മാത്രമാണു് ആ വിളംബരത്തിന്റെ ഉദ്ദേശം. വിളംബരത്തിന്റെ ഫലം ഞങ്ങളുടെ ആശയ്ക്കും പ്രതീക്ഷയ്ക്കും അനുകൂലമായിരിക്കുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. നിങ്ങൾക്കും നിങ്ങളുടെ നഗരത്തിനും സർവ്വൈശ്വര്യങ്ങളും ആശംസിക്കുന്നു."

ബ്രിട്ടീഷിൻഡ്യയിലുള്ള ഒരു പ്രധാന പ്രവിശ്യയുടെ തലസ്ഥാനനഗരിയിൽ ഒരു നാട്ടരാജാവിനു് ഇത്ര ആത്മാർത്ഥമായ ഒരു സ്വീകരണം ജനങ്ങളിൽനിന്നു ലഭിക്കുക എന്നുള്ളതു് അപൂർവ്വമായ ഒരു സംഭവമാണു്. എത്ര രാജാക്കന്മാർ വർഷംപ്രതി ഈ നഗരങ്ങൾ സന്ദർശിക്കാറുണ്ടു്. ഗവമ്മെൻറിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ സ്വീകരണമോ സൽക്കാരമോ നടക്കുന്നതല്ലാതെ ജനങ്ങൾ അതിൽ മുൻനിന്നു പ്രവർത്തിക്കാറില്ല. എന്നാൽ നമ്മുടെ പൊന്നുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് എഴുന്നള്ളുന്ന സ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം ജനങ്ങളാണു് തിരുമേനിയെ സ്വീകരിക്കാനും സൽക്കരിക്കാനും മുന്നിട്ടു നിൽക്കുന്നതു്. ഹിന്ദുക്കളും മുസ്ലീമുകളും, ക്രസ്ത്യാനികളും പാഴ്സികളും, ബ്രാഹ്മണരും അബ്രാഹ്മണരും, ഉല്പതിഷ്ണുക്കളും മിതവാദികളും, സ്ത്രീകളും പുരുഷന്മാരും, അതിൽ അഹമഹമികയാ പങ്കുകൊള്ളുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ വ്യക്തിമാഹാത്മ്യവും ഭരണപാടവവും സാർവ്വത്രികമായ അഭിനന്ദത്തിനു പാത്രീഭവിച്ചിരിക്കുന്നതാണു് ഇതിനു കാരണം.

മാർച്ച് ഒന്നാംതീയതി മദ്രാസിലെ സുഹൃന്നിലാസ സഭക്കാർ സഭാമന്ദിരത്തിൽ വെച്ചു് തിരുമനസ്സിലേക്കു് മംഗളപത്രം സമർപ്പിച്ചു.

മാർച്ച് അഞ്ചാംതീയതി മദ്രാസിലെ ഹരിജനസേവാസംഘവും ഹരിജനങ്ങളുടെ വക സാങ്കേതികവിദ്യാലയത്തിന്റെ പ്രവർത്തനസംഘവും ചേർന്നു് തിരുമനസ്സിലേക്കു് ഒരു മംഗളപത്രം സമർപ്പിച്ചു. അതിനും പുറമെ ആന്ധ്രദേശീയ മഹാസഭയും ശ്രീനാരായണമിഷ്യനും പ്രത്യേകം

മംഗളപത്രങ്ങളും നൽകി. മംഗളപത്രങ്ങൾക്കെല്ലാം ക്രുടി മറുപടിയായി തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ഇപ്രകാരം കല്പിച്ചു.

തിരുമനസ്സിലെ മറുപടി

"ഞാനും എന്റെ മാതാവും കുടുംബാംഗങ്ങളും ഈ നഗരം സന്ദർശിക്കുവാൻ വന്നിരിക്കുന്ന ഈ അവസരത്തിൽ ഹരിജനങ്ങളിൽ നിന്ന് ഇത്ര ഹാർദ്ദമായ ഒരു സ്വീകരണം ലഭിച്ചതിൽ അത്യന്തം സന്തോഷിക്കുന്നു. ഞങ്ങളുടെ ഇവിടത്തെ താമസത്തിനിടയ്ക്ക് സൗഹാർദ്ദസമ്പൂർണ്ണങ്ങളായ നിരവധി സ്വീകരണങ്ങളും സല്ക്കാരങ്ങളും ഞങ്ങൾക്കു ലഭിച്ചു. ശ്രീനാരായണമിഷ്യന്റേയും ആരുന്ധതേയമഹാസഭയുടേയും ഹരിജനസേവാസംഘത്തിന്റേയും ഹരിജനവിദ്യാലയത്തിന്റേയും പ്രതിനിധികളും പ്രവർത്തകന്മാരുമായ നിങ്ങളുടെ അഭിനന്ദനത്തിനും അനുമോദനത്തിനും പാത്രമായതിൽ എനിക്ക് അതിയായ ചാരിതാർത്ഥ്യം ഉണ്ട്. നിങ്ങളോടു ഞാൻ അതീവ കൃതജ്ഞനായിരിക്കുന്നു. ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരത്തിന്റെ ആന്തരോദ്ദേശത്തേയും അതിന്റെ ഫലത്തേയും പറഞ്ഞി മംഗളപത്രങ്ങളിലെല്ലാം പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നു. ശ്രീശങ്കരൻ, രാമാനുജൻ തുടങ്ങി കബീർ, നാനാക്ക്, ചൈതന്യൻ, വിവേകാനന്ദൻ, ശ്രീനാരായണഗുരു എന്നിവർവരെയുള്ള മതോപദേഷ്ടാക്കൾ തങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിൽ വെളിപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ഹിന്ദുമത

ത്തിന്റെ പ്രാഥമിക സിദ്ധാന്തങ്ങളം—സമത്വവും സഹിഷ്ണുതയും—സ്ഥാപിക്കുക എന്നുള്ളതാണ് വിളംബരത്തിന്റെ പരമോദ്ദേശം. ഹിന്ദുസമുദായത്തെ സംഘടിപ്പിച്ച്, അതിലെ അംഗങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ആത്മാഭിമാനം വളത്തി, ഇതരമതാനുയായികളുമായി യോജിച്ചു കഴിയത്തക്ക ഒരു സൌഹാർദ്ദബുദ്ധി ഉളവാക്കുക എന്നുള്ളതു് വിളംബരത്തിന്റെ മറെറാരുദ്ദേശമാണ്. ഈ ഉദ്ദേശങ്ങളം മനസ്സിലാക്കി വിളംബരത്തെ ഇൻഡ്യാനിവാസികളം ആകമാനം സ്വാഗതം ചെയ്യുന്നു. ഇക്കാര്യത്തിൽ സ്പഷ്ടമായി കാണുന്ന യോജിപ്പും ആത്മാർത്ഥതയും ഏറ്റവും ചാരിതാർത്ഥ്യജനകമാണ്."

മാർച്ചു് ആറാംതീയതി മദ്രാസിലെ മലയാളികളുടെ ഒരു മംഗളപത്രം കല്പിച്ചു സ്വീകരിച്ചു.

1113-ലെ
തിരുനാൾ മഹോത്സവം

പതിവുപോലെ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ ഇരുത്തിഅഞ്ചാമത്തെ ആട്ടത്തിരുനാൾ തിരുവിതാംകൂറിൽ, എന്നുവേണ്ട ഇൻഡ്യയിലെങ്ങും, സഘോഷം കൊണ്ടാടി. തിരുവിതാംകൂറിൽ ഈ മഹോത്സവം ഒരാഴ്ചയിലധികം നീണ്ടുനിന്നു. ക്ഷണപ്രകാരം സർ. എം. കൃഷ്ണൻനായർ, സർ. പി. ശിവസ്വാമി അയ്യർ, ലേഡി ശിവസ്വാമി

അയ്യർ തുടങ്ങി പല മഹതീമഹാന്മാർ തിരുനാൾവാര
ത്തിൽ രാജധാനിയിൽ എത്തി. കൃഷി വ്യവസായ പ്രദ
ർശനം, സാമ്പത്തികസമ്മേളനം, വിവിധകായികാഭ്യാസ
പ്രദർശനങ്ങൾ, സ്കൗട്ട് റാലി, ഡർബാർ, കോവിൽ എഴു
ന്നള്ളത്ത്, നൃത്യം, നാടകം, ദീപക്കാഴ്ച എന്നിങ്ങനെയുള്ള
വിവിധചടങ്ങുകളും ഇക്കൊല്ലത്തിലും പൂർവ്വാധികം ഭംഗി
യായി നിർവ്വഹിക്കപ്പെട്ടു. തുലാം16–ാംനു 9-30-നു് നടന്ന
ഡർബാറിൽ വെച്ചു് ഹൈക്കോടതി ചീഫ്ജസ്റ്റീസ്സ് റാവു
ബഹദൂർ എബ്രഹാംവക്കീസ്സ്, പോലീസ് കമ്മിഷണർ
മിസ്റ്റർ പിച്ചുവയ്യങ്കാർ, ഗസ്റ്റസ് ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറിന്റെ
ഭരണകർത്രിയായ മിസ്സ് വാട്ട്സ് എന്നിവർക്കു് രാജ
നീതിനിപുണൻ, രാജ്യരക്ഷാപ്രവീണൻ, രാജ്യകാര്യകുശല
എന്നീ വിരുതുകൾ നൽകി. തിരുവിതാംകൂറിൽ ഒരു സർവ്വ
കലാശാല സ്ഥാപിച്ചുകൊണ്ടുള്ള തിരുവെഴുത്തുവിളംബരം
പ്രസിദ്ധം ചെയ്തതും അന്നുതന്നെയാണു്.

തിരുമനസ്സിലെ തിരുനാൾ പ്രമാണിച്ചു് മിക്കവാറും
കൊല്ലങ്ങളിൽ പ്രജകളുടെ ശാശ്വതമായ ഐശ്വര്യത്തിനു
അത്യന്തം ഉപകരിക്കുന്ന ഒരു തിരുവെഴുത്തുവിളംബരം
പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തു് തിരുമനസ്സിലെ തിരുനാൾ ക്രൂടുതൽ
ആദരണീയവും ആഹ്ലാദജനകവും ആക്കിത്തീർത്തുവരുന്ന
വെന്നുള്ളതു് പ്രത്യേം സ്മരണീയമായ ഒരു വിശേഷസംഭവ
മാണു്. നിയമസഭാപരിഷ്കാരം, ക്ഷേത്രപ്രവേശനവി
ളംബരം, സർവ്വകലാശാലാസ്ഥാപനം എന്നീ അത്യന്തം
ശ്രേയസ്കരങ്ങളായ പരിഷ്കാരങ്ങൾ തിരുനാൾ പ്രമാ
ണിച്ചു പ്രജകൾക്കു നൽകിയിട്ടുള്ള ശാശ്വതാനുഗ്രഹങ്ങളാ
കുന്നു.

ഡാക്ടർ ഓഫ് ലിറ്ററേച്ചർ.

നമ്മുടെ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ അന്യാദൃശങ്ങളായ യോഗ്യതകളേയും തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു രാജ്യഭാരം കയ്യേറ്റശേഷം തിരുവിതാംകൂറിൽ നടപ്പിൽ വരുത്തിയിട്ടുള്ള ശ്രേയസ്കരങ്ങളായ നിരവധി പരിഷ്കാരങ്ങളേയും ലോകം മുക്തകണ്ഠം വാഴ്ത്തുന്നു. ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരം, സർവ്വകലാശാലാസ്ഥാപനം എന്നിവ തിരുവിതാംകൂറിന്റെ മാത്രമല്ല, ഭാരതഭൂമിയുടെ തന്നെയും പുരോഗമനത്തിനു് അത്യന്തം സഹായിക്കുന്ന മഹത്കൃത്യങ്ങളാണു്. ഈദൃശകൃത്യങ്ങളാൽ തിരുമേനി സകലജനസമാരാധ്യനായി തീർന്നിരിക്കുന്നു. ആസ്ട്രേലിയാ സർവ്വകലാശാല തിരുമനസ്സിലേക്കു് ഡാക്ടർ ഓഫ് ലിറ്ററേച്ചർ എന്ന ഉൽകൃഷ്ടവിരുതു നൽകി പ്രസ്തുത സർവ്വകലാശാലയ്ക്കു തിരുമേനിയോടുള്ള ബഹുമാനം രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. 1937 ഡിസംബർ രണ്ടാംതീയതി നടന്ന വിരുതുദാനസമ്മേളനത്തിൽ വെച്ചാണു് തിരുമനസ്സിലേക്കു് ഈ ബഹുമതി നൽകിയതു്. വിരുതുദാനത്താൽ സർവ്വകലാശാല തിരുമേനിയേയും വിരുതുസ്വീകരണത്താൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സർവകലാശാലയേയും ആദരിക്കുകയാണു ചെയ്തതു്. പുതിയ സ്ഥാനചിഹ്നങ്ങളായ തിളങ്ങുന്ന പട്ടുനാട പിടിപ്പിച്ച ഫിമഡവളമായ ഗൌണും ഹുഡ്ഡും ധരിച്ചു് സമ്മേളനത്തിനു് എഴുന്നള്ളിയ തിരുമനസ്സിലെ വൈസ്സ് ചാർസലർ സ്വീകരിച്ചു് പ്ലാറ്റുഫാറത്തിലേക്കു നയിച്ചു. അനന്തരം സർവകലാശാലയുടെ പ്രഭാഷകൻ തിരുമനസ്സിലേക്കു്

"ഡിലിറു"" എന്ന വിരുതു നൽകുന്നതിന്റെ ഔചിത്യം ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ടു് ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചു.

"വഞ്ചിരാജ്യസിംഹാസനത്തിൽ സർ ബാലരാമവർമ്മ മഹാരാജാവു് അധിരോഹണംചെയ്തതു് ഒരു നവയുഗത്തിന്റെ പ്രാരംഭത്തെ കുറിക്കുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിനെ മാത്രമല്ല, ഇൻഡ്യയെ ഒട്ടാകെ ഐശ്വര്യസമ്പൂർണ്ണവും ഭാസുരവും ആക്കിത്തീർക്കുന്ന ഒരു മധ്യാഹ്നസൂര്യന്റെ തേജസ്സായി ഈ നവോദയം പരിണമിക്കുന്നതാണു്. ഈ സർവകലാശാലയും ഇതിന്റെ ചാൻസലറും മറ്റും ധീരവും സുനിശ്ചിതവുമായ ഏതൊരു മഹാ കർമ്മത്തെ സമാദരിച്ചു്, അഭിനന്ദിച്ചു്, "ഡി-ലിറു"" എന്ന ബഹുമാന്യപദവി തിരുമനസ്സിലേക്കു നൽകുന്നുവോ, ആ മഹാകർമ്മം പരിമിതമോ, താത്കാലികമോ, ദേശീയമോ ആയ ഒരു പരിഷ്കാരമല്ല. പ്രത്യുത, പ്രത്യക്ഷവും പരോക്ഷവും ആയ ഫലങ്ങൾകൊണ്ടു് മനുഷ്യസ്വാതന്ത്ര്യത്തെ സുദൃഢമാക്കുന്ന മഹനീയപ്രമാണങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പ്രഥമസ്ഥാനത്തെ അർഹിക്കുന്ന ഒരു സുവർണ്ണപ്രമാണമാണു് ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരം. അത്യന്തം പ്രമോദകരമായ ആ വിളംബരം മുഴുവനും ഉദ്ധരിക്കാൻ യോഗ്യതയുള്ളതാണു്. (അനന്തരം വിളംബരം മുഴുവൻ ഉദ്ധരിച്ചു.) മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സ്വന്തം മതത്തിന്റെ സംരക്ഷകനും ഇതരമതങ്ങളെ സമാദരിക്കുന്ന ഒരു മഹാനും ആകുന്നു. സ്വന്തം മതവിശ്വാസത്തിന്റെ പരിപോഷകൻ എന്ന വിശേഷണം തിരുമനസ്സിലേക്കു് അധികം യോജിച്ചതായിരിക്കും. പ്രായത്തിൽ ചെറുപ്പമെങ്കിലും ദർശനത്തിൽ ആയതൻ, ഹൃദയ

ത്തിൽ യുവാവാണെങ്കിലും ബുദ്ധിശക്തിയിൽ ഒരു മഹർഷി; ചുരുക്കത്തിൽ പല ഉൽകൃഷ്ടഗുണങ്ങളുടേയും അപൂർവ്വമായ സമ്മേളനമാണു് തിരുമേനിയിൽ നാം കാണുന്നതു്.

വെറും സാമുദായികകാര്യങ്ങളിൽ മാത്രമല്ല തിരുമനസ്സിലെ ഉല്പതിഷ്ണുത്വം പ്രത്യക്ഷമാകുന്നതു്. തിരുവിതാംകൂർകാരുടെ ജീവിതത്തെ പ്രബുദ്ധമാക്കുന്നതിനുള്ള സകല പ്രവൃത്തികളിലും ഉല്പതിഷ്ണുത്വം നാം കാണുന്നു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സിംഹാസനാരോഹണം ചെയ്തു് ഒരു വർഷം കഴിഞ്ഞതോടുകൂടി വിപുലമായ സമ്മതിദാനവ്യവസ്ഥകളോടുകൂടിയ ഒരു ദ്വിമണ്ഡലനിയമസഭ തിരുവിതാംകൂറിൽ സ്ഥാപിച്ചു. നിയമത്തിന്റെ വ്യവസ്ഥാനിർവഹണവും സന്ദർഭസമതാവും തിരുമനസ്സിലെ ഭരണത്തിന്റെ രണ്ടു പ്രധാന ലക്ഷണങ്ങളാണു്. ജാതിയേയും വിശ്വാസത്തേയും ആസ്പദമാക്കിയുള്ള പഴയ വിവേചനങ്ങളെ നശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. സാഹിത്യത്തിനും ഇതരകലകൾക്കും പ്രോത്സാഹനവും സംഘടനയും നൽകിയിരിക്കുന്നു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഒരു സർവകലാശാലയുടെ സംസ്ഥാപകനാണു്. തിരുമനസ്സിലെ ഓരോ തിരുനാളും അത്യന്തം പ്രയോജനകരമായ ഓരോ പരിഷ്കാരം ഉൽഘാടനം ചെയ്യുകയും തന്മൂലം തിരുവിതാംകൂറിന്റെ പുരോഗതിയെ ത്വരിതപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. നമ്മുടെ സർവവികാരങ്ങളും ശക്തികളും ഉപയോഗിച്ചു് തിരുമനസ്സിലെ ദീർഘായുസ്സിനും ആരോഗ്യത്തിനും ഐശ്വര്യത്തിനും വേണ്ടി നാം പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതു് തിരുമേനി മനോഹരനും അഭിരാമനും ആയ ഒരു മഹാരാജാവായിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടല്ല, പിന്നെയോ? തിരുമേനിയിൽ ശോ

ഭിക്കുന്ന സംഖ്യാതീതങ്ങളായ ശ്രേഷ്ഠഗുണങ്ങൾ കൊണ്ടാണു്. തിരുമേനിക്കു സ്വമാതാവിനോടുള്ള ഭക്തിബഹുമാനവും അവിടുന്നു ഒരു യഥാർത്ഥഹിന്ദുവാണെന്നു പ്രഖ്യാപനം ചെയ്യുന്നു. നമ്മുടെ ഉൽകൃഷ്ടാചാരങ്ങളേയും പരമ്പരാഗതങ്ങളേയും തിരുമേനി ആദരിക്കുന്നു. അഭിജാതമായ കുടുംബം, അത്യുൽകൃഷ്ടമായ സ്വഭാവം, അത്യുന്നതമായ സ്ഥാനം, എങ്കിലും ലളിത ജീവിതത്തിലുള്ള സംതൃപ്തി, രാജ്യക്ഷേമഭിക്ഷു, സ്വസുഖത്യാഗം എന്നിങ്ങനെ നിരവധി മഹനീയഗുണങ്ങൾക്കു നിലയനമാണു്, ഇൻഡ്യയുടെ ആശകൾക്കും അഭിലാഷങ്ങൾക്കും നിദാനമായ സർ ബാലരാമവർമ്മ മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സുകൊണ്ടു്. ഇങ്ങനെയുള്ള ഒരു മഹാനെയാണു് ഡി-ലിറ്റ് വിരുതു സ്വീകരിക്കുന്നതിനായി ഗവർണ്ണർ അവർകളുടെ മുമ്പാകെ ഞാൻ ആനയിക്കുന്നതു്. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സർവ്വഥാ അനുഗ്രഹീതനായി, ഭവിക്കട്ടെ! സ്വന്തം ജീവിതം, സ്വഭാവം, സിദ്ധികർമ്മം എന്നിവകൊണ്ടു് സാധിക്കാവുന്ന പുരോഗമനങ്ങൾക്കും സേവനങ്ങൾക്കും ഇതുവരെയുള്ള തിരുമനസ്സിലെ നേട്ടങ്ങൾ ഒരു അവതാരികമാത്രമായിത്തീരുമാകാകട്ടെ!"

തിരുമനസ്സിലെ മറുപടി

"മിസ്റ്റർ ചാൻസ്ലർ; ആസ്ഥാനസർവകലാശാല എനിക്കു നൽകിയ ബഹുമതിയേയും എന്റെ രാജ്യത്തു ഞാൻ നടപ്പാക്കിയ സാമൂഹ്യികവും മതപരവുമായ പരിഷ്കാരത്തേയും പരാമർശിച്ചു് നിങ്ങളുടെ പ്രഭാഷകൻ പ്രസ്താവിച്ച ഔദാര്യസമ്പൂർണ്ണമായ അഭിപ്രായങ്ങളെ ഞാൻ വളരെ വിലമതിക്കുന്നു.

തിരുവിതാംകൂർ, വാഴ്ത്തയാറിൽനിന്നു വളരെ വിദൂര സ്ഥമാണെങ്കിലും വിജയനഗരസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ കാലം മുതൽ ഈ രണ്ടു ഭൂവിഭാഗങ്ങളും തമ്മിൽ സംസ്കാരപരമായും മറ്റുമുള്ള പല വിധ ബന്ധങ്ങളും നിലനിന്നുവരുന്നു. ആന്ധ്രാസർവകലാശാല ഈ ബന്ധങ്ങളും പുതുക്കുകയും പൊതുജനത്തിനും വിദ്യാഭ്യാസാദർശങ്ങളുടെ പൊതുവേയുള്ള പുരോഗമനത്തിനും പാസ്പാം സഹകരിച്ചു പ്രയത്നിക്കുകയും ചെയ്യുമെന്നു ഞാൻ ആശിക്കുന്നു.

എനിക്കു നൽകിയ ബഹുമതിക്കുവേണ്ടി ആന്ധ്രാസർവകലാശാലയുടെ ചാൻസലറോടും മറ്റു അധികൃതന്മാരോടും ഞാൻ അത്യന്തം കൃതജ്ഞനായിരിക്കുന്നു."

സമ്മേളനത്തിൽ പ്രധാന പ്രാസംഗികനായിരുന്ന, മദ്രാസിലെ ചീഫ് മിനിസ്റ്റർ, ശ്രീമാൻ സി. രാജഗോപാലാചാരി "ഡിഗ്രികളെക്കൊണ്ടു തിരുമേനിമാക്കുന്നതുപോലെ തിരുമേനിമാരെക്കൊണ്ടു ഡിഗ്രികൾക്കും ബഹുമാനവും ശോഭയും ഉണ്ടാകുന്നു" എന്നാണു് പ്രസ്താവിച്ചതു്.

മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും മഹാറാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും സർവ്വകലാശാലയ്ക്കു് ഒരുലക്ഷം ഉറുപ്പിക സംഭാവനചെയ്യുമെന്നു വാഗ്ദാനം ചെയ്തവിവരം വൈസ് ചാൻസലർ മിസ്റ്റർ സി. ആർ. റെഡ്ഡി പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തപ്പോൾ ഹസ്തതാഡനവും, ചിയേഴ്സ് വിളിയും കൊണ്ടു് ജനങ്ങൾ തിരുമേനിമാരുടെ ഔദാര്യത്തെ അഭിനന്ദിച്ചു. മിസ്റ്റർ റെഡ്ഡി ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചു;—

"മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും മഹാറാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും ക്രടി നാം അത്ഥിക്കാതെ തന്നെ, ഒരുലക്ഷം

ഉറപ്പിക സംഭാവന ചെയ്യാമെന്നു സ്വയം സമ്മതിച്ചിരിക്കുന്നു. തിരുമേനിമാരുടെ ഔദാര്യത്തിന്റേയും കാരുണ്യത്തിന്റേയും ഒരു ലക്ഷണമാണിതു്. ഈ സമുചിതകൃത്യത്തെ യഥായോഗ്യം കീർത്തിക്കുന്നതിനോ തിരുമേനിമാരോടുള്ള കൃതജ്ഞത വേണ്ടംവണ്ണം പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതിനോ പര്യാപ്തങ്ങളായ പദങ്ങൾ ഞാൻ കാണുന്നില്ല. തിരുമേനിമാരെ ഈ സർവ്വകലാശാലയിലെ ആയുഷ്കാലാംഗങ്ങളാക്കിത്തീർക്കുന്ന ഈ സംഭാവന തുലോം വിലയേറിയതാണു്. തിരുമേനിമാരുടെ ഹൃദയം കാരുണാർദ്രമായിരുന്നിന്നതിൽ ഞാൻ അത്യന്തം കൃതജ്ഞനായിരിക്കുന്നു." സമ്മേളനത്തിൽ അദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ച ചാൻസലർ (മദ്രാസ് ഗവണ്മെർ) എഴ്സ്കിൻപ്രഭു പ്രസ്താവിച്ചതു് ഇപ്രകാരമാണു്.

"തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും മഹാറാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും ഇന്നു നമ്മുടെ ഇടയിൽ സന്നിഹിതരായതിലുള്ള സന്തോഷം പ്രത്യക്ഷമാക്കുന്നതിൽ നിങ്ങളെല്ലാം പങ്കുകൊള്ളുമെന്നു് എനിക്കറിയാം. തിരുമേനിമാരെ ബഹുമാനിക്കുന്നതു് സർവ്വകലാശാലയുടെ തന്നെ ഒരു ബഹുമാനമാണു്. ദീർഘസഞ്ചാരംചെയ്തു് ഇവിടെ സന്നിഹിതരായി നേരിട്ടു വിരുതു സ്വീകരിക്കുവാൻ തിരുമേനിമാർ നിശ്ചയിച്ചതു് ഈ സർവ്വകലാശാലയോടുള്ള സ്നേഹംകൊണ്ടു മാത്രമാണെന്നു ഞാൻ കരുതുന്നു. തിരുമേനിമാരുടെ രക്ഷാധികാരത്തിൽ തിരുവിതാംകൂറിൽ സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ സഹോദരസർവ്വകലാശാലയുടെ, ഈ സർവ്വകലാശാലയുടെ പ്രതിനിധി എന്ന നിലയിൽ ഞാൻ മംഗളം ആശംസിക്കുന്നു."

മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിലേക്ക് ഈ യാത്രയിൽ പല സ്ഥലങ്ങളിലും സിദ്ധിച്ച സ്വീകരണം കേവലം അഭൂതപൂർവ്വം തിരുമനസ്സിലെ മഹത്വത്തിനും തിരുമനസ്സിലെ പ്രജാ ജനങ്ങൾക്കുള്ള ഭക്ത്യാദരങ്ങൾക്കും സ്വഭാവാനുരൂപവും ആയിരുന്നു. അനേകലക്ഷം ഹരിജനങ്ങൾ തിരുമനസ്സിലെ ദർശനം കാംക്ഷിച്ച് റെയിൽവേസ്റ്റേഷനിലും രാജവീഥികളിലും കാത്തുനിന്നു. പല സംഘങ്ങളും സ്ഥാപനങ്ങളും തിരുമനസ്സിലെ ബഹുമാനിക്കുന്നതിൽ മാത്സര്യബുദ്ധി പ്രകടിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. വിശാഖപട്ടണം മുനിസ്സിപ്പാലിറ്റി, വിശാഖപട്ടണം ഡിസ്ട്രിക്റ്റ് ബോർഡ്, ആന്ധ്രാപ്രൊവിൻഷ്യൽ ബോർഡ്, ആന്ധ്രാഹരിജനസേവാസംഘം, അഖിലആന്ധ്രാസംഘം തുടങ്ങി പല സ്ഥാപനങ്ങളും സംഘങ്ങളും തിരുമനസ്സിലേക്ക് മംഗളപത്രങ്ങൾ സമർപ്പിച്ചു.

1113 ധനുമാസം അഞ്ചും, ആറും, ഏഴും തീയതികളിൽ തിരുവനന്തപുരത്തുവെച്ചു നടന്ന അഖിലേന്ത്യാപൌരസ്ത്യസമ്മേളനത്തിന്റെ ഒൻപതാമതു വാർഷികസമ്മേളനം ഉൽഘാടനം ചെയ്തതു് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടാണു്. തദവസരത്തിൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് പ്രൌഢവും ഉൽബോധജനകവും ആയ ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്തു. ലോകത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നു സമ്മേളനത്തിൽ സംബന്ധിച്ചിരുന്ന മഹാപണ്ഡിതന്മാരെല്ലാം ആ പ്രസംഗത്തെ മുക്തകണ്ഠം വാഴ്ത്തി.

THE SEN GUPTA PUBLIC LIBRARY
LOVE & SERVICE.
PUTHIYARA

പ്രസംഗസംക്ഷേപം

"നമ്മുടെ പാണ്ഡിത്യം സുപ്രശസ്തമായിരിക്കട്ടെ. നമ്മുടെയിടയിൽ ഭിന്നഭാവുഡിയും വിദ്വേഷവും ഇല്ലാതിരിക്കട്ടെ" എന്നിങ്ങനെ സംസ്കൃതത്തിലുള്ള ചരമപ്രധാനമായ പ്രാർത്ഥനയോടുകൂടിയാണ് മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ഒൻപതാമതു് അഖിലേന്ത്യാപൗരസ്ത്യസമ്മേളനം ഉൽഘാടനം ചെയ്യുന്ന സപ്രസംഗം സമാപനം ചെയ്തതു്.

അവിടന്നു് അരുളിച്ചെയ്തു:—

"എന്റെ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ രാജധാനിയിൽ, ധാരാളം പ്രതിനിധികളുടെ സാന്നിദ്ധ്യത്തിൽ കൂടിയിരിക്കുന്ന അഖിലേന്ത്യാ പൌരസ്ത്യസമ്മേളനത്തിന്റെ ഒൻപതാമതു യോഗം ഞാൻ ഉൽഘാടനം ചെയ്യാൻ തുനിയുന്നതു് ഹൃദയംഗമമായ ചാരിതാർത്ഥ്യത്തോടുകൂടിയാണു്.

"ശ്രീവർദ്ധമാനപുരിയെന്നു് അതിപ്രാചീനകാലംമുതൽ അറിയപ്പെട്ടവരുന്ന ഈ നഗരത്തിലേക്കു് പ്രതിനിധികളേയും, സന്ദർശകന്മാരേയും സ്വാഗതം ചെയ്യുന്ന ഈ അവസരത്തിൽ, പുരാണപ്രോക്തമാംവിധം സമുദ്രത്തിൽനിന്നു ശ്രീപരശുരാമൻ കവന്നെടുത്തതും, പർവ്വതങ്ങളുടേയും ചിറ്റരുവിക്കാടുകളുടേയും, വനതലങ്ങളുടേയും, വിളനിലങ്ങളുടേയും, സമുദ്രത്തിന്റേയും സമാഹരണത്താൽ പ്രകൃതിയുടെ ഒരു സംഗ്രഹരൂപമായി കലാശിച്ചിരിക്കുന്നതുമായ

ശംഖാകാരമായ ഈ രാജ്യത്തിന്റെ ഐതിഹ്യപ്രസിദ്ധമായ ഉത്ഭവത്തെപ്പറ്റി, ഈ പണ്ഡിതസദസ്സിനെ അനുസ്മരിപ്പിക്കേണ്ട ആവശ്യമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഞങ്ങളുടെ നാട്ടിന്റെ ഒരറ്റത്തു സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന കന്യാകുമാരിക്കോടി, ഉദയാസ്തമയങ്ങളുടെ ഉജ്ജ്വലമോഹനദർശിക്കുന്ന മൂന്നു സമുദ്രങ്ങളുടെ ഒരു സംഗമഘട്ടം മാത്രമല്ല, ഹിമാലയവാസിയായ സദാശിവകാമുകനെ പ്രാപ്തിക്കുന്ന കന്യാകുമാരിയുടെ ദിവ്യപ്രഭാവത്താൽ പവിത്രീകൃതമായ ഒരു സ്ഥാനം കൂടിയാണ്. ആ ദേവി മനുഷ്യാത്മാവിന്റെ നിത്യതപ്രാപ്തിക്കുള്ള അന്വേഷണത്തിന്റെയും, ഇന്ദ്രിയങ്ങളുടെ പ്രകൃതിസിദ്ധവും മാനസികവുമായ സാക്ഷാൽ ഐക്യത്തിന്റേയും ചിഹ്നമായിരിക്കുന്നു. കന്യാകുമാരി മാത്രമല്ല അത്രിയുടേയും അനസൂയയുടേയും ജീവിതകഥയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ശുചീന്ദ്രം, ശ്രീപദ്മനാഭന്റെ നിവാസസ്ഥാനമായ അനന്തശയനം, ജനാർദ്ദനം എന്ന പേരിൽ ഹൈന്ദവലോകത്തിനു് സുപരിചിതമായ വക്കല, മഹാഭക്തനായ വ്യാഘ്രപാദന്റെ ചരിത്രവുമായി ബന്ധിക്കപ്പെട്ട 'വൈക്കം' എന്നിവയും സിദ്ധന്മാരുടേയും, ഋഷികളുടേയും ജീവിതങ്ങളാൽ പരിപാവനങ്ങളായ മറ്റനേക സ്ഥലങ്ങളും ഞങ്ങളുടെ നാടിനെ ഒരു ഐതിഹ്യഭൂമിയും, തീർത്ഥഭൂമിയുമാക്കിത്തീർത്തിരിക്കുന്നു. ഞങ്ങളുടെയിടയിലുള്ള മതപരമായ ശിക്ഷണം, കല, നാടകം എന്നിവ ഞങ്ങളുടെ ശാസ്ത്രജ്ഞാനത്തിന്റെയും, തത്വചിന്തയുടേയും യഥാർത്ഥവിഷ്കരണമായിരുന്നിട്ടുണ്ട്. ഞങ്ങളുടെ രാജ്യത്തിന്റെ ദക്ഷിണപാർശ്വം അഗ

സ്യമുനിയുടെ പ്രവാസകേന്ദ്രവും, ഉത്തരപാർശ്വം ലോകത്തിന്റെ ചിന്താഗതിയിൽ ഒരു പ്രത്യേകയുഗം ഉൽഘാടനം ചെയ്ത ശ്രീശങ്കരന്റെ ജന്മസ്ഥലവും ആണെന്നുള്ളതിൽ ഞങ്ങൾ ന്യായമായി അഭിമാനം കൊള്ളുന്നു.

"ചിന്താലോകത്തിൽ മാത്രമല്ല, രാഷ്ട്രീയവും, വാണിജ്യപരവുമായ ചരിത്രത്തിലും തിരുവിതാംകൂർ ഒരു ശ്രദ്ധാർഹമായ സ്ഥാനം വഹിക്കുന്നു. കേരളത്തിൽ പൊതുവേ നിലവിലിരിക്കുന്ന കാലഗണനാസമ്പ്രദായത്തിനു കൊല്ലം അതിന്റെ പേരുകൊടുത്തിരിക്കുന്നു. എന്റെ മഹാനായ പൂർവികൻ, ശ്രീവീരമാർത്താണ്ഡവർമ്മ, നാടുകടപടവെട്ടിപ്പിടിച്ച് ഏകീകരിച്ചതിനുശേഷം അതിനെ ഈശ്വരംപ്പണം ചെയ്തതു് ഇൻഡ്യാചരിത്രത്തിൽ സ്മരണീയമായ ഒരു സംഭവമാണു്. ലളിതവും ആത്മാപ്പണപ്രധാനവുമായ ഒരു ജീവിതാർശം, ജ്ഞാനാന്വേഷി എന്നിവ അനാദികാലം മുതൽ തന്നെ എന്റെ പ്രജകളുടെ സ്വഭാവവിശേഷങ്ങളായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടു്. കുരുക്ഷേത്രത്തിൽ ഇരുകക്ഷികൾക്കുംഒന്നുപോലെ അന്നദാനംചെയ്തെന്നു പുരാണത്തിലും സംഘം സാഹിത്യത്തിലും പറയപ്പെട്ടുന്ന ചേരരാജാവിനെ നാമമാത്രമായി പരാമർശിക്കുണമെന്നേ ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നുള്ളൂ. എന്റെ കുടുംബത്തിന്റെ സങ്കേതമുദ്ര ആ സംഭവത്തെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. തമിഴ് പുരാണമായ ചിലപ്പതികാരത്തിലെ യഥാർത്ഥ നായകൻ എന്റെ ഒരു പൂർവികനാണെന്നതേ പണ്ഡിതമതം. തമിഴ് വേദമായ "പ്രബന്ധ"ത്തിനു് ഉത്തരവാദിയും, അതിൽ പ്രസ്തുതനാമായ ആഴ്വാർ മറെറാരു കുലശേഖരപ്പെരുമാളാണു്; എന്നു

തന്നെയല്ല, അദ്ദേഹം വൈഷ്ണവന്മാരായ ആഴ്വാറന്മാരുടെ പരമ്പരയിൽ ഉൾപ്പെട്ടുത്തപ്പെട്ടിരിക്കുകപോലും ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലം മുതൽ, ഒരു കാവ്യകാരനും സുസമ്മതി നേടിയ സംഗീതജ്ഞനും ഗാനകർത്താവുമായിരുന്ന സ്വാതിതിരുനാൾവരെ, ലൌകികമായ സിദ്ധികളുടെ മാത്രമല്ല, ബുദ്ധിപരവും ആത്മികവുമായ ആസക്തിയുടേയും ഒരു പാരമ്പര്യം—ഭാഗ്യവശാൽ വിദേശീയാക്രമണത്തിന്റെ ക്ലേശങ്ങളും കഴ്ച്ചങ്ങളും അകപ്പെടാത്ത ഒരു രാജ്യത്തിൽ അവിച്ഛിന്നമായിരുന്ന ഒരു പാരമ്പര്യം—നിലവിലിരുന്നു.

"ഈജിപ്തും സിറിയായും, ഗ്രീസും റോമും, അറേബിയാ, പോർട്ടുഗൽ, നെതർലാൻഡ്സ് എന്നിവയും, ഫ്രാൻസും ഇംഗ്ലണ്ടും, അവയുടെ ഉല്പന്നങ്ങളും സംസ്കാരങ്ങളും ഇവിടെ കൈമാറ്റം ചെയ്തു. ഈ ദീർഘശതകങ്ങളിലെ സമ്പർക്കത്തിനിടയിലെല്ലാം ഞങ്ങളുടെ നയം, സൽക്കാരകുശലതയും, സൌജന്യവും തികഞ്ഞതായിരുന്നു. എന്നു മാത്രമല്ല, ഈയിടെയുണ്ടായ ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരം ഈ ഔദാര്യങ്ങളുടെ ഉത്തമഫലവുമാണു്.

"ഈ സമ്മേളനംതന്നെയും യഥാർത്ഥസംസ്കാരത്തിനുള്ള സാർവ്വജനീനമായ വ്യാപ്തിയുടെ തികഞ്ഞ പ്രകടനമാണു്. ഭരണകാര്യങ്ങളിൽ നേരിട്ട അത്യാവശ്യകതകൊണ്ടുമൂലം കോഡുകളും നിയമങ്ങളും നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതുമുതൽ പൌരസ്ത്യവിജ്ഞാനസമ്പാദനം ആരംഭിച്ചെങ്കിലും സർ വില്ല്യം ജോൺസ്, കോൾബ്രൂക്ക്, വാറൻഹേസ്റ്റിംഗ്സ് എന്നി

വരുടെ കാലം മുതല്ക്കാണ് വൈദികപാഠങ്ങളും, പ്രാചീന സാഹിത്യാഭ്യസനവും ക്രമാനുസൃതവും, ഫലഭ്രയിഷ്ഠവും ആയിത്തീർന്നത്. പൗരസ്ത്യവിജ്ഞാനസമ്പാദനത്തിന്റെ ഗുണത്തെപ്പറ്റി അതോടുകൂടി തർക്കങ്ങൾ ഉത്ഭവിച്ചെന്നിരുന്നാലും ഭാഗ്യവശാൽ ഗേഥേ, മാക്സ്മുള്ളർ എന്നിവരും, ഉജ്ജ്വലസാഹിത്യകാരന്മാരുടേയും പണ്ഡിതന്മാരുടേയും ഒരു സുദീർഘപരമ്പരയും പൗരസ്ത്യവിജ്ഞാനാന്വേഷണത്തെ സജീവമായി പുലർത്തിവന്നിരുന്നു. ഫ്റാൻസ്, ഇറാലി, സ്കാൻറിനേവിയാ, ജർമ്മനി, റഷ്യ, അമേരിക്ക, എന്നീ രാജ്യങ്ങൾ അവയുടെ സ്വന്തരീതിയിൽ ഇതിനെ സഹായിക്കുകയും, അവയുടെ പ്രയത്നഫലങ്ങൾ ഇന്നത്തെ ലോകത്തിന്റെ ശ്രേഷ്ഠമൂല്യങ്ങളായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

"ഇന്ത്യ, അതിന്റെ സ്വന്തം വിജ്ഞാനത്തേയും, സാഹിത്യത്തേയും അഗണ്യകോടിയിൽ തള്ളുകയെന്ന അപകടത്തിൽ പെടാറായ ഒരു ഘട്ടത്തിൽ പൗരസ്ത്യവിജ്ഞാനത്തിനു് ഉത്തേജനം നൽകിയ പാശ്ചാത്യരായ വിജ്ഞാനപ്രണയികളോടു് ഇന്ത്യക്കുള്ള കടപ്പാടു് ഒരിക്കലും മറക്കാവുന്നതല്ല. എന്നാൽ പുരാണവസ്തുക്കൾ, ചരിത്രം, ദ്രാവിഡവും സംസ്കൃതവും ഭാഷാശാസ്ത്രങ്ങൾ, അവയുടെ സാഹിത്യങ്ങൾ, നിയമം, ധനതത്വശാസ്ത്രം, രാജ്യമീമാംസ, കലകൾ എന്നിവയുടെ ഉദ്ധാരണത്തിനും പരിപോഷണത്തിനും അത്യന്തം സഹായിച്ചിട്ടുള്ള ഭാരതീയപണ്ഡിതന്മാരുടെ ഒരു പരമ്പരയുമില്ലെന ഇൻഡ്യാ ഈ കടം ഉത്തമമായ രീതിയിൽ തീർത്തിട്ടുണ്ട്. കലാവസ്തുക്കൾ, കൊച്ചുള്ള ഗ്രന്ഥ

ങ്ങൾ നാടൻ കഥകൾ എന്നിവ ശേഖരിക്കുന്നതിലും പണ്ഡിതന്മാരുടെ അവിസ്മരണീയമായ പാരമ്പര്യസ്വത്തിനെ പരിരക്ഷിക്കുകയും അവരുടെ പരമ്പരാപ്രാപ്തമായ വാസനകളേയും സിദ്ധികളേയും കാലസ്ഥിതിക്കു യോജിച്ചു വണ്ണം പ്രയോജനപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യത്തക്ക വിധത്തിൽ പഴയതും പുതിയതുമായ വിജ്ഞാനങ്ങളെ സംയോജിപ്പിക്കുന്നതിലും ഇനിയും വളരെയൊക്കെ പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്.

സംസ്കൃതവും ദ്രാവിഡവുമായ നമ്മുടെ സാഹിത്യങ്ങളിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന ആശയങ്ങൾ, അവയുടെ പ്രതിപാദനരീതി, ശയ്യാഗ്രഹണം എന്നിവയും നമ്മുടെ തത്വശാസ്ത്രങ്ങളുടെ വ്യാപ്തിയും പാശ്ചാത്യലോകത്തിനു തികച്ചും മനസ്സിലായിട്ടില്ലെന്നു പറഞ്ഞാൽ അതു ശരിയായിരിക്കയേയുള്ളൂ. എന്നാൽ, ഭാരതീയവിജ്ഞാനത്തിന്റെ മേന്മ പാശ്ചാത്യർ ക്രമേണ മനസ്സിലാക്കിവരുന്നുണ്ടെന്നുള്ളതു് ചാരിതാർത്ഥ്യജനകമാണു്. എന്നുമാത്രമല്ല, പ്രൊഫസർ രാധാകൃഷ്ണനെപ്പോലെയുള്ള ഒരു ചിന്തകനെ ഈയിടെ അംഗീകരിച്ചു ബഹുമാനിച്ചതും സ്മരണീയമാണു്. ഈ സംസ്ഥാനത്തു് സിറിയക്, കത്തോലിക്, പ്രോട്ടസ്റ്റൻറ്, മുസ്ലീം എന്നി മതവിശ്വാസങ്ങളും തത്വശാസ്ത്രങ്ങളും നിർബാധം പ്രചരിച്ചുപോരുന്നുവെന്നുള്ളതു് പ്രത്യേകം അഭിമാനകരമാണു്. ഈ സമ്മേളനത്തിൽ പൌരസ്ത്യകലയുടേയും, വിജ്ഞാനത്തിന്റേയും സകല ഭാഗങ്ങൾക്കും പ്രാതിനിധ്യം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു കാണുന്നതു് സന്തോഷാവഹമാകുന്നു.

അനേകവർഷങ്ങളായി ഈ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ അഭിമുഖ്യത്തിൽ ഭാസൻ ഉൾപ്പടെയുള്ള അനേകം വിസ്മൃത സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ കൃതികളും കയ്യെഴുത്തുഗ്രന്ഥങ്ങളും പ്രകാശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. പൊതുവേ മലബാറിനേറയും, പ്രത്യേകിച്ചു തിരുവിതാംകൂറിനേറയും, കലകളും, ശാസ്ത്രങ്ങളും, പുരാണവസ്തുക്കളും, ചരിത്രം, എന്നിവയിൽ മാത്രം വ്യാപരിച്ചാൽതന്നെയും അതിവിപുലമായ ഒരു ഗവേഷണമണ്ഡലമാണ് പൗരസ്ത്യവിജ്ഞാനകുതുകികളുടെ മുമ്പിൽ തുറന്നുകിടക്കുന്നതു്. നമ്മുടെ സ്വന്തം പുരാതനരേഖാസമൂഹങ്ങളും, ഗ്രന്ഥശേഖരങ്ങളുംകൂടാതെ, സിറിയായിലെ നെസ്റ്റോറിയന്മാരുടെ പുരാതനരേഖകളും, ഡച്ചു്, പോർട്ടുഗീസു്, ഫ്രഞ്ചു് എന്നീ രാജ്യങ്ങളിലെ കാഴ്ചബംഗ്ലാവുകളും രേഖാശേഖരങ്ങളും, ബ്രിട്ടീഷ് കാഴ്ചബംഗ്ലാവിലെ അനവധി പ്രമാണങ്ങളും തീർച്ചയായും പുതിയ വിജ്ഞാനനിധികളെ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതാണു്. ഇന്ത്യയുടെ ഇതരഭാഗങ്ങളുമായി പലവിധത്തിലും അവിഭാജ്യമാംവണ്ണം ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കവേ തന്നെ സ്വന്തം നിയമങ്ങളിലും, വീക്ഷണഗതിയിലും, ആചാരങ്ങളിലും ചില വിശേഷ സ്വഭാവങ്ങളോടുകൂടിയ ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ ചരിത്രം, പുരാണവസ്തുക്കൾ, സാഹിത്യം എന്നിവയിൽ ശ്രദ്ധ പതിപ്പിക്കാൻ ഈ സമ്മേളനത്തിലെ അംഗങ്ങൾ താല്പര്യമുള്ളവരായിത്തീരുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു.

"നമ്മുടെ പൂർവീകന്മാരുടെ കലകളെയും ചിന്തകളെയും ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ പ്രചരിപ്പിക്കുകയും, ആടയാഭരണവും സുന്ദരവും ആയ രൂപത്തിൽ പഴയ യൂറോപ്യൻസാഹിത്യത്തെ പൊതുജനങ്ങൾക്കു ലഭ്യമാക്കിത്തീർത്ത പണ്ഡിതന്മാരും പ്രസാധകന്മാരും ചെയ്തതുപോലെ പൗരസ്ത്യസാ

ഹിത്യത്തെ സേവിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാകുന്നു. ഇവിടത്തെ ചിന്തയിലും, കലയിലും ഉത്തമമായുള്ളതിനെ പരിരക്ഷിക്കുക മാത്രമല്ല, യഥാർത്ഥത്തിൽ ദേശീയമായ ഒരു സംസ്ക്കാരത്തിന്റെ രൂപവൽക്കരണത്തിനു് അവയെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുകകൂടി തിരുവിതാംകൂർ സർവ്വകലാശാല ചെയ്യേണ്ടതാണു്.

"ഇന്ത്യൻ സംസ്കാരം കാഴ്ചയിൽ സങ്കീർണ്ണമായിരിക്കുന്നു. പക്ഷേ, മനുഷ്യർക്കു് ഇൻഡ്യയുടെ ഐക്യത്തെപ്പറ്റിയല്ല, അതിന്റെ അനൈക്യത്തെപ്പറ്റിയാണു് ബോധമുണ്ടാകുന്നതു്. ഒരു പ്രസിദ്ധചരിത്രകാരൻ പറയുംപോലെ, രക്തം, വർണ്ണം, വേഷം, ആചാരമര്യാദകൾ, മതവിഭാഗങ്ങൾ എന്നിവയുടെ വിഭിന്നതയേ അതിലംഘിക്കുന്നതാണു് പ്രസ്തുത ഐക്യം. ആ ഐക്യത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ബോധത്തോടും, അതിനെ അന്വർത്ഥമാക്കാനുള്ള ആഗ്രഹത്തോടും കൂടി ഈ സമ്മേളനം പ്രവർത്തിക്കുമെന്നു ഞാൻ ആശിക്കുന്നു. ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും മഹത്തായ വിജ്ഞാനകേന്ദ്രത്തോടു് പ്രവൃത്തിപ്രധാനമായി ബന്ധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുക മാത്രമല്ല, ബുദ്ധമതത്തെയും ടിബറിനെയും, നേപാളമതത്തെയും സംബന്ധിക്കുന്ന പഠനത്തിലും, പുരാണവസ്തുപര്യവേക്ഷണത്തിലും ഉള്ള പ്രയത്നങ്ങളും, തത്വശാസ്ത്രസംബന്ധമായ ഗവേഷണങ്ങളും, ഇന്ത്യൻസാഹിത്യവുമായുള്ള ഗാഢമായ സപരിചയംകൊണ്ടു് ലോകത്തിനു് പ്രത്യക്ഷമാക്കുകകൂടി ചെയ്തിട്ടുള്ള ഒരു മഹാവിജ്ഞാനിനെയാണു് പണ്ഡിതന്മാരടങ്ങിയ ഈ സമ്മേളനത്തിനു അദ്ധ്യക്ഷനായി ലഭിക്കാൻ ഭാഗ്യമുണ്ടായിരിക്കുന്നതു്.

"ഈ സമ്മേളനം ഉൽഘാടനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു എന്നു് പ്രഖ്യാപനം ചെയ്യുന്നതിൽ എനിക്കു് അത്യധികം സന്തോഷമുണ്ടു്."

ഒരു ഭാഗ്യോദയം

1113-ാമാണ്ടു ധനുമാസം ഇരുപത്തൊന്നാംതീയതി തിരുവിതാംകൂർ ചരിത്രത്തിൽ സ്മരണീയമായ ഒരു സുദിനമാണു്. വഞ്ചിരാജ്യത്തിനും വഞ്ചിരാജവംശത്തിനും അഭൂതപൂർവമായ ഒരു മഹാഭാഗ്യം—മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിലേക്കും പ്രജകൾക്കും ഒന്നുപോലെ ആനന്ദപ്രദമായ ഒരു മഹാഭാഗ്യം—അന്നാണു് ഉണ്ടായതു്. മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിലേയും ഉത്രാടംതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലേയും പ്രിയഭാഗിനേയൻ, മഹാറാണിതിരുമനസ്സിലെ പ്രിയപുത്രൻ, കാർത്തികതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ ഓമനപ്പുത്രൻ അവിട്ടംതിരുനാൾ കൊച്ചുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അന്നു പകൽ 12-37-നു് തിരുവവതാരം ചെയ്തു. വലയിതോക്കിൽനിന്നു തുരുതുരെ മുഴങ്ങിയ ആചാരവെടികളും ഈ സന്തോഷവാർത്ത പട്ടണമെങ്ങും പരത്തി. ദിവാൻജി തുടങ്ങി രാജധാനിയിലുള്ള പ്രധാന ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെല്ലാം കവിടിയാർകൊട്ടാരത്തിൽ എത്തി, കല്പനപ്രകാരം കൊച്ചുതിരുമേനിയെ മുഖം കാണിച്ചു് തങ്ങളുടെ ഭക്ത്യാദരങ്ങളും പ്രത്യക്ഷമാക്കി.

തിരുവവതാരം പ്രമാണിച്ചു പതിവുള്ള ചടങ്ങുകളെല്ലാം ഭംഗിയായി നിർവഹിക്കപ്പെട്ടു. തിരുവവതാരത്തിൽ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ അനുമോദിച്ചും കൊച്ചുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേക്കു ദീർഘായുരാരോഗ്യാദി സർവമംഗളങ്ങളും ആശംസിച്ചും ചക്രവർത്തിതിരുമനസ്സുകൊണ്ടും

*തിരുവവതാരത്തിനു മുമ്പു് നാലാമദ്ധ്യായത്തിന്റെ അച്ചടി പൂർത്തിയായതിനാൽ അവിടെ ചേർക്കാൻ സാധിക്കാതെ വന്നതാണു്.

ഇൻഡ്യാവൈസ്രായി തുടങ്ങി മറവ പല മഹാന്മാരും സന്ദേശങ്ങളം അയച്ചു. രാജ്യത്തിന്റെ സകല ഭാഗങ്ങളിലും ജനങ്ങളം പൊതുയോഗങ്ങളം കൂടി തങ്ങളുടെ ആഹ്ലാദവും ഭക്തിയും പ്രത്യക്ഷമാക്കി.

അവിട്ടംതിരുനാളം തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് സപ്തമാതുലനെപ്പോലെ വിശ്വവിഖ്യാതനായി, ദീർഘായുഷ്മാനായി, സർവൈശ്വര്യസമ്പൂർണ്ണനായി വാണരുളുവാൻ സർവേശ്വരൻ കടാക്ഷിക്കുമാറാകട്ടെ!

അദ്ധ്യായം പന്ത്രണ്ട്

തിരുമനസ്സിലെ ചില പ്രത്യേകഗുണങ്ങൾ

ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ ജീവിതരീതി സർവഥാ സ്തുത്യർഹവും അനുകരണീയവുമാകുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ ജീവിതചര്യകളിൽ, എന്നുവേണ്ട, വസ്ത്രധാരണത്തിൽ പോലും, ആഡംബരം തിണ്ടിയിട്ടില്ല. പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിൽ, പാശ്ചാത്യരുമായി സമ്മേളിച്ചു കഴിഞ്ഞ സന്ദർഭത്തിൽപോലും തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് പൌരസ്ത്യാചാരങ്ങളം കൈവെടിഞ്ഞില്ല. ആഡംബരരഹിതവും തനിഭാരതീയവുമായ ജീവിതരീതിതന്നെയാണ് തിരുമേനി അവിടേയും കൈക്കൊണ്ടത്:

തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് പ്രകൃത്യാ ശാന്തനാണ്. കോപം അവിടത്തെ ബാധിക്കാറില്ല. പരിചാരകന്മാരോടുപോലും കാരുണ്യപൂർവമാണ് അവിടന്ന പെരുമാറുന്നത്. ആശ്രിതവാത്സല്യവും ഭ്രതദയയും തിരുമനസ്സിലെ രണ്ടു വിശിഷ്ട ഗുണങ്ങളാണ്. അഗതികളോട തിരുമനസ്സിലേക്കുള്ള അനുകമ്പയുടെ ഫലമാണ് രാജധാനിയിൽ സ്വന്തം പണം ചെലവാക്കി സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള തിരുനാമാങ്കിതമായ അനാഥമന്ദിരം. സ്വരാജ്യസ്നേഹത്തിൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു നിസ്തുല്യനാകുന്നു. തന്റെ രാജ്യത്തിന്റെ അന്തസ്സും, അഭിമാനവും, അവകാശവും പുലത്തുന്നതിൽ അവിടത്തെ സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടി എപ്പോഴും പതിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. സ്വപ്രജകളുടെ ഐശ്വര്യവും സംതൃപ്തിയും വർദ്ധിപ്പിക്കുക എന്നുള്ളതു തിരുമനസ്സിലെ ജീവിതാദർശമാണ്. തിരുമനസ്സിലെ സകല പ്രവൃത്തികളുടേയും അടിസ്ഥാനം ഈ ആദർശം തന്നെയാകുന്നു. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു സ്വപ്രജകളെ പരിപൂർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കുന്നു; രാജ്യകാര്യങ്ങളിൽ അവർക്കു കഴിയുന്നത്ര ഭാഗഭാഗിത്വം നൽകുന്നു; ഭരണാധികാരം കയ്യേറ്റ അധികകാലം കഴിയുന്നതിനുമുമ്പു നിയമസഭകളെ പരിഷ്കരിക്കുകയും അവയുടെ അധികാരങ്ങളും തുലോം വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തതു് ഇതിനു് ഒരു ഉദാഹരണമാണ്. ഗൌരവമേറിയ രാജ്യകാര്യങ്ങളിലെല്ലാം തിരുമനസ്സിലെ ഗവൺമെൻറു് പൊതുജനാഭിപ്രായത്തെ ക്ഷണിക്കുകയും ആദരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പ്രജകളുടെ ഹിതമാണ് തന്റെ ഹിതമെന്നും അവരുടെ സുഖമാണ് തന്റെ സുഖമെന്നും പ്രസംഗിക്കുന്നു

നാടുവാഴികൾ ധാരാളം ഉണ്ട്. എന്നാൽ നമ്മുടെ പൊന്നുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെപ്പോലെ ഈ ഉത്കൃഷ്ടതത്വം പ്രായോഗികമാക്കിയിട്ടുള്ളവർ തുലോം അപൂർവമാണെന്നു നിസ്സംശയം പറയാം.

മാതാപിതാക്കന്മാരോടും ഇതരഗുരുജനങ്ങളോടും തിരുമനസ്സിലേക്കുള്ള ഭക്തി ശ്രീരാമൻ തുടങ്ങിയ പുരാണപുരുഷന്മാരെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നു. മഹാറാണി തിരുമനസ്സിലെപ്പോലെ ബുദ്ധിമതിയും സംസ്കാരസമ്പന്നയും ആയ ഒരു മാതാവിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ വളരാനുള്ള ഭാഗ്യം നമ്മുടെ മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിലെപ്പോലെ അപൂർവം ചിലക്കു മാത്രമേ സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളൂന്നു് വെല്ലിങ്ങ്ടൺപ്രഭു തുടങ്ങി പലരും പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലൊ. ഇതു് ഒരു പരമാർത്ഥവുമാണു്. എന്നാൽ, തിരുമനസ്സിലെപ്പോലെ മാതൃഭക്തനും സദ്ഗുണസമ്പൂർണ്ണനും സകലജനസമാരാധ്യനുമായ ഒരു പുത്രനെ ലഭിക്കുവാനുള്ള മഹാഭാഗ്യം മഹാറാണിതിരുമനസ്സിലെപ്പോലെ അപൂർവം ചില മഹാഭാഗ്യവതികൾക്കു മാത്രമേ ഈ ലോകത്തു സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളൂ.

മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സിലെ കൃത്യനിഷ്ഠ, ജീവിതയോധനത്തിൽ വിജയം നേടണമെന്നു് ആശിക്കുന്നവരെല്ലാം അവശ്യം അനുകരിക്കേണ്ടതാണു്. ഗുരുതരങ്ങളായ നിരവധി കൃത്യങ്ങൾ പ്രതിദിനം ചെയ്തീർക്കാൻ ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും അതെല്ലാം സമയനീക്കംപോലും വരാതെ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അനുഷ്ഠിച്ചുപോരുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ ദിനചര്യകൾക്കെല്ലാം സമയം ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തി ഓരോന്നും നിമിഷം പോലും തെറ്റാതെ അനുഷ്ഠിക്കുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ

തീർച്ചക്കായി തിരുമുമ്പിൽ സമർപ്പിക്കപ്പെട്ടന്ന ഫയലുകളെല്ലാം സശ്രദ്ധം പരിശോധിച്ച് ഉടനടൻ തീർപ്പു കല്പിക്കുന്നു. ഗൌരവമേറിയ ഫയലുകൾ നോക്കി ബുദ്ധിപൂർവകവും ന്യായവുമായ തീരുമാനം ചെയ്യുന്നതിൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു പ്രദർശിപ്പിച്ചുപോരുന്ന സാമർത്ഥ്യത്തെ തിരുമനസ്സിലെ മന്ത്രിമാരായിരുന്നിട്ടുള്ളവരെല്ലാം പ്രശംശിക്കുന്നു. ദുഷ്പ്രാഭം കണ്ടു വന്ദിക്കുന്നതിനു് ആശിക്കുന്ന പ്രജകളിൽ യാതൊരാൾക്കും നിരാശനേടാറില്ല.

തിരുമനസ്സിലെ ഈശ്വരഭക്തി സുപ്രസിദ്ധമാണു്. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു രാജധാനിയിൽ ഉള്ള ഒരൊറ്റ ദിവസം പോലും രാവിലെ ശ്രീപദ്മനാഭസ്വാമിക്ഷേത്രത്തിലും കൊട്ടാരം വക തേവാരപ്പുരയിലും എഴുന്നള്ളി ദർശനം നടത്താതെ അമൃതേത്തുപോലും കഴിക്കാറില്ല. എന്നാൽ ഭക്തി എന്ന പേരും പറഞ്ഞു് അനാചാരങ്ങളേയും അന്ധവിശ്വാസങ്ങളേയും അവിടന്നു് പുലർത്താറില്ല; പ്രത്യുത, അവയെ വെറുക്കുകയും നശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. കപ്പൽയാത്ര ചെയ്തിട്ടുവള്ളക്കും അവർണ്ണഹിന്ദുക്കൾക്കും ക്ഷേത്രപ്രവേശനം അനുവദിച്ചതു് ഇതിനു ദൃഷ്ടാന്തമാണു്. പ്രജകളുടെ ഇടയിൽ സമത്വവും സാഹോദര്യവും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനു് അവിടന്നു് എപ്പോഴും ശ്രദ്ധിക്കുന്നു. നിരർത്ഥകങ്ങളായ ജാതിവ്യവസ്ഥകളെ അവിടന്നു് ആദരിക്കുന്നില്ല. ശ്രീപദ്മനാഭസ്വാമിക്ഷേത്രത്തിലെ ആറാട്ടു പ്രമാണിച്ചു് കടൽപ്പുറത്തേക്കു എഴുന്നള്ളുമ്പോൾ ഉയർന്ന നായർ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർമാത്രം അകമ്പടിസേവിക്കണമെന്നുണ്ടാ

യിരുന്ന വ്യവസ്ഥ തിരുമേനി ഭേദപ്പെടുത്തി. 1112 മീന മാസം മുതൽ ഈഴവർ തുടങ്ങിയ അവർണ്ണഹിന്ദുക്കൾക്കും പോലും ഈ അവകാശം നൽകിയിരിക്കുന്നു. സപ്രജകളെ ജാതിമതഭേദങ്ങൾ അവഗണിച്ചു്, തിരുമേനി ഒരേ നിലയിൽ കരുതുന്നു.

തിരുമനസ്സിലെ പ്രശസ്തമായ ഭരണത്തിൽ തിരുവിതാംകൂറിന്റെ പേരും പെരുമയും വളരെ വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. തന്റെ രാജ്യത്തിന്റെ ആഭ്യന്തരമായ ഐശ്വര്യവും ബാഹ്യമായ പ്രശസ്തിയുമാണു് തിരുമനസ്സിലെ ഭരണാദർശം. വിജ്ഞാനസമ്പാദനതൃഷ്ണ തിരുമനസ്സിലെ ഒരു പ്രത്യേകഗുണമാണു്. ഇന്നും തിരുമേനി ഒരു വിദ്യാർത്ഥിയെപ്പോലെ ഉത്തമഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിക്കുന്നതിനു് ദിവസത്തിൽ കുറേ സമയം വിനിയോഗിക്കുന്നു. ലോകത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നായി തിരുമനസ്സിലേക്കു ലഭിക്കുന്ന നിരവധി വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങളും മാസികകളും അവിടന്നു സശ്രദ്ധം വായിക്കുന്നു. വിശ്രമം തിരുമനസ്സിലേക്കു് അപൂർവ്വമാണു്.

ആരോഗ്യസംവർദ്ധകങ്ങളായ കായികവിനോദങ്ങളിൽ തിരുമനസ്സിലേക്കു പ്രത്യേക താല്പര്യമുണ്ടു്. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു പതിവായി ടെനിസ്സു കളിക്കുന്നു; എന്നുമാത്രമല്ല, അതിൽ അവിടത്തേക്കു് അസാധാരണമായ വൈദഗ്ധ്യവുമുണ്ടു്. കുതിരസ്സവാരിയിൽ തിരുമേനിക്കു് അഭിരുചിയും നല്ല പാടവവും ഉണ്ടെങ്കിലും കൃത്യാന്തരബാഹുല്യത്താൽ അടുത്ത കാലത്തു് അതു നിത്തിവെച്ചിരിക്കുന്നു.

കലകളോടു തിരുമേനിക്കുള്ള പ്രതിപത്തി നിസ്സീമമാണു്. സംഗീതം, സാഹിത്യം, ചിത്രമെഴുത്തു്, ഛായാഗ്രഹണം മുതലായ പല കലകളിലും തിരുമനസ്സിലേക്കു നല്ല വൈദഗ്ധ്യമുണ്ടു്. സംഗീതത്തിൽ അസാമാന്യമായ പാടവം ഉള്ള മഹാറാണി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് തന്റെ പ്രിയസന്താനങ്ങളിൽ സംഗീതാഭിരുചിയും പാടവവും ഉള്ള വാക്കുനതിനു പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചുവന്നു.

തിരുമനസ്സിലെ യോഗ്യതകൾ സംഖ്യാതീതങ്ങളാണു്. കഷ്ടിച്ചു് ആറുകൊല്ലത്തെ ഭരണംകൊണ്ടു് "മാതൃകാമഹാരാജാവു" എന്ന അപരാഭിധാനം തിരുമേനി നേടിയിരിക്കുന്നു. ചക്രവത്തി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ ഭരണസാമർത്ഥ്യത്തെ അഭിനന്ദിച്ചു് ഒരു അപൂർവബഹുമതി നൽകിയിരിക്കുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിലെ പൌരന്മാർ തിരുമനസ്സിലെ ഒരു സ്വർണ്ണപ്രതിമ സ്ഥാപിക്കാൻ തീർച്ചയാക്കി അതിലേക്കുവേണ്ടി അത്യുത്സാഹം ചെയ്യുന്നു. ഏതൊരു രാജാവിനു് ഇത്ര ചെറുപ്രായത്തിൽ, ഇത്ര പരിമിതമായ കാലംകൊണ്ടു്, ഇത്രത്തോളം യശസ്സും പ്രജകളുടെ നിഷ്കളങ്കമായ ഭക്തിയും വിശ്വാസവും സമാർജ്ജിക്കുവാൻസാധിച്ചിട്ടുണ്ടു്? കേവലം ഇരുപത്തഞ്ചു തിരുമുവസ്സുമാത്രം തരണംചെയ്തിട്ടുള്ള പൊന്നുതിരുമേനി ഇത്ര അധികം കാര്യങ്ങൾ സാധിച്ചു എന്നു പറഞ്ഞാൽ ആർക്കാണു് അത്ഭുതം തോന്നാത്തതു്? ചുരുക്കത്തിൽ, തിരുവിതാംകൂർ രാജ്യം തിരുമനസ്സിലെ പ്രശസ്ത

മായ ഭരണത്തിൽ, മാതൃകാരാജ്യമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിലെ ഒരു പൌരൻ, താൻ ഒരു തിരുവിതാംകൂർകാരനാണെന്നു്, തിരുമനസ്സിലെ ഒരു പ്രജയാണെന്നു്, പറയുന്നതു് അതിയായ സന്തുഷ്ടിയോടും അഭിമാനത്തോടുംകൂടിയാണു്.

നാടുവാഴുന്ന മഹാരാജാവിന്റെ സ്വന്തം ആവശ്യങ്ങൾക്കു് പൊതുമുതലിൽനിന്നു് ഒരു സംഖ്യ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തിയതു് അനേകവർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പാണു്. ജീവിതാവശ്യങ്ങൾ നാൾക്കുനാൾ വർദ്ധിച്ചാണു് വരുന്നതെന്നു് സാമാന്യജനങ്ങളുടെ അനുഭവംകൊണ്ടുതന്നെ ബോദ്ധ്യമുണ്ടല്ലോ. എന്നാൽ, തന്റെ ആവശ്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടി കൂടുതൽ സംഖ്യ വിനിയോഗിക്കാൻ—അതിൽ സന്തോഷിക്കുന്നവരേ തിരുവിതാംകൂറിലുള്ളൂ എന്നിരുന്നിട്ടും—കല്പിച്ചു തയ്യാറില്ല. എത്ര രാജാക്കാക്കന്മാർ സ്വന്തം ആഡംബരത്തിനും സുഖത്തിനും വേണ്ടി പൊതുമുതൽ കണ്ടമാനം ചെലവുചെയ്യുന്നു! അവർ നമ്മുടെ പൊന്നുതിരുമേനിയുടെ മിതവ്യയശീലവും ഉത്തരവാദിത്വബോധവും കണ്ടു പഠിക്കട്ടെ! ട്രഷ്വത്തുജാമ്യബാങ്കു്, അനാഥമന്ദിരം മുതലായ നാട്ടിലെ അത്യാവശ്യങ്ങൾക്കു തിരുമേനി തന്റെ സ്വകാര്യസ്വത്തിൽനിന്നു കൂടി ലുബ്ധുക്കൂടാതെ പണം ചെലവാക്കിയിരിക്കുന്നു.

അസാധാരണമായ ബുദ്ധിശക്തി, അസാമാന്യവും നാനാമുഖവുമായ പാണ്ഡിത്യം, വിപുലമായ ലോകപരിചയം, കാലോചിതമായ പരിഷ്കാരപ്രസക്തി, കൃത്യനിഷ്ഠ, ആഡംബരവൈമുഖ്യം; പ്രജാവാത്സല്യം, മുതലായ

നിരവധി വിശിഷ്ടഗുണങ്ങൾ തിരുമേനിയിൽ സവിശേഷം പ്രശോഭിക്കുന്നു. ഗുണനിധിയായ തിരുമനസ്സിലെ സംരക്ഷണയിൽ ജീവിക്കുന്ന തിരുവിതാംകൂർകാർ ഭാഗ്യവാന്മാരും തിരുവിതാംകൂറിന്റെ ഭാവി അത്യന്തം ഭാസുരവുമാണെന്നുള്ളതിൽ രണ്ടുപക്ഷമില്ല. തിരുമനസ്സിലെ ഊർജ്ജസ്വലവും ശ്രേയസ്കരവും ആയ ഭരണത്തിൽ ദീർഘകാലം ജീവിക്കുവാനുള്ള ഭാഗ്യം വഞ്ചിരാജ്യവാസികൾക്കു സിദ്ധിക്കുമാറാകട്ടെ! തിരുമനസ്സിലേക്ക് ജഗദീശ്വരൻ ദീർഘായുരാരോഗ്യാദി സകൈശ്വര്യങ്ങളും നൽകുമാറാകട്ടെ! വഞ്ചിരാജകുടുംബം ഉത്തരോത്തരം അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിക്കുമാറാകട്ടെ!!

F/21

ചില നല്ല പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ

	ക.	ണ.
ശ്രീമദ് ഭഗവദ്ഗീതാ—ലളിതാവ്യാഖ്യാനം		
(വ്യാ:-ഡാക്ടർഎൽ.ഏ.രവിവർമ്മ) 1-ാംതരം	6	0
2-ാംതരം	4	8
കേരളപാണിനീയം	3	0
ടി പീഠിക	1	0
മധ്യമവ്യാകരണം	0	8
നവീനഭാഷാവ്യാകരണം	0	6
സാഹിത്യസാഹ്യം	1	0
ഗദ്യമാലിക 1-ാംഭാഗം	1	0
ഭാസ്കരമേനോൻ	0	8
ആരോഗ്യരക്ഷാശാസ്ത്രവും പ്രഥമശുശ്രൂഷയും	0	10
ഭാഷാകുമാരസംഭവം	0	8
കല്യാണമൽ	1	4
രാമരാജബഹദൂർ 2ഭാഗങ്ങൾ	2	4
സൌന്ദര്യലഹരി (സവ്യാഖ്യാനം)	1	8
ലോകാലോകം 1-ാംഭാഗം	0	8
കുഞ്ചൻനമ്പിമാർ (സംഗ്രഹിച്ച പതിപ്പ്)	1	0
അജാമിളമോക്ഷം	0	8
ഭീഷ്മർ	0	10
കഥാമഞ്ജൂഷ	0	8
ശരച്ചന്ദ്രൻ	0	12
ഭാഷാമാലം (1 മുതൽ 5 വരെ സഞ്ചികകൾ)	0	12
പ്രേമവൈചിത്ര്യം	0	10
സുഭദ്ര ബി. എ.	1	0
വികടയോഗി	8	0
കർണ്ണൻ	0	12

ഇവകൂടാതെ പല നല്ല ഗദ്യപദ്യപുസ്തകങ്ങളും ഇവിടെ വില്പനയ്ക്കു എപ്പോഴും തയ്യാർ.

ബി. വി. ബുക്ക്ഡിപ്പോ & പ്രിന്റിംഗ്വർക്സ്
തിരുവനന്തപുരം, ബ്രാഞ്ച്: തൃശ്ശിവപേരൂർ.

Our Gracious Sovereign

B. G. KURUP

Indic Digital Archive Foundation
gpura.org